כ"ו אב תשמ"א, 26.8.1981 מספר 2295

80 עמודים

מחיר: 15 שקלים (כולל מ.ע.מ.)

העולמה

אייזנברג

מיליארדר
שאול אייזנברג

קונה את המדינה

טאפוסקוש

הרבה יותר ממיץ ממותק!

* **יותר מרוכז** - שימו לב לתוית! הסימן 64BX מעיד על רמת הריכוזיות הגבוהה.
* **יותר מיץ טבעי** - הנותן לו את הטעם הנפלא.
* **יותר גדול** - 750 מ"ל במקום 700 מ"ל בבקבוק אחר.

32 כוסות במקום 25 ובאותו מחיר!

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03־232262/3/4. תא־דואר 136 • העורך הראשי: אורי אבנרי • ראש המערכת: יוסי ינאי • עורך־תבנית: יוסי שנהב • עורכת ביתוב: לילית בוארון • צלמי מערכת: ציון צפריר ועזת סרגוסטי • ראש המינהלה: אברהם פיטון • מחלקת המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: „העולם הזה" בע"מ • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בך־אביגדור • הפצה „גד" בע"מ • גלופות צינקוגרפיה „כספי" בע"מ.

קוראי יקר,

הידיעה שהופיעה ביום הראשון ה־שבוע ברוב עיתוני ישראל העבירה רטט בגופם של אזרחים רבים. נאמר בה שה־חובות האבודים של היהלומים בבנקים מוערכים ב־35 עד 50 מיליון דולר. המפקח

בנק מוכר
יהלומים בזול
המשכר הממושך בענף היהלומים פגע בצורה קשה באחד הבנקים הגדולים בארץ. יהלומנים חבים לבנק זה עשרות מיליוני דולרים. ואין לבנק שום סיכוי לגבותם בעתיד הנראה־לעין.
עתה עומקם נציגיו של הבנק בארצות־הברית כמבירת צרורות־היהלומים, שניתנו לבנק עדיין יהלומנים ישראליים בערבויות לאשראי שקיבלו. נציגי הבנק מוכרים את היהלומים בניויורק במחירים הנמוכים ב־20% וב־30% ממחירי השוק שם.
בינתיים נודע שעם פתיחת בורסת־היהלומים בשבוע הבא, בתום החופשה השנתית של הבורסה, יודיעו שני חברי־בורסה מרכזיים נוספים, שאין הם יכולים לעמוד בהתחייבויותיהם.

„העולם הזה" (2294) 19.8.81
„בנק מוכר יהלומים בזול"

החובות האבודים של היהלומנים לבנקים מוערכים ב־35־50 מ' דולר

„הארץ" 23.8.81
„חובות אבודים"

לעיתים רחוקות אנו מכתירים ידיעה בתואר הרישמי „סקופ". לפעמים עוברים חודשים רבים, ואף שנה־שנתיים, לפני ש־אנו מחליטים שכתבה מסויימת היא כה חדשנית וחשובה עד שהיא ראויה לכך. לכן תמהה, אולי, כאשר שמנו חותמת זו בראש כתבה שהופיעה בהעולם הזה 2269) לפני חמישה חודשים, ושעסקה בהסתבכותו של יהלומן אחד, שסיבך את הבנק שלו („היהלומים שלא היו"). אבל אותה כתבה כבר הכילה את כל המרכי־בים של הידיעה המרעישה של השבוע.

חזרנו לעניין לפני חודשיים (העולם הזה 2285), כשהודענו: „היהלומנים טובעים ב־חובות — בבורסת היהלומים מנסים ל־טאטא חובות של 100 מיליארד ל"י אל מתחת לשטיח — אך החובות מאיימים על היהלומנים והבנקים." הכותרת הראשית, שהתאשרה השבוע: „סכנה לריווחי הבנקים".

היינו זהירים: לא ניבאנו התמוטטות של הבנקים, אך חזינו מראש שההפסד מעיסקי היהלומים יפגע קשה בריווחי ה־בנקים — וכך אכן הודיע השבוע המפקח על הבנקים. מעל לכתבה זו לא שמנו את החותמת „סקופ", מאחר שהיתה ב־עיקרה חזרה על הסקופ הקודם. הסתפקנו בחותמת „חקירה מיוחדת", שגם בה אנו משתמשים לעיתים די רחוקות.

בגיליון האחרון (העולם הזה 2294) הו־דענו, במדור תשקיף: „בנק מוכר יהלו־מים בזול".

מי שעשוי להיות מושפע מהתפתחות זו, ומי שקורא את העולם הזה, יכול היה להתכונן למצב זה — הרבה זמן לפני שהפרשה הגיעה לעיתונות הכללית.

„העולם הזה" (2269)
„היהלומים שלא היו"

היהלומים טובעים בחובות
סכנה לרווחי הבנקים

„העולם הזה" 17.6.81 (2285)
„היהלומנים טובעים בחובות"

על הבנקים מצא לנכון להודיע רשמית, כי הבנקים אינם צפויים להתמוטטות.

הידיעה לא יכלה להדהים או להסתיע את קוראי העולם הזה.

שער קידמי:

המיליארדר קונה מדינה

שניים מידידיו של איש העס־קים מיקי אלבין הם שר־התיי־רות אברהם שריר ומנכ"ל המישרד, רפי פרי־בר. מיקי אלבין מקשר בין האימ־פריה הכלכלית של שאול אייזנברג ו־בין הליכוד.

23

שער אחור:

אלונה איינשטיין לזרועות הדת

ידידי הזמר אריק איינשטיין ואשתו מופתעים: אלונה חוזרת בת־שובה! בעיקבות אותו זוהר לאשתו איליה.

72

מוטה גור נגד יעקב לווינסון?

במיפלגת־העבודה מתנהלת היום מילחמת הכל־בכל. היא עשוייה להסתיים בהדחת צמד היריבים הוותיקים, שימעון פרס ויצחק רבין, ובפינוי הזירה לצמד יריבים חדש הממתין מעבר לפינה: הרמטכ"ל לשעבר מוטה גור, והבנקאי יעקב לווינסון.

6

הבריחה מגיהינום הסמים

הזמר אבי עופרים מגדה בראיון חושפני את פרשת הסתבכותו עם החוק הגרמני, התמכרותו לסמים קשים ושיקומו, חייו בגרמניה, פרשת יחסיו עם הזמרת אסתר עופרים והצלחתו כאילי־פופ.

45

הפרקל"טים שהוציאו מהכלא את מיכאל צור

נחמה וזלמן סגל הרעישו עולמות כדי לקצר את תקופת מאסרו של אסיר־הצוואה־הלבן מיכאל צור. סוף־סוף נשא עמלם פרי — זמן קצר אחרי שמאבק אחר שלהם זכה בהצלחה עם החלטת בית־המישפט העליון לערוך מישפט חוזר לאסיר־העולם סלומון אבו. זוג־הפרקלי־טים הירושלמי מספר על מאבקיו.

18

„הקשר הנפשי חשוב יותר מהאורגזמה!"

מיסתורי האורגזמה הנשית

שני פסיכיאטרים מגיבים על מא־מרה של האשה האוסטרלית, כפיד־רה הדנה באורגזמה הנשית. שני הפסיכיאטרים — שניהם גברים — טוענים נגד הקניית מישקל־יתר ל־חשיבות האורגזמה בחיי־המין. הם טוענים שהמגע עצמו חשוב יותר.

42

הקרב על הקברים

אנשי הרבנות בתל־אביב טוענים שהרב עובדיה יוסף התיר לבנות קומה שנייה של קברים על גבי קברי ילדים שנפטרו, זהו אותו רב שאסר על המשך החפירות הארכיאולוגיות בירושלים, בגלל החשש שמא יש שם קברים בני אלפי שנים.

10

אכזיב חוזרת לחיים

הפסקת־האש החזירה לכפר־הנופש את הצרפתים העליזים, והם וכנות זוגם שוב משתזפים בעירום, רוחצים בים ועורכים מסיבות, כאילו לא היו הקטיו־שות מעולם.

40

תשקיף	4	מדריך שידורים	51
במדינה	5	איש ממאדים	52
מיכתבים, תשבץ	13	חשבון עובר ושב	53
הורוסקופ	20	מה הם אומרים — דן שילון, רפי רוזן, סרג'יו מנדז, רפי דברה, יונתן שם־אור, הפרופסור	
עולם קטן — ברית־המועצות וישראל, ה־C.I.A, מוזמביק	27	דויד שר	54
אנשים בעולם	28	קולנוע — על „יוסף יוסף" של	
אנשים	33	שולץ וחתונת הדמים של סאורה	56
ממסיבה למסיבה	34	זה היה העולם הזה שהיה	
בלונים	37	לידת הכלנתריזם	61
יומן אישי — על הרב גורן,		נמר של נייר	62
תאונות־דרכים ומיכאל צור	38	אתה והשקל	71
הנדון	39	רחל המרחלת	78
שידור	48		

תשקיף

אריק רוצה להשאיר

בניגוד לצפוי, היה שר־הבינוי־והשיכון, אריק שרון, הוותרן ביותר בכל הנוגע להשארת מבנים וציוד למצרים בפיתחת־רפיח, בדיונים שנערכו בממשלה ובצוות־השרים על נושא זה.

לדעת אריק, יש להשאיר למצרים את כל המבנים ביישובי הפיתחה, תמורת תשלום, כדי שאלה יאוכלסו בתושבים ערביים.

לעומת זאת, טוען שרון שיש לקשור את זמן־הפינוי עם ההתקדמות בענייני האוטונומיה והנורמליזציה עם מצריים.

שמיר נזף בבלום

שר־החוץ, יצחק שמיר, נזף בצורה חריפה בראש־משלחת ישראל באו"ם, הפרופסור יהודה בלום. **לטענת שמיר, לא היה צריך בלום לצאת לחופשה ממושכת, מיד אחרי דיוני העצרת על ההתקפה שביצעו מטוסי חיל־האוויר בבירות, משום שבאותה תקופה עמדה ישראל מול מיתקפה של העיתונות ודעת־הקהל בארצות־הברית.**

שמיר לא שלח את הנזיפה בכתב, אלא נזף בבלום בשיחה שהיתה ביניהם, כשבלום ביקר בארץ בתום חופשתו.

המר דורש 100 מיליון

שר־החינוך, זבולון המר, דורש ממיפלגתו הקטנה קרן מיוחדת, בת 100 מיליון לירות, שתעמוד בילעדית לרשותו, ושבעזרתה יוכל המר, לדבריו, לשקם את המיפלגה.

אנשי בורג חוששים מלהעמיד סכום זה לרשות המר, משום שלדעתם הוא ינצל אותו לפעילות גוש־הצעירים, לקראת הבחירות הקרובות במפד"ל.

חביעה נגד הדובר־לשעבר

דויד כנפו, מי שהיה עוזרו של שר־החדתות לשעבר, אהרון אבו־חצירא, הגיש תביעת־דיבה ע"ס 50 מיליון לירות נגד העיתונאי אריה ארד, שכינהו בעבר כדובר המישטרה.

על־פי כתב התביעה, שהוגש גם נגד מערכת ידיעות אחרונות והעיתונאי יוסי בר, פירסם העיתון בכותרת ראשית, בתקופת החקירות נגד אבו־חצירא, ידיעה על כך שהמישטרה חתמה על הסכם עם שישה עדי־מדינה, ביניהם גם כנפו. בידיעה נאמר גם, כי למישטרה יש חומר מרשיע נגד השישה, ולכן הסכימו להיות עדי־מדינה נגד השר.

לדברי התביעה, שהוגשה על־ידי עורך־הדין דני עזריאל, נמסר החומר לכתב העיתון על־ידי דובר המישטרה, ולכן הוא חייב בפיצויים.

היא"ס רצחה בהסדר החדש

ראשי היא"ס ומנהיגים יהודיים בארצות־הברית הם שרצו בהסדר החדש, שלפיו תפסיק היא"ס את תמיכתה בנושרים בווינה.

בדיונים חשאיים בין ראשי ההסתדרות הציונית העולמית הסכימו ראשי היא"ס לצעדים החדשים של ההסתדרות, אך דרשו "לחיות נאנסים" מבחינה ציבורית.

נציג אש"ף נכלא בבירות

ע'אזי חוסיין, נציג אש"ף שגורש מווינה, נכלא עם בואו לבירות על־ידי שילטונות אש"ף, החוששים על נמל־התעופה של חעיר.

חוסיין, איש הצעיקה הפרו־סורי, חשוד ששיתף פעולה עם חוליית־פיגוע פלסטינית שהגיעה לווינה בשליחות סורית, כדי לפגוע באישים הפועלים למען שלום ישראלי־פלסטיני, וביניהם הקאנצלר ברונו קרייסקי.

באוסטריה עצמה התלקח ויכוח חריף, אחרי שנודע כי המישטרה האוסטרית הגיחה לידידו של קרייסקי, ד"ר עיצאם סרטאווי, מראשי הפעילים באש"ף למען דו־שיח ישראלי־פלסטיני, לחקור את אנשי־החלייה עם לכידתם. עוד לפני שנחקרו בידי המישטרה האוסטרית עצמה.

סדן יפוטר

שר־האוצר, יורם ארידור, עומד לפטר את מנכ"ל מישרדו, הפרופסור עזרא סדן. למעגת ארידור, עשה סדן לאחרונה כמה צעדים, מבלי להתייעץ איתו ובניגוד לדעתו, וגם דיווחיו לשר היו לקויים.

ארידור גם דרש את מינויו של ח"כ חיים קאופמן לתפקיד סגן־שר־האוצר, למרות ההתנגדות החריפה של סדן למינוי זה.

פת נעלם שוב

בעת המאבק של האוצר נגד התעשיינים, ניסו ראשי התאחדות בעלי התעשייה לגייס לעזרתם את שר התעשייה, גידעון פת, אך לא הצליחו למצוא אותו. **אחר־כך הסתבר שפת שוהה בטיול פרטי בחוץ־לארץ, מבלי שקיבל על־כך את אישור הממשלה.**

תמיר בעקבות ארידור: אולטימטום לטלוויזיה

עורך־הדין שמואל תמיר הציג דרישה אולטימטיבית למפיקי תוכנית טלוויזיונית על פרשת עמוס בן־גוריון: לא להזכיר בתוכנית את העולם הזה, ולא לשתף בה את אורי אבנרי.

היה זה אבנרי ששיכנע בשעתו את ראשי שורת המתנדבים לשכור את שירותיו של תמיר, כפרקליטם במישפט־הדיבה שהוגש נגדם על־ידי עמוס בן־גוריון, אז מפכ"ל המישטרה. העולם הזה ניצח על המערכה הציבורית שהמישפט היה חלק ממנה.

הטלוויזיה נכנעה לתביעתו של תמיר.

בר־לב יאושפז לזמן רב

בניגוד לתחזית הראשונה, שלפיה ישוחרר ח"כ חיים בר־לב מבית־החולים בפוף חודש זה, נראה עתה שבר־לב ייאלץ לבלות בבית־החולים "שיבא" בתל־השומר לפחות עוד חודשיים.

פצעיו ושבריו של בר־לב לא התאחו, ולכן אין הרופאים יכולים לבצע סידרה של ניתוחים הכרחיים.

עשיר"ם נגד בגין

במיכתב שהגיע השבוע לאישיות בכירה במערך תוקף הברון ויקטור רוטשילד מאנגליה, בצורה חריפה ביותר את מנחם בגין, בעיקבות מיכתבו של בגין לברוך זיו. במיכתב מכונה בגין "משוגע ושוטה". רוטשילד מספר במיכתבו לאישיות הבכירה על התארגנות של אילי־הון יהודיים באירופה, שעד כה נמנעו מלהתערב בפוליטיקה הישראלית, והרוצים לפי־עוז להפלתו של בגין.

האמריקאים מעסיקים בלשים

השגרירות האמריקאית בתל־אביב התחילה לאחרונה להעסיק שני חוקרים פרטיים במשכורת, כדי להתחקות אחרי מבקשי אשרות־כניסה לארצות־הברית, המעוררים את חשדם של פקידי הקונסוליה האמריקאית.

עד כה הצליחו צמד הבלשים לחשוף כמה זיופים במיכתבי־המלצה ובמיכתבים בנקאיים, המצורפים לבקשת האשרה.

קולק הוציא תעודת־שבועה

ראש עיריית־ירושלים, טדי קולק, חתום על תעודה דמויית כרטיס־אשראי, המוענקת למי שעבר טקס מסוג חדש שהומצא על־ידי קולק.

תיירים יהודיים, מובאים להר־הצופים בירושלים, מתבקשים שם על־ידי מדריכיהם לחרים את ידם הימנית ולהישבע: "אם אשכחך ירושלים תשכח ימיני." למי שנשבע, מוענקת תעודה חתומה על־ידי ראש־העיר, המעידה על שבועתו.

"אל־על" ייצג את האיטי

חברת התעופה הלאומית אל־על לא תקים רק את חברת־התעופה של האיטי, כפי שפורסם השבוע, אלא גם תייצג חברה זו.

מישרדי "אל־על" בארצות־הברית, ובאותן בירות באירופה שאליהן יטוסו מטוסי חברת־התעופה של האיטי, יהיו גם מישרדיה של חברת־תעופה זו וטכנאי "אל־על" יתחזקו בנמלי־התעופה ברחבי העולם את מטוסיה, תמורת תשלום המוערך כחוגי התעופה בישראל כתשלום נכבד ביותר.

גברו סיכויי לאוטמן

סיכוייו של דב לאוטמן להיבחר בעוד חודשיים כנשיא התאחדות התעשיינים, במקומו של אברהם ("בומה") שביט, גברו לאחרונה.

נראה שלאוטמן, מבעלי מיפעל דלתא ומבעלי־המניות של חברת דנות, יתגבר על המועמדים האחרים, ביניהם אורי ברנשטיין מבעלי אמקור.

במדינה

העם

בית־קברות ובית־משוגעים

איך נגרפה המדינה כולה אל תוך המערבולת המטורפת

ההלצה העממית אומרת שישר־אל היא בית־משוגעים, הנבדל מ־מוסדות דומים בכך שהמשוגעים מנהלים אותו בעצמם.

השבוע נדמה כאילו ביקשה ה־מדינה להוכיח זאת קבל עם ועו־לם.

העתיד אינו חשוב. מסביבה אירעו מאורעות חשובים. בעיות חיוניות תבעו דיון ופיתרון. אך המדינה כולה, מגדול ועד קטן, עסקה בבעייה אחת ויחידה, שהל־היבה, הסעירה, ריתקה והעסיקה את הכל: השאלה אם חלקת־אדמה מסויימת בירושלים שימשה אי־פעם כבית־קברות.

איש לא יכול היה לעמוד מנגד. רבנים וארכיאולוגים, בחורי־ישי־בה ומדענים, עסקנים ועיתונאים, שוטרים ומחוקקים — כולם נגרפו אל תוך המערבולת המטורפת.

ראש־הממשלה יצא לפגישה חשו־בה עם נשיא מצריים, אנוור אל־סאדאת, באלכסנדריה. בפגישה זו עשויים להיעשות מעשים או להת־רחש מחדלים, אשר יקבעו את עתיד המדינה לשנים רבות. אך תחת להקדיש ימים ולילות להכנת המיפגש וללימוד הבעיות, עסק מנחם בגין בתיווך בין רבנים וארי־כיאולוגים.

ארצות־הברית נכנסה לעימות מזויין עם לוב. יש לדבר השלכות חשובות על ישראל. לאיש לא היה פנאי לעסוק בזה.

פתיחת שנת־הלימודים עומדת בשער. לקראת מאורע זה קיבל מישרד־החינוך שורה ארוכה של החלטות, העלולות לפגוע במאות אלפי תלמידים ולגרום לנזקים ש־לא־יתוקנו. כיתות נסגרו, כיתות אחרות הורחבו מעל לכל מידה סבירה המאפשרת לימודים. ילדים מופרעים צורפו לכיתות רגילות, שם יגרמו להרס. אולם שר החינוך והתרבות, זבולון המר, היה עסוק. הוא עסק בתיווך בין אנשי־דת ו־אנשי־מדע.

העתיד אינו חשוב, אלא רק הע־בר. החיים אינם מסעירים כמו ה־מתים.

לא היה פרשן המכבד־את־עצמו, שלא הקדיש לנושא שורות נכב־דות ורבות־משמעות. לא היה סו־ליטאיקאי שלא מצא בו הזדמנות־פז כדי להשמיע דיברי־הגות עמו־קים, שזיכו אותו בכותרת בעיתון או — שיא האושר! — בהקרנת תמונתו על מירקע־הטלוויזיה. גב־רים ונשים, זקנים וצעירים, הז־דעזעו והתרגשו, התקוממו והזדע־קו.

רומאים וממרוכים. האם נמצאו עצמות בעת החפירות ה־ארכיאולוגיות בעיר־דויד — אותו אתר במידרון ירושלמי, סמוך ל־הר־הבית, שבו היתה קיימת העיר היבוסית ירושלם? אם כן, האם נקברו בעליהן שם, או שמא נשארו מוטלים שם מבלי להיקבר? ואם כן, האם היו בני־יהודה כשרים, הזכאים להיקבר בקברי־ישראל, או סתם כרתים ופליטים, ממזרים או מגויירים שלא־כהלכה, רומאים או ממלוכים, חיילי טיטוס, נבוכדנצר או עמרפל מלך־שינער?

מדינאים רבים בעולם יכלו להי־

שודדי הקברים

אנח, למיקרא הידיעות מירושלים: „הלוואי והיו לנו הצרות שלכם!" אך הם היו טועים — הגדולה בצ־רות במדינה נורמלית אינה יכו־לה להשתוות לצרותיו של ציבור שלקה בטירוף המערכות.

ציונות אכזרית

הציונות נחלה ניצחון גדול — אך אוי לניצחון כזה

אם להאמין ליו"ר הנהלת הסוכ־נות, אריה דולצין, נחלה הציונות בשבוע האחרון ניצחון גדול.

הוא הצליח, לדבריו, לשכנע את אירגוני־הסעד היהודיים־אמריקאיים שלא להושיט עוד עזרה ל„נושרים" — מהגרים מברית־המועצות המסר־בים לעלות לישראל, והמבקשים להמשיך מוינה בדרכם לארצות־הברית.

יהודים אלה ייאלצו מעתה לעלות לישראל בעל כורחם, מפני שלא יוכלו להסתדר אחרת.

ראשי אירגוני־הסעד האמריקאים הכחישו שקיים הסכם כזה, וטענו שעדיין לא התקבלה במוסדותיהם החלטה.

הודעה והודאה. דולצין ועמי־תיו, שלא הצטיינו מעולם ברגי־שות גבוהה, לא הרגישו שהודעת־הניצחון טומנת בחובה הודאה גו־ראה בכישלון הציונות.

בשנות ה־50' נולד המושג „ציו־נות אכזרית". האכזריות היתה מכוונת אז נגד הערבים. עתה יקבל מושג זה צביון חדש, כשהוא מכוון נגד יהודים.

בעלי תורה זו אינם בטוחים כי ההסכם החדש — אם אכן הושג — יועיל בהרבה. על כן כבר הודי־עו כי בכוונתם להשיג ניצחון גדול נוסף: לשכנע את ממשלת אר־צות־הברית שלא להעניק מעמד של „פליטים" ליהודים היוצאים מברית־המועצות בעזרת אשרות־כניסה ישראליות, והרוצים להגר לארצות־הברית.

משמעות הבקשה: לסגור את שערי ארצות־הברית לפני יהודים אלה, כדי להכריח אותם לבוא לישראל.

בעזרת הקג"ב. למאמצים אלה של עסקנים ציוניים, שנשארו בלי עיסוק אשר יצדיק את קיום המנגנון המנופח והשפילי של ה־סוכנות וההסתדרות הציונית, נמ־צאה גם אידיאולוגיה.

נאמר כי שילטונות ברית־המו־עצות צימצמו את ממדי ההגירה היהודית, אחרי שגילו כי המהגרים אינם באים לארץ־ישראל, כפי שטענו בבקשת־ההגירה שלהם. מיספר המהגרים ירד מ־4000 ל־700 לחודש.

אין שום תימוכין לסברה זו. איש אינו יודע מדוע מעניקים הסובייטים אשרות־הגירה ליהודים, בכמות כלשהי. ברור כי אינם ער־שים זאת מתוך להט ציוני. הסי־בה הסבירה ביותר: להיפטר מן היהודים ולשים יד על דירותיהם ועל מקומות־העבודה שלהם, הדי־רושים לאחרים. העילה הרישמית — „איחוד מישפחות" במדינת־יש־ראל — לא היתה מעולם אלא תירוץ שקוף לכל הצדדים.

שום מוסד סובייטי לא התלונן עד כה על סירובם של ה„נושרים" לבוא לישראל. אך אילו אכן היה קיים שיתוף־פעולה בין השילטונות הסובייטיים ובין המוסדות הציו־ניים, כדי להכריח את היהודים לבוא לישראל דווקא, תחת לבחור בארץ הרצוייה להם — היתה זאת שערורייה רבה.

„אוי לציונות אם היא זקוקה לעזרת הקג"ב כדי להביא יהודים לישראל," אמר השבוע עסקן ציו־ני, שאינו מסכים עם גישת הנ־הלתו.

הממשלה

בגין מכין אליבי

לפני אלוהים וגורן הטיל בגין את האחריות על המערך

גיבור הסערה סביב החפירות ב־עיר־דויד (ראה לעיל) היה הרב ה־ראשי האשכנזי, שלמה גורן. אך הוא לא הסתפק בכך. השבוע היתה ידו הארוכה גם בפרשה אחרת.

הוא קיבל לידיו מיכתב של מנחם בגין, ראש־הממשלה, שבא כתשו־בה־לא־תשובה לחוות־דעת של הרב על מעמדה של פיתחת־רפיח.

הקדוש־ברוך־הוא הבטיח לזרע־אברהם את הארץ, מנחל מצריים עד הנהר הגדול. הנהר הגדול הוא הפרת, הזורם מתורכיה, דרך סוריה ועיראק, אל המיפרץ הפרסי. לפי־כך שייכות ביירות ודמשק, טריפו־לי וחלב, חומס וחמה (אך לא בג־דאד) לארץ־המובטחת, ותהיה חובה לספחן לישראל — אם וכאשר ייכבשו על־ידי צה"ל, בעזרת ה־קדוש־ברוך־הוא והשופר של הרב גורן.

לחטוא כלפי המקום. הצרה היא שהמצב בדרום אינו כה ברור. מהו נחל מצריים?

לפי גירסה אחת, זהו היאור בכ־בודו ובעצמו, ולפיכך כל קאהיר שייכת לישראל (להבדיל מן העיר־התאומה, גיזה, השוכנת מול קא־היר, בגדה המערבית של הנילוס). לפי גירסה ליברלית יותר, הכוונה היא לזרוע המיזרחית ביותר של הנילוס בימי־קדם, אי־שם ממיזרח העיר הנוכחית פורט־סעיד. אך גם המקילים שבמקילים אינם יכולים להסתפק בפחות מאשר בוואדי אל־עריש, שרבים ראו בו את „נחל מצריים" של אז. זוהי גירסתו של הרב גורן.

לפיכך מותר להחזיר את מר־בית סיני. אך יש איסור חמור להחזיר את פיתחת־רפיח, העיר ימית ובנותיה. כל העושה כן חוטא כלפי המקום — תרתי משמע.

הצדה מקבורה. מנחם בן־מנדל בגין הוא יהודי מאמין, ואינו רוצה לחטוא. על כן הודיע לרב גורן בכתב, שלא עליו רובץ ה־חטא הנורא של החזרת הפיתחה, אלא על המערך. שהרי בשעתו הציע בגין להפריד בכנסת בין ה־הצבעה על השלום עם מצריים וה־הצבעה על פירוק ההתנחלויות, ו־אילו המערך התנגד לכך.

גם במלאכת העיוותים הפורמ־ליסטיים של עורך־הדין בגין זהו שיא חדש. שהרי בגין הוא שחתם על הסכמי קמפ־דייוויד, שבהם מהווים השלום, הנסיגה, החזרת כל השטח ופירוק כל ההתנחלויות מיקשה אחת, בלי כל אפשרות לנת־קם זה מזה.

המערך התנגד להפרדה, מפני ש־התקשה להצביע בעד פירוק ההת־נחלויות. אך אילו היתה הכנסת, שבה הכריעו אז דווקא קולות ה־מערך, מצביעה בעד השלום, אך נגד פירוק ההתנחלויות, היה ה־שלום כולו נקבר בו במקום. ה־מערך (יחד עם ש"י ושאר הסיעות הקטנות של אז) הציל את בגין מ־קבורת ההישג ההיסטורי שלו.

ערב הפגישה. איש אינו מי־טיב לדעת זאת מבגין. אך השבוע, ערב צאתו לפגישתו עם הנשיא אנוור אל־סאדאת, בילבל במתכוון את היוצרות והטיל את מלוא האח־ריות לפני אלוהים והרב גורן על המערך המשוסע והאומלל, שלא היה ביכולתו להגיב ממיטת־חוליו (ראה הנדון ועמודים 6—7).

מדוע נזכר בגין דווקא עתה ב־פרטים אלה? העיתוי היה ברור לכל: הוא יצא למצריים, יחד עם אריק שרון, כדי להשלים את הפר־טים האחרונים לנסיגה הטוטאלית מסיני — מיבצע שבגין ושרון יצ־טרכו לבצעו בעוד שמונה חודשים בילבד. לפי כל הסימנים, יגרו הדבר למשבר לאומי עמוק.

בגין הכין לעצמו אליבי.

השטחים

שיעור מס' 1

אריק שרון רצ... ללמוד — ולמד שיע... שלא ציפה ל...

אריק שרון רצה ללמוד את בע־יות האוכלוסיה בשטחים הכבושי... כבר בצעדיו הראשונים למד, הש־בוע, כי יש לו וליועציו הרבה מ... ללמוד.

עם כניסתו לתפקיד הודיע אר... שהוא מבקש להיפגש עם ראשי ה... הציבור בשטחים אלה, כדי לל... מוד מה בפיהם, להחליף עימו... דיעות ולגבש את עמדתו.

היה זה צעד מחוכם. הוא נו... עד, בין השאר:

● לאותת לעמיתיו בממשל... שהוא האיש „המסוגל לדבר ע... הערבים", ועל כן הוא צריך לבו... במקום יוסף בורג כמי שאחרא... על ענייני האוטונומיה.

● להעביר מסר דומה למצ... רים, ולהציע את עצמו בעיניהם כאיש ליברלי ונאור, ערב בי... קורו עם ראש־הממשלה באלכסנ... דריה השבוע.

● להרגיע את הרוחות בגדה וברצועה, כדי להרוויח זמן לפי... תוח מדיניותו.

● להתרשם — אולי — באו... פן ישיר ממה שמתרחש באמר... בלב בעלי־שיחו, כדי לנסות ולגבש קו לניהול המשא־ומתן על האוטונומיה.

לא לחיות בוגדים. שרון הח... ליט לשמור את פרטי השיחות ואף את זהות הנפגשים, בסוד בכך, סבר, יעזור לבעלי־שיחו... לדבר גלויות ולהסתייג — כפי שקיוותה — מאש"ף.

התוצאה היתה בדיוק הפוכה. ברגע שאנשי־הציבור בגדה נוכחו לדעת כי השיחות נשמרות כב־יכול בסוד, הם נבהלו. הם האמינו כי אריק שרון טומן להם מלכודת.

הסודיות של הפגישות יכולה היתה ליצור בביירות את הרו־שם כי בעלי־שיחו של שרון הם בוגדים וקוויזלינגים, המוכרים את העם הפלסטיני תמורת הנאות אי־שיות. אם תיפער תהום בינם ובין אש"ף, כך חשבו, ינצל זאת שרון כדי לסבכם ולדרדרם למעמד של קוויזלינגים ובוגדים.

הראשון שתפס זאת היה חילמי חנון, ראש־העירייה הקשיש והער־מומי של טולכרם. מייד עם היוודע דבר הפגישות, מיהר השבוע להכ־ריז באמצעי־התיקשורת המקומיים והזרים שבא לפגישה עם שרון רק כדי להודיע לו שהוא מזדהה עם אש"ף, וכי אין פיתרון זולת הקמ־תה של מדינה פלשתינית בגדה וברצועה. אחריו מיהרו עמיתיו, כולם דחו את רעיון האוטונומיה מכל וכל.

תוך כדי כך נוצר מצב אבסור־די ומביך. לפי הוראותיו של דני־מט, אסור לחילמי ולחבריו להז־דהות עם אש"ף, ולא כל שכן להכריז על כך. לעיתונים הער־ביים אסור גם להדפיס הודעות־הזדהות כאלה. והנה, באמצעות הפגישה עם שרון, שהזמין את בע־לי־שיחו לדבר ככל העולה על רוחם, הכריז חילמי על ההזדהות עם אש"ף, וכל כליי־התיקשורת פירסמו זאת בהבלטה — ערב ה־ביקור של אריק במצריים.

מיפלגת העבודה:

ההתאבדות הקולקטיבית

הבדואים של סיני יודעים לספר על אחת מתופעות הטבע המוזרות ביותר בעולם. בתקופות מסויימות אפשר להבחין בגוש עצום של קיפודי־ים, שעולה ומטפס על חוף ראס־נצראני. הקיפודים מתייבשים ומתים, ונשארת מהם רק הקליפה. הבדואים קוראים לתופעה זו „ההתאבדות הגדולה".

מדענים מכירים גם תופעה דומה אצל הליוויתנים. בחופי אפריקה אפשר להבחין לעתים בעדר ענק של ליוויתנים, המטפס על היבשה. תוך זמן קצר מתים הליוויתנים.

מיפלגת העבודה נראתה השבוע כאותו גוש קיפודים. ליוויתנים אין במיפלגה זו בשנים האחרונות. המיפלגה התנהגה ה־שבוע כאילו היא עושה את כל אשר בידה כדי לבצע התאבדות קולקטיבית.

יש החוששים שלפחות בצעד זה תצליח המיפלגה שבעת־הכישלונות (ראה הנדון).

אמינות או נאמנות?

הכל ציפו להתפוצצות. המתח שמתחת לפני השטח בתוך המיפלגה, מאז הבחירות, היה חייב להתפרץ. איש לא ידע איך ומתי תבוא ההתפוצצות הגדולה ואם זו תהיה התפוצצות חד־פעמית או שרשרת של התפוצצויות.

היו אמנם כמה הירהורי־כפירה מיד אחרי הבחירות. היו שדרשו משימעון פרס להסיק מסקנות אישיות מהכישלון השני שלו. ידיעות ברוח זו הופיעו בעיתונים בשם „חוגים במיפלגת העבודה". למשיגים עדיין לא היה אומץ־הלב הדרוש לצאת לעסקני מיפלגת העבודה היה ברור שהמשבר הגדול יהיה סביב בחירת מזכ"ל המיפלגה, או, נכון יותר, סביב קביעת המועד לבחירתו: ערב הבחירות וסמויים, של אישים ושל גופים במיפלגת העבודה ובמערך. המאיימים מפיצים שמועות על פרישת אישים וקבוצות מהמיפלגה אם ייבחר שפייזר כמזכ"ל.

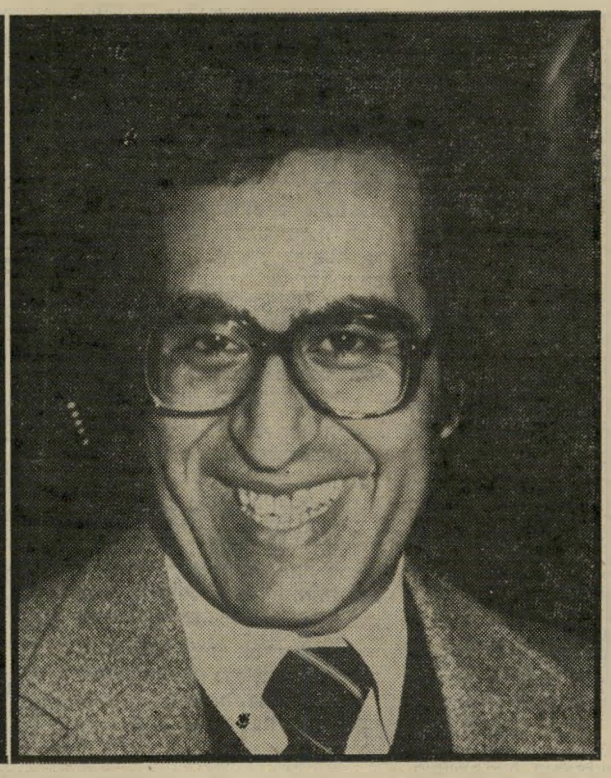

משה שחל

רפי אדרי

לא כל הספרדים הם צפון־אפריקאים

פרס עד"ין לא התפטר אך המילחמה על הירושה כבר מאיימת להרוס את המיפלגה

על חוף ראס־נצראני. הקיפודים מתייבשים ומתים, ונשארת מהם רק הקליפה. הבדואים קוראים לתופעה זו „ההתאבדות הגדולה".

מדענים מכירים גם תופעה דומה אצל הליוויתנים. בחופי אפריקה אפשר להבחין לעתים בעדר ענק של ליוויתנים, המטפס על היבשה. תוך זמן קצר מתים הליוויתנים.

מיפלגת העבודה נראתה השבוע כאותו גוש קיפודים. ליוויתנים אין במיפלגה זו בשנים האחרונות. המיפלגה התנהגה ה־שבוע כאילו היא עושה את כל אשר בידה כדי לבצע התאבדות קולקטיבית.

יש החוששים שלפחות בצעד זה תצליח המיפלגה שבעת־הכישלונות (ראה הנדון).

אמינות או נאמנות?

הכל ציפו להתפוצצות. המתח שמתחת לפני השטח בתוך המיפלגה, מאז הבחירות, היה חייב להתפרץ. איש לא ידע איך ומתי תבוא ההתפוצצות הגדולה ואם זו תהיה התפוצצות חד־פעמית או שרשרת של התפוצצויות.

היו אמנם כמה הירהורי־כפירה מיד אחרי הבחירות. היו שדרשו משימעון פרס להסיק מסקנות אישיות מהכישלון השני שלו. ידיעות ברוח זו הופיעו בעיתונים בשם „חוגים במיפלגת העבודה". למשיגים עדיין לא היה אומץ־הלב הדרוש לצאת הבטיח שימעון פרס לאליהו שפייזר, מי שנחשב כיורשו של שרגא נצר במיפלגת העבודה, שהוא יתמוך בבחירתו כמזכ"ל המיפלגה. הוא עשה זאת כדי למנוע התמודדות על התפקיד לפני הבחירות, ושפייזר אכן הסכים לדחיית ההתמודדות תמורת התחייבות בכתב מפרס. אז חשבו הכל שהמערך ירכיב את הממשלה, וכי בידי פרס יהיו עשרות ומאות תפקידים שבהם הוא יוכל לכבד את עסקני המיפ־לגה. או גם חשבו הכל שהמזכ"ל הנוכחי, חיים בר־לב, ימונה כשר־הביטחון.

ככל הנראה, לא יהיה בר־לב בארבע השנים הקרובות שר־הביטחון. לכן הוא בוודאי ירצה להמשיך בתפקידו כמזכ"ל. שפייזר, שדאג לצבור לו כוח אדיר במשך השנים שבהן היו עסוקים כולם במילחמות פנימיות בתוך המיפלגה, דורש עתה לפרוע את השטר שעליו חתום פרס.

בר־לב, השוכב עתה בבית־חולים אחרי תאונת רכיבה, אינו רוצה בהתמודדות. הוא מוכן להיבחר שוב לתפקיד, בתנאי שהוא יהיה המועמד היחידי. שפייזר הודיע שהוא יתמודד בכל מחיר. פרס מחפש דרכים להשתחרר מההתחייבות הנמהרת שנתן לשפייזר.

יש להניח שפרס היה מעדיף להציג את עצמו כפוליטיקאי אמין, המכבד את התחייבויותיו והיה תומך בשפייזר. שיקול זה היה בוודאי עדיף בעיניו על הנאמנות לידידו חיים בר־לב.

אולם אל פרס הגיעו איומים גלויים וסמויים, של אישים ושל גופים במיפלגת העבודה ובמערך. המאיימים מפיצים שמו־עות על פרישת אישים וקבוצות מהמיפלגה אם ייבחר שפייזר כמזכ"ל.

ח"כ יוסי שריד כבר הכריז, בשידור רדיו, שהוא יפרוש. אנשי התנועה־הקיבו־צית־המאוחדת אמנם לא פנו לרדיו. תחת זאת הם החרימו את ישיבת סיעת־המערך בכנסת, שדנה במינויים לוועדות. הם גם שלחו שדרים לפרס, שהם יפרשו מהמיפ־לגה, אם ייבחר שפייזר. איומים, אמנם בשפה רפה יותר, נשמעים מפיהם של עוזי ברעם, מיכה חריש ועדי אמוראי.

ברור שהמאבק האמיתי אינו על תפקיד המזכ"ל, אלא על השליטה במיפ־לגה. בשבוע שעבר נפוצו שמועות בקרב חברי־הכנסת של מיפלגת־העבודה כאילו עומד שימעון פרס להתפטר. היו שציטטו את פרס, כאילו אמר בכמה פורומים: „נמאס לי, אני עייף, אני רוצה חופש לכמה שנים." פרס יסתפק ככל הנראה בחופשה במלון השרון בהרצליה, שבו הוא נח עתה, ולא יתפטר מהמיפלגה.

מקורביו של פרס טוענים שהוא היה מוכן להתפטר ולהמתין כמה חודשים, עד שיקראו לו בחזרה אך במצב הנוכחי במיפ־לגה ברור שברגע שפרס יעזוב, יתפוס יצחק רבין את הבכורה. ולכך, כידוע, אין פרס מוכן.

מירוץ מטורף

לאור המצב הבלתי־ברור בהנהגת ה־מיפלגה, התחילו גושים שונים להכין

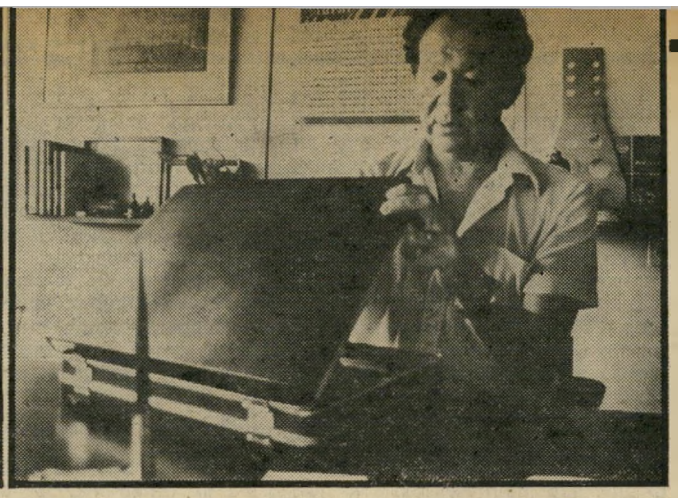

מוטה גור

לא כל-מנגנון מבטיח שילטון

את היורש. יוסי שריד רמז שאדם מסויים מאוד יכול, לדעתו, לעמוד בראש מיפלגת־העבודה, להבריא אותה ולהצעיד אותה לניצחון בבחירות — גם אם יערכו במועד קרוב. שריד לא ציין, אמנם, את שם המועמד שלו, שבו תומכים גם רבים אחרים, אך לכולם היה ברור למי הכוונה: יעקוב לווינסון.

לווינסון כימעט והיה מועמד מיפלגת העבודה לתפקיד שר האוצר, עוד בתקופה שהסקרים צפו ניצחון מוחץ למיפלגה בבחירות האחרונות. הוא התפטר מראשות בנק־הפועלים, שבו הוא שלט במשך שנים רבות, כדי שיוכל לקבל את התפקיד, ואף ערך הופעת בכורה לפני הציבור הרחב בנאום אשר נשא בוועידת מיפלגת ה־עבודה. אך ברגע האחרון הוא חזר בו, כפי שעשה כבר פעמים רבות בעבר, ונסוג אל מאחרי מעטה המיסתורין החביב עליו.

כיום לווינסון הוא יושב־ראש מועצת־המנהלים של חברת אמפ"ל. במשך כמה חודשים בשנה הוא יושב בלוס־אנג'לס, אך הוא מקפיד לערוך גיחות דו־חודשיות לישראל. גם היום, אחרי שאין לו כבר כל עמדה רשמית בבנק הפועלים, הוא השליט האמיתי של הבנק — אין החלטה, גדולה או קטנה, שאינה מתקבלת ללא התייעצות איתו.

במשך שנים הקפיד לווינסון לחמוק מעיני הציבור. הוא צבר לו כוח עצום, המזכיר את כוחו של פינחס ספיר בימיו הטובים. הוא משפיע מאחרי הקלעים על המערכת הפוליטית.

על פי הוראותיו היה בנק־הפועלים הבנק הייחידי בארץ, שלא השתתף במירוץ ה־מטורף של יתר הבנקים להענקת אשראי ליהלומנים, בתקופת־השיא של ענף כלכלי זה. חוש כלשהו אמר ללווינסון שכדאי להתרחק מענף זה. היום סובלים כל יתר הבנקים מנזקים כבדים בעיקבות התמו־טטותם של יהלומנים.

אותו חוש אמר, ככל הנראה, ללווינסון להתרחק במהירות מהמירוץ לכנסת ול־ממשלה, בתקופה שבה תפרו כבר אנשי המערך את הפראקים שלהם. היום אין לווינסון מוזהה עם הכישלון בבחירות. ועדיין יש בידיו כוח עצום.

געפילטע־פיש וקוסקוס

רבים במיפלגה סבורים שלווינסון היה רוצה לעמוד בראש מיפלגת העבודה, למרות שהוא עצמו הכחיש זאת פעמים רבות. לדעתם, לווינסון אינו רוצה בתפקיד שר־האוצר, או בתפקיד בכיר אחר, אלא היה רוצה להיות ראשון, ולאו־דווקא בין שווים.

מול אפשרות כזו חייב אליהו שפייזר להציג מועמד משלו. קשה לדעת אם הוא עצמו רוצה לעמוד אי פעם בראש מיפ־לגת־העבודה. שפייזר, כמו שרגא נצר או כמו פינחס ספיר, אוהב לשלוט מאחרי הקלעים ולהיות ממליך מלכים ולא המלך עצמו. אך גם אם קורץ שפייזר מחומר שונה מזה של נצר וספיר, והוא חולם על השילטון הפורמאלי, הוא בודאי יודע שעדיין לא הגיעה השעה לכך.

לשם כך על שפייזר לבחור לו במועמד משלו, שאותו הוא יוכל להמליך ושבעזרתו הוא יוכל לשלוט. נראה ששפייזר ואנשיו מהמרים על רב־אלוף (מיל') מרדכי („מוטה") גור. אמנם, לא הונפו עדיין ניסי המילחמה, אך אם אכן יוותר פרס על כיסאו, מרצון או מאונס, והנסיבות או מוקדי־הכוח במיפלגה ימנעו מיצחק רבין לקפוץ על הכסא המתפנה, יתחולל בתוך מיפלגת העבודה מאבק בין מנגנו־נים. המאבק, שחיציו הראשונים כבר נורו בישיבה שבה היתה ההתפרצות העדתית בשבוע שעבר, יהיה בין האיש שצבר לו כוח והשפעה כלכליים ופוליטיים אדירים, יעקוב לווינסון, ובין איש שהמנגנון ה־משומן היטב של אליהו שפייזר ירצה ביקרו — מוטה גור.

חילופי הדברים בישיבתה של סיעת מיפלגת העבודה בשבוע שעבר — ובמרכזה הוויכוח מה טעים יותר, געפילטע פיש או קוסקוס — היו ציבעוניים ועסיסיים. אך נראה שהבעייה העדתית לא תהווה גורם מכריע במאבקים שבמיפלגה. על פרס ויו־שב־ראש הסיעה בכנסת היה לחלק 58 מקו־מות בוועדות הכנסת בין 48 חברי־כנסת. ראשי מפ"ם טענו שבכנסת ה־8, כשהמערך היה עדיין בשילטון, היו להם שיבעה חברים בוועדות. עתה הם דורשים את אותו מיספר החברים. שימעון פרס, היודע שמפ"ם ממתינה להזדמנות לפרק את המערך, הסכים מייד. נותרו 51 מקומות ל־39 חברי כנסת (הח"כ הערבי של המערך, חמד חלאילה, לא הובא כלל בחשבון).

שחל ביקש מכל אחד מחברי־הכנסת של המערך לרשום על פיסת נייר את שתי הוועדות שבהן הוא רוצה להשתתף, על פי סדר העדיפות. במקרים מסויימים אפשר היה למנות ח"כ לשתי ועדות ובמקרים אחרים, רק לוועדה אחת — לא תמיד על־פי רצונו. היו חברי־כנסת, כמו שבח וייס, שכתבו שמות של ארבע ועדות. כימעט כל חברי־הכנסת רשמו כאחת האלטרנטיבות את אחת משתי הוועדות החשובות: ועדת־החוץ־והביטחון וועדת־הכספים. היו שדרשו את שתיהן.

בשבועיים האחרונים התרוצצו חברי־הכנסת של המערך כאחוזי תזזית. כל אחד שמר על חברו שלא ימכור אותו. בעוד שמטעם הליכוד הופיעו בישיבות הוועדה המסדרת רק שלושה או ארבעה נציגים, הגיעה מטעם המערך משלחת של שיבעה־שמונה, כשכל אחד שומר על רעהו. היו אף מי שרמזו לאנשי הליכוד, שהמערך יהיה מוכן לוותר לליכוד בדרישות שונות, בתנאי שהליכוד ייצור סיטואציות שיאפ־שרו להם להיבחר. הגדיל לעשות שבח וייס שתמך, כמעט בגלוי, בדרישת הליכוד להקטין את הוועדות ולהוות בהן רוב. על כך נגזף וייס על־ידי יוסי שריד, עוזי ברעם ויחזקאל זכאי.

„נעשה רוטציה"

בישימת חברי־הכנסת של המערך יש חמישה יוצאי צפון־אפריקה, ושמונה בני עדות־המיזרח שאינם מצפון־אפריקה. בישיבה בשבוע שעבר הירשו לעצמם שניים מיוצאי צפון־אפריקה לדבר בשם כל יוצאי עדות־המיזרח. היו אלה רפי אדרי, מנכ"ל חברת שיכון עובדים, שהוצב במקום השביעי ברשימת המערך לכנסת העשירית, ורענן נעים, איש המושבים, שהוצב במקום ה־45.

רק אחד מיוצאי צפון־אפריקה ביקש להיות חבר ועדת־החוץ־והביטחון. היה זה ז'אק אמיר, ראש עיריית דימונה. ה־מישאלה השנייה של אמיר היתה ועדת־הכספים. רענן נעים, אוייב הגעפילטע פיש, ביקש את ועדת־הכספים או את ועדת־הכלכלה. אדרי ביקש את הכספים וה־רווחה.

ראש עיריית דימונה, ז'אק אמיר, וראש עיריית צפת, הח"כ החדש אהרון נחמיאס, שניהם אנשי רבין, פעלו ביחד בקרב על הוועדות. הם דרשו להיכלל בוועדת־הכספים בנימוק שצריך להיות ייצוג ב־ועדה זו לאגף המוניציפאלי של המיפ־לגה.

ועדת־הכספים מתכנסת מדי יום ביומו, ובמצב הכוחות בוועדה זו חשוב למערך להופיע בה בכל דיון בהרכב מלא, כדי לנסות להפריע לליכוד. נסיעה מדימונה לתל־אביב, שם מתכנסת לרוב ועדת־הכספים, אורכת יותר משלוש שעות. זהו בערך, גם זמן הנסיעה מצפת. לאמיר ולנחמיאס עבודה רבה בניהול עיירותיהם הכושלות, וקשה להניח שהם היו יכולים להגיע לישיבות הוועדה מדי יום. תשובתם לטענה זו: „אנחנו נעשה רוטציה בינינו."

רפי אדרי הוא מנהל חברת בניה גדולה. גם לו עיסוקים רבים שלא יאפשרו לו להקדיש שעות רבות מדי יום לוועדת־הכספים. נוסף על כך, צריך היה אדרי להיות מעוניין בוועדת־הכלכלה, שם נדונים ענייני השיכון. אדרי הודיע: „לא מעניין אותי שום דבר, אני רוצה בוועדת־הכספים."

שלמה הילל, מי שהיה שר־המישטרה בתקופת הכנסת השמינית ויושב־ראש ועדת־הפנים בכנסת התשיעית, רצה להיות בוועדת־החוץ־והביטחון. ניסו להסביר לו: „תבחר בין שני התפקידים." תשובתו של הילל: „אני רוצה בשניהם."

אולי כדי ללחוץ על מסדרי הוועדות ניסה הילל להקים גוש חדש במיפלגת העבודה — גוש עדות המיזרח. הוא כינס ישיבה, אך זו הוחרמה על־ידי יוצאי צפון אפריקה. הילל, שנמנה עם יוצאי עיראק, נכשל בהקמת הגוש.

ח"כ הרב מנחם הכהן הוצע לתפקיד סגן יושב־ראש הכנסת. אולם הכהן הודיע ש־הוא רוצה להיות גם חבר בוועדת־הכספים. לפני כשבועיים יצא הכהן לארצות־הברית. ערב הישיבה הגורלית טילפן אליו שחל וביקש ממנו לוותר על אחד התפקידים. הכהן ויתר על ועדת־הכספים. שחל אמר אחר־כך לשימעון פרס: „אני הערתי אותו בשעה ארבע לפנות בוקר. אני חושב שהוא הסכים מפני שהוא רצה לחזור לישון מהר."

יעקב לווינסון

„אני... הכי טובה בעולם"

אנשי המושבים, אריק נחמקין ו־יחזקאל זכאי, הודיעו לוועדה המס־דרת: אנחנו רוצים יצוג בוועדות הכספים והכלכלה. אנשי הקיבוצים אמרו לעומתם: מאז תקופת ייגאל אלון, שאנחנו יורשיו, מגיע לנו מקום בוועדת־החוץ־והביטחון, וזאת בנוסף לוועדות הכלכליות, שבהן נשמור שלא יאונה רע לקיבוצים.

על ראשות ועדת־הפנים התמודדו גם תמר אשל, שושנה ארבלי־אלמוזלינו ו־יהודה חשאי. ארבלי רצתה בראשות ועדת־העבודה־והרווחה, שבראשה היא עמדה בעבר. היא ערכה מגעים פרטיים עם אנשי הליכוד, הציעה להם את ראשות ועדת־הפנים תמורת ראשות ועדת־העבודה. „מגיע לי," היא הסבירה לוועדה המסדרת, שאליה היא הצטרפה כדי לשמור על האינטרס הפרטי שלה, „אני הייתי יושבת־ראש הוועדה הכי טובה בעולם."

גם רענן נעים, שהתפרסם השבוע, עמד על שלו. אולם אנשי המושבים הודיעו: אנחנו נחליט מי יהיה בוועדת־הכספים והודיעו לחברם נעים שהוא בחוץ. יש נוסף על הוועדות הכלכליות, שבהן נש־מור שלא יאונה רע לקיבוצים.

אנשי הוועדה המסדרת היו מעוניינים

(המשך בעמוד 8)

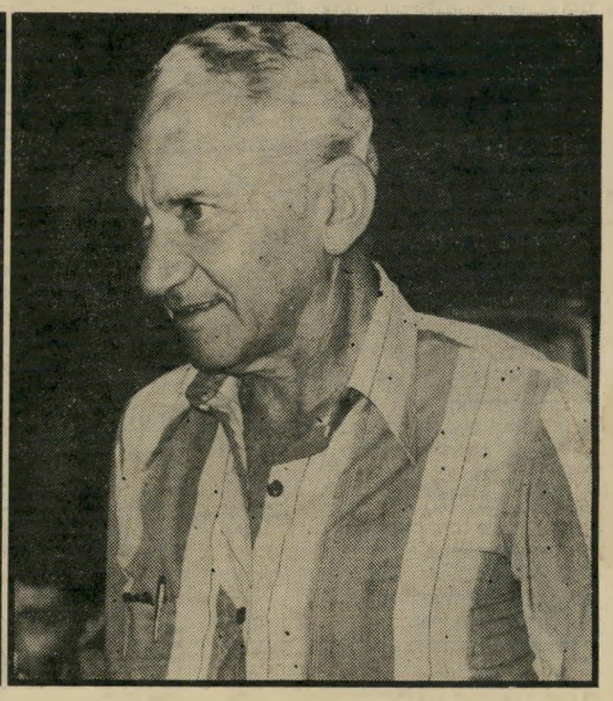

חיים בר־לב

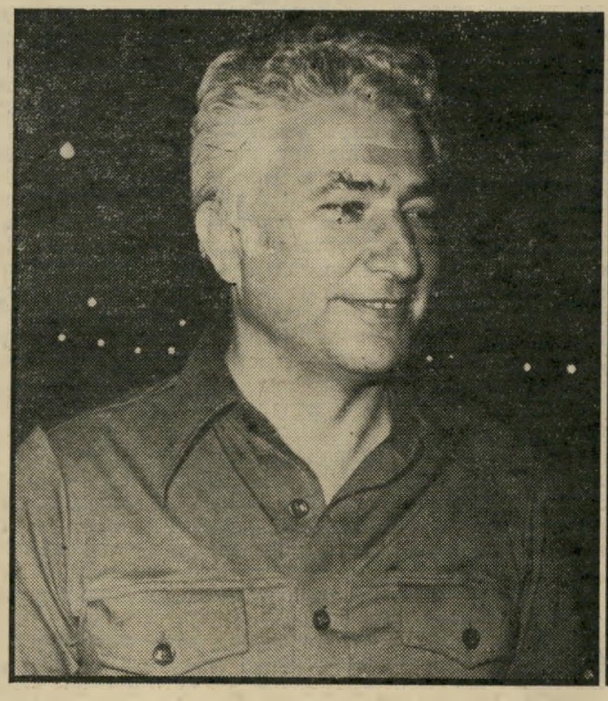

אליהו שפייזר

לא כל התחייבות בכתב פירושה מינוי לתפקיד

ההתאבדות הקולקטיבית

(המשך מעמוד 7)

בעורכי־דין פעילים בוועדת־החוקה־חוק־ומישפט. חיים הרצוג התבקש לעמוד בראש סיעת־המערך בוועדת החוקה, אך הוא דרש להיות בוועדת־החוץ־והביטחון. הרצוג ביקש יום למחשבה והשיב לפרס במיכתב נרגש, שבו עמד על דרישתו להיות ב־ועדת־החוץ־והביטחון בהזכירו: „אני הייתי ראש אמ"ן בצה"ל."

ירוחם משל נפגע. הוא רצה להיות בוועדת־החוץ־והביטחון ומצא עצמו בחוץ. מאז הבחירות נאם משל נאומים בעניינים בטחוניים, שבהם אין לו כל הבנה. הוא עשה זאת כדי להכין את הקרקע לצירופו לוועדה. אולם משל לא צורף לוועדה וגם לא להנהלת הסיעה. משל הנעלב דיבר שעה ארוכה ודרש שלא להחליט, או כפי שהוא אמר ביידיש: „אנחנו צריכים ל־המשיך ולהתענות עם העניין." למשל לא היה חשוב כלל שכעבור כמה שעות היה צורך להגיש את רשימת חברי המערך בוועדות ליושב־ראש הכנסת. אנשי משל אף איימו להקים חוג נוסף במיפלגה, חוג ההסתדרות, שבו יהיו חברים, ככל הנראה, מזכיר מועצת פועלי תל־אביב, דוב בן־מאיר, נפתלי בלומנטל, חברי הוועדה־המרכזת וראשי מועצות פועלים בערים אחרות.

דוב בן־מאיר דרש שבוועדת־הכספים יהיה ייצוג לעובד השכיר. לטענתו, הוא הנציג היחידי של העובד השכיר בכנסת. בן־מאיר היה נרגש במיוחד, עד שנאלצו לדרוש ממנו להוריד את הטון.

תמר אשל בילתה במיספרה ירושל־מית כששחל ניסה לשכנע אותה לוותר לשלמה הילל על ועדת־הפנים. היא הס־כימה לוותר, וכמוה גם ויתר יהודה חשאי, מועמד אחר לראשות הוועדה.

אורי סבג מבאר־שבע רצה להיות סגן יושב־ראש הכנסת. ראשי המיפלגה הסבירו לו שסגן יושב־ראש צריך להיות ח"כ בעל נסיון קודם בכנסת. ההסבר לא עזר, וסבג עמד על שלו. רק אחרי שהוצעה לו חברות בשתי ועדות — ועדת־העבודה־והרווחה וועדת־הכלכלה — הוא נתרצה.

המשבר העיקרי היה עם התנועה הקי־בוצית. ביום כינוסה של הוועדה המסדרת הופיעה בדבר ובהארץ ידיעה על התקפה חריפה ביותר של ראשי חוג יחדיו — אליהו שפייזר, יחזקאל זכאי ורפי אדרי — על התנועה הקיבוצית כולה. חברי הכנסת של הקיבוץ המאוחד ואיחוד הקבוצות והקיבוצים החליטו שלא לבוא לישיבת הוועדה המסדרת: „אם נבוא, יהיה פיצוץ ביניהם לבין יחדיו, וזה יפגע בתנועה כולה," הסבירו לפרס.

היום מורכבת מיפלגת העבודה מגושים ומחוגים, שכל אחד מהווה קבוצת־לחץ. על החלוקה הכימעט טבעית של יונים וניצים מצטרפת, כמובן, גם החלוקה בין נאמני פרס ונאמני רבין. מול חוג יחדיו, הנשלט ללא עוררין על־ידי אליהו שפייזר, התקבץ חוג של פליטי חוג בית ברל לשעבר, ואליהם הצטרפו אנשי החוג לשילוב לשעבר ואנשי הקיבוצים. המכנה המשותף היחידי של כל אלה הוא בלימתו של שפייזר.

באותה ישיבה רועשת של הסיעה ב־כנסת בלטה החלוקה בין אשכנזים וספר־דים. אך גם הספרדים חלוקים ביניהם — בין יוצאי צפון אפריקה ובין יוצאי יתר הארצות הערביות. כמה חוגים נוספים עומדים להתגבש: חוג ההסתדרות, חוג תומכי בר־לב, אנשי הקיבוצים, אנשי המושבים הותיקים ואנשי המושבים ה־חדשים.

חברי־כנסת אחד יכול להיות חבר ב־שניים, שלושה וארבעה חוגים, ולהתחייב בנאמנות כפולה, משולשת ומרובעת.

יונץ־אשכנזי־קיבוצניק

כ"ץ יד, וכימעט כל מבוגר, יודע עד כמה קשה לשחק בקוביה ההונגרית, שכבשה לאחרונה בסערה את העולם כולו. לא די בסידור אחד הפגים של הקוביה — סידורה הוא פעולה תלת־ממדית, כשכל מישבצת מסתובבת בארבעה כיוונים.

מיפלגת העבודה דומה היום, מבחינות מסויימות, לקוביה זו. קשה להגדיר לאיזה מחנה שייך כל אחד מחבריה.

בתקופות מסויימות התחלקו חברי־הכנסת של המיפלגה ועסקניה ליונים ולניצים, כשבתווך היו גם יונצים. ערב ההתמודדות הגדולה היתה חלוקה בין אנשי־פרס ל־אנשי־רבין. כשצריך היום חבר מיפלגת־העבודה להזדהות, הוא חייב לשלוף כמה וכמה תעודות־זיהוי: מחנה־פרס או מחנה־רבין; יונה או נץ; אשכנזי או ספרדי, ואם ספרדי — צפון־אפריקאי או אחר; מאנשי חוג יחדיו או מאנשי שרידי חוג בית ברל; מתומכי הקיבוצים או מתומכי המושבים — ואם מתומכי המושבים — מהותיקים או מהצעירים; מאותם שאינם רוצים, בינתיים או בכלל, בהסתלקותו של פרס, או מאותם החושבים שלשם הבראת המיפלגה על פרס לעזוב; מאותם הרוצים לראות את יצחק רבין בראש המיפלגה, אם פרס יעזוב, או מאותם הרוצים באדם שלישי; מאותם הרוצים במוטה גור בראשות הרשימה, או מאותם החושבים שצריך למצוא מישהו חדש, או חדש־ישן, כיעקוב לווינסון.

למשל: ח"כ **שושנה ארבלי־אלמוזלינו** נמנית לא רק עם חוג בית ברל, אלא שהיא גם מקורבת לקיבו־צים, למרות שאינה חברת־קיבוץ. היא יונה, אך נמנית עם מחנהו של שימעון פרס. היא עומדת בראש קבוצת הנשים של מיפלגת־העבודה, נאבקת בהמתּ־זעם עם שושנה ארבלי־אלמוזלינו, שגם היא נמנית עם אנשי־פרס ועם חוג־הנשים.

דוב בן־מאיר (מוסתר), שבח ויים, יעקב גיל
כל אחד — בארבעה כיוונים (לפחות)

שאינו חוג יוצאי צפון־אפריקה. היא משתייכת גם אל חוג הנשים של מיפלגת־העבודה, והיא גם חברה חשובה ביותר בחוג יחדיו של אליהו שפייזר. יש גם סיכוי שהיא תצטרף לחוג־ההסתדרות ב־מיפלגת־העבודה, אם יקום. בעלה, נתן אלמוזלינו, הוא חבר הוועדה המרכזת.

דוגמה אחרת: ח"כ **אבא אבן** נמנה עם אנשי פרס, אך הוא מהיונים המפור־סמות של מיפלגת־העבודה. אין הוא מש־תייך לשום חוג קבוע, אך ביגלל אופיו, התנהגותו ומיבטאו, הוא מסמל את ה־קבוצה האשכנזית של מיפלגת־העבודה, ומושך אליו רבות ממיתקפות הקבוצה הספרדית.

ח"כ **חיים בר־לב** נמצא במצב מסובך יותר. אמנם אין הוא שייך לשום חוג, אך כל מתנגדי חוג־יחדיו מאמצים אותו, משום שהוא ניצב עתה נגד נסיונו של בעל־הבית של חוג־יחדיו, אליהו שפייזר, להיבחר לתפקיד מזכ"ל המיפלגה. בר־לב ידוע כאיש של פרס, בכל הנוגע לקיטוב פרס־רבין, אך אם פרס לא יצליח להתחמק מהתחייבותו לשפייזר בעניין המזכ"לות, יהפוך בר־לב מתנגדו, אם כי לא יתחבר ליצחק רבין, למרות שבמשך שנים היו בר־לב ורבין ביחסי־ידידות עמוקים. נוסף על כל אלה, בר־לב הוא אשכנזי ויונץ.

רפי אדרי היה מאנשי־פרס המוב־הקים. היום הוא כבר ממתנגדי פרס, עורך שיחות במיסגדה אולימפיה עם יצחק רבין, אך לא הצטרף בינתיים למחנה־רבין. אדרי הוא מעמודי־התווך של יחדיו, אבל בניגוד לרבים מחברי החוג הוא יונה. התבלטותו האחרונה היתה בהנפת נס עדות־המיזרח בתוך מיפלגת־העבודה, אך בני עדות־המיזרח שאינם מצפון־אפריקה יצאו ב־מיתקפה נגד אדרי, יליד מארוקו, וטענו שאין הוא מייצג את כל הספרדים ב־מיפלגה.

משה שחל הוא בעייתי במיוחד. הוא איש מובהק של פרס, אם כי, כשנדמה ואם יוקם חוג ההסתדרות — יש סיכוי רב ששתי הנשים היריבות ייפגשו בחוג נוסף.

מוטה גור מצליח לשמור, בעמל רב, על מה שהוא קורא ניוטרליות. גור הוא נץ קיצוני, ונמנה עם מחנה־פרס, אם כי פעמים אחדות אפשר היה לראות אותו קורץ גם לעברו של רבין. מוטה מסרב להצטרף לחוג־יחדיו, למרות שככל הנראה חוג זה ימליך אותו עליו, אם תתעורר בעיית־הירושה.

איש־המושבים **אריק נחמקין** היה מעמודי־התווך של חוג־יחדיו עד לפני כמה חודשים, ועכשיו הוא מגדולי מתנגדיו של חוג זה, ומקורב למה שקרוי חוג בית ברל. בתוך תנועת המושבים נמנה נחמקין עם הקבוצה של המושבים הוותיקים. נחמקין הוא מאנשי פרס ונץ.

אליהו שפייזר אינו זקוק להצגה: הוא ראש חוג־יחדיו, מתמודד על תפקיד מזכ"ל־המיפלגה. קשה להגדיר אותו כאיש של פרס או רבין, אך ברור שהוא נץ קיצוני. המאפיין העיקרי של שפייזר הוא שפרס יראה מפניו, ושרבים אחרים מאיימים בפילוג אם ייבחר כמזכ"ל.

מרבית מהלכיו של **עוזי ברעם** מכוונים היום על־ידי מעשי שפייזר. שימעון פרס התחייב בפני שפייזר לתמוך בו לתפקיד המזכ"ל בעת ששפייזר רצה להתמודד על התפקיד עם ברעם. למרות סטירת־לחי זו מצד פרס, עדיין נמנה ברעם עם מחנה פרס, אם כי היה בוודאי שמח לראות מישהו אחר בראש־המיפלגה. ברעם היונה מארגן עתה את מה שנקרא חוג בית ברל לקרב נגד שפייזר, למרות ששוב אינו מועמד לתפקיד מזכ"ל־המיפלגה.

זיג־זאגים בשפע

שמה הילל הוא איש־פרס מובהק ונץ קיצוני. בדרכו השקטה ניסה הילל לבנות לו כוח באמצעות בני עדות־המיזרח. הוא ניסה לקבץ את כולם בחוג, אך נכשל משום שהילל הוא יוצא עיראק, ויוצאי צפון־אפריקה אינם מוכנים לקבל את מנהיגותו.

אורה נמיר היא מראשי מחנה־רבין. היא יונה, וכמה פעמים ניסתה לבנות את עצמה באמצעות לובי של נשים.

מזכיר מועצת פועלי תל־אביב, **דב בן־מאיר**, הוא מראשי חוג־יחדיו ומ־נאמניו של שפייזר, למרות שבעבר היו ביניהם כמה חיכוכים. בן־מאיר נמנה על מחנה פרס, נץ קיצוני.

יעקוב גיל, איש ירושלים, לא התבלט בהתפרצות העדתית של השבוע שעבר, למרות שהוא יליד סוריה. הוא היה באותה עת בחוץ־לארץ. הוא שייך לקבוצה ה־ירושלמית בסיעת בכנסת, וידוע כאיש מחנה פרס.

הפרופסור **שבח ויים** הוא איש הזיג־זאגים. הוא ידוע כאחד מאנשיו המובהקים של יצחק רבין, אם כי אחרי ההתמודדות, שבה ניצח פרס, אפשר היה להבחין בדבריו ובמאמריו קריצות לעבר פרס. עד לפני שבועיים היה וייס סופר־יונה. יוסי שריד נראה לעומתו כאקטיביסט. עתה תוקף וייס את שריד, ומציע לו לפרוש מהמיפ־לגה ולהצטרף לשל"ו.

דיעותיו של **יוסי שריד** התפרסמו בשבוע שעבר בהרחבה. הוא הכריז מרד בשימעון פרס, למרות שהוא ידוע כאחד מאנשי־פרס. הוא עומד במרכז החוג המתנגד לחוג־יחדיו, והיה היחיד שהודיע, מעל גבי העיתונות, שיפרוש אם שפייזר ייבחר כמזכ"ל המיפלגה. להפתעת שריד הוא קיבל מאות שיחות־טלפון מחוגים שונים במיפלגה התומכים בו, למרות ש־מרבית המטלפנים הדגישו שהשיחה היא אישית וסודית. פרס עצמו לא ניסה ליצור מגע עם שריד. יריביו טוענים ששריד עשה מה שעשה כדי לאבטח את מקומו בוועדת־החוץ־והביטחון.

עדי אמוראי ו**מיכה חריש** הם צמד־חמד במיפלגת־העבודה. שניהם מ־מקימי החוג־לשילוב, שנטמע בבית־ברל, ומגדירים את עצמם כדור־ההמשך. שניהם יונים ושניהם נמנים עם מחנה־פרס.

תמר אשל נמנית עם הלובי הירושל־מי, אחד ממוקדי ההסתערות של הספרדים על האשכנזים. היא נץ, שייכת למחנה־פרס ונציגת ירושלים בחוג־יחדיו. גם היא עשתה נסיונות לעמוד בראש חוג הנשים של הסיעה.

כל מיני ציפורים

ל הזדה חשאי נמצא במצב אומלל, לפחות מהבחינה העדתית. הוא יליד תימן ואינו מקובל אף על אחת מקבוצות הספרדים, בתוך המיפלגה, ומובן שאינו יכול להימנות עם האשכנזים. כמו אשל הוא נץ, נמנה עם מחנה־פרס ועם חוג־יחדיו.

כמוהו גם **אורי סבג** — איש־פרס, חבר חוג־יחדיו, אך ככל הנראה יותר יונה מנץ. יתרונו על פני חשאי הוא שמוצאו מצפון־אפריקה.

יוצא צפון־אפריקה אחר הוא **רפי סוויסה**, אך הוא יותר נץ מיונה, ואינו משתייך עדיין לשום חוג. גם הוא איש־פרס.

זאק אמיר ו**אהרון נחמיאס** הם שניהם מיוצאי צפון־אפריקה, שניהם מ־תומכי יצחק רבין ושניהם ניצים. לאחרונה הקימו השניים לובי פרטי של ראשי עיירות־פיתוח, ומנסים להוות קבוצת לחץ.

רענן נעים, איש הקוסקוס, ו**יחזקאל זכאי** הם שניהם אנשי המושבים הצעי־רים. בעוד שנעים הוא יוצא־לוב, זכאי הוא מהעדה הכורדית. שניהם נמנים עם מחנה־פרס, וזכאי גם עם חוג־יחדיו.

מומה חריף ו**אברהם כץ־עוז** הם מאיחוד־הקבוצות־והקיבוצים. שניהם ניצים, אם כי כץ־עוז הוא נץ מתון יותר, ושניהם מתומכי־פרס. לעומת זאת, **יעקוב צור** ו**דני רוזוליו**, מהקיבוץ המאוחד, הם אמנם ניצים, אך תומכי יצחק רבין. כל הארבעה מאוחדים בהתנגדותם הנמרצת לחוג־יחדיו.

אם לא יפסיקו אנשי מיפלגת־העבודה לשחק עם עצמם בקוביה ההונגרית, סופם שימצאו עצמם משחקים רולטה רוסית, שתביא את אובדנם. **יוסי ינאי** ■

או רולטה רוסית?

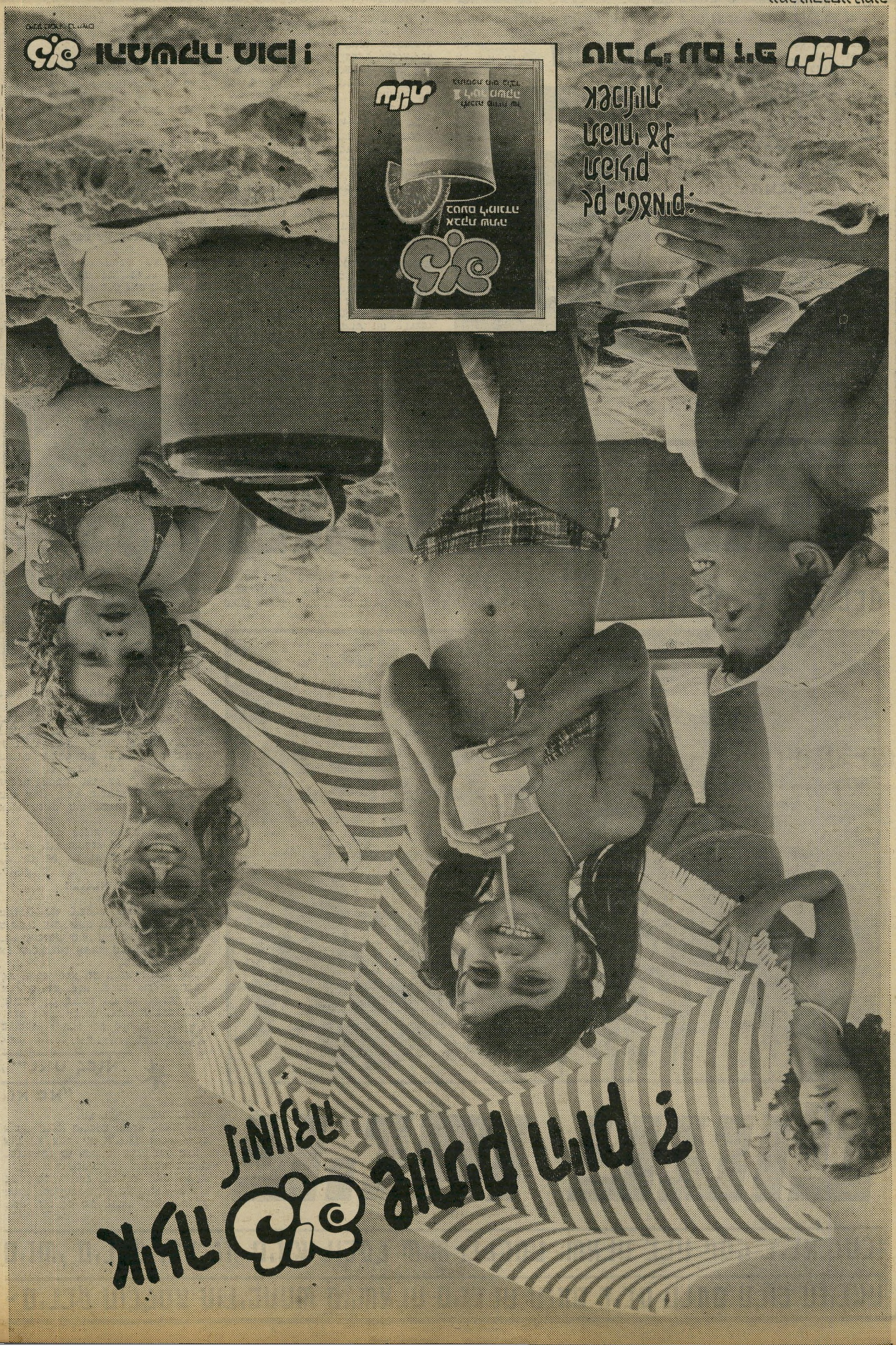
מיץ תפוזים טבעי
100% מיץ תפוז
מיץ
מיץ תפוזים טבעי
100% מיץ תפוז
מיץ
מיץ תפוזים טבעי!
מיץ תפוז טבעי 100%
מיץ תפוזים טבעי
מיץ תפוזים טבעי
מיץ תפוזים טבעי

המדינה כולה סערה סביב טענת הרבנים הראשיים שהחפירות מחללות קברים -

ובתל־אביב פסק הרב הראשי הספרדי שיש לקבור מתים על גבי קברים ישנים

קומה שניה

קבר מעל גבי קברים

בנו אנשי החב־רה־קדישא בבית העלמין בקריית־שאול. שטח שבו היו קבורים ילדים רכים גודר, יושר ומולא בעפר, וכך נוצרה במרכז בית־הקברות רחבה מוגבהת, שאיפשרה מכירת חלקות קבר חדשות. הגישה למקום היא דרך מדרגות, כשהגדר כולה צמודה למצבות ילדים אחרים.

בבית הקברות

פני כשנה חשף תרשב תל־אביב שערוריה של חילול קברים בבית הקברות בקריית־שאול על־ידי עובדי חברה־קדישא.

ישראל שטרקמן, קשיש שקבר בתו נמצא סמוך לאיזור המחולל, מספר:

כשביקרתי את קיברה של הילדה ב־קריית־שאול ראיתי שהשינוי כל־כך גדול, עד שאי־אפשר למצוא את הקבר, שהיה בחלקת הילדים. ערכו יישור קרקע ב־מקום, והיה נדמה לי שהורידו את המצבה שלה. רציתי למישרדים הנמצאים בכניסה לבית־הקברות, אך היושבים שם סירבו לדבר איתי. כשהסברתי להם במה מדו־בר, הם הציעו לי לפנות למישרד בתל־אביב והוסיפו שהם לא נגעו בשטח.

„כאשר הגויים לא הירשו"

חזרתי למקום, ואחרי חיפושים מצא־תי את המצבה שחיפשתי. במקום שר־רה עירבוביה. פה ושם היו פזורות מיספר ערימות של מצבות קטנות שנהרסו. היו אלה מצבות זולות. לוחיות מפח, העליהן שמות של הנפטרים, פזורו בכל השטח.

מזועזע חזרתי לביתי, ופניתי לרבנות־הראשית בתל־אביב. אחד הרבנים שם אמר שאינו יודע דבר. אחרי שחזרתי ב־פניו על הסיפור הוא אמר, שבחוץ־לארץ, כאשר הגויים לא הירשו להרחיב את בית־הקברות, היה מקובל לשפוך אדמה בבתי־קברות, ולקבור בקומה שניה.

התפרצתי כנגדו ואמרתי שכאן אין

התרגשות

גילה הרב יצ־חק ידידיה פרנ־קל, רבה הראשי הנוכחי של תל־אביב לנו־כח רעיון הקבורה מעל קברים אחרים.

גויים, ועזבתי את חדרו. אבל הבנתי ש־אני חייב לחזור למקום ולבדוק מה בדיוק מתרחש שם.

חזרתי לקריית־שאול עם נציג של שו־למית אלוני, שאליה פניתי וסיפרתי את הענין. הוא בא עם מצלמה, וכשבאנו לשטח, האיזור כולו היה מנוקה, מיושר ובצדדיו היו שרידי מצבות שהוא צילם. אשה שהיתה במקום ניגשה אלי והתלוננה שאינה מוצאת את המצבה של בנה. עכשיו הבנתי שהם מכשירים את השטח לקבורה נוספת, במקום שבו נקברו ילדים קטנים, שבני משפחותיהם, בדרך כלל, לא באו לפקוד את קיברם.

בינתיים החלו להקים גדר סביב השטח המנוקה גדר בטון שגבלה במצבה שלי. אחר כך שפכו חול ובשטח החדש החלו לקבור. יש שם מקום לכ־200 קברים, כנראה לאנשים מאוד עשירים, משום ש־אני יודע שבית העלמין בקריית שאול נחשב למקום יקר.

המצבה שלי צמודה לשטח החדש ה־מוגבה, מחוץ לגדר, ובה הם לא פגעו.

עד כאן דבריו של שטרקמן.

בשבוע שעבר, אחרי שבועות אחדים של מתיחות בלתי פוסקת סביב החפירות באתר הארכיאולוגי עיר דויד, פירסם הרב הראשי הספרדי, הרב עובדיה יוסף, פסק־הלכה, שקבע שאיזור ג' שימש כ־בית־קברות יהודי במשך מאות בשנים. בעקבות כך הכריזו שני הרבנים הראשיים על האיזור כבית־קברות יהודי לכל דבר, שבעטיו אסור לערוך שם כל מיני חפי־רות או לשנות את פני השטח, לכל מטרה שהיא, שאין בה כדי להגן ולשמור על שלמות הקברים ובית־הקברות.

האם פסק־הלכה זה תקף גם כשהמדובר בבתי־קברות פעילים, או, שמא אין הוא תקף, כאשר פגיעה בקברים יכולה להביא תועלת כספית למוסד דתי?

„אם אני אוכל חזיר..."

יש חברה־קדישא בקריית שאול הגיב בביטול על הרעיון שבמקום חוללו מצבות. לדברי האיש, שהציג עצמו בשם שליסל לא היו במקום כל מצבות. לטענתו נקברו בחלקה חלקי אברים. „לא הרסנו מצבות. אנחנו בני אדם, בסופו של דבר," אמר שליסל.

במישרדי החברה־קדישא בתל־אביב, לא שמחו לשוחח עם עיתונאים. המנכ"ל, יש־ראל ארליך, לא הבין מדוע שוב נדרשים לנושא, אך נאות להסביר את שנעשה במקום.

אומר ישראל ארליך:

מתחת לשתי הטראסות היו קבורים נפ־לים, כלומר, ילדים עד גיל 30 יום, ש־בהתאם להלכה אין לגביהם דיני אבלות. גם המישפחות לא עולות לקברים ולא שמות מצבות.

השטח שבו מדובר היה מוזנח וללא טיפול. היו בו עשבים רבים והוא היה במקום מרכזי. לא היו בשטח מצבות מתוכננות. עד כמה שידוע לי, שלושה אנשים בלבד הקימו שם מצבות ביוזמה פרטית. במקום שחשבו ששם הקברים. אומנם, לכל נפל היה קבר נפרד, אך הסי־מון המדוייק היה רק ברישומים שלנו, ולא היה שום ציון בשטח.

פנינו לרבנות הראשית ובהתאם להל־

היתר

להקמת הקומה השנייה נתן הרב־הראשי הספרדי, עו־בדיה יוסף, כאשר היה הרב־הרא־שי של העיר תל־אביב. חברה־קדישא מסרבת לגלות אם ההיתר ניתן בכתב.

כה היהודית פסק הרב עובדיה יוסף, שהיה אז הרב הראשי של תל־אביב, שאפשר להגביה את השטח ולהעמידו לקבורה שניה.

לשם כך הגבהנו את השטח במטר וחצי ומילאנו את השטח בעפר. את המצבות שהיו במקום הגבהנו, בדיוק באותו מקום שבו הקימו שלוש המישפחות את המצבות.

האם קיבלתם אישור בכתב או בעל־פה מהרב יוסף?

הפנינו שאלה לרב הראשי והוא השיב לנו — בעל פה או בכתב, איך שאתה רוצה.

יש אישור בכתב?

מספיק שיש לי פסק.

מה יהיה אם הרב יוסף יחזור בו?

אם אני אוכל חזיר, אז אני צריך לקבל אישור בכתב מהרב הראשי שזה אסור?

ובכל זאת?

לא אשיב לך.

עד כאן, תשובותיו של ארליך.

(המשך בעמוד 75)

פַּנְדִי

מעדני איכות בטעם נפלא, קלים ומהירים להכנה.

כבר ניחשתם
מי אני?
נכון, אני פנדי.
שובב וחדש
בשכונה שלכם.

יש לי הזדמנות פנדנדית להציג בפניכם את
מוצרי "בר—קט", מוצרי איכות להכנה ביתית ההופכים
במהירות ובקלות למשהו טעים... טעים. משהו ממש פנדנדי.
פנדי — מעדן חלב שכל הילדים אוהבים.
פנדי — משקה קל בטעם פרדסים.
פנדי — גלידה ביתית מובחרת שכולם מלקקים.

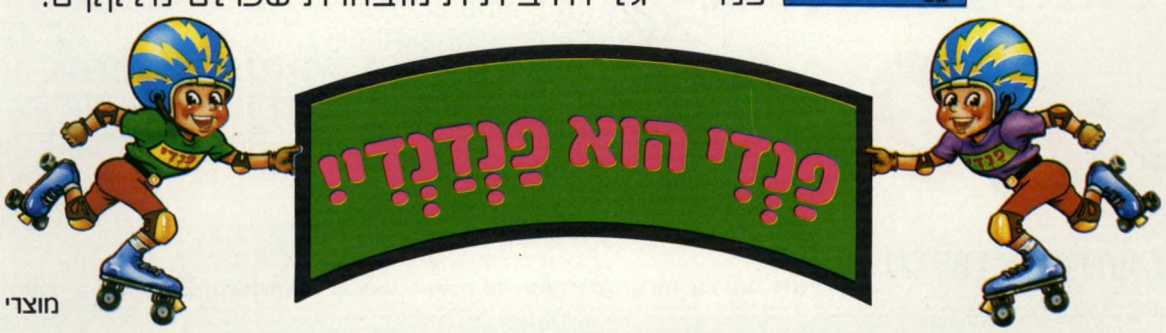

BAR-KAT
בר-קט
מוצרי איכות להכנה ביתית

תזמורת הגלידות מציגה:

הונצרטו לאריזות חדשות

של סנוקרסט

גלידות סנוקרסט על 16 טעמיהן הנפלאים — גלידות איכות על טהרת השמנת והפירות הטבעיים — כולן בלבוש חדש וחגיגי.
אדרת חדשה ומהודרת כיאה לגלידה הטובה ביותר שקיימת. אריזות חדשות. בגדי מלכות לתזמורת של טעמים שעושה מנגינה בלב.

מבצע פרסים!

לכבוד המאורע
שלחו 5 תגזירים כאלה שגזרתם מהאריזות החדשות,
אל: ת.ד. 3399, פ"ת
(עבור: "קונצ'רטו לאריזות החדשות").
והשתתפו בהגרלת הפרסים בה זוכים ב:
500 תלושי קניה בשווי 100 ש', לקניה בהיפרשוק תנובה.
500 תלושי שי המזכים אתכם ב—2 חבילות גלידה סנוקרסט חינם.

איכלו גלידה סנוקרסט ותהנו מיופי של אריזה, הנוחה לפתיחה ולחיתוך, מטעם נפלא ומפרסים.

סנוקרסט

גלידות איכות ושלגונים.

ההגרלה תערך ב-27.9.81 ההשתתפות במבצע אסורה על עובדי סנוקרסט ופרסום דחף

מחכים

איש השנה

מי יהיה איש השנה של „העולם הזה"?

כל השנה עמדה בסימן הבחירות להסתדרות ולכנסת. הבחירות לכנסת היו חשובות יותר — הן שהכריעו את גורל המדינה לשנים הבאות. האיש שהכריע את הבחירות לכנסת הוא זה שהוגדר על־ידי הבדרן דודו טופז כצ'חצ'ח. אין שום ספק: איש השנה הוא „העולה הישן". זה שהיה פעם עולה חדש, בן לעולים חדשים מארצות־ערב.

דני דרסלר, גיבעתיים

...איש השנה הוא מנהיג אירגון סולידאריות הפולני, מהפכת הפרעלים בפולין כבר משנה את סידרי

מנהיג ואנסה
איש השנה?

הגוש המזרחי. היא עשוייה לשנות סידרי עולם. זהו לך ואנסה.

יצחק (צקי) ברטוב, ירושלים

השנה יש מועמדים רבים. ב־עולם: המנצחים הגדולים של ה־בחירות בארצות החשובות של העולם החופשי, ההפוכים זה לזה בנטיותיהם, רונלד רגן ופרנסואה

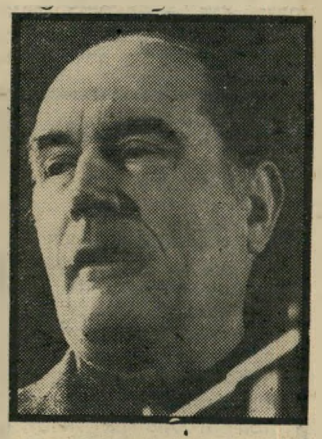

נשיא מיטראן
איש השנה?

מיטראן. בארץ: יצחק רבין, שהכ־שיל את מיפלגת העבודה וגרם לעליית הליכוד — או מנחם בגין, שהתגלה שוב ב„מיטבו" וביסס את שילטונו לשנים הבאות. ואולי איש השטיחים מאגודת־ישראל, הח"כ החדש אברהם שפירא, ה־מסמל את הקלריקליזם המשתלט עלינו.

דני אהרון, תל־אביב

● ● ●

עתה הזא הזמן

בכלא יש זמן לחשוב על פיתרון בעיות מדיניות, ו־הקורא גם מאשר ש„ה־שבועון המסויים" אכן נקרא בתאי־המעצר, כפי
(המשך בעמוד 14)

משבצופן

2295

מאת **נדיב אבידן**

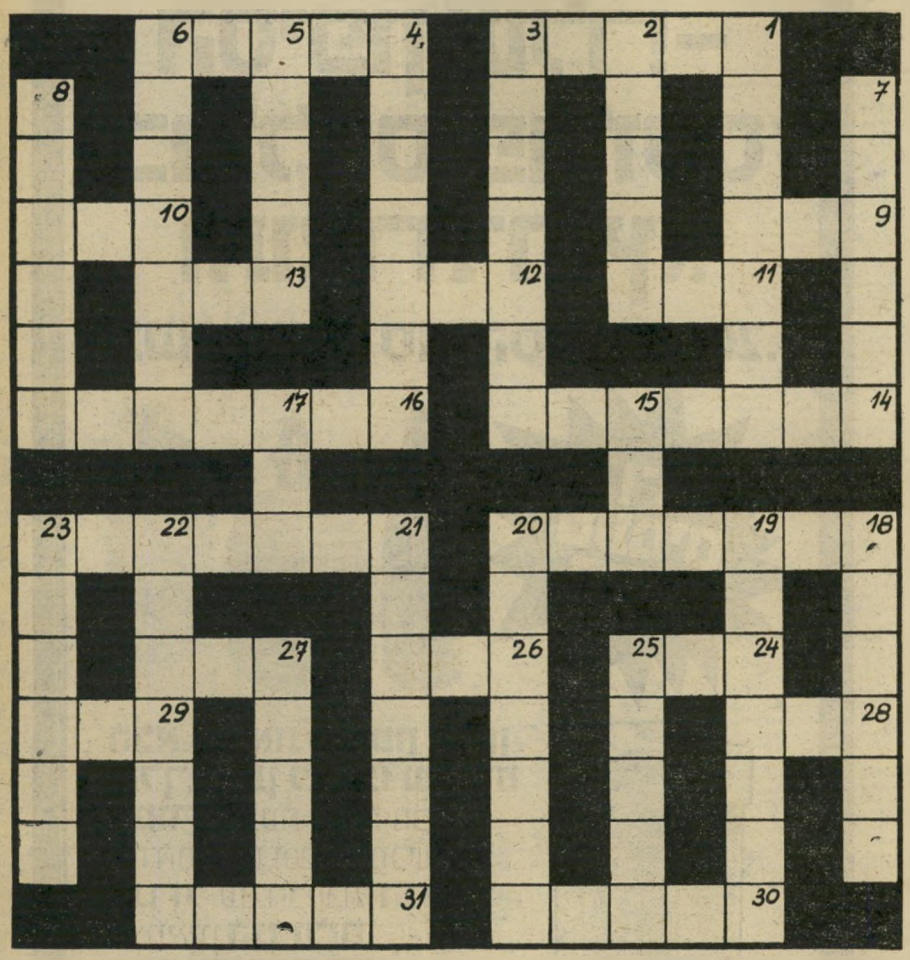

מאוזן:

1. לדפוק יש לפעמים נטיה להסתבך במשחק־ילדים (2, 3).
4. בילוש בצרוף אחר (מ) (5)
9. גם הוא מופיע ב„מי ומי" בפילוסופיה (3)
10. מסתובב ברחוב עם שיר־תו — הלוך ושוב (3)
11. חלקו של הרב גורן ב־ראיית הנולד (3)
12. חברת־תעופה בתהליך של התאקלמות (3)
13. בשיטת המיקוד יש משהו בלתי מובן לרוב האזרחים (3)
14. כשתגיע לחמישים תעצור! וחוזר חלילה (7)
16. כמו נמר בכלוב עם חש־בון בבנק (4, 3)
18. פרי כזה יכול לגרום להלם אומנותי (7)
21. קו־הגמול כפי שננקט ע"י קומוניסט פולני (7)
24. צורב באופן יסודי וביוד־עין (3)
26. האם אפשר להכניס פר־חים למזוזה? (3)
27. עבר חוויה דמיונית בחב־רת אווילים (3)
28. הכשיר את עצמו לקראת ההצטרפות ליתר השחקנים (3)
29. טס הפוך כדי לחבר שני קרשים (3)
30. משתמש הרבה ברגליו ו־מתרברב — הכוכב (5)
31. השקיע מאמץ רב, אבל לא בהכרח בגלל השחפת (3, 2)

מאונך:

1. החזיר כבעליו, ערוכים נגד כל התקפה אפשרית (3, 4)
2. מעיין בהן בשפת השכ־נים (5)
3. יש משהו מסוכן באפיפיור הבוחן אותך, דרך מערכת מראות (7)
4. על ערש דווי, נתאבל בק־רוב על עמי שברך אחרת (4, 3)
5. כוכב הכדורסל סגר לצייר את הדלת בפנים (5)
6. עוסק בהכנת חומר כתיבה להצגה — ללא עזרה מבחוץ (3, 4)
7. פלט משהו בחוסר שבי־עות רצון בין שליאפין לקרנזו (6)
8. למשל: בול יקר יוצא דו־פן (6)
15. סלע בולט מסתיר את בעל הדרגה (3)
17. סבו משמיע קולות נפץ אדירים מלמעלה (3)
18. ליקט משהו הצומח על שפת־הנהר — בקבוצה לא מאורגנת (6)
19. בפעם הראשונה, שתינוק לא יהודי משתתף בקרב אמי־תי (5, 2)
20. זרימתו אינה טעימה, ללא צל של ספק (מ) (2, 5)
21. איזה מין הגוי משונה? זה ממש זוועה (7)
22. משל מימש כך את זכותו, אך לא לתועלתו הפרטית (3, 4)
23. הם נמצאים במצב נפשי לא כל־כך טוב, כאשר הטלפון משיב: „שלום לנוזלים" (6)
25. אני סבור שיש לנו כאן שני מנחים (5)
27. יש משהו בחוק שנועד כנראה להגן על גלגלי העגלות (מ) (5)

בגיליון 2293 חל שי־בוש: תבנית התשבץ לא תאמה לתוכן התשבץ. כאן מופיע התשבץ פעם נו־ספת — בצורתו הנכונה. עם הפותרים הסליחה.

פתרון תשבצופן 2291

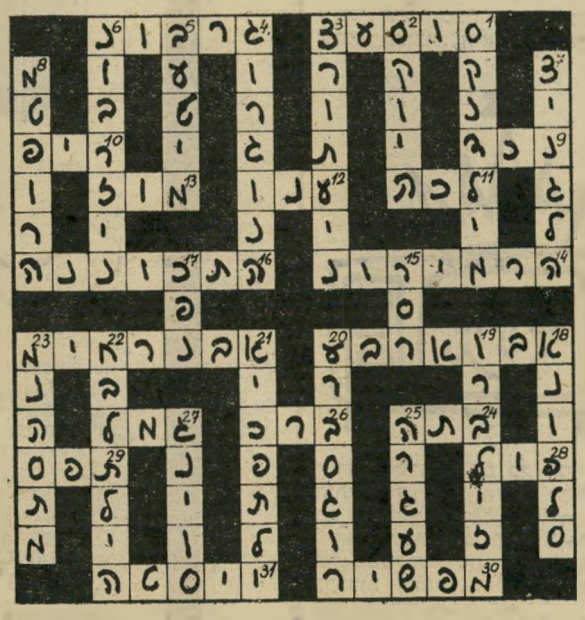

המכון הישראלי לספרות נשים קוסמטיקה ופדיקור

קורסים ספרות נשים - קוסמטיקה - פדיקור מניקור
חוצאת שער בחשמל (אפילציה)
* סלון ומכון יופי

תסרוקות, תספורות, החלקות, סלסול, צביעה, פסים, טיפול פנים, איפור, הוצאת שיער בשעווה
* הנחת נלוג *
- מחירים עממיים - שרות מעולה -

תל-אביב יזדפת 4 ליד דיזנגוף 190 226066 229388
רמת-גן הרצל 86 מול בנין אומים "סלון אוה"

הזוכים בארוחה משגעת במיס־עדת „הטיילת", רח' הרברט סמו־אל 80 ת"א שעלו בגורל בין הפותרים נכונה את תשבצי הצו־פן: חיה לוטן, רח' קיבוץ גלו־יות 7, גבעתיים; פרחי זיוה, הזוהר 45, ת"א; גל איריס, מחנה יוכבד 13, אילת; יעקב דמארי, רח' מרבד הקסמים 318, בני־ברק.

על הזוכים להתקשר עם בעלי המיסעדה, טלפון 03-656992 ולתאם את מועד בואם.

מכתבים

(המשך מעמוד 13)

שכתב אורי אבנרי, כאשר עמד על תפוצת העיתון בין ראשי ממשלות ושוכני בתי הסוהר (קורא יקר, „העולם הזה" 2290)

אחרי נעילת המועצה הפלסטינית האחרונה בדמשק, התברר ש־נערכה בתנאי לחץ. ליאסר ערפאת יכולה היתה להיגרם מבוכה, לאחר שנודע שם כי נתן את אישורו לד"ר עיסאם סארטאווי לנהל מגעים עם ישראלים בעניין ההסדר לבעייה הפלסטינית. עכשיו הוא יכול להרגיש נוח יותר, שכן נפתחו מגעים בדרגים גבוהים יותר, עם גורמים ישראלים, דווקא אחרי המילחמה וההפגזות של שני הצדדים בצפון.

ערפאת הוכיח עתה לכל ארצות ערב, וגם למתנגדיו החריפים ביותר, כי שום מדינה ערבית לא מוכנה להגיש לו סיוע ממשי בשעה שהפלסטינים נלחמים באוייבם הציוני, שכולם משמיצים אותו.

מכאן ברור, שהפיתרון לבעייה הפלסטינית־ישראלית יכול להימצא רק על־ידי הפלסטינים עצמם, שייצרו דרכים למשא־ומתן עם המדינה הציונית. דווקא עתה הוא הזמן הנוח לכך ביותר, ואנו צפויים להמשך הדראמה, כאשר אמריקה „כועסת מאוד" על ישראל, ועשוייה לאלץ אותה לשבת ולנהל משא־ומתן עם גורמים פלסטיניים.

פואד צפדי, כלא דאמון

● ● ●

חיסכון גדול

הצופה בטלוויזיה נדהם לראות כי הטלוויזיה הרתה את טקס הנישואין המלכותי, ואליה הוא פונה:

כפי שאני מבין, אחת המטרות שלכם, כביכול, היא לחנך את ה־

אזרח הישראלי. אם כך לכל הפחות נלמד מוסר השכל משידורכם על חתונתו של צ'רלי:

אם הנשיא שלנו והשרים הרבים של ממשלתנו ישתמשו גם הם בכרכרות וסוסים במקום במכוניות פאר, נחסוך המון נפט!

רלף הירינגר,
מהנדס, תל־אביב

● ● ●

איסטרטגיה אכזריה

אל תעלו על דרך הרצח! הזהיר הרצל בשעתו. והיום...

תיאודור הרצל היה איש נטול אשליות; לא בחל בשנינות, חריצות, תיחכום, עורמה מבריקה, אומנות ומומחיות כדי לשרטט ולהציג את חזונו. הוא הסתער והתפרץ בדמיון מבורך, כדי לפרוץ מנהרה בצלעו המתנשא אל־על של הר אימתני וקודר, המפיל חיתיתו על עולם ומלואו, של אהבת הבצע, חמדנות וקמצנות קצרת־הרואי של האימפריאליזם הבינלאומי דאז.

חיות הטרף הגדולות של אירופה ארבו זו לזו בכל עת, מוכנות ומזומנות לטרוף אחת את רעותה בשל חלקת אלוהים קטנה ועלובה זו או אחרת.

והרצל, בתחושה עזה שלא יימצא לה אח ורע בהיסטוריה שלנו, עמוק עמוק בלבבו, חש את מעמקי אומללותו ומרחבי־אין־גבול של מצוקתו של העם, ובכאב פנימי

חוזה הרצל
הזהר ושוב

חריף הרגיש כי פעמי העתיד אינם מבשרים גאולה ליהודי הנושא על שכמו את שק מצוקותיו ותלאותיו, בני דורות רבים, כי אם סכנת מוות נוראה — במיקרה שהתסיסה המהפכנית תגיע לשיאים מסוכנים.

ביאושו כי רב הוא חתר לפתרון דון־קישוטי כמעט — וכדוגמת אותו גיבור ספרדי מיסתורי, ניצח במאבקו הבלתי שקול!

ליברל בכל רמ"ח אבריו — כמו ביורוקרט מישטרתי — פילס דרך במבוך הפשע הבינלאומי. אך הזהיר הזהר ושוב, בדרך נואם ובצעקה, בכתיב ובקרי: אל תעלו אל דרך הרצח, לעולם לא! בהתלהבותו הצליח הוא לסחוף את הנפש היהודית — הוא, שהיה מתבולל למחצה. פרדוכס? במציאות הקודרת של 1896 לאו דווקא.

יורדי זדון

מהרסייך ומחריבייך ממך יצאו

יחסי ישראל־וושינגטון שמתערערים מדי פעם, עוררו עוד יותר לאחר עלייתו של רגן לשילטון. היחסים המתערערים נתמכים על־ידי יהודי אמריקה, שאגב נוסף אליהם משקלם הכבד של הערי־קים היורדים שמנסים להכתיב לישראל את מהלכיה המדיניים והצבאיים כאחד. כל משימה או כל מבצע שעושה ממשלת ישראל, ושהוא כורח־המציאות, מושמץ ומוכתם מייד על־ידי הגופים היהודים־אמריקאיים בכל כובד משקלם וחוצפתם, ולאלו מוקדש החמשיר הבא:

יחסי ישראל־וושינגטון / שעלו שוב על שירטון / ניקלעו למבוי / שנסתם אוי־ואבוי / בקלחת יורדי הזדון.

אם, תל־אביב

לרוע המזל, כל אשר סבר שיישמש בחינת טקטיקה מילולית בלבד, ככלי־תעמולה שלא יהיה בו צורך מעשי, הפך היום לאסטרטגיה אכזרית של השילטון הישראלי בהנהגת הליכוד. כל זאת במדינת ישראל — חלומו הנשגב של תיאודור הרצל!

יצחק סובר, תל־אביב

150 שקלים עבור הסיפון שלך!־ (כולל "סיפולוקס" ותוצרת־חוץ).

בעת קניית סודהסטרים 201.

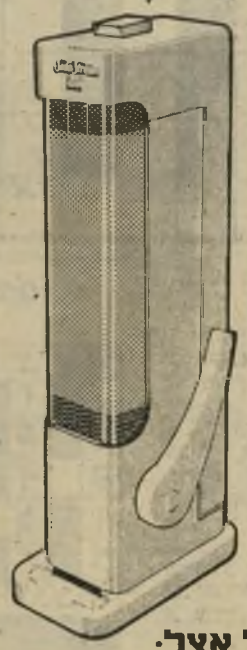

הבא לנו את הסיפון הישן שלך, וניתן לך 150 שקלים תמורתו בעת קניית מכשיר סודהסטרים 201 — המכשיר **הגדול** עם הבקבוק **הגדול** לצמאים **הגדולים.**

בחר שלושה מ־15 הטעמים החדשים שלנו, ותקבל אותם בחינם!

השחל לתוך אריזת הטעם את מד הטעם הפלאי — פס־פס — ויהיה לך כמה סודה שתרצה, באיזה טעם שתרצה, באיזה ריכוז שתרצה.

את 150 השקלים ניתן לקבל אצל:

אילת: מעדניה דרומית — האלמוגים 405/2. **אשדוד:** מ.י.א. — שרותי גז בע"מ — הראשונים 111. **אשקלון:** סלון כהנא — צה"ל 1. **באר שבע:** אודיל סוכנויות והפצה — הרצל 71; מכולת שרטר — השלום 31. **בנימינה:** עקיבא מרכוס ושות' — מרכז מסחרי. **בת ים:** גלובוס — שד' העצמאות 62; כל בו ליפשיץ — בלפור 33; שי אלקסריק — בלפור 87. **גבעתיים:** סיוונית — ויצמן 25. **הרצליה:** כל בו שוחט — סוקולוב 37. **חדרה:** המאור — הנשיא 36. **חולון:** אמבי — סוקולוב 44; רדיו אביגדור — סוקולוב 120. **חיפה:** אלול — הפצה ושווק בע"מ — דרך העצמאות 39; ישיר לצרכן — צ'ק פוסט, סגל ובניו — החלוץ 61; פרימר — הנמל 59. **טבריה:** שווק כנרת — קרית שמואל. **יבנה:** פיזנטי — דרך יבנה 6. **יהוד:** סופרמרקט בן דוד — סירקין 1. **יפו:** סלון גירון — יפת 103; צופי קופי — שד' ירושלים 69. **ירושלים:** סברייאי — מרכז כלל, חנות 336; שלמה לוי — השוזיף 3, מחנה יהודה. **לוד:** שניב — מוצרי חשמל בע"מ — נתב"ג. **נצרת:** בני איברהים יוסף — 720/24. **נתניה:** אור למופת — סמילנסקי 1. **פתח תקוה:** סלון ברק — חובבי ציון 39; פרידמור — חיים עוזר 1. **צפת:** שאול גנון — ירושלים 70. **קרית אתא:** ברק מאיר — הגו מולר 38; פסמן משה — העצמאות 50. **קרית מלאכי:** ניסים עובד — מרכז מסחרי. **קרית שמונה:** כל בו טל — מרכז מסחרי. **קיראון:** אלקטרו און — מרכז מסחרי. **ראשון לציון:** יורם כהן — רוטשילד 42; סלון תומר — הרצל 22. **רחובות:** גזית — שרותי גז וקמפינג — ביקו 52. **רמלה:** נברשות המגדל — הרצל 84. **רמת גן:** דנירם — הרוא"ה 13. **רעננה:** מרכז מסחרי גולן — אחוזה 198. **תל אביב:** אפי גרטע — הכרמל 33; דרייב מסור — דרך חיפה; זקרי יהודה — סלומון 7; כלי בית שיינפלד — מקוה ישראל 2; שהרבני — אצ"ל 14. שכונת התקוה. **תל מונד:** חקיה — מרכז מסחרי. **בכל בו שלום; בכל סניפי השק"ם; בכל חנויות השופרסל; בכל חנויות הסופרסרקם.**
סודהסטרים: ד"ר כהן 2. ר"ג: **נבעת שאול 24. ירושלים.**

או לטלפן ל־537724 (02); 520375 (02) או 721255 (03)
ולבקש מאנשי שירות אח"מ שלנו שיבואו לביתך.

סודהסטרים

סודה סטרים: משקה קל בשלוש לחיצות.

אבנת | קרמון | שיפרין | ושחן

מתאים לי... BROADWAY 80

תמיד חשבתי
שיש רק
סיגריה אחת -
עד שגיליתי
את
BROADWAY 80

80 מ"מ,
תערובת אמריקאית,
המחיר 5 ש.

מוקד

מכתבים

שתי מלכות בישאל?!

ומה, באמת, תאמר על כך אצולת העולם?

אריק שרון, שר־הביטחון החדש שלנו, נתקבל בקריאות נלהבות „אריק מלך ישראל!" בקריית־שמונה.

מנחם בגין, ראש־הממשלה ה־חדש־ישן, נתקבל בקריאות „בגין מלך ישראל!" בנהריה.

ועכשיו יש לנו שני מלכים... מה שהיה מספיק אפילו לדימוק־רטיה גדולה משלנו. אחד — שהוא המלך השמן ביותר מאז פארוק מלך מצריים, ועוד אחד — שהוא נוחות לשמיעה, ואת הבעיות ה־יומיומיות הסתירו באימרות־כנף חסרות כל משמעות — וזאת בש־עה שלאומנות קיצונית שטפה את הארץ הזאת כימעט על כל שיכ־בותיה.

וכך הפכתי, אני, עמי שור, לתור־מך ומצביע נלהב של מחנה ה־שלום.

עליו לקום ולהתייצב לפני העם בשעה קשה זאת לישראל, עם כל הכאב והצער, למרות השפל וה־כישלון והיתמות שבהם הוא שרוי. מוטל על מחנה השלום אתגר קשה, להזעיק, להתריע, להצביע על הכתובת שרשומה על הקיר

מלכה לילי

מלכה עליזה

מה יקרה אם?

המלך מנשק־הידיים ביותר מאז קאזימיר הראשון מלך פולין.

מילא. אך מה יקרה אם שני המלכים יתפטרו, חס־וחילה, ומל־כותיהם עליזה ולילי תיתפוסנה את מקומם?

אנחנו, היהודים, מסוגלים לבלוע כל דבר. אך מה תאמר אצולת העולם?

יוסף שריק, תל־אביב

● ● ●

להיות כירמיהו וכישעיהו

על תפקידו של מחנה ה־שלום עומד הקורא שעשה דרך ארוכה

כותב שורות אלה הוא קורא קבוע של השבועון מיספר שנים. הייתי רוצה, כקורא אלמוני, אחד מני רבים, לחשוף את עצמי כדי שתבין את רקעי.

אני תושב נתניה, בן ליוצאי תימן, שהוריו ושכניו הם בעלי עבר רוויזיוניסטי, יוצאי מחתרות אצ"ל ולח"י. כל בית בשכונתנו רווי בעבר „ההירואי", וכל אבן מקיר תזעק ותספר כל מה שאוז־ניך תרצינה לשמוע. כבר אז היה בגין מלך ישראל, וקריאות „בגין, בגין" הידהדו בכל מקום.

רווי וספוג באווירה שכזאת הצבעתי עד למערכת הבחירות האחרונה באופן אוטומטי למען ה־ליכוד, על כל גילגוליו.

התמורה שחלה בי באה בעיק־בות קריאה קבועה של השבועון. עמדותי הפוליטיות שונו מקצה ל־קצה. הרגשתי שרומיתי, שעיני היו מוכות בסנוורים, שזרו חול בעיני ושהייתי נתון, בעצם, ל־שטיפת־מוח לאומנית. הזמירות היו ולפרש אותה. על מחנה השלום להיות כירמיהו וכישעיהו הנביאים. נקווה שהכישלון הצורב יצמיח תחתיו עץ, ששורשיו יעמיקו ב־ארץ השפוייה והנבונה, ושאת פי־רותיו נאכל בדורנו אנו.

ארור היום שבו יימחק מחנה השלום.

שור עמירם, נתניה

● ● ●

אהבת שמיא

במיכתב שופע רחמים וחסד ואהבת חבריות כו־תב הדוקטור —

...יש כמה וכמה פרופסורים שמאלנים, שמנהלים חיי מותרות וביזבוז על חשבון משלם המסים. והם עובדים למען „אחינו" הער־בים. ומוסדות ההשכלה הגבוהה מגדלים אלפי מחבלים ערבים ומע־ניקים להם השכלה גבוהה, על חשבון משלם המסים. וכותבי ה־עיתים אינם מוחים כלל, על הזרמת ממונם של ישראל לפיטום רוצחים. כותבי העיתים, המומרים להכעיס, הרימו קול זעקת „עליהום!" כש־נודע להם, כי מישרד־הפנים נתן פירורים של מעות למען יושבי בית־המדרש הישן.

וארץ־ישראל זקוקה לנסים ואלה באים בזכות תורה ומיצוות וחסדים. ולהבדיל, האסונות באים ב„זכות" מחללי־שבתות ומוכרי־חזירים. וה־גליל המערבי נעשה בסיס למגדלי ומוכרי חזירים, לגודל החרפה. ואין טעם בכפיית אמונה ודת, כי זאת יולדת רק איבה — אבל צריכים להעתיק מה שכתוב. ישעיהו הנביא אומר: אוכלי בשר החזיר והשקץ והעכבר, יחדיו יסופו, נאום ה' (פרק ס"ו).

ד"ר חיים צבי קורניק
תל־אביב

אירופה טורס
EUROPA TOURS

מציעה

טיולים נהדרים

* לאירופה.
* ארה"ב, קנדה ומכסיקו.
* המזרח הרחוק.
* דרום אמריקה.

המסלולים - מקיפים ומושלמים.
המדריכים - מעולים ומנוסים.
בתי מלון - טובים, ובכפר מדרגה א'.

דרוש מסוכן הנסיעות שלך את חוברת טיולינו!

50 שנות נסיון לשרותך!

הטיול הטוב ביותר זה

אירופה טורס
EUROPA TOURS

קול המפרסם

מרכז לתנועה ומחול

סטודיו B

ארלוזורוב 80 ת"א, טל. 237026

החלה הרשמה לקורסים:

התעמלות — שלומית קגל, אבי פאנק
נוחול ג'אז — שלמה רוזמרין, טוביה טישלר, שרון גולן
נוחול אירובי — אתי זערור, ג'קי ירושלמי, אבי פאנק
נוחול מודרני — אמירה קדם
יוגה — רחל זילברג / ג'וניה רון
בלט קלאסי — רוז סובל
פנטומימה / דרמה — בוריס סבידנסקי / גורן
סטפס — שרון גולן

נוחול יצירתי לילדים

כולל יסודות בלט ופיתוח היצירתיות והדמיון

הטעם המרליק

במחיר המצחיק.

2.00 ש"ח
לבקבוק!

במשפחה הוחלט:
מאלט

השוה בעצמך
(השואה נכונה ליום 27.7.81)

שם המשקה	מחיר לכוס 200 מ"ל
מאלט	**83 אג'.**
קולה מישפחתי	148 אג'.
טמפו מישפחתי	138 אג'.
קריסטל	136 אג'.
מיץ פז	112 אג'.

האם ז'מנה „ההשגחה הפרטית" את זוג הפרקליטים

זוג

זלמן סגל מתרווח בכורסתו. לצידו נמצאת אשתו, נחמה, עורכת־דין אף היא, המנסה ללא הרף להשתיק את שני ילדיהם, עידו בן השלוש והראל בן ה־11. קשה לראות בהם את צמד עורכי־הדין המפולפלים, שהרעישו את המדינה כולה. הם מעידים שחיי המישפחה קודמים אצם לכל.

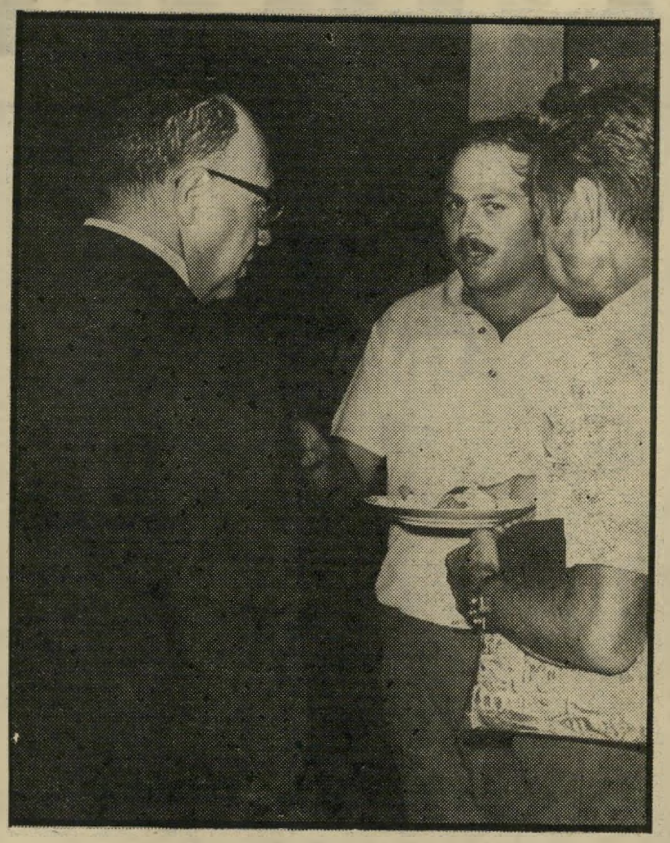

עוזרו של יוסף בורג

ב יתם משופע בעתיקות, ספרי קודש, עציצים ומפות תחרה. על הקירות תלויות תמונות ותחריטים מעשי־ידה של נחמה, שהציור הוא תחביבה האהוב ביותר.

זלמן סגל נולד בירושלים בשנת 1940. „מגיל צעיר מאוד רציתי ללמוד מישפטים," הוא אומר. „נהגתי לברוח משיעורים כדי להגיע לבית־המישפט ולצפות במישפטים מעניינים. היתה לי משיכה חזקה מאוד לנושא." זלמן, בן למישפחה דתית, היה פעיל מאוד בתנועת בני־עקיבא בחיפה, העיר בה גדל. הפעילות הענפה בתנועה הפריעה לו בלימודיו והוא סיים את בית־הספר ללא תעודת בגרות.

הפטרון

שבע שנים עבד זלמן סגל כעוזרו של הדוקטור בורג. כשהוא מסתכל היום לאחור, הוא נושם לרווחה ומברך על הרגע שבו החליט לנטוש את החיים הפוליטיים לטובת עריכת־הדין. בתמונה זלמן עם שר־הדתות, ד"ר יוסף בורג.

ות גלימות

זלמן ונחמה סגל הכירו כאשר נחמה היתה באמצע תקופת הסטאז' שלה. נחמה חה מישרד מייד לאחר שהתחתנו, ואילו זלמן רק שנתיים מאוחר יותר, שהחליט לפרוש מהפוליטיקה, ולהתרכז בקאריירה שלו כעורך־דין.

ורך־הדין

זלמן סגל מיהר לרדת במדרגות המובילות ל־ו של האסיר סלומון אבו. עוד חצית הדרך שמע את קריאות שמחה של לקוחו למשמע הידיעה, שיא בית־המישפט העליון הורה רוך לו מישפט חוזר.

הם נפגשו במחצית הדרך, התקו ובכו. „ידעתי כל הזמן ולא סקתי להאמין," חזר ואמר זלמן ר, שתביעתו לעריכת מישפט חור בפרשת הרצח הכפול שאירע בי 11 שנה, נענתה ועוררה סערה תי.

בזכור, המשיך סלומון אבו לון, לאחר שהורשע, שהיא חף שע, אך ללא הועיל. העונש וטל עליו לרצות היה: פעמיים סר־עולם. מעטים היטו אוזן בריו, ואיש לא עשה דבר כדי וכיח שהוא חף מפשע, מלבד כי־הדין זלמן ונחמה סגל, שנו יחדיו, ובמאמצים משותפים מו למען השגת מישפט חוזר.

קו מפריד

ל אחר שהתחתנו, פתחה נחמה משרד משלה, בתחילה עבדה על תיקים אזרחיים בלבד. זלמן שהיה אז עסוק בפעילות מיפלגתית, פתח מישרד רק שנתיים מאוחר יותר, כאשר החליט לפרוש לפני קבלת רישיון העבודה שלי כעורכת־דין."

נחמה היא בת למישפחת רבנים תל־אביבית. את לימודי המישפטים החלה מיד עם סיום הלימודים בבית־הספר התיכון. לצבא לא גוייסה בשל סיבות דתיות.

„כשאני חושבת על זה היום," היא מנסה להסביר, „אני חושבת שלימודי המישפטים היו עבורי משהו טיבעי לחלוטין. אני בת מזל עקרב טיפוסית, שמחפשת צדק בכל מקום."

חתונת הפרקליטים

בתמונה בני־הזוג ביום חתונתם. „כשהתחתנו לא טרחנו להוציא את התמונות מהצלם," צוחקת נחמה, „היינו צעירים ועניים, לא היה לנו כסף." ואכן, צלם **העולם הזה**, ציון ציפרים, נאלץ להגדיל את התמונה מקונטקטים.

„הפגישה ביני ובין סמי (סלומון אבו) הייתה מיקרית בהחלט," סיפר זלמן בביתו שבשכונת הקטמונים בירושלים. „הגעתי יום אחד לכלא לבקר לקוח שלי. הוא סיפר לי ששוחח עלי עם אבו, ושאל אם אהיה מוכן להיפגש אתו. הוא חשב שבשל העובדה שהייתי פעם העוזר של שר־הפנים, יוסף בורג, אוכל לעזור לסמי יותר מכל אחד אחר. למחרת נפגשתי עם סמי. כבר בפגישה הראשונה, הבחנתי שלפני אגוז קשה לפיצוח. סמי היה מיואש, הוא לא האמין יותר בעורכי־דין. בשקט גולל לפני את סיפורו. הוא עשה עלי רושם של אדם חריף מאוד, פראנט ואינטיליגנט. היתה זו תחילתה של עבודתנו המשותפת, עבודה שהוכיחה, בסופו של דבר, ששכרה בצידה, למרות שלפעמים הרגשתי כמו דון קישוט שנלחם בטחנות הרוח."

„לאחר שהשתחררתי מהצבא," צחק זלמן, „ידעתי שעלי להשלים את הבגרות. עבדתי קשה במשך שלושה חודשים והשלמתי הכל מלבד מתמטיקה, היה עלי לעבור שלוש בחינות בכתב ואחת בעל־פה, עד שזכיתי לעבור גם את הבחינה הזו.

„באותם השנים למדתי באוניברסיטת חיפה בפקולטה למדעי־החברה. פעילותי בתנועה הביאה לכך שנבחרתי, במיכרז חיצוני, למזכיר המחוז של מישרד־הסעד, שהיה באותה התקופה בידי ה־מפד"ל. עם תום הלימודים בחיפה החלטתי ללמוד מישפטים באוניברסיטת ירושלים, וביקשתי העברה למחוז המקומי."

בשנת 1965, בגיל 26, החל הרומן של זלמן סגל עם הד"ר יוסף בורג. „הגעתי למחוז הירושלמי בתקופה שבה היה עוזר השר ב־חופש," הוא נזכר, „עבדתי כממלא מקומו של עוזרו של בורג במשך שלושה שבועות, שהתארכו, בסופו של דבר, לשבע שנים. היתה זו תקופה פוריה מאוד בחיי. בורג הוא אדם חכם שיש הרבה מה ללמוד ממנו."

במקביל, לא זנח זמן את אהבתו הישנה ללימודי המישפטים. באותה תקופה גם הכיר את אשתו, נחמה.

„בת דודה של זלמן הכירה ביניינו," נזכרת נחמה בחיוך, „זה היה שידוך משמים. הייתי אז בסוף תקופת הסטאז' שלי. זלמן היה עדיין באמצע."

הרומן שפרח בין השניים הוביל אותם במהירות רבה אל החופה. „חצי שנה של היכרות הספיקה לנו," אומרת נחמה, „החלטנו שזהו, מתחתנים. החתונה היתה יום אחד אחרי יום ההולדת שלי ויום אחד

מדריך

זלמן שגדל בחיפה, היה פעיל מאוד בתנועת הנוער בני־עקיבא. בתמונה (ראשון) הוא עם חברים במחנה.

בה

שנות ילדותה של נחמה עברו עליה יר תל־אביב, היא היתה יל־ רגישה ונחבאת אל הכלים.

- שהצילו את סלומון אבו?

פרקליטים מהשמיים

מפוליטיקה. „הרגשתי שמיציתי את עצמי בשטח זה," הוא אומר. „הפוליטיקה בנויה יותר עבור עסקנים קטנים, אני לא כזה. החלטתי להתרכז בתחום המישפטי."

למרות שהשניים עובדים במישרדים סמוכים, הסתמנה אצלם נטיה ברורה לעבוד בנפרד. „לכל אחד מאיתנו קו ברור משלו," מסביר זלמן. „רציתי למנוע את החיכוכים והמריבות שהיו עשויים להתעורר כתוצאה מעבודה משותפת. כמובן שאנו מתייעצים זה בזו ולפעמים מנסים לחשוב ביחד על פיתרון לתיק זה, אך ישנו קו מפריד."

במיקרה של סלומון אבו התגלגלו הדברים אחרת. „הייתי מעורבת מאוד בכל מה שקורה," מספרת נחמה. „זלמן עבד על תיק קשה מאוד וסיפר לי על הכל."

היתה זו תאונת הדרכים שבה נפגע זלמן, ושאילצה אותו לשכב מרותק למיטתו שבבית־החולים, שהפגישה בין סלומון אבו ובין נחמה. „זלמן לא יכול היה לנסוע לבקר את סמי," מספרת נחמה ומציתה לעצמה סיגריה. „הוא דאג לו מאוד, וביקש שאסע לבקר אצלו ואסביר לו מה מונע ממנו מלהגיע לביקור. הסכמתי ונסעתי לכלא עוד באותו יום. הפגישה איתו הדהימה אצלי משהו. האיש הרשים אותי מאוד, ופיתאום הבנתי למה זלמן התכוון. שוחחנו ארוכות על כל הפרשה, וכשחזרתי הביתה ידעתי שבמיקרה של אבו נחרוג מההסכם של הפרדת העבודה בינינו. ידעתי שעל התיק הזה נעבוד יחד."

ואכן, מאבקם המשותף הביא לכך שנשיא בית־המישפט העליון אישר לסלומון אבו, בניגוד להמלצתו של היועץ המישפטי לממשלה, הפרופסור יצחק זמיר, מישפט חוזר. זהו תקדים שלא היה כדוגמתו עד כה.

הזוג רואה בפרשת סלומון אבו את גולת הכותרת של הצלחותיו עד כה. העקשנות והרדיפה אחר הצדק הפכו זה מכבר להיות סימלי ההיכר של עורך־הדין סגל. הם מצאו ביטויים לראשונה, כאשר נרתם זלמן למילחמה למען בקשת החנינה של מיכאל צור, שעומד להשתחרר עתה מן הכלא. על פרשה זו מספר זלמן בזעם: „אני זוכר עצמי עומד כעני בפתח, מתחנן בפני חברי בכנסת שיעזרו לי. מעטים בלבד הסכימו לחתום על בקשת החנינה. כולם ידעו לדבר הרבה, ולא הסכימו לעשות כלום. בעובדה שבקשת החנינה שהגיש

התיעצות מישפטית

בדרך כלל נוהגים בני־הזוג סגל הפרדה מוחלטת בטיפול בתי־

יבול הפירסום

באלבום מסודר שומרים שני הפרקליטים את כל קיטעי העיתונות שדנו בפרשת המישפט החוזר. הפרשה, שהיא חסרת תקדים, זכתה לכיסוי רב.

חייל את שירותו הצבאי העביר זלמן סגל כנחלאי. הוא עסק בהדרכה ובעבודה עם נוער. נחמה לא שירתה בצבא.

קיהם. במיקרה של סלומון אבו סטו ממינהגם המקובלים ועבדו על התיק במשותף. מלכתחילה ניסח ביניהם ויכוח על דרך הטיפול. נחמה דרשה לשחזר, וצדקה

מיכאל צור שכבה שמונה חודשים במגירה של שר־המישפטים דאז, שמואל תמיר, ראיתי עיוות צדק שאין כדוגמתו. תמיר הבטיח לצור לעזור לו, אך לא עשה דבר. הוא השאיר את צור תלוי בין שמיים וארץ, מתנדנד בין יאוש ותיקווה."

לכאורה, אמורים חיי־המישפחה בביתם של שני עורכי־דין להיות מקופחים קימעה, אך לילדי מישפחת סגל אין שום טענות. „אני עובדת בדרך כלל רק עד הצהריים," מסבירה נחמה, „כך שיש לי פנאי לטפל בשאר הדברים. השנה נרשמתי ללימודי קרימינולוגיה באוניברסיטת ירושלים."

זלמן מקדיש את זמנו הפנוי ללימודי הגמרא. התיק של סלומון אבו גזל מהם זמן רב והעסיק אותם שעות רבות, אך הם רואים בכך ברכה. „מיקרה ההשגחה הפרטי שלנו," מכנה זלמן את התיק ונחמה מחייכת באישור. אם הי

מספרים לבני־הזוג סגל בתחילה דרכם שיעסקו במישפט כמו מישפטו של סמי, לא היו מאמינים

הם התחילו את דרכם כעורכי דין אזרחיים. היתה זו תקופה העבודה המשותפת עם עורך־הדין הירושלמי אבי ברדוגו, שעוסק בתיקים פליליים, ששינתה את דרכם בקיצוניות.

„התחלנו לעבוד איתו ופתאום גילינו תחום שונה לחלוטין, גילינו שיש אנשים שזקוקים מאוד לעזרתנו, ושביכולתנו להצילם מישיבה בכלא." מסביר זלמן, „החלטנו להישאר בקלחת של ברדוגו ולנסות לעזור לכמה שיותר אנשים מוכגורל."

איילת דקל

אמא „אמא שלנו מפורסמת מאוד," אומרים בגאווה שני הבנים, עידו והראל, „אבל היא קודם־כל אמא." ביתם המטופח של בני־הזוג מקושט להפליא בספרים עתיקים, יצירות אמנות וציורי תחרה, אותם ארגה נחמה במו ידיה. **בתמונה מימין:** זלמן כמחנך.

מרים בנימיני

מזל החודש: בתולה

בני מזל בתולה עברו בשנים האחרונות תקופות קלות וקשות, לסירוגין. התקופות הקשות עברו לאט, והקלות במהירות — כמו שאר הדברים בחיים. למרות הכל, שינויים משמעותיים מאוד לא קרו בשבע השנים האחרונות. הפעם, בתקופה המתקרבת, יתחוללו שינויים קיצוניים בתחומים שונים. לאלו שמתמצאים באסטרולוגיה אפשר להסביר: כוכב אוראנוס מחליף את המזל שבו הוא נמצא, והוא עובר ממזל עקרב למזל קשת. שינוי זה יהיה משמעותי לכל המזלות המשתנים: בתולה, דגים, קשת ותאומים.

האסטרולוג אילן פקר, המוכר היטב לציבור האסטרולוגים בארץ, וגם למי שאינם אסטרולוגים, הכין מפה לבני מזל בתולה. הוא חוזה את השפעותיו של הכוכב אוראנוס וכוכבים אחרים על בני המזל, ומפרט באילו תחומים יחולו השינויים העיקריים.

בריאות

כאמור, כוכב אוראנוס (שליט בית שש של בתולה) נכנס למזל קשת וישהה בו זמן ממושך. הבעיות הבריאותיות שיתעוררו כתוצאה ממעבר זה תהיינה בעניני נשימה ומחזור הדם, אך בעיקר דאגות לבריאותם של בני המישפחה. חודשים נובמבר ודצמבר הקרובים הם חודשים רגישים במיוחד, ועל בני המזל לשמור על עצמם, ולדאוג לבריאותם של שאר בני המישפחה. ההסבר האסטרולוגי — כוכב מארס יהיה בזווית שלילית לאוראנוס, ועלול להביא ליותר מתח תוכניות, שהתחילו בצורה מבטיחה ומשדצמבר.

כספים

המצב הכספי יהיה עדיין קשה. לבני המזל תהיינה הוצאות כספיות כבדות, וקשיים באירגון המצב הפיננסי בכלל. הבעיות הפיננסיות יקשו עליהם להגשים את תוכניותיהם הכלכליות. במיוחד רצוי שלא יקחו על עצמם סיכונים ולא יכנסו להרפתקות פיננסיות. יתכן שחלק מבני המזל יאלצו למכור נכסים על מנת לפתור חלק מהבעיות הלוחצות. ההסבר לכל מצב — כוכב מרס יימצא במזל מאזנים (מזל הכסף — בית 2) ויצור אספקטים קשים. מיפגש עם שבתאי בנסיגה ייצור את עיקר הקשיים.

אהבה

האהבות תהיינה קשורות לאנשים הנמצאים במרחק גיאוגרפי, ולא קל יהיה להגיע אליהם ולהיפגש עימם. כהגדרתו של אילן „האהבה תהיה במרחקים". הצעירים שבבני המזל יאלצו לנוע בדרכים מכיוון שההתקשרויות תהיינה עם בני זוג הנמצאים רחוק. נסיעות קצרות רבות וביקורים הדדיים רבים יאפיינו את השנה. דבר נוסף מעניין ומוזר — התעניינויות רומנטיות בקרובי מישפחה. בני בתולה יכניסו, יותר מתמיד, שיקולים כלכליים לקשרים הריגשיים. הם עלולים אפילו לעכב נישואין בגלל קשיים כספיים.

עבודה

בשטח הקריירה צפויים שינויים גדולים, בעיקר כתוצאה משינוי מקום חמגורים. השינויים יהיו מפתיעים ובלתי צפויים מראש, ואולי אף בניגוד לתיכוננים מוקדמים. שינויים צפויים גם במיקום, כלומר, אותה עבודה במקום שונה.

מישפחה

גם בתחום זה צפויים שינויים גדולים. אפשרויות פירוד מבני המישפחה, בגלל סיבות רבות, כגון יציאת ילדים מהבית או הימצאותו של מישהו מבני המישפחה בנסיעות רבות. יתכנו מתחים קשים ואי יכולת לשלוט על הנעשה בבית. כמו כן, לא קל יהיה להתמודד עם

שינויים קיצוניים בתחומים שונים יעברו על בני מזלות בתולה, קשת ותאומים בתקופה הקרובה

בני מישפחה צעירים, שיבואו בדרישות רבות, בעיקר בענייני כספים.

חברה

מתחים יהיו גם בשטח החברתי. בגלל שינוי מקום המגורים יווצרו קשרים עם אנשים חדשים, אך לא בקלות יוכלו להרחיב את המסגרת של חוג הידידים. מעניין שדווקא בקרב המישפחה יתחדקו הקשרים, ואחים ואחיות ירגישו קירבה יותר גדולה. יתכן שכתוצאה מקירבה זו יהיו מעט יותר סיכסוכים על עניינים קטנים, אך אלו יתוקנו במהרה.

תוכניות לשותפויות חדשות ולקשרים חדשים, ביניהם רומנטיים, בהם תליתם תיקוות רבות, מתעכבות בגלל בעיות בעבודה. חלק מכם אינו שבע רצון ממקום העבודה ומהאנשים השוהים בו. מתיחות עלולה להיות גם בעבודה וגם בבית, בגלל העצבנות והמתח שקשורים לעבודה. ידידים שיחזרו מנסיעה ישמחו אתכם, אך יש להשגיח לא להיכנס עימם לעימותים לדברים שוליים.

★ ★ ★

האהבות שהחלו לא מזמן, נושאות אופי שונה לחלוטין מזה המוכר לכם בדרך כלל. למרות הזהירות והחששות הטבעיים, הרשו לעצמכם להשתחרר ולהנות מהחיים, מבלי לתכנן שום תוכניות לעתיד. האמינו בגורל, בעתיד ובמזלכם הטוב שיישאר עימכם. נסיעות של בני הזוג ידאיגו אתכם בתחילה, אך להפתעתכם יתברר שלא היה מקום לדאגה, וממר יצא מתוק. אתם עייפים, צאו להבראה.

★ ★ ★

לאחר נסיעות וחופשות הגיע הזמן לחזור הביתה. עבודות שהזנחתם מחכות לכם ואין בריחה אלא להתמסר אליהן ולהמשיך בהתקדמות הצפויה. דאגות כספיות עדיין יכולות להציק לכם. צפוי שינוי מפתיע בקשר לתוכניותיכם שעומדות להתגשם בקרוב. אורחים רבים שונים ומגוונים יפתיעו אתכם בביקורים, אל תיכנסו למתח — בן הזוג ידאג לארח אותם כיאות, ויצליח להרגיע אף אותכם.

נסיעות רבות הקשורות לחובות זישפתיים ימלאו את השבוע. ביקורים של קרובי מישפחה עלולים לגרום לסיכסוכים זמניים. נסו להימנע מוויכוחים, צדקתכם ממילא תצא לאור, מעט מאוחר יותר. ידיעה מחוץ לארץ, שלה אתם מחכים בכיליון עיניים, תגרום כנראה לאכזבה זמנית. אל תסיקו מסקנות מהירות, יתכן שהדברים לא ברורים דיים ברגע זה. בני מזל עקרב יבואו לעזרתכם בשבוע זה.

★ ★ ★

האריות שנהנו להוציא כספים מעל לאפשרויותיהם, מתפכחים ונאלצים לעמוד עתה מול תוצאות בזבזנותם. כדאי להעצר ולעשות מעט חשבון. אי אפשר להמשיך להתעלם מעובדות ברורות, ששאר האנשים החיים בקירבתכם מציעים עליהן שוב ושוב, סודות שגליתם עלולים להיות בעוכריכם — יתכן שתגלו שאנשים שהאמנתם בהם, עשו בהם שימוש לרעה. אל תוסיפו לתת אמון בהם.

★ ★ ★

תחושת המחנק שאפפה אתכם לאחרונה חלפה, ואתם שוב מרגישים יותר טוב. ידידים יזכרו בכם ותקבלו הזמנות רבות למסיבות ומפגשים חברתיים. שאיפות ישנות שכבר התייאשתם מהן תתמלאנה בצורה בלתי צפויה לחלוטין, ואתם תוכלו לחגוג ולהנות. האהבה החדשה עלולה לבלבל אתכם, מכיוון שבן־הזוג משתדל להעלים מכם עובדות השקורות לכספים ולעתיד. עניינים כספיים מעיקים עליכם השבוע.

תוכניות, שהתחילו בצורה מבטיחה ומשמח, מתעכבות בגלל דרישות העבודה והתחייבויות קודמות. נסיעה הקשורה לכך לא תוסיף הנאה ברגע זה, ואתם נסו לגמור את כל הקשור בה בהקדם וביעילות. זכרונות על אהבה הם התבלין היחידי שיתן לכם הרגשה טובה השבוע. אתם חשים בדידות מכורח ולא מרצון, ומתגעגעים לבן־הזוג. תוכנית חדשה, אם כי נועזת, מתבשלת בראשכם.

★ ★ ★

התקדמות מה בתוכניותיכם נוסכת בכם ביטחון מחודש בכוחותיכם. זה הזמן לקדם שאיפות ישנות וזו ההזדמנות אף להצליח. מפגשים עם ידידים שחזרו מחוץ לארץ, יביאו אתכם למחשבות חדשות ולרעיונות מלהיבים. בבית מורגש מתח רב, בן־הזוג חש עצמו חסר ביטחון ומחכה לעזרה ותשומת לב. כל זה גורם להרגשה מגבילה ומרגיזה. בשטח העבודה מתכוננים כבר לשינוי והדברים מתרחשים בהתאם.

★ ★ ★

תקופה מבלבלת ולא קלה לבני מזל קשת. בסביבתם הקרובה לא מבינים מה מציק לכם, ואילו אתם אינכם מסוגלים להסביר. ענייני כספים ורכוש גורמים לדאגה. חששות וחרדות משניים דרסטיים משאירים אותכם במצב מתוח ואפילו פסימי. נכון שזו תקופה קשה, אך לפסימיות אין הצדקה. תוך מיספר חודשים יתברר שהשינויים שמחם אתם פוחדים כל־כך יביאו לכם ברכה רבה.

ידידים השוהים בחוץ לארץ מעסיקים את המחשבות. אתם בזהירותכם הידועה, לא מאמינים שייצרו עמכם קשר, אך צפויה לכם הפתעה בקשר לכך. חכו ותיווכחו, ולבסוף הרשו לעצמכם גם לקוות. קשרים חשובים במיוחד חייבים להישמר בסודיות מוחלטת. כל גילוי מיותר עלול לגרום נזק. במקום העבודה מתרחשים דברים מוזרים, קידום מפתיע צפוי לכם, והוא קשור למישהו שמעוניין בטובתכם.

★ ★ ★

עניינים כספיים מטרידים אותכם, רכוש השייך לבן הזוג מעסיק אותכם למעלה מן הרגיל. גם במקום העבודה יתכנו בעיות הקשורות לכספים שאינם שלכם. נסו לחתייחס לדרישות של עמיתים בסבלנות וללא חשש. התקופה אינה נוחה במיוחד. קשרים שהחלו לא מזמן מתפתחים ומתדהקים. התייחסותכם לבן־הזוג מפתיעה אף אתכם, שכן אינכם רגילים לתת לאדם אחד תשומת־לב רבה.

★ ★ ★

מתקרבת תקופה נעימה יותר ושקטה יותר. אהבות חדשות נשמרות בסודיות, מכיוון שלא קל לכם להסביר ואף להבין מה בדיוק קורה בקשר אליהן. האופי הסודי של הפרשה מושך אתכם במיוחד. במקום העבודה העניינים מתחילים להסתדר. חכו לשבחים מהעובדים או מהממונים עליכם. ויתורים שתעשו השבוע לא יחסירו מכם דבר, ולמעשה אף יביאו תועלת, לכן אין טעם להתעקש על קטנות.

סטודנט,
שים פס ירוק

שם יובל רונן
מס' ת.ז. 5325795
מס' חשבון 382615
מס' סניף 609
כרטיס הטבות אישי לסטודנטים
בנק הפועלים בע"מ

זה כדאי לך.

בנק הפועלים יצא בימים אלה עם תוכנית הטבות מיוחדת לסטודנטים. במסגרת תוכנית זו, מעניק הבנק ללקוחותיו הסטודנטים, סדרה של הטבות והקלות שיסייעו לסטודנט במשך שנות לימודיו.

איך שמים פס בבנק הפועלים?

פשוט מאד: נכנסים לסניף בנק הפועלים הקרוב, מביאים תמונה ושובר תשלומים מהמוסד להשכל"ג בו הינך לומד, ופותחים חשבון עובר ושב. השאר כבר נעשה מעצמו. הפקיד מזמין עבורך את כרטיס "הפס הירוק" — הוא סימן הזיהוי לזכויותיך המיוחדות.

מה יוצא לך מזה?

הבנק יסייע לך בתשלום שכר הלימוד: בעזרת בנק הפועלים תוכל לחלק את תשלום שכר הלימוד למוסד להשכלה גבוהה בו הינך לומד, למספר תשלומים רב יותר. זאת ועוד — אתה זכאי לפתוח תוכנית חסכון מיוחדת במינה — במטבע חוץ — הנקראת "שחקים לסטודנט". תוכנית זו תסייע לך בעת שתחליט לצאת לחו"ל.

מה עוד?

הרבה! — אתה נהנה מאפשרות משיכת יתר עד 1,000 שקל.
— הבנק מעניק לך ביטוח חיים עד לגובה של 2,500 שקל.
— כלקוח מיוחד של הבנק, כשאתה מבצע עסקות מטבע חוץ או ניירות ערך, אין הבנק מחייב אותך בעמלה מלאה, כלומר — אתה נהנה מהנחה מיוחדת על העמלה.

ומה עם החצי הבירורי?

כרטיס פס ירוק מאפשר לך לא רק ללמוד, אלא גם לבלות. אתה שם פס ירוק ומקבל אוטומטית הנחות רבות על מופעים, ארועי בידור, הצגות וכו'.
אם תשים פס ירוק בחנויות המשתתפות במבצע, תזכה אוטומטית בהנחה על רכישת מוצרים שונים לבית, בגדים, ספרים, אביזרי לימוד וכו'.

אל תשכח!

כחבר חדש במועדון הפסים של בנק הפועלים, אתה זכאי לשני מיוחד: מכתביה מהודרת וכן מדריך זכויות הסטודנט (חשוב מאוד לדעת)! וגם שני פנקסי שיקים אישיים חינם. כל אלה יועברו אליך עם קבלת כרטיס "הפס הירוק".

כששואלים אותך מה נשמע?

ענה—אני שם פס... ירוק.

בוא לגדול אתנו

בנק הפועלים בע"מ

איך ניתן להוכיח כי לחברת התעופה הלאומית יש עתיד?

באמצעות נוסעי העתיד.
הנוסעים היום שבעי־רצון. סקר משותף של אל על וחברת Boeing מראה כי 87% מנוסעי החברה מביעים שביעות רצון מלאה.
גם מכתבי התודה וההערכה שכה רבים מהם שולחים לחברה — מעידים על כך.
אך אל על הצליחה כבר לרכוש את ליבם של נוסעי המחר.
עשרות ומאות ילדים נלהבים ומרוצים כותבים לחברה בכתב עגול וברור מלווה בעיטורים ובציורים, ומבטיחים כי לאור נסיונם היום כילדים, מחר כמבוגרים, יטוסו רק אל על.
ואל על גאה בכך. כי ילדים אומרים את האמת.
כמו שכתב מייק (בן 8) מקונטיקוט, ארה"ב.

"חברת אל על היקרה!
אנחנו מודים לכם על הכל, היתה לנו טיסה נפלאה.
שלכם, מייק האוהב."
(הכתובת המלאה שמורה בחברה)

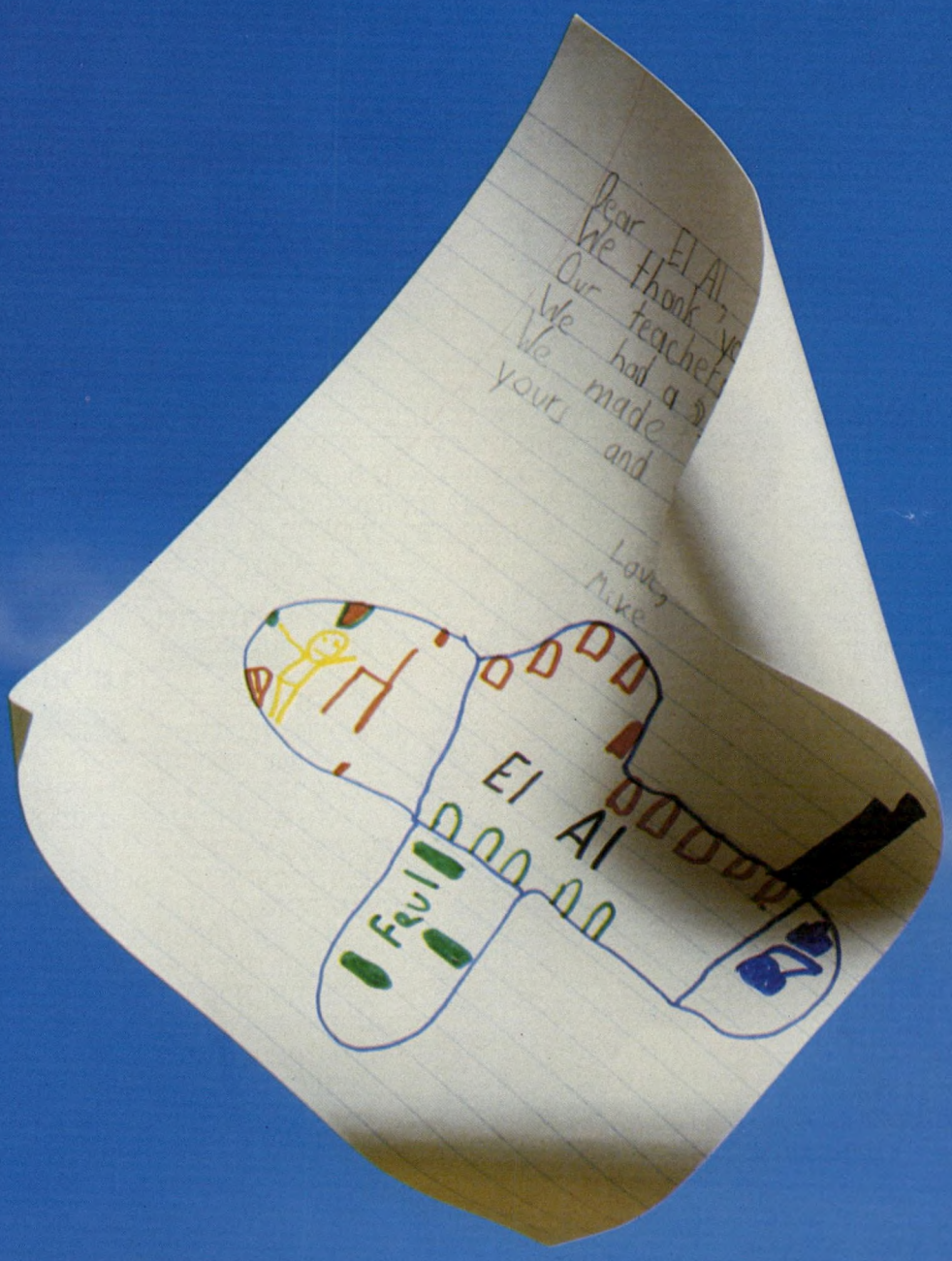

אני רוצה לטוס אל על

אל על EL AL

אילון

מיקי אלבין הוא האיש של המיליארדר א״זנברג ✶ שריר הוא ידידו של אלבין ✶ רפי פרבר היה נציגו של אלבין ✶ שריר הפך שר־התיירות ✶ פרבר התמנה מנכ״ל המישרד

ידיד שריר וקיים

חשר שריר מצהיר אמונים בכנסת*
היו״ר היה חולה

מיליארדר אייזנברג
„החזלטה תפורה לפי מידה״

איש העסקים הצעיר מיכאל („מי־קי״) אלבין יש עכשיו קשרים טובים גם במישרד־התיירות הישראלי. אלבין הוא אחד החשובים שבין מנהלי החברות של המיליארדר היהודי־יפאני שאול־נחמיה אייזנברג. שלא כמנהלים האחרים, מעורב אלבין בפוליטיקה, והוא אחד העסקנים הבכירים בסיעת אברהם שריר במיפלגה הליברלית שבליכוד.

לאחר שהורכבה הממשלה החדשה, לפני שבועיים, התברר כי שניים מהאנשים המקורבים למיקי אלבין תופסים מישרות בכירות מאוד במישרד־התיירות.

הראשון הוא השר עצמו, אברהם („אב־רשה״) שריר, שניהל במיסדרונות השילטון מאבק עיקש לצידו של מיקי אלבין, ולצד האינטרסים של קבוצת אייזנברג. השני הוא המנכ״ל החדש של מישרד־התיירות, העסקן הצעיר רפי פרבר (33), שגם הוא כבר הספיק לרכוש נסיון בשירותו של אלבין.

פרבר מונה מנכ״ל המישרד באישורה של הממשלה, לאחר שהוועדה למינוי מנכ״לים שליד נציבות שירות המדינה סירבה להמליץ על מינויו. פרופסור זאב לב טען בוועדה כי השכלתו של פרבר אינה מספקת לתפקיד, ואילו רפי מולכו, מדירקטוריון בנק דיסקונט, גם הוא חבר הוועדה, טען שניסיונו של פרבר בניהול אינו מספק, והתריס כלפי פרבר: „הנושא של המיפלגה הליברלית זועק מתוך קורות החיים שלך.״ פרבר טוען שהשניים התנגדו למינוי משום ששניהם עשו דרך איטית וארוכה לצמרת, ועינם צרה בו, הצעיר, שהגיע מהר כל־כך לפיסגה.

איש משלו במערכת

מכשילה דחתה את המלצת הוועדה, והחליטה לאשר את המינוי. השר החדש, אברהם שריר, כעס כל־כך על החלטת הוועדה, עד שהציע לבטלה לחלוטין. רק בעמל רב הצליח היועץ המישפטי לממשלה, הפרופסור יצחק זמיר, לשכנע את הממשלה להימנע מהחלטה חפוזה כל־כך.

מיהו האיש שבגללו כמעט וחל שינוי בסידרי המינויים של בעלי מישרות בכירות במנגנון הממשלתי?

כאשר מונה רפי פרבר למנכ״ל מישרד־התיירות, הופיע עדיין ברשימת ממלאי התפקידים של הירחון מוניטין והשבועון כספים. תוארו הרישמי במערכות העיתונים הללו מאז אוגוסט 1980 — מנהל אדמיניסטרטיבי.

הבעלות על מוניטין וכספים מחולקת בין יצחק לייבוביץ (לשעבר מבעלי עץ־הזית) וחתנו חיים בראון, שלהם 47.5% מהמניות, ובין מיכאל אלבין שברשותו מספר מניות זהה. שאר המניות — 5%, בידי עורך מוניטין, אדם ברוך. מנכ״ל העיתונים, ומי ששולט בהם, למעשה, הוא חיים בראון, שהיה עוזרו של ייגאל אלון המנוח. אחד מאנשי מערכת מוניטין תיאר את תהליך מינויו של רפי פרבר ותפקידו בעיתון:

„כאשר התקרבו הבחירות להסתדרות ולכנסת, החליט אלבין שהוא צריך איש משלו במערכת. לא היה לו זמן להתעסק בעצמו עם העיתונים. הוא פחד שחיים בראון, שהיה תומך נלהב של יצחק רבין בהתמודדות במיפלגת העבודה, ירתום את הירחון ואת השבועון לשירות מיפלגת העבודה אחרי שתסתיים ההתמודדות. לכן שלח אלינו מישהו משלו.

„אם אלבין חשב שפרבר יוכל להתמודד עם בראון על הקו של העיתון, הוא לא הבין כלום. פרבר עשה שם משהו אחר לגמרי. הוא דיווח לאלבין מה קורה במערכת. אני לא יודע מה בדיוק הוא עשה בתור מנהל אדמיניסטרטיבי — מודעות, מחירים, ודברים כאלו — אבל הוא היה יושב ליד הדלת, ומנסה למשוך אנשים לשיחה אצלו כדי להעביר את הזמן וכדי שיהיה לו על מה לדווח.״

חיים בראון אמר על הדברים הללו שהם „בילבול ביצים,״ ואילו פרבר טען שאכן היה נציגו של אלבין בעיתון, אך לא התערב בצד המערכתי, ותפקידו היה בצד המיסחרי־מנהלי, והוא אכן הצליח לחלץ את העיתונים ממצבם הכספי הקשה, ולהעלותם על דרך המלך, לדבריו. פרבר אומר שאלבין הכיר אותו במיסגרת פעילותם של השניים במיפלגה הליברלית.

במיפלגה הליברלית נמנה פרבר, כמוהו

* מאחריו: מזכיר־הכנסת נתנאל לורך.

ידיד שריר וקיים

(המשך מעמוד 23)

כאלבין, עם אנשי שריר, ששלט במנגנון המיפלגה. הוא התחיל את דרכו כמזכיר סניף חיפה של המיפלגה, ב־1974, אחר־כך היה מנהל מחלקת האירגון הארצית של המיפלגה, ובסוף 1977 מונה כמזכיר המיפלגה — תואר אירגוני בעיקרו, ולא מינוי פוליטי בכיר, כמקובל במיפלגות אחרות. אחרי ועידת־המיפלגה האחרונה, שבה ניצח השר יצחק מודעי, עבר פרבר לעבוד במוניטין ובכספים.

פרבר למד מדעי־המדינה בחיפה, סיים תואר ראשון והמשיך בלימודיו לתואר שני, מאוחר יותר למד במשך שנתיים בפקולטה למישפטים בתל־אביב.

„דרכו של היטלר"

את פעילותו הציבורית התחיל פרבר בתקופת־לימודיו הראשונה, באוניברסיטת חיפה. ב־1971 היה פרבר חבר הוועד לענייני תרבות באגודת הסטודנטים של האוניברסיטה. אחד מתפקידיו היה ניהול מועדון הסטודנטים אכספאזה, שהיה פתוח בערבי שבת ובמוצאי שבת.

במועדון הופיעו אמנים ותיזמורות ריקודים, והופעלו דוכני הימורים שונים — החל ברולטה של ממש, וכלה בשולחנות של משחק־מול ידוע, המכונה „שבע־פי־שלוש". הרולטה והדוכנים הללו הופעלו על־ידי אנשים שהיו מקורבים לעולם התחתון.

מיד אחרי תחילת שנת הלימודים ב־1971 הופיעה בשבועון הסטודנטים של חיפה, הסכום הנכון. רפי פרבר טען שפשוט רומה על־ידי אמרגן זה ועל־ידי אמרגנים אחרים. הוא גם טען שלא היה שותפו של האמרגן החיפאי, אלא רק עבד אצלו תקופה מסוימת כשכיר, ובעבודתו שם לא עסק כלל בענייני מועדון הסטודנטים. כאשר הזמין אמנים למועדון הסטודנטים, עשה זאת „ישירות מתל־אביב," כך טען. פרבר הציע שתקום ועדה שתעסוק בהזמנת האמנים, שכן „אמרגנות היא עסק מלוכלך," כדבריו. את דרישתו של אחד מחברי ועד האגודה, שתבע כי יתפטר, הגדיר פרבר כ„דרכו של היטלר."

שלושה שבועות לאחר שהופיעה הכתבה הראשונה בפוסט מורטם התפטר רפי פרבר מתפקידו בוועד אגודת הסטודנטים.

שר שריר
מאבק בוועדת הכספים

בשירותו של מיליונר

את עניינו הכלכלה בארץ מכיר שריר היטב מן התקופה הקצרה שבה היה המנכ"ל הראשון של לישכת התיאום של האירגונים הכלכליים. הוא הכיר את הכלכלה הישראלית גם מצד אחר: המיפלגה הליברלית שבליכוד היא מעין פדרציה של פוליטיקאים הקשורים לקבוצות כלכליות שונות, שגם מנהלים ביניהם לא פעם מאבקים חריפים על רקע זה. כך, למשל, כאשר הכשיל, בינואר השנה, שר־האנרגיה, יצחק מודעי, את ניסיונו של המיליארדר אייזנברג להשתלט על חברת הדלק פז, האשימו מקורביו את מודעי כי פעל בשירותו של מיליונר אחר הקשור למיפלגה הליברלית, ישראל סחרוב.

מעט קודם לכן, בחודשים נובמבר ודצמבר 1980, חודשי הגיאות של הבורסה, התעוררה בהנהלת הבורסה בתל־אביב בעיה קשה, שהתגלגלה והגיעה לוועדת הכספים של הכנסת. איש העסקים מיקי אלבין, וידידו הפוליטיקאי אברהם שריר, מילאו תפקידים ראשיים בפרשה.

התנהגותם של השניים בפרשה זו עשויה לשפוך אור על יחסיהם המיוחדים במינם.

מיקי אלבין התחיל את דרכו המהירה כלפי מעלה בכלכלה הישראלית, כאשר גילה לאנשי קבוצת אייזנברג את האפשרויות היחידות־במינן הגלומות בבורסה הישראלית. ב־1974 הציע אלבין לחברו האיש שמינה את פרבר כמנכ"ל מישרד התיירות, אברהם שריר, קדם לפרבר בתפקיד מזכיר המיפלגה הליברלית. שריר (50) הוא עסקן משחר נעוריו. הוא היה מזכיר סיעת הציונים הכלליים בכנסת בין השנים 1954 ו־1964, לאחר־מכן היה מנהל המחלקה הכלכלית של הסוכנות בארצות־הברית במשך כארבע שנים, חזר לארץ לתקופה קצרה, ושוב יצא לארצות־הברית ושימש במשך שלוש שנים נוספות כקונסול כלכלי של ישראל במערב המדינה.

כאשר חזר לארץ ב־1973 התחיל לפלס את דרכו שוב במיפלגה הליברלית, תוך השתלטות על מנגנון המיפלגה. הוא נבחר כחבר הכנסת התשיעית והתפרסם לראשונה כאשר סירב למלא אחר ההסכם שחתם,

כאשר הופיע מיקי אלבין בוועדת־הכספים של הכנסת, בהזמנת ח"כ אברהם שריר, כדי לטעון לעסקיו בבורסה, נדהמו חברי הוועדה

מנכ"ל פרפר
דיווח מהמערכת

לכיתה בבית־הספר, יונתן זוכוביצקי, לרכוש חברה רדומה, בעלת מאפיה שהיתה רשומה בבורסה, בשם פיריון. זוכוביצקי, אחד מחתניו של אייזנברג, הסכים לרעיון, ו־פיריון התחילה לקנות חברות, להנפיק מניות בבורסה, ובדרך זו לגייס כסף מהציבור ולהעלות את אלבין למקום מכובד בקהיליית העסקים הישראלית.

במשך הזמן הפך אלבין שותף גם בחברת הברוקרים של קבוצת אייזנברג, נשואה, וכך הגיע אל מעמד מיוחד במינו בבורסה הישראלית, כאשר מצד אחד הוא שותף לחברות שניירותיהן נסחרות בבורסה, ומצד שני הוא שותף לברוקרים, שתפקידם לייצג את קוני המניות וניירות הערך.

סיכסוכו של אלבין עם הנהלת הבורסה, והסיוע שקיבל משריר בוועדת הכספים של הכנסת קשורים לשותפותו של אלבין בחברת קיסריה מקרקעין. חברה זו שייכת לקבוצת אייזנברג, ויש בה מניות גם למיקי אלבין ולמסעדן טדי שאולי.

ברשות החברה, שנקנתה בסכום של 1.5 מיליון דולר, היו 133 דונם

(המשך בעמוד 76)

„בית אסיה" של אייזנברג
מישרד לסיעת שריר

מיליונר אלבין
שותפות בפיריון ובקיסריה

פוסט מורטם, כתבת־ענק ובה גילויים על אי־סדרים במועדון הסטודנטים. דווח שם על כניסת מאות אורחים ללא תעודות־סטודנט, ועל כניסת עשרות אנשים חינם־אין־כסף, רובם „אורחים" של חברי ועד אגודת הסטודנטים. התברר שמפעיל הרולטה לא שילם לאגודת הסטודנטים פרוטה עבור הזיכיון, ומפעילי שולחנות ההימורים הקטנים שילמו סכומים מגוחכים תמורת זיכיונם.

נגד פרבר נאמר שהוא עובד בעיקר עם אמרגן מסויים — מישרד סבן־טלית, ושהוא משלם לתיזמורות ולאמנים המוזמנים לאכספאזה סכומים גבוהים מן המקובל במקומות אחרים.

בעיקבות ההאשמות נערך דיון בוועד אגודת הסטודנטים, שגם עליו דווח בעיתון הסטודנטים. בדיון זה נאמר על פרבר שהיה שותף במישרד־אמרגנות חיפאי, שהיתה לו יד בהבאת אמנים לאכספאזה, והועלו האשמות ספציפיות, בדבר סכומים גבוהים מהמקובל ששולמו לאמרגנים מסויימים.

אחד האמרגנים הללו החזיר לאגודת הסטודנטים, בעיקבות הדברים הללו, את ההפרש שבין המחיר שגבה מהאגודה ובין

לבני הכותנה המעולים

סְרִיאָנוּס

לא הגדולים ביותר–אבל הטובים ביותר

"כל הערב התאמץ
עם אמרתי,
אבל המוח הבוגד לי–
פינה קולדה.
איך ידעתי
לבחור עלי יוד"

פינה קולדה

המשקה שעושה חיים מעניינים...

יבואנים ומפיצים בלעדיים בישראל: י.ר. עסקים בע"מ, ת"א טל. 832236

וידיאוסרט

הסרטת ארועים בוידיאו!

צילום חתונות, בר מצווה וארועים מיוחדים

רח' רוזנבאום 5, ת"א, טל. 296662

רח' ירושלים 13 חיפה טל. 662757

5 רטבים חדשים של „שף"

„שף" תעשיות מזון המוכרת כיצרני הסלטים הטובים ביותר הוציאה לשוק סדרה של 5 רטבים ומיטבלים מוכנים להגשה! רטבים אלו המוכרים לכל עקרת בית בחו"ל לא יוצרו ונמכרו עד עתה בארץ.
חמשת הרטבים: שום צרפתי, 1000 האיים, חרדל צרפתי, רביגוט, וויניגרט. משמשים לטיבול: סלטים מירקות חיים. בשרים קרים נקניקים, ביצים קשות, המבורגרים, קוקטייל דגים ופירות ים.
וכמטבל: לפונדו בורגיניון, ארטישוק אספרגוס סלרי פטריות שמפיניון וחטיפים שונים.
עתה יכולה כל עקרת בית להוסיף לשולחנה את הרטבים לפי טעמה ללא טרחה. יוצקים ישירות מן הבקבוק בעל הפקק המיוחד לזילוף ומקבלים ארוחת אניני טעם ממש!
דוד כנרות, מנכ"ל „שף" טוען כי „הרטבים שהם חלק בלתי נפרד משולחנה ומתפריטה של כל עקרת בית באירופה או בארה"ב היו חסרים בשוק הישראלי ולעקרת הבית הישראלית, לכן החלטנו לייצר אותם כעת במגמה להקל על עקרת הבית הישראלית ולאפשר לה הכנה והגשה של מנות ראשונות, סלטים וחטיפים לאניני טעם לאירוח ולבני הבית. אין כל סיבה לדבריו שלא כל ארוחה תהיה חגיגה גסטרונומית.
הרטבים נמכרים בסופרמרקטים, בשופרסלים ובמעדניות מובחרות בכל הארץ.

חיצי מליון ליירות

פרס 50.000 שקל

יוגרל בין הזוגות המתחתנים באולמי אמבר בחודשי נובמבר-דצמבר-ינואר 1981-2.

ההגרלה תתבצע בנוכחות הזוגות שנרשמו לנישואין, נציג ההנהלה, משרד הפרסום ונציג רואה חשבון.

כל הזוגות זוכים במתנות חינם של רשת אמבר:

- ★ שמלת כלה.
- ★ טיפול יופי לכלה ולחתן.
- ★ 2 שמלות לשושבינות.
- ★ טיפול ל-2 מלוות.
- ★ ליל כלולות לחתן ולכלה במלון מפואר.

הזדרזו והבטיחו מקום בהקדם!

דגש

אולמי אמבר

אולמי אמבר, חולון, ז'בוטינסקי 6, טל.855680.
סלוני אמבר, ת"א, בן־יהודה 64, טל. 277394, 226692.

מלכת המים 1981

מטעם העולם הזה בחסות עץ הזית

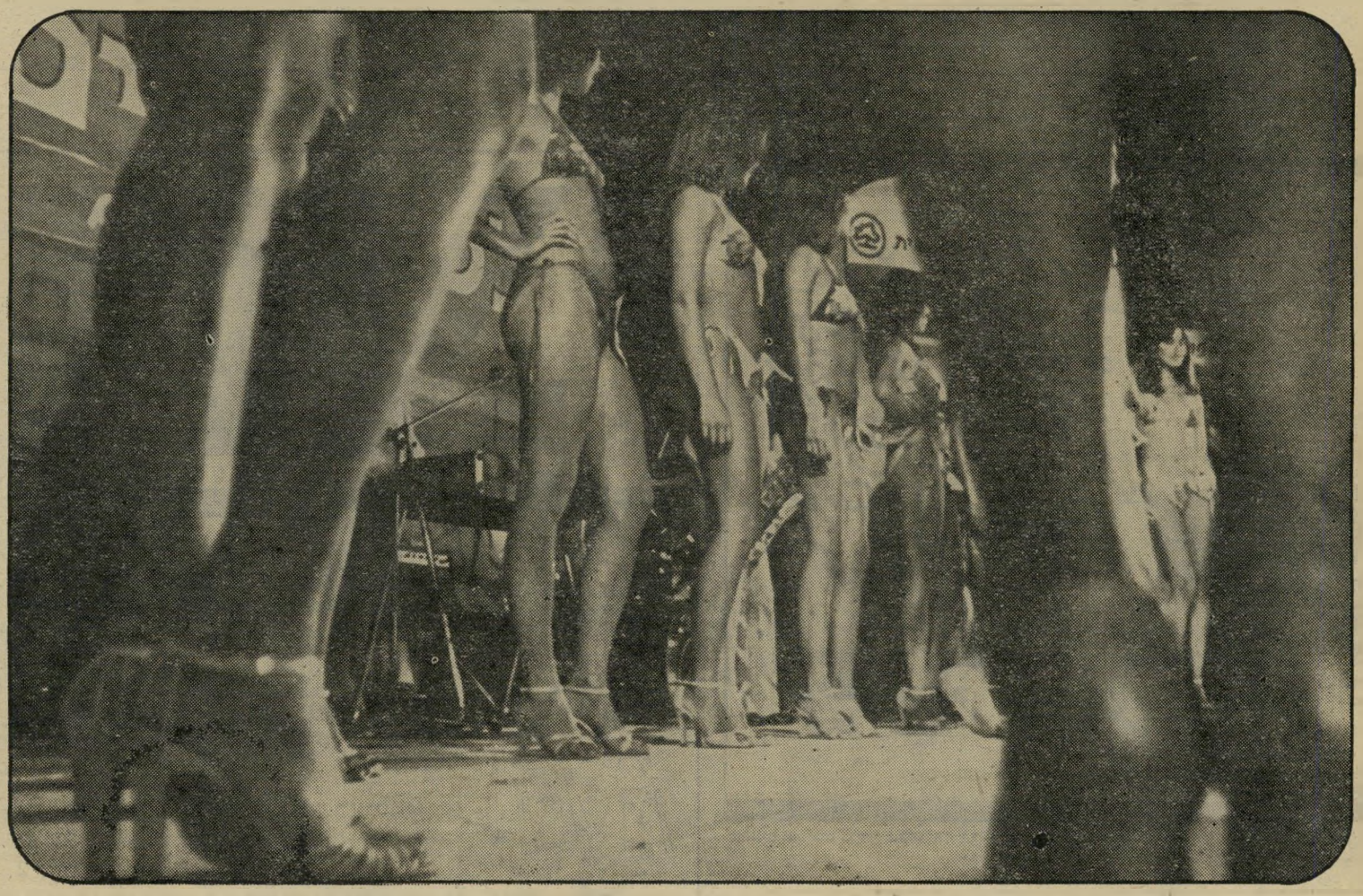

בחסות: חברת הנסיעות „דיזנהויז" * חברת הבנייה הבונה בראשון־לציון, פתח־תקווה, רחובות ותל־אביב „אברהם גינדי" * בית האופנה „ניבה" * בגדיים וחוף „גוטקס" * המשקה שכבש את העולם „פינה קולדה" * תכשיטי „אנדין" * חברת התחבורה „יונייטד טורס" * חברת הקוסמטיקה „נייטשר ביוטי" * תכשירי השיער „לוריאל" * חולצות גברים „הווי 2000" * נעלי „מרנו" * סלון לכלות „אמבר"

● מיצעד מועמדות ● ראיונות אישיים ● תצוגות אופנה מפוארות — קייץ 81' של: „ניבה", „גוטקס", „הווי 2000", „אנדין", „מרנו", „אמבר" ● עיצוב תסרוקות: סלון ג'ימי ומרסל חיפה. הדרכת המועמדות: אולפן לאה פלטשר. איפור: „נייטשר ביוטי" NATURE BEAUTY. עיצוב הכתרים: „אנדין". אירגון: מירי זכרוני ורפי זכרוני.

אמנים אורחים:

צביקה פיק - זמר ומולחין השנה * **חלב ודבש** - זוכי הארוויזיון * **נוטי גלעדי** - הבדרן־חקיין מס' 1 * **מוני פאר** - „שעה טובה" * **ריקי נונור** * **ג'וקי ארקין** ולהקת בנות הג'אז * **נושה נוי** ולהקת הדולפינים.

הנשף המלכותי לבחירת מלכת המים 1981

„היכל התרבות" תל־אביב 7.9.81

ברית־המועצות: הנכס האמיתי - מנחם בגין

עולם קטן

לפני שבועות אחדים העניק שליט האמירות הערבית המאוחדת, שייך זייד בין סולטאן, ראיון ליומון אמריקאי בקליפורניה. העיתונאי הנדהם שמע מהשייך הסופר־שמרני והאנטי־קומוניסטי שורה ארוכה של הצהרות פרו־סובייטיות. הוא טען שתהיה זו שטות לראות בברית־המועצות אוייבת עיקרית של העולם הערבי, ושהדוק־טרינה של אלכסנדר הייג מוטעית לחלוטין. השייך אף הגדיל לעשות וטען שהנוכחות הסובייטית באפגניסתאן היא מוצדקת, מאחר והם הוזמנו על־ידי הממשלה החו־קית של ארץ זו!

מנהיגי סעודיה אמרו דברים דומים לכתב הגארדיין הלונדוני, דיוויד הירסט. „איננו רואים בסובייטים סכנה לשלום האיזור," אמר לו אחד הנסיכים הבכירים. „אני מבין מדוע סוריה פונה לסובייטים. אם ישראל תצליח להכניע את סוריה, יהיו כל שליטי ערב כפופים לתכתיב של מנחם בגין."

ואומנם, נראה כאילו היתה לסובייטים עדנה חדשה במיזרח־התיכון, ולאו־דווקא בשל הברית הלובית־אתיו־

שר־החוץ הסובייטי גרומיקו
בזכות בגין ורגן

פית־דרום־תימנית. רשימת המבקרים הערביים במוסקבה, שפורסמה בגליונו החדש של הירחון דה מידל־איסט, היא מגוונת ביותר. נוסף לנשיא לוב מועמר קדאפי וראש־הממשלה שלו, עבד־אל־סלאם ג'לוד, ביקרו ב־בירת ברית־המועצות גם מלך ירדן, שר החוץ של כווית, נשיא אלג'יריה, ראש המחלקה הפוליטית של אש"ף וסגן־ראש־ממשלת עיראק.

כל המבקרים הביעו בפני מנהיגי הקרמלין את הערכ־תם לעמדה הסובייטית האיתנה במשבר הטילים הסוריים. הם הדגישו את הניגוד בין האהדה הסובייטית לערבים, לבין סיועה של ארצות־הברית לישראל. אפילו העיכוב הזמני של מטוסי הקרב האמריקאיים לישראל לא עשה עדיין את הרושם הדרוש. אצל כל מנהיגי ערב, חוץ מנשיא מצריים, קמפ־דיוויד הוא מילת גנאי חמורה. למרבה האירוניה דווקא המדינות הערביות השמרניות מעוניינות להחזיר את הסובייטים, במידה מסויימת, לזירה המרחבית.

ברית־המועצות טענה באוזני הערבים, שמיבצע כמו הפצצת הכור הגרעיני בעיראק לא יכול היה להתבצע ללא הסכמה אמריקאית. מטוסי האייוואקס הסעודיים הם חסרי־תועלת, וחלק ממכשירי האיתור המשוכללים לא הורכבו עליהם כלל. לכן יכולים הטייסים הישראליים לטוס מעל אדמת סעודיה כאוות־נפשם.

הקשר הכוויתי. ביקור של שר־החוץ של כווית במוסקבה, שייך סבאח אל־אחמד, הביא לתוצאות מייד־יות. הסובייטים הסירו את התנגדותם להקמת אירגון איזורי של מדינות המיפרץ. כווית מהווה גשר בין ברית־המועצות לסעודים, וכל מדינות המיפרץ הנמיכו את טון הביקורת שלהם בפרשת אפגניסתאן. נסיך הכתר הסעודי, פאהד, הדליף ידיעות על מגעים תכופים בין נציגיו לבין נציגים סובייטים. בין שתי המדינות אין יחסים דיפלומא־טיים מאז 1938, אבל האמריקאים אינם יכולים להיות בטוחים שמצב דברים זה ימשך לעד.

צרכן הרואין בפעולה
סם מהדוד סם

אחרי שמישטרו של ג'ימי קארטר הצליח לבודד את הסובייטים במרחב, נמצאת ארצות־הברית של הנשיא רונאלד רגן בנסיגה. הדברים הגיעו לידי כך שעיראק ואיראן ביקשו תיווך סובייטי בסיכסוך ביניהן!

משקיפים מערביים רציניים מאמינים שהנכס הסובייטי האמיתי במרחב הוא ראש־ממשלת ישראל, מנחם בגין. רק בגללו ובגלל הסובלנות של רגן כלפיו, סבורים רוב המומחים האירופיים, חזרו הסובייטים לאזור.

בברית־המועצות עצמה גורסים שאובדן כל דריסת־רגל במצריים היא עדיין אבידה כבדה עבור הסובייטים. כמה מראשי הקרמלין סבורים שאף מצב דברים זה עשוי להשתנות לטובת ברית־המועצות אחרי אפריל 1982, וזאת, למרות ההתחייבויות החגיגיות של סאדאת להיות השותף העיקרי של ארצות־הברית במרחב.

ארצות־הברית: ה־C.I.A. מפיץ הרואין

במחצית הראשונה של 1981 מתו 48 בני־אדם מהרעלת הירואין בברית ארצות־הברית, וושינגטון. עורכי הרבעון האמריקאי האנטי־מימסדי, קאונטר־ספיי, משוכנעים ש־הסם המסוכן מגיע לארצות־הברית באמצעות סוכני ה־סי־אי־איי.

הקאונטר־ספיי עצמו מהווה תופעה מרתקת ממש. העיתון בוסד על ידי סוכני מודיעין אמריקאיים לשעבר, בעלי השקפות ליברליות. בעידן ג'ימי קארטר פרח העיתון. החוקים החדשים איפשרו חשיפת סודות מדינה, כביכול, וגרמו לשורת פירסומים מתועדים היטב על מעללי הסי־אי־איי בארצות זרות, בעיקר בעולם השלישי. העיתון פירסם לא רק ידיעות בלעדיות למכביר. הוא גם הזין עיתונים אמריקאיים חשובים, כמו וואשינגטון פוסט וניו־יורק טיימס, במידע חשוב ואמין, שעסק, בין השאר, גם במעורבות ראשי הפשע המאורגן בפעילות המודיעין האמריקאי.

העיתון טוען שבתקופת פעילותם העניפה של סוכני הסי־אי־איי נגד עמי הודו־סין שרצה ארצות־הברית הירו־אין מתוצרת לאוס ותאילנד. אחרי רגיעה של כמה שנים עלתה שוב עקומת המוות מהרעלות הירואין. אבל עתה המקור הוא דרום־מערב אסיה, במיוחד אפגניסתאן ופקיסתאן.

מחקר מעמיק שערך העיתונאי האוסטרי, האנס גיאורג בר, העלה שסוכני הסי־אי־איי מספקים לראשי המורדים באפגניסתאן נשק תמורת אופיום. בר טוען שהסוכנים לא משלשלים את הרווחים לכיסם, אלא מממנים באמצעו־תו פעולות חתרניות נגד מישטרים החשודים בחוסר אהדה לארצות־הברית. לפעילות זו יש תקדימים רבים, כולל רשת הבנקים של הסי־אי־איי באוסטרליה והונג־קונג, שנוהלה באורח בלתי לגאלי על ידי ראשי המודי־עין, בכללם ראש השירות לשעבר, ויליאם קולבי.

ההרואין עצמו נמכר בארצות־הברית ובמערב אירופה באמצעות ראשי הפשע המאורגן. להערכת דובר מיחלק הסמים במישטרת ארצות־הברית, מצליחה המישטרה למנוע הברחת חמישה אחוז בלבד מכמות ההרואין ה־מיובאת. במערב־גרמניה, שגם היא ארץ יעד חשובה לסוחרי־הסמים, המצב גרוע עוד יותר. ב־1980 הצליחה המישטרה להניח את ידה רק על 180 קילוגרמים מתוך 20 טון הירואין שהוברחו לגרמניה!

בעוד שההברחה מאפגניסתאן מנוהלת בצורה פרטיז־נית במקצת — מגדלי האופיום מקצים חלק מהיבולים למורדים כקרן מילחמה — פועלת פקיסתאן בצורה קצת יותר מסודרת, כראוי למעצמה גרעינית. המבריח הראשי של סמים מפקיסתאן אינו אלא, לטענת הקאונטר־ספיי, ראש מיחלק הסמים במישטרת פקיסתאן, ריזה חוסיין. עמיתיו בוושינגטון הדליפו לעיתונות שחוסיין לקח עמו לסיור רשמי באירופה כמות לא מבוטלת של הירואין מעובד. מעבר לסיפור המשעשע הזה קיימת הכוונה להאריך, ככל האפשר את המילחמה באפגניסתאן.

מוזאמביק: מיליארד דולר לפיתוח הנמלים

מנהיגי מוזאמביק וזימבאבווה, סאמורה מאשל ורוברט מוגאבה, הם ידידים ותיקים וחברים לנשק. מוגאבה בילה חלק ניכר משנות גלותו הארוכות ב־מוזאמביק, וזכה לעזרה ממישטר הפרלימו. עד ל־עצמאותה מפורטוגאל, ב־1975, נהגה מוזאמביק לייצא ¾ מהיצוא הרודזי. עם קבלת העצמאות הצטרף מאשל, כמובן, לחרם על רודזיה, למרות ההפסד העצום בהכנסות.

עתה, עם הרעת היחסים בין זימבאבווה לדרום־אפריקה, מקווה מאשל לזכות מחדש ביצוא הזימ־באבווי. למוגאבה אין מוצא לים, והוא נאלץ לשווק 70 אחוזים מהיצוא של זימבאבווה באמצעות נמלים דרום־אפריקאיים. מאשל מציע לזימבאבווה להשתמש בשלושת הנמלים שלו, מאפוטו, באיירה ונאקאלא, המסוגלים לטפל בכמות סחורות הגדולה פי־ארבעה מזו המגיעה לשם כיום. בכך תגיע ליישום מעשי הקמת אירגון עמי אפריקה הדרומית, שקיים את ועידתו הראשונה לפני שנה בדיוק במאפוטו, בירת מוזאמביק. בועידה השתתפו זאמביה, אנגולה, טאנ־זניה, בוטסוואנה, לאסוטו, סוואזילנד, זימבאבווה, מוזאמביק ואפילו מלאווי. המטרה היתה ונשארה: השתחררות מהירה ככל האפשר מהתלות הכלכלית בדרום־אפריקה הגזענית.

מאז השקיעה מוזאמביק כמעט מיליארד דולר בפיתוח מסילות־ברזל ונמלים. כתב רויטר, רודני פינדר, מדווח שמאשל הצליח להתגבר על מיכשו־לים רבים, כולל הפיגור הטכנולוגי העצום של ארצו, שעם קבלת העצמאות היו 97% מתושביה אנאלפ־ביתיים!

המיכשול העיקרי הוא עתה פוליטי. קהילת אנשי העסקים הלבנים ברודזיה מעוניינת, כמובן, להנציח את התלות בדרום־אפריקה, ומערימה מיכשולים על הקשרים עם מוזאמביק.

אנשים בעולם

יוחנן פאולוס השני: החלמה קשה

רק עתה, משחזר האפיפיור יוחנן פאולוס השני לארמון הוא־
יקן, מתגלה האמת שמאחורי פציעתו: היא היתה קשה ביותר ואפילו
אופטימיים שבין 15 רופאיו בקליניקת גמלי, הפציר בו להאריך את
ופשת החלמתו. בצילום זה אפשר לראות את המאמץ הניכר בפניו
כחושים של קארול וויטילה כשהוא מתרומם מכיסאו בכוחות עצמו.

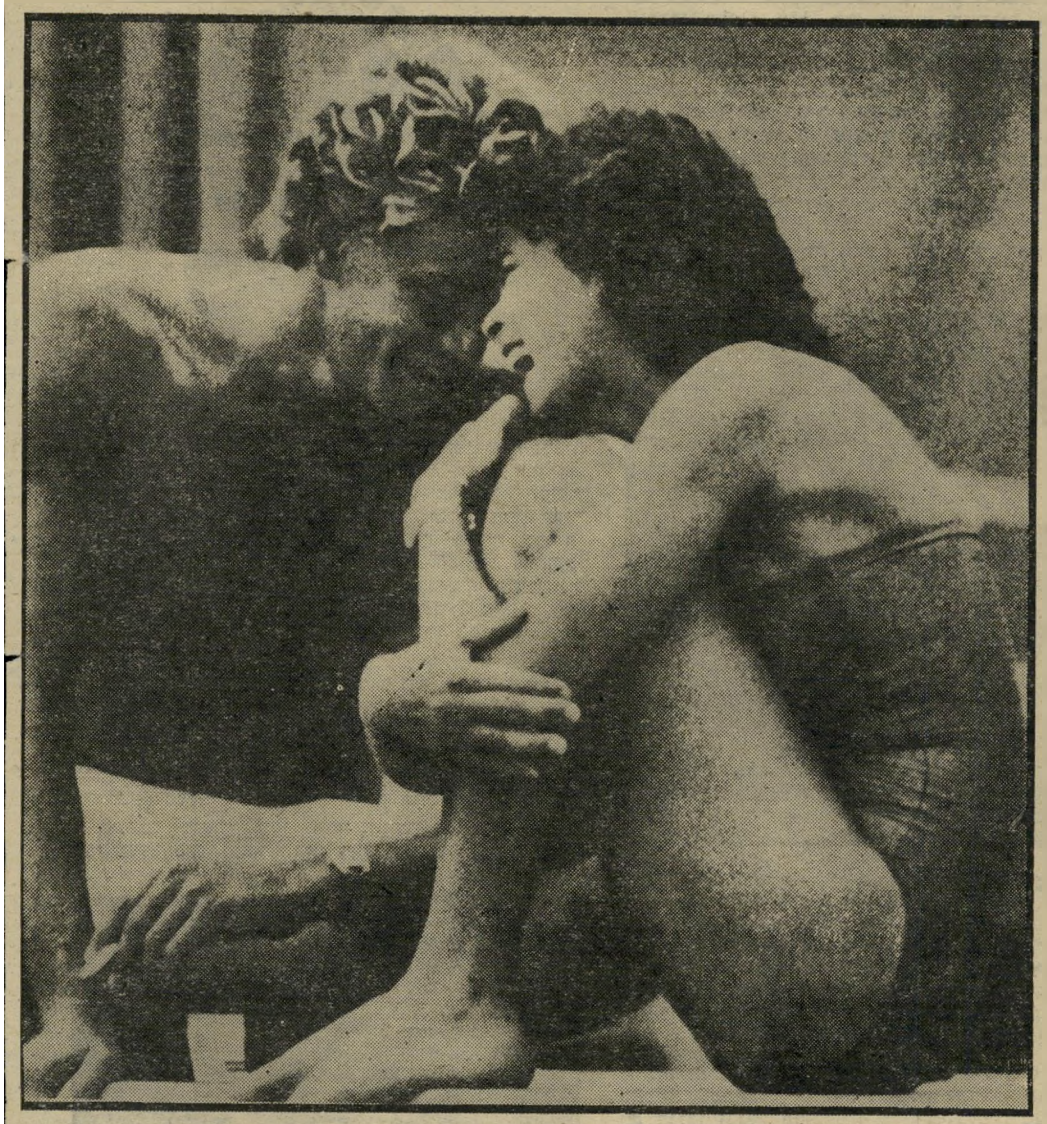

סטפאני ממונאקו: הפלירט כבריחה מן הנישואין

הנסיכה סטפאני ממונאקו כמעט והצליחה להטעות את הצלמים: במבט מרחוק היו בטוחים כי הנערה המפלרטטת עם שחקן טניס בלונדי נאה, על החוף האקסקלוסיבי של מונטה־קרלו, השמור כולו ללקר־חות חוג־הסילון, היא אחותה קארולין. השתיים יצאו אל החוף כשהן לובשות בגדי־ים זהים. קארולין וסטפאני מתחילות להידמות זו לזו. לשתיהן אותו יופי ואותה אהבת חיים. אלא שסטפאני מנסה ללמוד מנסיונה העגום של אחותה: כדי להינות מחברת המין השני ובכל זאת לשמור על חירותה, היא מחליפה בני־זוג בתדירות של כדורי טניס, ואינה מגלה להיטות לאף אחד ממחזריה. המחשבה על קשר רציני ונישואין היא ממנה והלאה. „עצוב להיות גרושה בת 23," היא אומרת על אחותה, ואילו קארולין רק מחזקת את קביעתה: „אני מר־גישה כציפור הכלואה בכלוב. מצד אחד אני מאוד רוצה ילדים, אך לשם כך עלי להינשא שוב, וזה דבר שאיני רוצה לעשות עכשיו."

קארולין נמצאת במצב עדין: מאז גירושיה בבית־משפט פאריסי מנסה מישפחת המלוכה ממו־נאקו לקבל את התרת הנישואין מן הכנסייה הקא־תולית. העובדה שהכנסייה טרם הכירה בגירושיהם של קארולין ופיליפ ז'ונו אינה בדיוק למורת רוחה של הנסיכה גרייס, הרוצה למנוע מבתה בכל מחיר להינשא מחדש ובמהירות, פן תחזור בשנית על מישגה העבר.

אוליבר ריד: אילוף הסורר

בזמן האחרון חל שינוי קיצוני בדמותו של אוליבר ריד: לא
וד השוביניסט הגברי, הבלתי־מגולח והשתוי, כי אם גבר הדור,
בוש חליפה רכוסה בשני טורי כפתורים. הסיבה? הביטו בה,
תמונה לצידו. לא יפה ולא זוהרת, אבל צעירה, צעירה מאוד.
שמה ג'וזפין ברג. „מי שהאמין לילדה שטענה כי נעדרה מבית־הספר
בגלל שפעת, שעה שהתהוללה עם כוכב מזדקן באיים הקאריביים
ראוי שיאכל אותה" — כתבה עיתונאית מסויימת, שגילתה כי
תלמידת בית ספר במחוז סארי, ג'וזפין ברג, נעדרה מבית־הספר
בתירוץ של שפעת, אם כי לא היתה רתוקה למיטתה בבית הוריה.
מאז חלפה שנה, וג'וזפין, היום בת 17, עדיין צמודה מאוד לאוליבר
ריד, הגרוש בן ה־43. אמה כבר יודעת היום שלשפעת יש שם
מוגדר — שפעת ריד, ומנהל בית־הספר? הוא מפגין ליברליות
דולה מן העיתונות: „עתיד לימודיה של ג'וזפין תלוי רק בה."

מיה פארו: הרומן שלי עם וודי אלן

וודי אלן אינו נוהג לדבר על חיי האהבה שלו בהווה, כי אם בעבר. כשהסתיימו חייו המשו־תפים עם דיאן קיטון, הקדיש לה כמתנת פרידה, שני סרטים: הרומן שלי עם אני ומנהטן. היום גרה דיאן מול ביתו במנהטן, והם מתקשרים ביניהם במישקפת ובי־טלפון. כי וודי אלן מחלק היום את מיטתו עם מיה פארו, אשתו השלישית, אחרי שהראשונה, לפני קיטון, היתה לואיס לאסר. פארו הביאה עימה נדוניה של שבעה ילדים, מהם ארבעה מאומצים. לפני אלן היתה נשואה לפראנק סינאטרה, ולאנדרה פרבין, המנצח על תיזמורת לונדון, שהוא אבי שלושה מילדיה. אלן יקדיש לה את התפקיד הראשי בסירטו הבא.

ריינר וורנר פאסבינדר: לולה של

מארלן דיטריך היתה מראומה;

לולה שלי היא חלום

בתמונה הקטנה למעלה נראית מארלן דיטריך בתפקיד שהפך ל־סמל: לולה, גיבורת הסרט המל־אך הכחול, לפי סיפרו של היינ־ריך מאן, הזמרת שהביאה לאוב־דנו המוחלט של פרופסור מזדקן. משמאל נראית השחקנית בארי־ברה סוקובה על כתפיו של הבמאי וורנר ריינר פאסבינדר. סוקובה, כוכבת סירטו של פאסבינדר אלכ־סנדר פלאץ תגלם את לולה ב־גילגולה החדש, בסירטו הבא של פאסבינדר, מי שעשה את נישו־איה של מריה בראון ולילי מארלן. אך הילד הנורא של הקולנוע הגר־מני חוזר ומדגיש כי לולה שלו אינה אותה לולה שגרמה לרעידת אדמה אירוטית ב־1935, כשמארלן דיטריך עגדה על רגלה את ה־בירית הכחולה שזיכתה אותה ב־כינוי „המלאך הכחול".

„לולה של דיטריך היתה טראו־מה לגברים. היא הפכה את פרו־פסור אונראט לעבד ניקלה, הש־פילה אותו ומצצה את דמו. כך שברה לולה את הבורגנות של אותה התקופה כמי שמפצח אגוז רקוב. לולה החדשה חיה בתקופת הנס הכלכלי בגרמניה, בשנת 1957. היא בעצמה קורבן של התקופה. אי־אפשר להחיל את התנאים של תקופת וילהלם השני על תקופת קונראד אדנהאור. בת־קופה של וילהלם השני לא היו עדיין יחסים בין פרופסורים ותל־מידים ולא היו מהפיכות. בתקו־פה שבה מתרחש הסרט שלי הופך הפרופסור לקבלן בניין, איל ממון. לולה היא חלומם של ה־גברים שבתקופתה. היא חיה ב־ווילה־פינק, בית־בושת אריסטוק־רטי לבעלי מאה, ומוכרת חלומות תמורת ממון.

„לולה שלי היא המשך רעיוני למריה בראון ולא למארלן דיט־ריך. היא צעירה לא נשואה, שאין לה כסף אך יש לה ילד. היא מק־סימה, יפה ומושכת, וכך נלכד ב־רישתה גם גבר שאינו יודע בדיוק מה היא עושה. בעלי ווילה־פינק דואגים למיכרה הזהב שלהם ו־ממהרים לחתן אותה עם איזה ברנש יבש. כבר ביום החתונה היא ממשיכה בעסקיה. אך היא עו־שה זאת משום שהחברה לימדה אותה להתפרנס ולהתקיים בדרך זו. משום כך היא שונה לחלוטין מן ה„ואמפ" שגילמה דיטריך. היא המפתה, אבל היא איננה ה־הורסת. היא משתמשת, אמנם, בגירויים העתיקים כבכלי נשק, היא שרה, רוקדת ומתנועעת, אבל אין זה הריקוד של כארמן או של סלומה המביא את המוות. זהו הריקוד שד חתלתולה שקוראים לה לולה. אין זה השטן השוכן ב־גופה, כי אם הקסם הכלכלי הנמצא בראשה. היא רוצה מותרות כמו כולם. היא נמשכת אל הברק ה־זהוב כמו כולם, והיא רוצה לח־יות ולאהוב, כמו כולם".

מה היה קורה אילו ניצבה הוואמפ מארלן דיטריך לפני דל־תו של פאסבינדר? האם היה מז־מין אותה להיכנס? „כן, בהח־לט, הייתי מפיק איתה סרט תיכף ומייד. למען האמת כבר היה לי תסריט מוכן עבורה. חשבתי עליה בתפקיד של אם המגלה שבנה הומוסכסואל ומגרשת אותו מן הבית. לאחר מכן מתעוררים בה רגשות אמהיים והיא יוצאת לחפש אותו בעולם, ובכל מקום היא מופיעה לפרנסתה כזמרת. לבסוף היא מגלה אותו, מת."

רוברט דה־נירו:

להתכוון בחזרה

רוברט דה־נירו חוזר, לאט לאט, למימדיו הרגילים, לאחר ששמן בכוונה למען תפקידו בשור הזו־עם. בתמונה זו הוא נראה עם ידידו והבמאי הקבוע שלו, מר־טין סקורסיזה. השניים עומדים לשתף פעולה בסרט שירחיק מאוד את דה־נירו מן הדימוי האלים שיצרו הוא וסקורסיזה בנהג מו־נית. הסרט, שבהפקתו שותף אר־נון מילצ'ן, נקרא מלך הקומדיה, ודה־נירו יגלם בו קומיקאי צעיר. בן זוגו לסרט הזה נועד להיות ג'רי לואיס.

ארנז: גאוות הלאטינים

ישנו בן־אדם אחד שדודו טופז לא צריך להתנצל בפניו: שמו דזי ארנז (סניור), קומיקאי ובעלה של לוסיל בול. ואביהם של דזי ארנז (ג'וניור), ולוסי ארנז, שהופיעה בסרט זמר הג'ז. ארנז האב, בן ה־64, זכה בפרס הגדול של „נוסטרוס" (שפירושו „אנחנו"). זהו איגוד שמטרתו להרים את קרנם של בני אמריקה הלאטינית בארצות־הברית. האיגוד נוסד על ידי ריקארדו מונטלבאן, האיש ממנו שאב ארנז את הש־ראתו לדמות הטלוויזיונית של ריי־קארדו ריקארדו, והנחשב ל„כוכב הגדול של הלאטינו־אמריקאיים".

אנשים בעולם

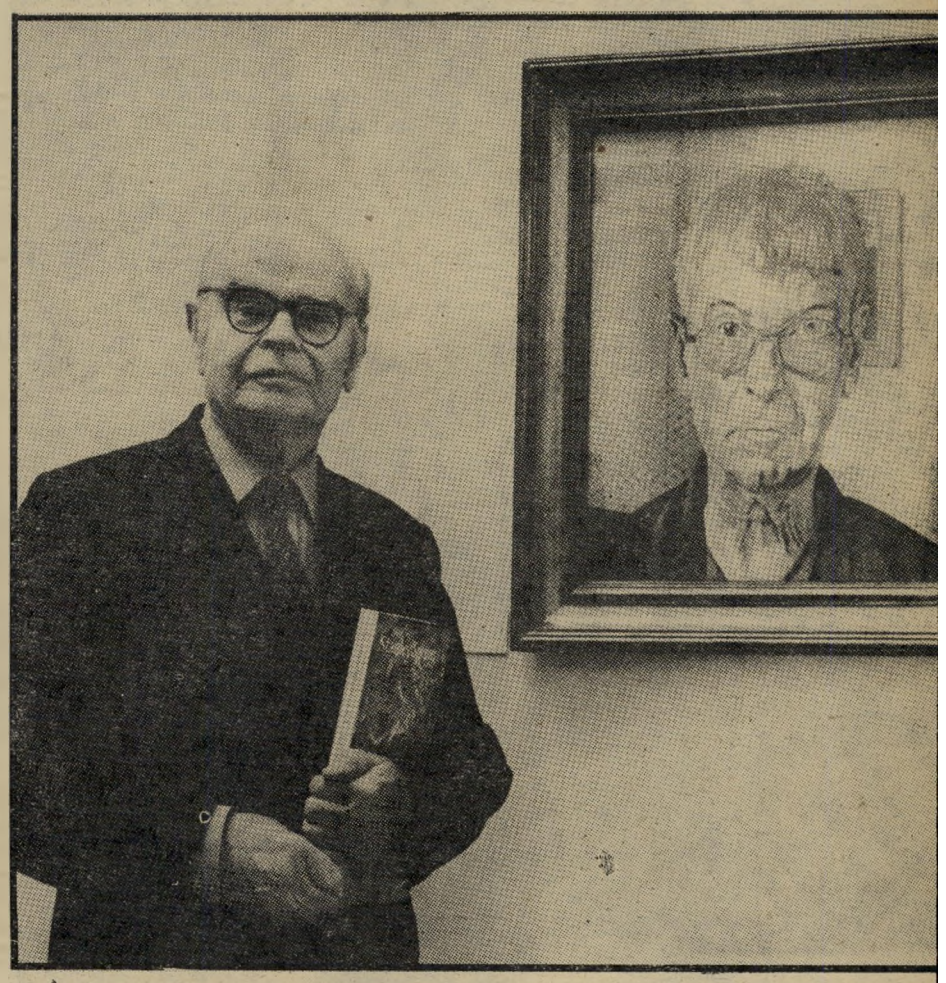

סיר ג'ון רוטנשטיין: הנמר מגלדיית „טייט"

מי זה סיר ג'ון רוטנשטיין? זהו האיש הנראה תמונה כשהוא עומד ליד דיוקנו של הצייר סטנלי פנסר ובידיו ספר שכתב על הצייר. אלא שזה יין לא הסבר מספיק. מחוץ לחוגי המקצוע שלו חים אותו כאיש שריסק את אפו של דאגלס פר באגרוף מוחץ. קופר, היסטוריון של האמנות, על דעות נחרצות ותאוות פירסום בלתי־נלאית, לה על עצביו של סיר ג'ון, כשהכריז שהצייר לקרואה הוא אמן מסוג ד'. קופר התנהג כמי שיודע ל פיקאסו ועל קובייזם יותר מכל בן תמותה אחר, יכן כשבא לתערוכת דיאגילב, שהתקיימה לפני נים רבות בגלריית טייט, שהיא הגלריה המפורמת ביותר בלונדון לאמנות מודרנית, קיבל אותו ר ג'ון בסנוקרת הגונה. התקרית הביאה לו תהי־ה. האוצר של ארמון וורסאי שלח לו מייד ברכות, יר וינסטון צ'רצ'יל, שהיה עדיין חי, העניק לו ת הכינוי „הנמר של טייט".

רק מעטים זוכרים היום, ביום הולדתו ה־82, את עבודתו המסורה כמנהל הגלריה בין השנים 1938—1964, כאשר נאלץ להתמודד עם תקציבי הרזון שאחרי המילחמה, כשתקציבו לרכישת יצי־רות חדשות הסתכם ב־15 לירות שטרלינג בשנה. כשקיבל על עצמו את ניהול הגלריה, היו קירו־תיה צבועים בצבע של בשר טרי, והתמונות שהת־נוססו עליהם היו בעיקר דיוקנים של בובות וסלים וגברות צווחות למראה עכברים. רוטנשטיין, בנו של הצייר היהודי ויליאם רוטנשטיין ושל אם קאתולית, נמנה עם משקמיה של קאתדרלת וסט־מינסטר. הוא נהג להתבדח ואמר ש„אם אתה קא־תולי הדוק המחפש מקום להתפלל בו, בפינה כלשהי של האימפריה הבריטית, עליך לחפש את הבניין המכוער ביותר בשטח."

סיר ג'ון, שכתב כבר שלושה כרכי אוטוביוגר־ראפיה ופרש לגימלאות, נשאל לאחרונה אם הוא עומד לכתוב את הכרך הרביעיח „מוטב שלא," ענה במרירות. „העשור האחרון שלי היה דליל מדי."

זאזא גאבור: דו־קרב של חזה נשי

מיספר שנותיה של גברת אחת בתמונה הזאת, ז'אז'א גאבור, הוא כפול ממיספר שנותיה של הגברת האחרת, בארבי בנטון, שחגגה לאחרונה את יום הולדתה ה־31. הראשונה מפורסמת בסידרה ארוכה של בגי זוג שהחליפה באורח חוקי לגמרי, השנייה התפרסמה בבן זוג אחד לא־חוקי, אבל מהולל מאוד, יו הפנר, בעליו של הירחון פלייבוי. השתיים נפגשו במסיבה לכבוד אחד מאילי הספורט באמריקה, ג'רי באס, בה נכחו בין היתר גם כמה כדורסלנים מפורסמים וביניהם מאג'יק ג'ונסון. אבל, אם כדורגלנים מתמודדים בגובהם, שתי הגברות התפארו דווקא בהי־קף החזה, עליו רמזה בארבי כמה פעמים שעה שהינחתה את המסיבה. ולסקרנים: היקף החזה של השתיים שווה: 92 סנטימטר.

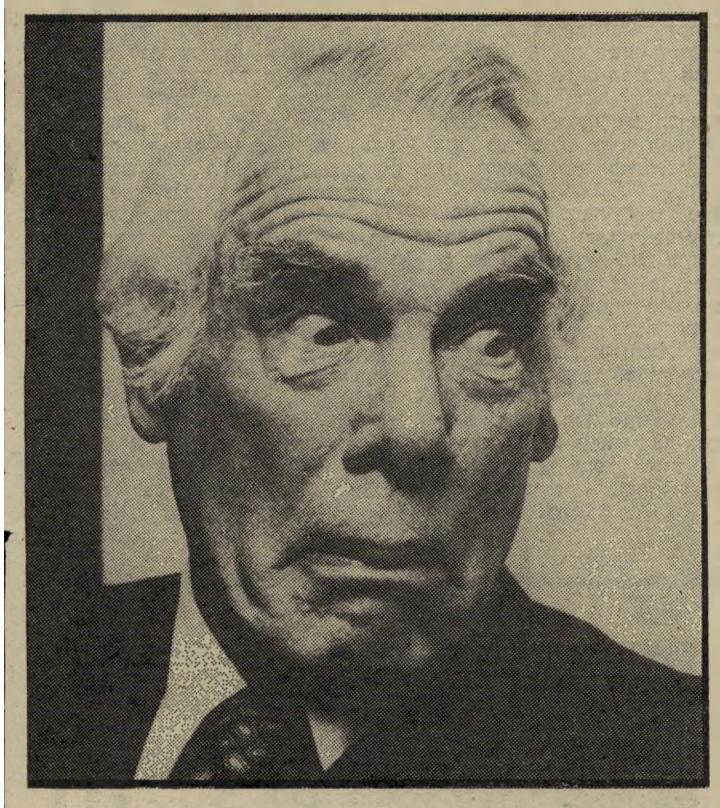

ל' מארווין: הגירושין עדיין עולים ביוקר

עד לפני שבוע, היה לי מארווין אחד הגברים השנואים ביותר על בני מינו באמריקה. שהוא חי עם אותה גברת, מחוץ למוסד הנישואין, במשך כמה שנים, זה יכלו הגברים האחרים דווקא להבין. אבל כאשר הוא הרשה לאותה הגברת, מישל טריולה שמה, להגיש נגדו תביעת מזונות אחרי שעזב אותה, זה כבר נחשב לעבירה חמורה. וכאשר הפסיד מארווין במישפט ונאלץ לשלם לה, היה זה כבר חטא בל יכופר. כי אמריקה כולה דיברה כבר על תקדימים, וכל גבר שנטש את פילגשו רעד מפחד שיוכה ב„תקדים מארווין". אבל בשבוע שעבר, השתפרה לפתע תדמיתו של מארווין ללא הכר. בית־הדין לעירעורים ביטל את פסק הדין הקודם.

אורסם וגורג: לזכר הזמנים הטובים

בימים כתיקונם הם היו הטני־סאים השולטים בכיפה. לפני שנה בלבד זכה כל אחד מהם לחוד, בתואר הנכסף ביותר בעולם ה־טניס, אליפות ווימבלדון, ונדמה היה שאין להם מתחרים. אבל כל הכדורים בספורט עגולים, וזה כו־לל גם את כדור הטניס. האופנסי־בה הצ'כית גזלה מן הגברת אוורט, הנשואה, אגב, לטניסאי בריטי בשם לויד, את הבכורה בין ה־נשים, ואילו הילד הרע של אמ־ריקה, ג'ון מקנרו, הצליח סוף כל סוף לדחוק את רגליו של ה־קרחון השוודי בורג, מן הבכורה בין הגברים. אבל אין בזה כדי לדכא את השניים יתר על המי־דה. ההכנסות השנתיות של שני־הם עדיין מסתכמות בהרבה מאות אלפי דולרים, אז למה שלא יר־קוד, ביום־ההולדת עם השותפה לאליפויות העבר?

חינם

(טייפ עם אוזניות)

WALKMAN

כל אחד זוכה!

החופש הגדול חוגג בעמינח. עכשיו אתה יכול לקבל חינם את ה־WALKMAN שכל כך רצית.
אין? פשוט מאד: ספר להורים שלך שכל מי שקונה **ספת־נוער של עמינח** במשך חודש אוגוסט,
מקבל במתנה WALKMAN. למה אתה מחכה? קדימה, קח את ההורים לחנות הרהיטים הקרובה,
בחר לך ספת־נוער של עמינח, ותקבל WALKMAN חינם.

המבצע בתוקף עד 31.8.81, או עד גמר המלאי

עמינח

"נעורים" מתרוממת

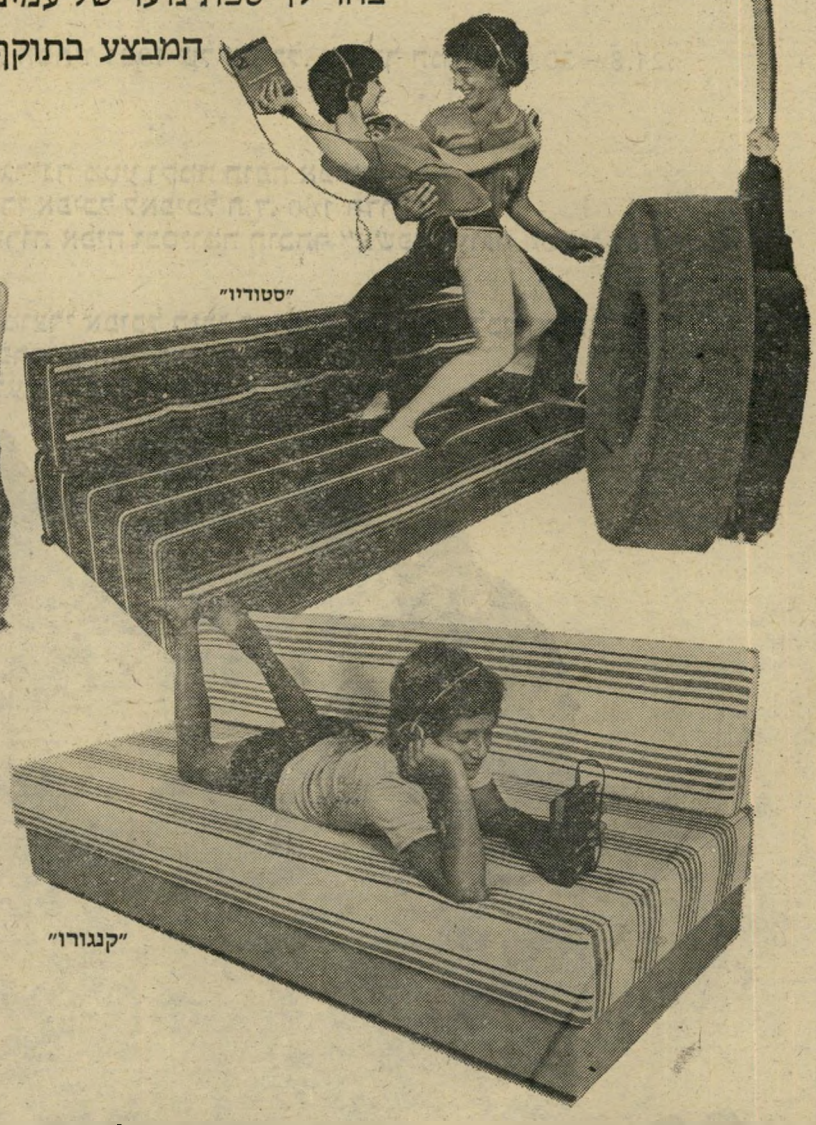

"סטודיו"

"סטודיו" מתרוממת

"קנגורו"

ספת "סטודיו" רב־שימושית.
ספת "סטודיו" פונקציונלית ומשתלבת להפליא גם בחדר קטן.
מיוצרת בשני דגמים:
"סטודיו" — ע"י הסטה קלה של המשענת, הופכת ספת ה"סטודיו" היפה למיטה בפולה ונוחה.
"סטודיו" מתרוממת — ספה יפה ביום, מיטה בפולה בלילה וארגז מצעים מרווח לכלי־מיטה.

"קנגורו" — ספת־נוער משולבת.
"קנגורו" ספת־נוער שמחביאה בתוכה מיטה מתקפלת. מתרוממת בקלות ויש בתוכה מספיק מקום גם למצעים וגם למיטה המתקפלת.

"נעורים" — ספת־נוער שהילדים אוהבים במיוחד.
ספת "נעורים" מצטיינת בעיצוב צעיר ורענן ומיוצרת בשני דגמים:

"נעורים", ספה־מיטה־בפולה — לרגע
מיוחד זה יש למעשה שני מזרונים.
בשמורידים את המזרון העליון — הופכת הספה לשתי מיטות נפרדות או למיטה אחת בפולה.
"נעורים" מתרוממת — ספת־נוער נוחה ובריאה מאד (מזרון־קפיצים), עם ארגז מצעים מרווח לכלי־מיטה.

עמינח

החופש הגדול חוגג בעמינח

תצוגה ומכירה: רשת חנויות יניב. ● **ניר־צבי:** טלפון 054־20777. ● **תצוגה ראשית תל־אביב:** דיזנגוף סנטר, קומה ב'. **תל־אביב:** רח' דיזנגוף 203. ● **ירושלים:** רח' יפו, מרכז כלל, חנות 226. ● **תצוגה ראשית לצפון:** מפרץ חיפה, רח' ההסתדרות, ליד משרד הרישוי. ● **חיפה:** רח' הרצל 78. ● **באר־שבע:** רח' הפלמ"ח 71. ● **נתניה:** רח הרצל 45.

כיכנויות מירשות — ניו ג'רסי: Sharut, 310 Paterson Plank Road Carlstadt, N. J. 07072, Tel. (201) 4601805/6 ● **ירושלים:** רהיטי רויאל, דרך בית לחם 120 ● **תל־אביב:** רהיטי מוניטין, נחלת בנימין 122 ● **הרצליה:** רהיטי נתן, סוקולוב 67 ● **ראשון־לציון:** רהיטי עלפי, הרצל 103 ● **חולון:** דיוריט, אילת 18 ● **כפר־סבא:** רהיטי תל־חי, ויצמן 141 ● **רמת־גן:** פול־רהיט, ז'בוטינסקי 35 ● **פתח־תקוה:** רהיטי בלושטין, הברון הירש 26 ● **אשדוד:** אשדה רהיטים, א. התעשיה, בית כ.נ.ר.: לנגסנר, א. התעשיה, עמל 55 ● **אשקלון:** רהיטי גזית, ההסתדרות 2147 ● **דימונה:** רהיטי אסתר, אזור התעשיה ● **אילת:** רהיטי הוכמן, רח' מידן ● בחנויות השקם, בסניפי המשריר המרכזי ● ב.בל־בי שלוח"

אפיכל
נותנת לך פרס גדול!
5000 שקל +

וזה עוד לא הכל

השתתפי במבצע עוגת הסתיו 1981 של אפיכל. תאריך המבצע: 30.9 – 21.8.

א. חברי מתכון עוגה מקורי
ב. על המתכון לכלול לפחות 4 מוצרי אפיכל
ג. שניים מהם חייבים להיות: מרגרינה אפיכל או מרגרינה מטע וקמח תופח אפיכל.
ד. שלחי את המתכון בצירוף 4 אריזות ריקות של מוצרי אפיכל לאפיכל ת.ד. 160 חדרה.
ה. שולחות 20 המתכונים הטובים ביותר תוזמנה לתחרות אפיה ובסיומה תוכתר "אשפית עוגת הסתיו 1981" ושתי סגניותיה.

<u>פרס ראשון</u> 5000 שקל. במידה שבמתכון שלך יותר מ־4 מוצרי אפיכל תזכי בתוספת 200 שקל לכל רכיב!
<u>פרס שני</u> 2500 שקל, <u>פרס שלישי</u> 1000 שקל ועוד מאה פרסי ניחומים (חבילות שי אפיכל)
המתכונים שישלחו יהיו רכוש חברת מטע והיא זכאית לעשות בהם שימוש על פי רצונה.

העוגה שלי? כולה אפיכל!

סידרת אפיכל כוללת: קמח רגיל, קמח תופח, קמח תופח עם קקאו מרגרינה לאפיה, מוס, פודינג, ג'לי, בטעמים מגוונים, פלן שוקולד וניל, סוכר וניל, אבקת אפיה, אבקת סוכר, ג'לטין, מייפל סירופ סירופ שוקולד סירופ קרמל, איגסטנט שוקו, צבעי מאכל ירוק, צהוב, אדום, תמציות אפיה ב־12 טעמים, שמרים יבשים, פתיתי קוקוס מטוגן, קרם לעוגות וקסטה וניל ושוקולד ועוד.

אפיכל

אפיכל בפי כל

ביתם מערכות תדמית

אנשים

דן שילון נשאר עומד בכביש מפני ששום נהג

לא עצר כדי לעזור למכונית הנושאת תוויח

■ מאמר חריף במיוחד נגד **מנחם בגין** כתב העיתונאי הבריטי **גראהאם לורד** בעיתון הלונדוני סאנדיי אכספרס. אחרי שתיאר במלים בוטות ביותר את עברו של בגין כראש אצ"ל, וביכלל זה פרשות מלון המלך דויד, תליית שני הסמלים ודיר־יאסין, סיים גראהאם את המאמר במלים: „יש לפחות שביב אחד של תיקווה בכל הסיפור המחליא הזה של שינאה רצחנית. כאשר יבוא לבסוף היום שבו יישבו יחד מנחם בגין והטרוריסטים הפלסטיניים כדי לדבר על שלום — כפי שהוא מוכרח לבוא לבטח — לא יהיה להם כל־כך קשה למצוא שפה משו־תפת, כפי שהם חושבים. אחרי ככלות הכל, יש להם הרבה מאוד במשותף."

■ מנהל חטיבת החדשות לשעבר, **דן שילון**, שחזר לאחרונה ארצה משליחותו ב־ארצות־הברית, נתקע במכוניתו בעלייה משער־הגיא. כאשר ניצב ליד דופן המכונית ואותת לנהגים החולפים, בבקשה ש־יעזרו לו, נענה בכל פעם ב־תנועות מיזרחיות מצידם. אף מכונית אחת לא עצרה כדי לעזור לו. לבסוף האטה מכו־נית אחת, ונהגה אמר לשילון: „אתה תישאר תקוע כאן כל החיים שלך — בדרך לירושלים לא עוזרים למכוניות שיש עליהן תווית של אנחנו אמת!"

■ בישיבת סיעת־המערך, שעסקה בשיבוץ חבריה לוועד־דות־הכנסת השונות, שהיתה סוערת ודרמטית, ושבה גילה ח"כ **רענן נעים** שהוא מקיא מגעפילטע פיש אשכנזי, הוא גם אמר: „אני יודע להפסיד עם חיוך. חיוך מעושה, אבל

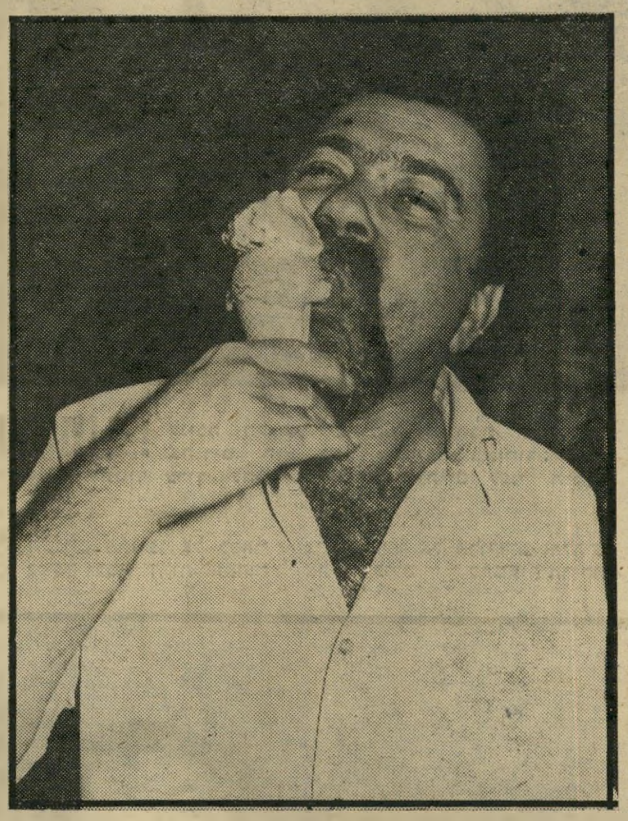

אליהו בן־אלישר

ח"כ הליכוד חש באחרונה בכפילים המקיפים אותו. דוקטור בן־אלישר, בלבוש ספורטיבי, ליקק גביע־גלידה באירוע חב־רתי שאליו הוזמן. לעומתו, בא מזוקן אחר, עזריאל נבו, עוזרו של אפריים פורן, עם אשתו ובתו לברך את ראש־הממשלה ביום הולדתו, ורבים טעו וחשבו שהוא בן־אלישר. לנבו מגבאים שהוא יירש את מקומו של פורן, המזכיר הצבאי של ראש הממשלה. פורן עצמו עומד לפרוש מתפקידו בקרוב, ולפנות לעסקים.

„אנחנו אמת"

מנחם בגין

נראה מוטרד בעת המסיבה שנערכה בביתו לכבוד יום־הולדתו ה־68. בעוד שחבריו מהמישפחה הלוחמת פצחו בשירת שירי־מחתרת, הביט ראש־הממ־שלה בשעונו, והבחין שהשעון נעצר. אחד הלוחמים האלמוניים שהגיעו למסיבה הראה לו את השעון וליתר ביטחון גם לחש באוזנו את השעה. לוחם אחר הביט בשעונו שלו, כדי לראות אם המידע שנמסר לראש־הממשלה הוא מדוייק, ועל האירוע הביט משועשע מרדכי ציפורי, מוותיקי אצ"ל.

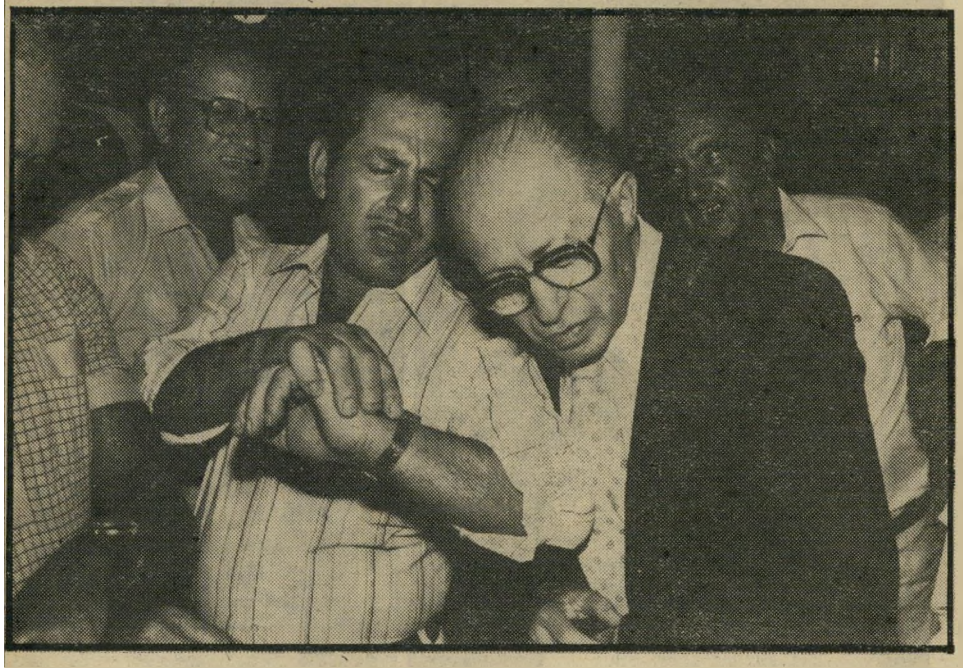

לו סיכוי רב להיות יו"ר ועדת־ הכנסת. לתדהמתו, רק מעטים בחטיבת־חירות תמכו בו, והוא נשאר חבר בוועדה־לעליה־ולי־קליטה, שבקדנציה שעברה הוא כיהן כיושב־ראש שלה, ועכשיו גם כמזכיר מועצת פועלי תל־אביב.

■ ח"כ **מיכאל בר־זוהר**, מחבר סיפרי־המתח על המוסד, תבע את מקומו בוועד־דת־החוץ־והביטחון של הכנסת. לדבריו לא יתכן שבוועדה ייוצגו בעיקר יונים מהמערך. העיר לו **שימעון פרס**: בכל זאת חיוך." נעים נבחר לבסוף לוועדת־הכלכלה.

■ בלהט הוויכוח אמר הח"כ החדש **אריה נחמקין**: „גם אם לא אהיה חבר בשום ועדה, אני מבטיח שלא אעזוב את הארץ!" הח"כ הניצי של המערך נבחר לוועדת־הכספים.

■ הח"כ התל־אביבי, **דב בן־מאיר**, פנה בעת הדיון ואמר ל**משה שחל** בכעס: „אינך יודע לנהל ישיבות." על־כך העיר לו אריק נחמקין: „שחל הוא יושב־ראש של פו־רומים יותר חשובים מאלה ש־אתה מנהל!" בן־מאיר משמש לגבי **אבא אבן** ו**חיים בר־לב** אני לא מקבל את ההגדרה שלך." בר־זוהר, שהוא גם מר־צה למדעי־המדינה, ייצג את מפלגתו בוועדת־החינוך־והתר־בות.

■ בעת הדיון גילה פרס שרבע מח"כי המערך לא יכלו להמתין עד סיום מושב הכנסת הנוכחי, והם כבר שוהים ב־חופשה בחו"ל (ראה הנדון).

■ **רוני מילוא** התחיל את פעילותו בכנסת העשירית בהתקפות על אמצעי־התיקשו־רת. הוא האמין שהדבר מקנה תופס את מקומו בתפקיד זו **עוזי ברעם** מהמערך.

■ עובדי ידיעות אחרונו השתתפו ביום השישי האחרו במסיבה שנערכה לכתבת ה עיתון **לאה אתגר**, היוצא לשנה לארצות־הברית עם בע לה. במסיבה, שנערכה בביתו של כתבת אחרת של העיתון **מימה אדה**, פלט מישהו ב קול רם: „תראו, גם רוזנבלונ כאן." הכל היו בטוחים ש למסיבה בא הדוקטור **הרצל רוזנבוים**, עורך העיתון. או לבית נכנסה **פנינה רוזנ בדים**, כשהיא מלווה בידידו האוסטרלי **דויד בורשטיין**

בוסה נובה על הגג

ידתו של המפיק דובי קליד היא עזי עיני שנהנתה מאוד להצטלם ונענ־ שימחה לכל בקשותם הצלמים, כאילו היתה דוגמנית מיקצועית.

אחד מן האורחים העליזים ביותר במסיבה היה **מריו מלקוטינסקי,** יושב־ראש התאחדות עולי אמריקה הלאטינית. מלקוטינסקי לא הפ־ סיק לרקוד, גם לא לרגע, עד תום המסיבה ●●● החתיכה של המסי־ בה היתה, ללא ספק, **עזי עיני.** לעומת כל אורחי־המסיבה האח־ רים, שלבשו את מיטב בגדיהם בערב זה, באה עזי, מי שהיתה אשתו של השחקן **מנחם עיני,** בלבוש יומיומי, לא־מהודר כלל. עזי באה למסיבה יחד עם ידידה **דובי קליד,** העובד במישרד הפ־ קות. קליד הוא שיזם את הופעו־

מזל טוב! לנירה הלבושה בחולצה מוזהבת ובמכנסיים בהירים. היא באה למסיבה באיחור: „אני לא־דייקנית, ותמיד צריך להגיד לי לבוא שעתיים לפני הזמן."

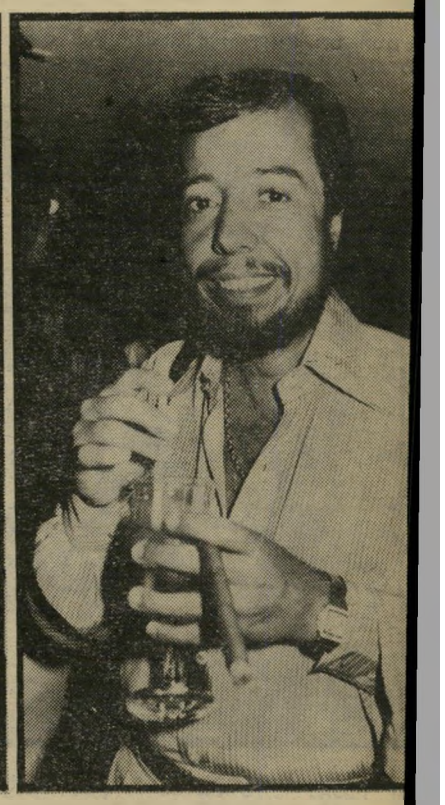

ג'ין מנדז נהנה מן המשק־ אות הברזיליים ש־ במסיבה. במשך הערב עמד בירכתי חגג.

קוקו־לוקו שותה דייאן. למשקה המורכב מבננות, אננס, דובדבנים, רום ו־ משקאות אלכוהוליים אחרים טעם מתוק של פירות.

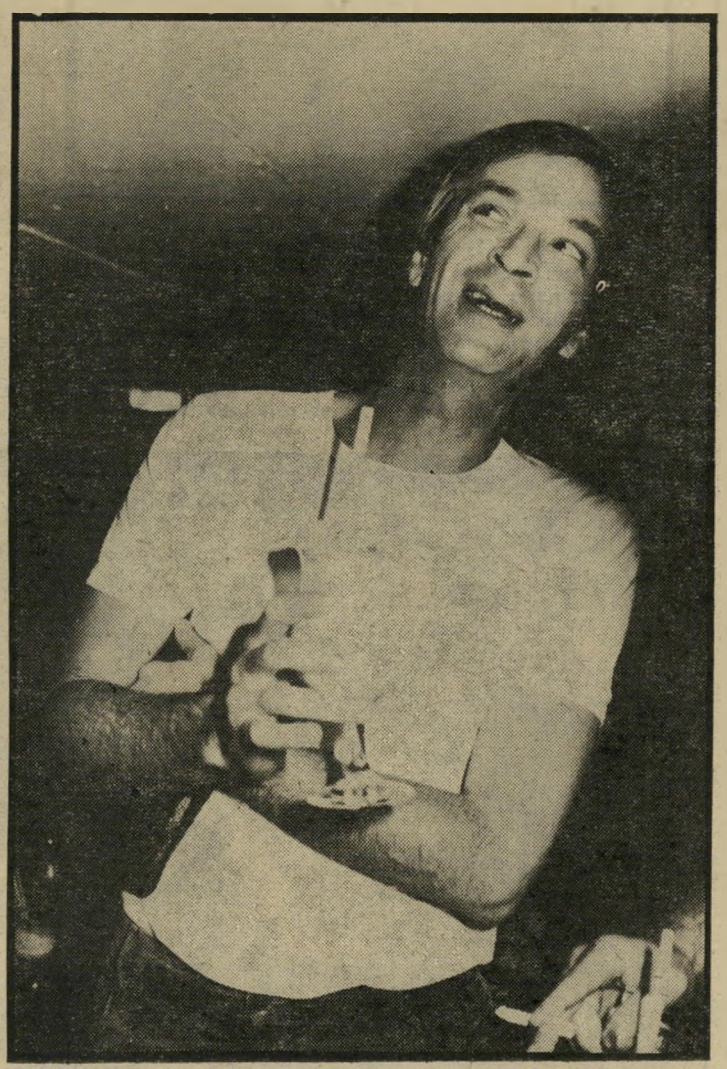

רוני. השניים התנועו על כסאו־ כך הצטרפו אל הרוקדים והלהיבו תיהם במשך כמה דקות, ואחר־ את כולם בתנועות־הריקוד

לרוויה אריק איינשטיין אינו אוהב להצטלם. הוא היה עסוק בבריחה מן הצלמים. במשך הערב טעם אריק איינשטיין את כל המשקאות שחוגשו במסיבה.

ממסיבה למסיבה

נבל בריון דה־ז'נירו, סרטים ציב־ עוניים על ראשן וגופן ●●●

שון שהביא לאמריקה, בשנות את מיקצב הבוסה־נובה, היה הבראזילי, **סרג'יו מנדז** מה הם אומרים). היום מנדז בארץ יחד עם להקתו ל 88, והשבוע זוגג את כאן על גגו של בית־מלון יבי ●●● הלשון המדוברת במסיבה היתה השפה ה־ לית. להקת ברוך־חיל ניג־ ני האורחים מיקצבים בראי־ והמלצריות התלבשו כאי־ נמצאות בשיאו של הקרי־

תיו של סרג'יו מנדז בארץ ●●● אורחי המסיבה, שנערכה בחסות השגריר הבראזילי, **סקו מרים,** נהנו מן המאכלים והמשקאות ה־ בראזיליים שהוגשו להם. ותוך דקות ספורות התרוקנו כל הסי־ רים. עובדי הבאר היו עסוקים במשך כל הערב, והמלצריות הגי־ שו את המשקאות תוך כדי ריי־ קוד ●●● שניים שבלטו בין האורחים היו הכושית היפה, **דייאן,** שהיא זמרת בלהקתו של סרג'יו מנדז, והמתופף הכושי

שלהם ●●● בין האמנים הישראליים שבאו לברך את מנדז ולהכירו, היה הזמר **אריק איינשטיין**, שלא נראה במסיבות רבות בעיר. גם הוא, כמו עזי, לא לבש את מיטב בגדיו, אלא, כראוי לקיץ הישראלי, בא לבוש במיכנסיים קצרים. הזמר **יצחק** („צ'רצ'יל") **קלפטר** היה בין המוזמנים הראשונים שהתחילו למלא את גג בית־המלון. השחקן־בדרן **דורי בן־זאב** הצטרף לשולחנם של השניים, ומאוחר יותר בא גם **שם־טוב לוי**. כל אלה לא היו מן האורחים הבולטים, הם התיישבו ליד שולחן צדדי, והיו עסוקים מאוד בטעימת כל המאכלים הבראזיליים החריפים ●●● קריין־הרדיו **אלי ישראלי** רזה מאוד, ובבגדים השחורים שלבש נראה רזה עוד יותר. הוא הינחה את הערב, והתעניין מאוד בצורת נגינתם של חברי להקת ברור חיל. בשלב מאוחר יותר של הערב חולקו לאורחים כלי־הקשה בראזיליים: קופסות־פח, ובהן חרוזים קטנים, המשמיעות צלילים כאשר מניעים אותן ●●● מסיבה אחת נערכה בביתו של **סמי טוויג**, מי שהיה דוברו של **שימחה ארליך**, כשזה היה שר־האוצר. כיום הוא משמש כמנכ"ל נאות־המדפא ברחבי הארץ. סמי ערך מסיבת־הפתעה לחברתו, הזמרת **נירה רבינוביץ**. בשעה 11 בערב כבו האורות בביתו של סמי, וכשנפתחה הדלת ונירה נכנסה, פרצו האורחים בשירי יום־הולדת ●●● נירה הנרגשת סיפרה שהחליטה להפסיק לעשן, אבל בגלל מבוכתה הרבה והתרגשותה הפרה את החלטתה ●●● כל חבריה הקרובים של נירה היו שם, ביניהם מנהל מחלקת־התרבות־והבידור בגל"צה"ל, **מולי שפירא**, שסיפר שנירה היתה איתו בלהקה צבאית, והם חברים כבר שנים רבות ●●● מנהל לישכת־העיתונות הממשלתית, **זאב חפץ**, בא למסיבה יחד עם אשתו נאה. לצלמים שרצו לצלמו יחד עם האשה, אמר: „זה צילום לא־מעניין, כי זו אשתי." את הטלוויזיה ייצג במסיבה הכתב־תחקירן **רפי גינת**, שסיפר כי ערך בביתו מסיבה שאליה הזמין מגדת־עתידות. אורחיו של גינת לא סיימו את המסיבה עד שקראה זו את עתידם של כל הנוכחים, והמסיבה הסתיימה בשעות־הבוקר המוקדמות. גינת סיפר שמגדת־העתידות בישרה לו שהוא עתיד להיות מנהל הטלוויזיה ●●● קריאת עתיד מתוך ספל־קפה היתה כנראה, לאופנה האחרונה, והנושא המרכזי במסיבות רבות. סמי הזמין גם הוא מגדת־עתידות, **בת־שבע**, שהעידה על עצמה שהיא כלל אינה מיקצועית, אבל היא חברה טובה של סמי, ובאה למסיבה רק כדי לשמח את נירה. עתידה של נירה נשמע ורוד מאוד בפיה של מגדת־העתידות, שבישרה לה על אירוע משמח, ההולך וקרב בחייה ה־פרטיים ●●● חברי־הכנסת **אליהו בן־אלישר** ואשתו **ניצה** היו גם הם בין מברכיה של נירה. בן־אלישר לא ויתר על תורו אצל מגדת־העתידות, אך לא הסכים לספר מה בדיוק ניחשה עבורו בת־שבע. בן־אלישר הת... בנימוס רב, ודאג להצית את... סיגריות של כל אורחות־המ... בה ●●● את התיאטרון י... במסיבה השחקן **שמוליק ס**... שבא למסיבה יחד עם אש... **נריבה**. סגל שקע בשיחה השחקנית היפה **יונה אליאן**, נשואה לזמר **ששי קשת**. הבמ... שחקן־צייר **שמואל בונים** גם הוא למסיבה, ואמר שהוא ... פש צעירים וצעירות, שיבואו לש... בתיאטרון. אחרי מחשבה שנ... אמר בונים: „אולי זה לא ... שכולם יהיו שחקנים, הרי צ... גם קהל, שיבוא לחזות בשחק... ולמחוא להם כפים!"

הנוער רוקד

המוסיקה הברזילית. איתו בתמונה המלצרית אורלי מריו מלקוטינסקי רקד בהתלהבות רבה לקצב מיכלין. השניים עונדים זרי סרטים צבעוניים צוואריהם. מלקוטינסקי לא נח אף לרגע הריקודים הסוערים והחליף בנות־זוג בקצב מה

כוס ביד מחזיק זאב חפץ. „בכל הצילומים שמצלמים אותי, אני עומד ומחזיק כוס ביד, עוד יחשבו שאני שתיין." איתו בתמונה אשתו הנאה, מירי.

הוראת קבע השחקנית יונה אליאן לבושה באונ... חמיזרון, בתמונה מימין: שמואל בונים שבא יחד עם א... אופנתי, במשך כל הערב ישבה

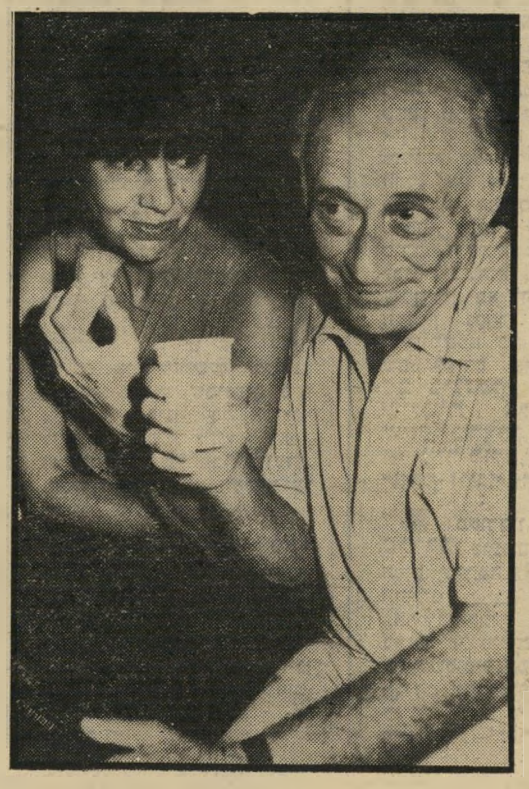

בתיאבון לצ'רצ'יל שנהנה מן האוכל הרב שהוגש במסיבה, כדי שלא להתלכלך הוא פרש מפית על ברכיו.

בנו של יצחק ליבני הביא את קופת החיסכון שלו כדי לתת תרומה למשה דיין

■ לח"כ הליכוד **דרור זייגרמן** היתה היתקלות עם יו"ר הכנסת, **מנחם סבידור**, ביגלל צורת לבושו של הח"כ הצעיר. סבידור, הלבוש תמיד בהידור רב, ביקש מקציני הכנסת להעיר את תשומת־ליבו של זייגרמן לעובדה שהוא לא יוכל להיכנס למיזנון הכנסת בסנדלים ובג'ינס דהויים. ה־יושב־ראש שיתף, כנראה, את אישתו **רעיה** בעניין, וכשזו ראתה את זייגרמן, העירה לו אף היא על הופעתו המרושלת.

■ מעצבת־האופנה לגבי־רים, **דבורה גיטמן**, מאר־חת בביתה את הארכיטקטית הישראלית הידועה **זיווה גרובר**, החיה מזה 21 שנה בארצות־הברית. זיווה מספרת שהיא זכתה בשנה האחרונה בפרס הראשון למעצבי־פנים בתחרות הבינלאומית לארכי־טקטים, שנערכה בוושינגטון. בין השאר עיצבה, לקראת ה־תחרות, את הפנים של שני מטוסי־נוסעים. עיצבה את ה־בית החדש של חברת יונייטד שבחים על יופיה גם מראש־הממשלה. כשהגיעו בני־הזוג זייגרמן לברך את מנחם בגין ביום הולדתו, העיר בגין ל־דרור: „היה לך טעם טוב בבחירת אשתך."

■ קרב אמיתי התרחש סביב מינוי הח"כים לוועדת־הכספים של הכנסת. הליכוד דרש שלקואליציה יהיה רוב של שני חברים, ולא של אחד, כנהוג בוועדות האחרות. ה־מערך נטה להסכים, אך דרש שנציגו־הכביר בוועדה, **עדי אמיראי**, ימונה כמישנה ל־יושב־ראש הוועדה, ח"כ אגודת ישראל, **שלמה זורנץ**. כש־שמע על כך שר־האוצר, **יורם ארידור**, הוא הודיע שיסרב להסדר מעין זה. **אהוד אול־מרט** התנדב להסביר לח"כ המערך, **אליהו שפייזר**, ש־התנגדות הליכוד נובעת מכך שאמוראי הוא מנוסה, והוא עלול לשתק את פעילות ה־ממשלה. השבוע התברר ממה בדיוק חוששים אנשי הליכוד. מסתבר שיושב־ראש הוועדה נוהג לבלות את חודשי הסתיו בשוויץ, ובהעדרו של זורנץ היה על אמוראי, כמחליפו, לטפל בכמות אדירה של חומר שנאסף בממשלה בחודשים האחרונים ושדרש טיפול מיידי בוועדת־הכספים. ארידור חשש שמא יצליח אמוראי לדחות את דיוני הוועדה בשבועות אח־דים, ובכך לשתק את פעילות הממשלה, ועל כן אמר לחב־ריו: „או שעושים ללורנץ ריתוק־בית, או שמונעים בכל מחיר את מינוי של אמוראי לתפקיד מישנה ליו"ר." ואכן, הליכוד ויתר על חבר בוועדה, ותמורת זאת ויתר המערך על המינוי לאמוראי.

■ הסכסוך **עמי שקד** סיפר על גבר שבא במפתיע לביתו ומצא את אשתו עירו־מה במיטה, לצידה, במאפרה, סיגר גדול ועשן. הבעל הה־מום שאל את אשתו: „מהיכן הגיע הסיגר הזה?" קול עמום, שבקע מהארון, ענה: „מ־הוואנה!"

זייגרמן סיפר לרעיה סבידור שכאשר ביקר לפני חודשים אחדים בכנס סטודנטים בני־גריה, הוזמן לביקור בפרלמנט בלאגוס. זייגרמן, שהיה חבר במישלחת של סטודנטים מ־ישראל, נכנס לפרלמנט כשהוא נעול בסנדלים ולבוש במכנסים קצרים. השומר, שהבחין בו, ביקש לראות את דרכונו, ו־זייגרמן סיפר לו שדרכונו מופקד בקופת המלון. בדרכם למישטרה, לצורך בדיקת זהו־תו של דרור, התעניין השוטר ושאל למוצאו של זייגרמן, וכשזה ענה לו שהוא מירו־שלים, שאל אותו השומר: „אצלכם אתם יכולים להיכנס כך לבניין הפרלמנט שלכם?" רעיה סבידור הביטה בזייגרמן בסיפוק ואמרה לו: „אם שם הם מקפידים על הופעה בבניין הפרלמנט, אז כאן אתה רוצה שלא נקפיד?"

■ בכל זאת ממשיך זייגר־מן להופיע בכנסת בסנדלים ובג'ינס דהויים.

■ זייגרמן, שהודיע שלא יתמוך בשינוי החוק „מיהו יהודי", ערך ל**אסי**, אישתו, מסיבת יום־הולדת צנועה. ל־מיזנון־הכנסת באו חברים של בני־הזוג, ואסי סירבה בעק־שנות לגלות את גילה. מישהו הביא לה כמתנה את הספר הדתי צאנה וראינה, וציין ש־זוהי המתנה האקטואלית ב־יותר.

■ אסי זייגרמן זכתה ב־

מני פאר עצר את הצלם שצילם אותו מצד ימין, ואמר לו שהפרופיל הימני שלו מכוער. הוא טען שהוא מתכוון לכך ברצינות, וביקש מהצלם שימתין עד שהוא יסתובב. מני הפנה את צידו השמאלי לעבר המצלמה, ואמר: „עכשיו אתה יכול לצלם את הצד הפוטוגני שלי!"

■ עשרות ירושלמים שיל־מו 600 לירות כל־אחד עבור הזכות להשתתף במסיבה לכבוד חג־האהבה, ט"ו באב, שנערכה במלון הנשיא בירושלים, ב־מוצאי השבת שעברה. אולם סמוך לשעה עשר בלילה נאלצו קרואי המסיבה להפסיקה. בעל המלון, **חיים שיף**, חזר מ־מסיבה בביתו של ראש־הממ־שלה, שנערכה לכבוד יום הו־לדתו של מנחם בגין. שיף היה מלווה בעסקני חירות, ביניהם שר־התיקשורת **מרדכי צי־פורי**. חברי „המישפחה הלו־חמת" רצו להמשיך את מסיבת־בגין ולשיר את השירים המו־כרים להם, אך המוסיקה ה־קיצבית הפריעה להם. שיף הורה למארגנת המסיבה, **רות גזר**, להפסיקה.

■ בפגישה שקיים ראש־הממשלה עם ועד־החירום של הארכיאולוגים, שבאו לגולל לפניו את שרשרת ההטרדות שמטרידים חוגים חרדיים את החופרים בעיר־דויד, אמר להם בגין בחיוך שלא הסתיר, כ־נראה, התמרמרות: „לעם־יש־ראל לא חסרות בעיות. מדוע היה צריך, דווקא עכשיו, לח־פור אותן מתחת לאדמה?"

■ ועד־החירום מתכוון לפנות לדוקטור **מישאל חשין**, כדי שייצג אותם ב־בג"ץ שהם עומדים להגיש לבית־המישפט העליון. אשתו של מישאל, **רות**, מנהלת כיום את קרן ירושלים, המשתתפת במימון החפירות בעיר־דויד. חשין שימש בעבר כמישנה ליועץ המישפטי לממשלה, כ־מומחה לבג"צים.

■ במשך שבועות ארוכים היה הטלפון בביתו של הארי־כיאולוג הדוקטור **יגאל שילה** מקולקל. כל בקשותיו למישרד התיקשורת, לתקן את הטלפון, לא עזרו. כאשר התפרסם שילה בעיקבות פרשת עיר־דויד, הוא פנה שוב למישרד־התיקשורת, והפעם תוקן הטלפון שלו בו ביום.

■ הקורבן הראשון של פרשת עיר־דויד הוא **בית מרטין**, מנהל אחד מבתי־המלון בירושלים. הוא יצא ל־סייר בעיר־דויד, לראות במו עיניו על מה מדובר, התחלק ונפל. קרסולו נשבר.

■ כאשר הלך **יצחק ליבני** לוויכוח פומבי עם ח"כ **משה דיין**, הוא לקח עימו את בנו **רמי**, בן ארבע. ב־בואו למקום־המיפגש נדהם ל־היווכח כי הילד הביא עימו את קופסת־החיסכון שלו, ובה כמה עשרות מטבעות. כששאל את רמי מדוע עשה זאת, השיב הילד: „מפני שהוא אוהב כסף. חוץ מזה," אמר, „לדיין חסרה עין, ולכן צריכים לתת לו מתנות."

■ באותו ויכוח שאל ליב־ני את דיין אם היה מקבל את הצעות־השלום שלו עצמו אילו היה ערבי פלסטיני. דיין השיב בשלילה מוחלטת.

■ דיין טען ש**דויד בן־גוריון** לא דגל בעשיית צדק לערבים. לדבריו, הבחין בן־גוריון בין צדק היסטורי ל־טווח ארוך, שהוא הצדק לעם־ישראל, ובין צדק מיידי, שהוא ממילא פרסונלי ולטווח קצר, שיכול להיות לטובת הערבים.

■ עשרות ירושלמים שיל־מו 600 לירות כל־אחד עבור הזכות להשתתף במסיבה לכבוד חג־האהבה, ט"ו באב, שנערכה במלון הנשיא בירושלים, ב־מוצאי השבת שעברה. אולם סמוך לשעה עשר בלילה נאלצו קרואי המסיבה להפסיקה. בעל המלון, **חיים שיף**, חזר מ־מסיבה בביתו של ראש־הממ־שלה, שנערכה לכבוד יום הו־לדתו של מנחם בגין. שיף היה מלווה בעסקני חירות, ביניהם שר־התיקשורת **מרדכי צי־פורי**. חברי „המישפחה הלו־חמת" רצו להמשיך את מסיבת־בגין ולשיר את השירים המו־כרים להם, אך המוסיקה ה־קיצבית הפריעה להם. שיף הורה למארגנת המסיבה, **רות גזר**, להפסיקה.

■ בפגישה שקיים ראש־הממשלה עם ועד־החירום של הארכיאולוגים, שבאו לגולל לפניו את שרשרת ההטרדות שמטרידים חוגים חרדיים את החופרים בעיר־דויד, אמר להם בגין בחיוך שלא הסתיר, כ־נראה, התמרמרות: „לעם־יש־ראל לא חסרות בעיות. מדוע היה צריך, דווקא עכשיו, לח־פור אותן מתחת לאדמה?"

■ ועד־החירום מתכוון לפנות לדוקטור **מישאל חשין**, כדי שייצג אותם ב־בג"ץ שהם עומדים להגיש לבית־המישפט העליון. אשתו של מישאל, **רות**, מנהלת כיום את קרן ירושלים, המשתתפת במימון החפירות בעיר־דויד. חשין שימש בעבר כמישנה ליועץ המישפטי לממשלה, כ־מומחה לבג"צים.

■ במשך שבועות ארוכים היה הטלפון בביתו של הארי־כיאולוג הדוקטור **יגאל שילה** מקולקל. כל בקשותיו למישרד התיקשורת, לתקן את הטלפון, לא עזרו. כאשר התפרסם שילה בעיקבות פרשת עיר־דויד, הוא פנה שוב למישרד־התיקשורת, והפעם תוקן הטלפון שלו בו ביום.

■ הקורבן הראשון של פרשת עיר־דויד הוא **בית מרטין**, מנהל אחד מבתי־המלון בירושלים. הוא יצא ל־סייר בעיר־דויד, לראות במו עיניו על מה מדובר, התחלק ונפל. קרסולו נשבר.

■ כאשר הלך **יצחק ליבני** לוויכוח פומבי עם ח"כ **משה דיין**, הוא לקח עימו את בנו **רמי**, בן ארבע. ב־בואו למקום־המיפגש נדהם ל־היווכח כי הילד הביא עימו את קופסת־החיסכון שלו, ובה כמה עשרות מטבעות. כששאל את רמי מדוע עשה זאת, השיב הילד: „מפני שהוא אוהב כסף. חוץ מזה," אמר, „לדיין חסרה עין, ולכן צריכים לתת לו מתנות."

■ באותו ויכוח שאל ליב־ני את דיין אם היה מקבל את הצעות־השלום שלו עצמו אילו היה ערבי פלסטיני. דיין השיב בשלילה מוחלטת.

■ דיין טען ש**דויד בן־גוריון** לא דגל בעשיית צדק לערבים. לדבריו, הבחין בן־גוריון בין צדק היסטורי ל־טווח ארוך, שהוא הצדק לעם־ישראל, ובין צדק מיידי, שהוא ממילא פרסונלי ולטווח קצר, שיכול להיות לטובת הערבים.

יקבוק
ולא
עיונות...
AMERICANO
APERI
ין אפריטיף
אדום, על בסיס
של יין בתוספת
מצוי של
שורשים וצמחים
שונים.
ריך, מעורר
תיאבון
טבעי – Natural
מריקנו, מקורר היטב, עם
לח לימון.
On The Rocks
ל הקרח
מריקנו מעל קוביות קרח
תוספת 1/2 כפית מיץ לימון,
עם פלח לימון,
לערבב היטב.
Long-Drink
חלק אחד של
אמריקנו עם 2
חלקים מי סודה
מעל קוביות
קרח ועם
פלח לימון
להגיש
בכוס גבוהה.
מוקד
AMERICANO
APERITIF
אמריקנו
אמרטו
רום
וודקה לימון
הרביעיה
החדשה
של "כרמל"
שקה ראשון·אצלכם בבאר
כרמל מזרחי
מיקבי ראשון לציון וזכרון יעקב

אנשים

דיין הסביר שהוא תומך בגישה זו, למרות שבן־גוריון עצמו טען שיש בהגדרתו סתירה.

■ כשנשאל על מצב ה־שטחים המוחזקים בעתיד, ל־אור הגישושים לחתימת הסכם האוטונומיה, השיב דיין שהוא בטוח שהמצב הנוכחי הוא ה־מצב שישרור באיזור גם בעוד 200 שנה.

■ איש־מפ״ם **מרדכי בנטוב**, שר־השיכון לשעבר, נפגש בעיצומה של מערכת־הבחירות עם שימעון פרס, ו־עכשיו הסכים לגלות מה אמר ליושב־ראש תנועת־העבודה. הוא הציע לפרס שיודיע כבר קודם הבחירות, שאחריהן יקים המערך ממשלת־חירום־לאומית, ויהיו בה אישי־ציבור כ**אב־רהם** („בומה״) **שביט**, **עזר וייצמן** ואחרים. פרס ענה לבנטוב שישקול את ההצעה, ולא קיבל אותה. „אני בטוח שאילו היה פרס מקבל את ההצעה, הוא היה היום ראש־הממשלה,״ טוען בנטוב.

■ בנטוב, חבר קיבוץ מישמר־העמק, ושכנו של מנהיג מפ״ם **יעקוב חזן**, הוא החבר היחידי של הממשלה הראשונה שעודו בחיים. הוא בן 81, ו־פירסם לאחרונה מסה מקיפה על עתידה הסוציאליסטי של ישראל. בימים אלה הוא פעיל באירגון כנס עולמי של קולק־טיבים ברוח הקיבוץ, שייערך בארץ.

■ אחיו הצעיר של בומה, **גור שביט**, הגיע לפני שבו־עות אחדים לביקור־עסקים ב־ארץ. גור, שלפני כ־15 שנה נסע לצרפת ללימודים, מנהל כיום בפאריס מישרד למכירת תרופות.

■ הרב **משה סלומון** סיפר בשבוע שעבר לידידים שלדעתו בחר פרעה בפירושים של יוסף לחלומותיו, מפני שמלך אוהב לחלום חלומות מלכותיים, ויוסף, בניגוד ל־חרטומי־מצריים, סיפר למלך על שבע שנים רעות ושבע שנים טובות שבהם ישלוט פרעה. סלומון הוא מועמדו של השר **יוסף בורג** לתפקיד מנכ״ל המישרד לענייני דתות.

■ **שמואל פלאטו־שרון** שכח, כנראה, את ה־נימוסים הנהוגים במיסעדות. בשבוע שעבר נכנס עם ידיד למיסעדה בדיזנגוף־סנטר בתל־אביב לשיחת־עסקים, ובתום הארוחה, כשהגישה לו המל־צרית את החשבון, חתם עליו, אך לא השאיר לה טיפ.

■ כמעט בחשאי חגגו ב־שבוע שעבר **יוני פרס** ו־**פיליס גלזר** את חתונתם. יוני, בנו של שימעון פרס, נשא את פיליס, שהיא עיתו־נאית ומחברת ספר־בישול צימ־חוני, בטקס צנוע ביותר, ש־הזכיר לאחד הנוכחים חתונה בקיבוץ. כמה אנשי־ציבור ה־גיעו למיסעדה בכפר־גנות, שם נערכה החתונה על טהרת הבי־שול הצימחוני. נשיא המדינה, **יצחק נבון** ורעייתו **אופירה עזר וייצמן** ואשתו **ראומה** ובנם **שאולי** היו בין המוכרים המעטים שהגיעו לאירוע. שאו־לי הוא חבר טוב של יוני. בל־טו בהיעדרם ח״כים ועסקנים מהמערך.

אר׳יאל קשת

בנו בן ארבע של הזמר ששי קשת, ביקש מאביו שינדנד אותו בנדנדה, ולא יעזוב אותו, כי הוא פוחד לשבת עליה לבדו. ששי, שקנה לבנו לפני כן בלון בצורת כלב, נענה לבקשת אריאל ברצון.

בלונים

מאת **דניאלה שמי**

לא תחסום רב בדברו

איזה בידור! כמו כל המדינה, ישבתי מרותק מול מקלטי־הטלוויזיה ועקבתי אחרי מאבק־האיתנים בין הרב הראשי והפרופסור לארכיאולוגיה, בשיפוטו של השדר־הכוכב שגם הוא לא טמן את ידו בצלחת.

זה עלה על החזבובות. קרמיט, ומיס פיגי אינם יכולים להשתוות לשלמה גורן, ייגאל ידין ויעקוב אחימאיר.

כבוד הרב מנופף בתצלומים של עצמות. בכל רגע היה נדמה שהנה־הנה הוא עומד להניח על השולחן ערימה של גולגלות. הוא התפרץ, לא הניח לאיש לדבר, התעקש לקרוא את כל הציטטין שהכין מראש, ובכלל הפגין מישחק מעולה.

גורן

ייגאל סוקניק נחשב עוד בגימנסיה כשחקן מזהיר, העולה אף על אחיו. הנה אימת ציפיות אלה. העוויות־הפנים שלו היו שוות אלף טענות מלומדות. ברק הקרחת, רטט השפם, תנועת־הייאוש של הזרועות — ממש מעולה.

ואיזו תרבות־דיבור! ה־התפרצויות, ההפרעות ההדדיות, האיומים בתביעות־דיבה, ההאשמות בשקר!

זה יכול היה להיות תענוג צרוף, לולא הפריע מדי פעם יעקוב אחימאיר. הוא הכין לעצמו שאלות מראש, והתעקש לשאול אותן בדיוק כאשר הרב־אלוף והאלוף־רב הגיעו לנקודות מרתקות.

זוהי ביכלל מחלה של רוב מראייני הטלוויזיה הישראלית. הם מכינים לעצמם מראש בשקידה רבה מיטת־סדום של שאלות, ומניחים בה את המרואיין. לא איכפת להם שבינתיים נאמרים דברים הרבה יותר חשובים ומפתיעים, שיש להמשיך בהם, לחקור אותם, לשאול לגביהם. לעיתים נדמה שהם כה עסוקים בהתעמקות בשאלות שהכינו, עד כי כלל אינם שומעים את התשובות, ואינם יכולים לנצלן לשם פיתוח דו־שיח אמיתי.

אך אחימאיר כיפר על הכל כאשר ביקש מן הרב הראשי לישראל „לשים מחסום לפיו". זה היה השיא.

איני בטוח כי הדבר מותר על פי ההלכה. התורה מצווה: „לא תחסום שור בדישו." מכאן אפשר לגזור איסור מקביל: „לא תחסום רב בדברו". על כן היטיב לעשות כאשר התנצל למחרת היום.

מראיין הבי־בי־סי לא יאמר לארכי־בישוף של קנטרברי SHUT UP! — גם אם הפיתוי לומר כך הוא רב ועז. אך גם הארכי־בישוף לא היה, מן הסתם, צועק כמו רוכל בשוק.

להחטיא את הרבים

הארץ הביא תדפיס של כרוז שהודבק בחוצות מאה־שערים, לאמור:

„אזהרה חמורה. שמענו בחרדה על פירצה חמורה לצערנו גם לתוך בתים חרדיים, שבנותיהם החלו ללבוש גרביים שקופות. מהמאדע החדשה, המכוונת להבליט מראה בשרן מתוך הגרביים הכהות, וכל הגרביים השקופות בכלל, וגורמים בזה להחטיא את הרבים, וכהולכת בלי גרביים בכלל רח"ל..." וגו'.

וזה הרגיז אותי מאוד־מאוד.

לא איכפת לי שהרבנים שליט"א, שרי־התורה, רוצים למנוע ממני ליהנות ממראה רגליהן של בנות דתיות. על כך אפשר למחול.

אני מוכן לסלוח להם על אשר הם מתכוונים לעולל לנשים.

אך איני מוכן לסלוח להם על אשר הם מעוללים לשפה העברית. יש גבול לאכזריות!

גרביים שקופות? גרביים כהות?

ומי כותב כך? גדולים בתורה!

אוי לעיניים שכך רואות! (ואולי, בלשון הרבנים המלומדים האלה, אוי לעיניים שכך רואים ולאוזניים שכך שומעים ולאצבעות שכך כותבים ולידיים שכך מדביקים!)

אנחנו משחררים את האברכים האלה משרות בצה"ל כדי שיהיה להם פנאי להקדיש את כל־כולם ללימוד התורה והנביאים והכתובים — הכתובים בעברית נהדרת. והנה מסתבר שאף עברית כהלכה לא למדו, מרוב עיסוקם בהצצה לחלונות חדריהן של בנות־פרוצות הגורבות גרביים כהים ושקופים.

כאמור, אוי ו!

על כנפי ההיסטריה

זה מתאים לעידן התקשורת, וזה מתאים לאופי הלאומי. תשומת־הלב הציבורית טסה, על כנפי ההיסטריה, מפרשה לפרשה ומהתרגשות להתרגשות. היא נוחתת פעם פה ופעם שם, זועקת ומודעקת, וממשיכה בדרכה.

השבוע שעבר היה שבוע־ההיסטריה של „הקטל בדרכים". רצה המיקרה האכזרי שכמה תאונות חמורות במיוחד יצטברו בשבוע אחד — והנה חגיגה. הטלוויזיה נרעשה, פיו של כל פוליטיקאי הפיק פנינים משומשות,

אורי אבנרי

יום איטי

בכנסת הקודמת, מוצא את הפיתרון המקובל על בירוקרטים חסרי־כישרון: להקים עוד ועדה, עוד „מינהל". והאנשים הטובים קוראים לזולתם להיות טובים כמוהם.

חרוששני שכל זה לא ימנע אף תאונה קטלנית אחת. ואילו תמונות־הזוועה המוקרנות בטלוויזיה משפיעות מאוד — במשך שעה־שעתיים.

דרושה מחשבה מקורית, דרושות הצעות חדשות, דרושה בדיקה מחודשת של הגורמים הסמויים. הנהג הישראלי הוא תוקפני זכר' וכו'? בוודאי. כל אחד מאיתנו יכול להסתכל בראי ולהיווכח בכך. השאלה היא: מדוע?

האם חשב מישהו, למשל, על האקלים? אנחנו חיים בו, אך מעטים מהרהרים בהשפעתו.

מארק טוויין אמר, כידוע: „הכל מדברים על מזג־האוויר, אך איש אינו עושה דבר בעניין זה." ובכן, אפשר בהחלט לעשות דבר. אפשר לדאוג למיזוג־אוויר בתחבורה הציבורית, וגם במשאיות וברכב אחר שבו מבלה הנהג המיקצועי את מרבית שעות יומו. בקיץ הישראלי, אלה הם תנורים ניידים, האוכלים את עצבי הנהג כשם שחומצת־גפרית אוכלת את המיכל שלה.

תיאודור הרצל לא רצה לבחור בארץ־ישראל, מפני שנראה לו שהאקלים שלה אינו מתאים לאדם אירופי. האקלים הים־תיכוני יצר קצב־חיים איטי יותר, יחס שונה לזמן, לדייקנות. האדם הישראלי אימץ לעצמו מושגים מערביים, שואף (לפחות בתיאוריה) לדייקנות מערבית. כשהוא יוצא מן הבית ביום שרב, הוא רוצה להגיע בזמן לפגישה — ועל כן הוא ממהר, מתעצבן, מקלל את הנהג שלפניו, שחטף נירוואנה הודית באמצע הכביש, מנסה לעקוף מימין או משמאל, מגביר את המהירות.

כאשר עבר גל־חום ממושך על האיים הבריטיים, הפכו גם האנגלים בתחנות־התחתית לחיות־טרף.

אחד המומחים אמר בטלוויזיה — וזהו הפסוק היחידי בכל הוויכוח שנשמע לי חכם — שהתאונות גרמות שווה־בשווה על־ידי הנהגים קלי־הדעת והנהגים הזהירים. נהג „זהיר" אחד שכזה, העוצר את שטף התנועה, יכול לשגע עשרה נהגים נורמליים ולהפכם לבלתי־נורמליים. הוא יכול להביאם לכך שיעקפו אותו בצורה קלת־דעת, כפי שקרה, כך נדמה לי, בתאונה בכביש רמלה.

דעתי היא שחוסר־הידיעה של הנהגים מסוכן יותר מאשר חוסר־הזהירות שלהם. במשך שנים בילבלתי את מוחם של שרים ושדרים, כדי שיחליפו את השירים האידיוטיים של הלהקות הצבאיות בטלוויזיה בהדרכה מיקצועית לנהגים. הדבר נעשה, לבסוף, אך לא די בכך. צריכים לשנן שוב ושוב: מה זה מסלול, איך עוקפים, למי זכות־קדימה.

ועוד ועוד. כאשר החלפים הם יקרים בצורה מטורפת — בגלל רשלנות הממשלה ומיסיה — האם מוחלפים כל החלקים הפגומים בעוד מועד? האם הגבלת המהירות בכבישים המהירים מועילה או מזיקה, כשהיא מביאה את רוב הנהגים להפרת־חוק? האם עדיין מותר לייבא לישראל מכוניות שאסור להשתמש בהן בארץ־ייצורן, מפני שחסרים בהן אביזרי־בטיחות הנדרשים שם? מדוע אין חובת־שימוש בחגורות־בטיחות בערים?

כל אלה אינן שאלות שאפשר לדון בהן באווירה של היסטריה. אך למרבה הצער, אחרי כמה ימים של אורגיה היסטרית, שוכח הציבור את כל העניין, ועובר למוקד־ההתרגשות הבא.

עד לתאונה הגדולה הבאה.

פנים מסויימות

במראה

מבין אביזרי־הביטחון במכונית, אחד החשובים ביותר הוא הראי החיצוני הקטן הקבוע בצד הימני של המכונית. הוא עוזר לך לדעת מה מתרחש במסלול שמימינך, אם מישהו מתכוון שם לעקוף אותך (כמקובל בארצנו). במכוניות רבות יש בזווית מסויימת שטח מת, ואינך יודע מה מתרחש שם אלא בעזרת ראי זה.

אלא מה? מכוניתך חנתה באחד הרחובות הסמוכים לשפת־הים, וכשאתה ממשיך בנסיעתך, וברגע הצורך שולח מבט בראי הימני — מסתבר לך לפתע כי הראי איננו, ובחלקיק־השניה המכריע לא ראית את האופנוע שהגיח שם, את המכונית שהחלה עוקפת אותך מימין.

זה יכול לגרום לתאונה המורה, אף קטלנית.

תוך כדי נסיעה אתה שולח יד כדי ליישר את הראי, ונוכח לדעת כי אין זה קל כלל. די קשה להחזיר את הראי לזווית המדוייקת הדרושה למילוי תפקידו!

מי מכופף אותו? ומדוע דווקא בקירבת הים?

פשוט מאוד: אלפי נערות (ואולי גם נערים, מי יודע?) חוזרות מן הים. הן מרגישות לפתע בתשוקה עזה, שאין להתגבר עליה, להסתרק ולהתאפר. מה עושים? ניגשים אל המכונית הקרובה ביותר, מכופפים את הראי ומשתמשים בו תחת ראי־כיס.

לולא הייתי חובב־חיות, הייתי שואל לנערות אלה כמה שמות מעולמם של בעלי־החיים.

צור מיכאל וגואלו

הייתי אחד מחברי־הכנסת הראשונים שחתמו על בקשה למתן חנינה למיכאל צור.

בשעתו זה עורר תמיהה רבה. כמה מחברי הטובים ביותר זעמו על המעשה.

מה פיתאום? צור הוא פושע כלכלי. העולם הזה תרם תרומה חשובה ביותר לחשיפת הפרשה, שהביאה אותו לכלא. הוא גם איש הציבור הדתי. איך זה יתכן שמי שדוגל בצדק חברתי ובביעור השחיתות יתן את ידו לשיחרורו מן הכלא של אדם המסמל את ההיפך?

עם שיחרור האיש מן הכלא, בעיקבות הבקשה ההיא, אולי כדאי להסביר את פשר חתימתי.

אני שונא את המוסד ששמו בית־סוהר. אני סבור כי כליאה בשאול־התחתית זה היא עונש אכזרי, מוגזם ובלתי־אנושי. אני מוכן לחתום על בקשת־חנינה לכל אדם, אלא אם כן אין מנוס מבידודו מן החברה באתרי־עינויים אלה, מחוסר מקומות מתאימים יותר.

כימעט ואיני מעלה על דעתי פשעים המצדיקים את כליאתו של אדם במשך שש וחצי שנים — כימעט עשירית מתוחלת־החיים הממוצעת של אדם.

בשעתו הייתי שותף להחלטות שהתקבלו בשבועון זה לגבי הטיפול בפרשתו, ועל כן אני נושא במידת־מה באחריות לשליחתו לכלא. פסק־הדין היה דרוש, העונש היה דרוש — למען יראו ויראו, למען ההרתעה, למען הקביעה שפשע כלכלי כזה הוא פשע חמור מאוד נגד זוהי מיצווה חברתית. אך המשך כליאתו של אדם, בשנה השביעית והשמינית והלאה, את מי היא משרתת? איזו טובה תצמח מכך לאיש — מילבד סיפוק יצרים אפלים של נקמה?

צור (1975)

מעולם לא החלפתי, כמדומני, מילה עם מיכאל צור. איני מכיר אותו. אך התרשמתי מאוד מגישתה האנושית הכנה של אשתו, כאשר הופיעה בטלוויזיה בשעתו. התרשמתי מן הדיווחים שקיבלתי מפי אסירים, שהשתחררו, על פערלתו של צור בכלא. היה נדמה לי שזהו מיקרה בולט וברור שבו מוצדקת המתקת־העונש מטעם נשיא־המדינה. כאשר שר־המישפטים דאז, שמואל תמיר, הזין שמיים וארץ כדי למנוע את השיחרור, התחזקתי בדעתי שזהו מעשה אנושי חיובי.

השבוע, כאשר שמעתי את דבריו של מיכאל צור בטלוויזיה, שמחתי שהיה לי חלק בשיחרורו, כשם שהיה לי חלק בכליאתו. האיש דיבר לעניין. אני מקווה שיקדיש בשנים הבאות לפחות חלק ממירצו למאבק על רפורמה כללית של מערכת־הענישה בישראל.

הנדון:

חלום אחד מאחד את כל הישראלים. החלום של נסיעה לחו"ל.

תהיה הסיבה לכך אשר תהיה — מורשת היהודי הנודד, הקלאוסטרופוביה של מדינה קטנה, בידודה של ישראל מן המרחב הקרוב וריחוקה מן המרכזים המערביים — זהו דחף עמוק, שאינו יודע מיכשול.

אומרים כי הישראלי המצוי מוכן למכור את הסבתא שלו תמורת נסיעה לחו"ל. וזה נכון.

ואם זה נכון לגבי הישראלי המצוי, הרי זה נכון על אחת כמה וכמה לגבי העסקן הישראלי.

בין כל התמריצים, המביאים ישראלי נורמלי לעיסוק בפוליטיקה, יש תמריץ אחד החזק מכל: בפוליטיקה אפשר לנסוע לחו"ל — הרבה, יפה ועל־חשבון הזולת.

בשבוע שעבר גרם דחף זה למותו של אף לא בפגרה — ואילו יצאו, היו צריכים להיות נכונים לחזור בכל רגע.

בקיצור: ניתן היה להפוך את חיי הקואליציה לגיהינום יומיומי, להתיש אותה, לערער את ביטחונה, להחיש את נפילתה.

אך המערך כלל אינו חולם על כך. חבריו רוצים לטוס לחו"ל, ויהי מה. ההזמנות בוערות בכיסיהם. אחרי ככלות הכל, לשם מה הלכו לפוליטיקה ונבחרו לכנסת, תוך דריכה על גוויות, אם לא כדי לטייל בעולם על חשבון הבארונים — העם היהודי, משלם־המיסים הישראלי ושאר נדיבים־ידועים. ואיך אפשר לשלול תענוג זה מחברי המיפלגה השניה?

מי שמסכים לקיזוז אומר כי 708,536 בוחרים ישראליים: כסיים היותם, וכסיימים תחיו.

■ ■ ■

אחרי הקיזוז הפרטי בא מעין קיזוז כללי. הכנסת יצאה לפגרה.

התרבות כינם יכין עצמם.

אפשר לוותר על מקומות בוועדות לטובת הליכוד. אך אי־אפשר לוותר לחבר במיפלגה.

על כך התלקח המאבק. כל אחד רצה במקום בוועדה „חשובה", ומאס במקום בוועדה „לא־חשובה".

דרשו לחלק את המקומות לפי ההשתייכות לקבוצות־לחץ, צבע־העור, אורך־השפם, טעם־הבישול (געפילטע־פיש לעומת בורקאס), ועוד ועוד.

ועל כך מתפוררת המיפלגה, שיצאה להציל את המדינה מן הפאשיזם, מחנות־חריכוז, בגין, שרון, מצדה ונבוכדנצר.

על מה נסוש המאבק? לאיש מן הצד זה נראה כמצחיק, ועדה היא ועדה, לא?

לא!

יש הבדל רב בין ועדה לוועדה. הנה מדריך קצר:

ועדת־החוץ־והביטחון היא הוועדה ה־חשובה" ביותר, מפני שהשפעתה שואפת לאפס. זהו בית־המכובדים, מעין בית־לורדים ישראלי. שם יושבים ושומעים מפי בגין, אחרי מעשה, מדוע עשה מה שעשה. שם מחלקים פרסים יקרי־ערך: „סודות" אמיתיים ומדומים. ואיזה הרגשה נהדרת היא זו, להתהלך בכנסת ובעם ולדעת שאתה יודע משהו שאף אחד אינו יודע, מילבד אשתך, „מקורביך", ו— — —

כן, ועוד מישהו. כי לא על הכבוד לבדו יחזה אדם, בייחוד כשהוא ח"כ. יש תועלת ממשית בחברות בוועדה זו.

כשח"כ שומע „סוד", הוא יכול למכור אותו. למי? לעיתונאי. תמורת מה? לא תמורת כסף, חלילה. זה יהיה ריגול חמור. אבל תמורת כותרת שמנה בעיתון (בהקשר אחר, כמובן), בהופעה ב„מבט" בטלוויזיה, בראיון ברדיו.

יש ח"כים שבנו קאריירה פוליטית פוריה על שיטה זו. הציבור בטוח שהם ח"כים פעלתנים, נמרצים, בולטים ומרכזיים — בעוד שכל מלאכתם היא לבוא אחת לכמה ימים לוועדה ולרוץ למכור את ה„סודות" לעיתונאי, לפני שעמיתיהם מספיקים לעשות זאת. זוהי מיומנות.

אז למה לא נותנים לבני עדות המיזרח להצטרף לוועדה זו?

(המערך הסכים, אגב, לצרף לוועדה זו את הד"ר יובל נאמן, ראש התחייה — אותה התחייה אשר דוברי המערך ביקשו מהבוחרים לעזור להם בהצלת המדינה מפניה. הוא צורף כ„משקיף". אך מכיוון שבוועדה זו כימעט לעולם אין הצבעות, דין משקיף כדין חבר. בכך קבע המערך שהתחייה אינה רק סיעה לגיטימית, אלא שהיא גם סיעה מועדפת, שמגיעות לה זכויות־יתר ביגלל עמדותיה הפוליטיות. מעולם לא ניתן לסיעה של שלושה חברים להיות מייוצגת בוועדה זו, לא כחברה ולא כמשקיפה.)

■ ■ ■

ועדת־הכספים היא, לעומת זאת, דבר אחר לגמרי.

זוהי ועדה רצינית. יש בידיה כוח יומיומי, על חלוקתם של מיליארדים מכספי הציבור. על כן היא מתכנסת כימעט מדי יום, והחברות בה היא מיקצוע.

אם כן, מדוע נאבקים הח"כים — שאינם ידועים, בדרך כלל, כי אנשים חרוצים ותאווי־עבודה — על המקומות בוועדה זו?

לא רק בשל הכבוד. ולא רק בשל תאוות־השררה. וחוץ מחריגים בולטים, לא רק מתוך אידיאליזם. אלא מפני שבוועדה זו אתה יכול לעשות משהו.

למשל: להעביר כמה מיליארדים לקיבוצים המקורבים אליך. או כמה מיליארדים לישיבות של מיפלגתך (ובכך לאפשר כימעט לכל חברי מיפלגתך לחיות על חשבון המדינה).

או להעביר הון־עתק למיליארדר שמימן את הקאריירה הפוליטית שלך. או לקדם את העסקים שלך, כדי להפוך בעצמך למיליונר.

זהו בור־שומן, פשוטו כמשמעו. אז מדוע אין בו מקום לאנשים שחומים? **מה יש, להם לא מגיע?**

■ ■ ■

יש ועדות אחרות, ובהן יש מקומות בשפע לבני עדות־המיזרח, לנציגים של קבוצות־לחץ עלובות, לסתם ח"כים של סיעות קטנות.

למשל: ועדת־הכלכלה.

על גבי הנייר, זוהי ועדה חשובה. יש לה תחומי־פעילות חשובים מאוד. אבל כל לבלר־מישנה בכנסת יודע שזוהי סיבור. כל עניין כלכלי חשוב מועבר לוועדת־הכספים. כל עניין כלכלי בלתי־חשוב מועבר לוועדת־הכלכלה.

אין בה הרבה סודות למכור לעיתונאים, תמורת פירסום־עצמי. אין בה מילי־יארדים להעביר.

ועדת־החינוך היא עניין חינוכי. ח"כ אורה נמיר מוצאת בה סיפוק עמוק ומתמשך. אך מה אפשר להרוויח שם? במה עוסקים? בבתי־ספר, במערכי־חינוך וכיוצא־באלה דברים בטלים?

אך יש צימוק אחד בעוגה זו. הטלוויזיה. כל ויכוח עם הטלוויזיה מגיע לוועדה זו, ואז אפשר לרוץ ולספר לעיתונאים שפלוני אמר שהטלוויזיה היא אש"ף, ושחיים יבין הוא שכיר הקג"ב. ומה ענית־משטינים בעוז ובעוזו. פירסום מובטח.

לוועדת־הפנים אין נגיעה למיליארדים העוברים לעיריות (ומשם, בחלקם, למטרות סמויות של מוסדות־דת פיקטיביים ולמוסדות מיפלגתיים מוסווים). זה נוגע לוועדת־הכספים. ואילו ועדה זו עוסקת בבתי־הסוהר. מי מתעניין בזה?

וכך הלאה. יש על מה להתקוטט. יש ח"כים ממדרגה ראשונה, שניה ושלישית.

רק הדמיון הפרוע יכול לתאר לעצמו איזו מילחמת גוג־ומגוג היתה נערכת אילו נפל השילטון בידי המערך, והיו מתפנות אלפי מישרות ועמדות־כוח. אך המערך לא זכה, ועכשיו אפשר להתכתש רק על כמה מקומות עלובים בוועדות. פירות המפלה.

כמובן, כך זה היה נראה אחרת אילו היתה סיעת־המערך מקדשת מילחמה על ממשלת־הליכוד כדי להפילה, ולכונן בארץ מישטר אחר — כפי שנאמר בבחירות.

אבל הבחירות עברו. הכרזות כבר התקלפו מן הקירות. הבוחרים, שרצו להיות מרומים, יושבים בבית ומקטרים שרומו. עד הפעם הבאה.

כולם הלכו לים

סיעת המערך בכנסת*: איך למכור את הסבתא

חלום קולקטיבי — חלומם של 708,536 בוחרי־המערך.

הם חלמו על סיעה אופוזיציונית, תקיפה ונמרצת, שתציל את מדינת־ישראל מידי הפאשיזם המאיים עליה, שתילחם בליכוד ושתפיל את שילטונו תוך כמה חודשים.

חלום יפה. הוא מת בטרם עת, כעודו עוויימים, תנצב"ה.

■ ■ ■

אך התכנסה הכנסת העשירית, והנה נשמעה במיזנונית מילה המסמלת את כל השחיתות והצביעות שבחיים הפוליטיים הישראליים.

מילה עברית מוזרנית: „קיזוז".

„קיזוז" פרלמנטרי הוא סידור שעל פיו מסכימים ביניהם שני חברי־כנסת — אחד מהקואליציה ואחד מן האופוזיציה — להעדר במשותף מן הישיבות — מישיבה אחת או ממאה ישיבות.

לכאורה זה סביר: כל צד מפסיד קול אחד, יחסי־הכוחות נשמרים, והשניים יכולים לנסוע איש־איש לעסקיו — האחת לאסיפה של הבונדס במלון־פאר בשיקאגו, והשני לסיור־לימודים במלונות סינגאפור.

זה סביר — כאשר זה נוגע לחברי שתי מיפלגות־תאומות, שההבדלים ביניהן זעירים, והפועלות יחד תוך ידידות.

אבל זה מוזר, מוזר מאוד, כאשר זה נעשה שבועיים אחרי שמיפלגה אחת ביקשה בקול חנוק מהמוני ישראל להתלכד סביבה, מפני שהמיפלגה השנייה עומדת לחמיט אסון נורא על המדינה, לחקים בה מחנות־ריכוז, לקרוא דרור לאלימות של האספסוף, לקבור את הדמוקרטיה.

■ ■ ■

אחד האנשים שהשמיעו זעקה זו היה חיים הרצוג, מנהל ההסברה של המערך. למחרת הבחירות סיפר בהומור וזחיחות־הדעת כי עשה הסכם־קיזוז עם אברהם שפירא, איש השטיח המעופף, המבלה את רוב זמנו באוויר. יותר מכל אדם אחר בכנסת, שפירא הוא המקיים את הקואליציה הנוכחית.

בעיקבות הרצוג הלכו (או שטו) אחרים. הקיזוז חוגג.

סבורתי תמיד שכך קיזוז הוא מעשה של צביעות מתחסדת, מעיה באמון הציבור. אך בכנסת הנוכחית הוא בבחינת בגידה בבוחר.

בכנסת ניצבת קואליציה של 61 מנדאטים מול אופוזיציה של 59 מנדאטים. די בהעדרם של שלושה מאנשי הליכוד, כדי להפיל את הממשלה בכל עת.

אנשי האופוזיציה אינם זקוקים להסכמי־קיזוז כדי לטייל בעולם. המיעוט שלהם מובטח. אך גם כאשר בלשי הליכוד ידוותו כי חמישה אנשי־המערך נמצאים בחו"ל, לא יוכלו ראשי הליכוד לנוח. שהרי כל החמישה עלולים לחזור לפתע להצבעה מכרעת.

משום כך, בהעדר קיזוז, איש מאנשי הקואליציה אינו יכול לצאת את הארץ, אף לא בפגרה — ואילו יצאו, היו צריכים להיות נכונים לחזור בכל רגע.

בקיצור: ניתן היה להפוך את חיי הקואליציה לגיהינום יומיומי, להתיש אותה, לערער את ביטחונה, להחיש את נפילתה.

אך המערך כלל אינו חולם על כך. חבריו רוצים לטוס לחו"ל, ויהי מה. ההזמנות בוערות בכיסיהם. אחרי ככלות הכל, לשם מה הלכו לפוליטיקה ונבחרו לכנסת, תוך דריכה על גוויות, אם לא כדי לטייל בעולם על חשבון הבארונים — העם היהודי, משלם־המיסים הישראלי ושאר נדיבים־ידועים. ואיך אפשר לשלול תענוג זה מחברי המיפלגה השניה?

מי שמסכים לקיזוז אומר כי 708,536 בוחרים ישראליים: כסיימים היותם, וכסיימים תחיו.

■ ■ ■

אחרי הקיזוז הפרטי בא מעין קיזוז כללי. הכנסת יצאה לפגרה.

התרבות כינם יכין עצמם.

אפשר לוותר על מקומות בוועדות לטובת הליכוד. אך אי־אפשר לוותר לחבר במיפלגה.

על כך התלקח המאבק. כל אחד רצה במקום בוועדה „חשובה", ומאס במקום בוועדה „לא־חשובה".

דרשו לחלק את המקומות לפי ההשתייכות לקבוצות־לחץ, צבע־העור, אורך־השפם, טעם־הבישול (געפילטע־פיש לעומת בורקאס), ועוד ועוד.

ועל כך מתפוררת המיפלגה, שיצאה להציל את המדינה מן הפאשיזם, מחנות־חריכוז, בגין, שרון, מצדה ונבוכדנצר.

על מה נסוש המאבק? לאיש מן הצד זה נראה כמצחיק, ועדה היא ועדה, לא?

לא!

יש הבדל רב בין ועדה לוועדה. הנה מדריך קצר:

ועדת־החוץ־והביטחון היא הוועדה ה„חשובה" ביותר, מפני שהשפעתה שואפת לאפס. זהו בית־המכובדים, מעין בית־לורדים ישראלי. שם יושבים ושומעים מפי בגין, אחרי מעשה, מדוע עשה מה שעשה. שם מחלקים פרסים יקרי־ערך: „סודות" אמיתיים ומדומים. ואיזה הרגשה נהדרת היא זו, להתהלך בכנסת ובעם ולדעת שאתה יודע משהו שאף אחד אינו יודע, מילבד אשתך, „מקורביך", ו— — —

כן, ועוד מישהו. כי לא על הכבוד לבדו יחזה אדם, בייחוד כשהוא ח"כ. יש תועלת ממשית בחברות בוועדה זו.

כשח"כ שומע „סוד", הוא יכול למכור אותו. למי? לעיתונאי. תמורת מה? לא תמורת כסף, חלילה. זה יהיה ריגול חמור. אבל תמורת כותרת שמנה בעיתון (בהקשר אחר, כמובן), בהופעה ב„מבט" בטלוויזיה, בראיון ברדיו.

יש ח"כים שבנו קאריירה פוליטית פוריה על שיטה זו. הציבור בטוח שהם ח"כים פעלתנים, נמרצים, בולטים ומרכזיים — בעוד שכל מלאכתם היא לבוא אחת לכמה ימים לוועדה ולרוץ למכור את ה„סודות" לעיתונאי, לפני שעמיתיהם מספיקים לעשות זאת. זוהי מיומנות.

אז למה לא נותנים לבני עדות המיזרח להצטרף לוועדה זו?

(המערך הסכים, אגב, לצרף לוועדה זו את הד"ר יובל נאמן, ראש התחייה — אותה התחייה אשר דוברי המערך ביקשו מהבוחרים לעזור להם בהצלת המדינה מפניה. הוא צורף כ„משקיף". אך מכיוון שבוועדה זו כימעט לעולם אין הצבעות, דין משקיף כדין חבר. בכך קבע המערך שהתחייה אינה רק סיעה לגיטימית, אלא שהיא גם סיעה מועדפת, שמגיעות לה זכויות־יתר ביגלל עמדותיה הפוליטיות. מעולם לא ניתן לסיעה של שלושה חברים להיות מייוצגת בוועדה זו, לא כחברה ולא כמשקיפה.)

■ ■ ■

ועדת־הכספים היא, לעומת זאת, דבר אחר לגמרי.

זוהי ועדה רצינית. יש בידיה כוח יומיומי, על חלוקתם של מיליארדים מכספי הציבור. על כן היא מתכנסת כימעט מדי יום, והחברות בה היא מיקצוע.

אם כן, מדוע נאבקים הח"כים — שאינם ידועים, בדרך כלל, כי אנשים חרוצים ותאווי־עבודה — על המקומות בוועדה זו?

לא רק בשל הכבוד. ולא רק בשל תאוות־השררה. וחוץ מחריגים בולטים, לא רק מתוך אידיאליזם. אלא מפני שבוועדה זו אתה יכול לעשות משהו.

למשל: להעביר כמה מיליארדים לקיבוצים המקורבים אליך. או כמה מיליארדים לישיבות של מיפלגתך (ובכך לאפשר כימעט לכל חברי מיפלגתך לחיות על חשבון המדינה).

או להעביר הון־עתק למיליארדר שמימן את הקאריירה הפוליטית שלך. או לקדם את העסקים שלך, כדי להפוך בעצמך למיליונר.

זהו בור־שומן, פשוטו כמשמעו. אז מדוע אין בו מקום לאנשים שחומים? **מה יש, להם לא מגיע?**

■ ■ ■

יש ועדות אחרות, ובהן יש מקומות בשפע לבני עדות־המיזרח, לנציגים של קבוצות־לחץ עלובות, לסתם ח"כים של סיעות קטנות.

למשל: ועדת־הכלכלה.

על גבי הנייר, זוהי ועדה חשובה. יש לה תחומי־פעילות חשובים מאוד. אבל כל לבלר־מישנה בכנסת יודע שזוהי סיבור. כל עניין כלכלי חשוב מועבר לוועדת־הכספים. כל עניין כלכלי בלתי־חשוב מועבר לוועדת־הכלכלה.

אין בה הרבה סודות למכור לעיתונאים, תמורת פירסום־עצמי. אין בה מיליארדים להעביר.

ועדת־החינוך היא עניין חינוכי. ח"כ אורה נמיר מוצאת בה סיפוק עמוק ומתמשך. אך מה אפשר להרוויח שם? במה עוסקים? בבתי־ספר, במערכי־חינוך וכיוצא־באלה דברים בטלים?

אך יש צימוק אחד בעוגה זו. הטלוויזיה. כל ויכוח עם הטלוויזיה מגיע לוועדה זו, ואז אפשר לרוץ ולספר לעיתונאים שפלוני אמר שהטלוויזיה היא אש"ף, ושחיים יבין הוא שכיר הקג"ב. ומה ענית־משטינים בעוז ובעוזו. פירסום מובטח.

לוועדת־הפנים אין נגיעה למיליארדים העוברים לעיריות (ומשם, בחלקם, למטרות סמויות של מוסדות־דת פיקטיביים ולמוסדות מיפלגתיים מוסווים). זה נוגע לוועדת־הכספים. ואילו ועדה זו עוסקת בבתי־הסוהר. מי מתעניין בזה?

וכך הלאה. יש על מה להתקוטט. יש ח"כים ממדרגה ראשונה, שניה ושלישית.

רק הדמיון הפרוע יכול לתאר לעצמו איזו מילחמת גוג־ומגוג היתה נערכת אילו נפל השילטון בידי המערך, והיו מתפנות אלפי מישרות ועמדות־כוח. אך המערך לא זכה, ועכשיו אפשר להתכתש רק על כמה מקומות עלובים בוועדות. פירות המפלה.

כמובן, כך זה היה נראה אחרת אילו היתה סיעת־המערך מקדשת מילחמה על ממשלת־הליכוד כדי להפילה, ולכונן בארץ מישטר אחר — כפי שנאמר בבחירות.

אבל הבחירות עברו. הכרזות כבר התקלפו מן הקירות. הבוחרים, שרצו להיות מרומים, יושבים בבית ומקטרים שרומו. עד הפעם הבאה.

---

* יצחק רבין צועק (לעבר מנחם בגין), לידו ויקטור שם־טוב, מאחוריו מוסה חריף, אריה נחמקין ועוזי ברעם.

קול הקאסטיושות נדם במועדון הים הת

הישראלית היחידה

על החנות בכפר. משמאל: ורוניק, בצוות היא ריבה, הדוברת צרפתית שו־ טפת. איתה בתמונה אליזבת, האחראית בטי ואן־מארי, האחראית על השיט.

אכזיב: השקט שלפ

יתאום הבריקו הברקים והרעימו הרעמים. רעשים אלה נשמעו באמצע הקיץ הישראלי הלוהט בכפר הנופש ב־ אכזיב. לא היו אלה רעמים וברקים חורפיים, אלא רעמי הקטיושות שנורו מלבנון ופגעו גם במועדון שבאכזיב.

המועדון, השוכן על חוף־הים, היה ה כולו לפגיעות. הקטיושות פגעו באיזו מיבנים העתיקים, שבהם נמצאים ה

בידור עם זרים על ראשן ופריאו כרוך לגופן מסתובבות בנות הצוות ומשמחות את לב האורחים.

שיעור במים זוכיה הצרפתי אחראי על הספורט בכפר והוא זה שמעביר את כל שיעורי ההת־ עמלות. בגלל החום נערכים שיעורי ההתעמלות בשעות הצר במים. מימין: שניים מבין האורחים, לימור ירון וחברה רון

...יכון - והצרפתים שברחו חזרו לארץ

העוסקים בטיפוח המקום. המישרדים הרא־שיים של המועדון ביטלו את הזמנותיהם של האורחים הזרים, ולאורחים הישראלים ניתנה האפשרות לקבל את כספם בחזרה, אולם מעטים מאוד מביניהם בחרו באפש־רות זו.

ים, שמש וסכס

ה ישראלים, **המורגלים** כבר במילח־מות קצרות, העדיפו להמתין עד יע־בור זעם, להגיע לכפר במועד מאוחר יותר ולא לאבד את זכותם לחופשה.

שבוע לפני פתיחתו המחודשת של ה־כפר חזר ראש־השבט עם חלק מאנשיו כדי להכין הכל לקראת שובם של האור־חים, ובתוך שבועיים נפתח המועדון מחדש.

בעונה זו של השנה מלאים בדרך־כלל בתי־המלון בצפון באורחים, אך לאור ה־מצב היום לא שבו עדיין החיים שם למס־לולם הרגיל. בתי־המלון אינם מלאים וב־ערים הצפויות אין מטיילים רבים. ואילו שעריו של הכפר, המרהיב ביופיו, נפתחו מחדש ושוב לא היה בו מקום פנוי אחד לרפואה.

האורחים הזרים חידשו את הזמנותיהם והגיעו בהתלהבות מרובה לבילוי בחוף שטוף השמש. הישראלים הגיעו לכפר כבר בשבוע הראשון לפתיחתו והצרפתים הגיעו רק לאחר שהסתמנה רגיעה במצב הביט־חוני.

סיבת ההתלהבות הרבה מהמקום היא בבילוי הבלתי־שגרתי לו זוכה האורח וב־ניתוקו מאמצעי־התיקשורת. בכפר אין רדיו, טלוויזיה ועיתונים, והאורח עושה לשירותים הניתנים לאורח במלון מפואר. „מטרת המקום היא למכור אווירה" לעצמו ניקוי ראש. רעש הגלים הוא זה המעיר בבוקר את האורחים משנתם.

...אחר הסערה

קוטק וחדר המוסיקה. למרבה המזל לא נמצאו באותה עת אנשים ואיש לא נפגע.

את המועדון באכזיב מפעיל צוות עוב־דים שרובו צרפתי. כל עובד ממונה על תחום מסויים.

מספר ראש הצוות, המכונה גם „ראש־השבט", בן דוקומב:

דווקא האורחים הישראלים היו אלה ש־נכנסו לפאניקה, ארזו מיזוודותיהם וחזרו מהר הביתה. את רוב האורחים הצרפתים שלחנו למועדון באילת, ואילו הצוות עבר לגור במושב נווה־אילן, הנמצא ליד אבו־גוש.

רוב אנשי הצוות עזבו את המקום רק לאחר ארבעה ימים, כשהסתבר שהמצב מחמיר והולך. מעטים מאוד חזרו לצרפת הבטוחה, כדי שלא להיקלע לתוך מילחמ־תם של אחרים. אולם בהחלט ראויה לציון העובדה שמרבית מאנשי הצוות חזרו לאכ־זיב כשניתן האור הירוק לשוב למקום. אלה לא היו מוכנים לשמוע בכלל על ה־אפשרות של עזיבה, ושמחו לשוב לכפר.

כיום, מצב הרוח בכפר טוב יותר מאי־פעם. אנשי הצוות מרגישים קרובים יותר האחד לשני. הפחד והחוויה הבלתי־נעימה המשותפת איחדו אותם ונתנו להם רצון להמשיך לעבוד יחד בכפר. יחד עם זאת, באוזן אחת, מקשיבים אנשי הצוות לכל צליל החורג מצליליו המוכרים של הכפר, והם ערים לכל תנועת מטוס העובר מ־עליהם.

עד כאן דבריו של בן דוקומב.

כשהחלו יריות הקטיושות לא איבדו אנ־שי הצוות את עשתונותיהם, אלא המשיכו לשעשע ולבדר את האורחים. ראש־הש־בט עמד בקשר עם העולם שמחוץ לכפר כדי לעמוד על חומרת המצב. הדיווחים שהגיעו לכפר לא הבהילו את כל האנשים ששהו בו. רק לאחר יומיים החלו האור־חים להתפזר, ואז הגיעה הוראה מהמישרד הראשי בצרפת לסגור את הכפר.

המועדון נסגר בשל המצב הביט־חוני. נשארו בו רק אנשי התחזוקה

השירותים המוענקים בכפר אינם דומים אומרים אנשי הצוות שסיסמתם היא: S.S.S. — Sea, Sun, Sex (ים, שמש ו־סכס).

המגורים בכפר הם ב„קזות" (בונגלו עשוי מקש) בהן שתי מיטות־סוכנות, ללא

חשמל וללא מים. המקלחות הן משותפות וחסרות גג, והמתקלח יכול להתרחץ ולהש־תזף בעת ובעונה אחת.

דיסקו התעמלות

מלמדת את האורחים הרקדנית ורד ציבעון. ורד התמירה באה לבילוי בכפר הנופש והתבקשה על־ידי ראש־השבט להישאר במקום כדי ללמד ריקוד. למטה מימין: נשים מתעמלות.

המורה

ורד, שהיא בעלת סטודיו לתנועה בתל־אביב מלהיבה את האורחים בריקודים.

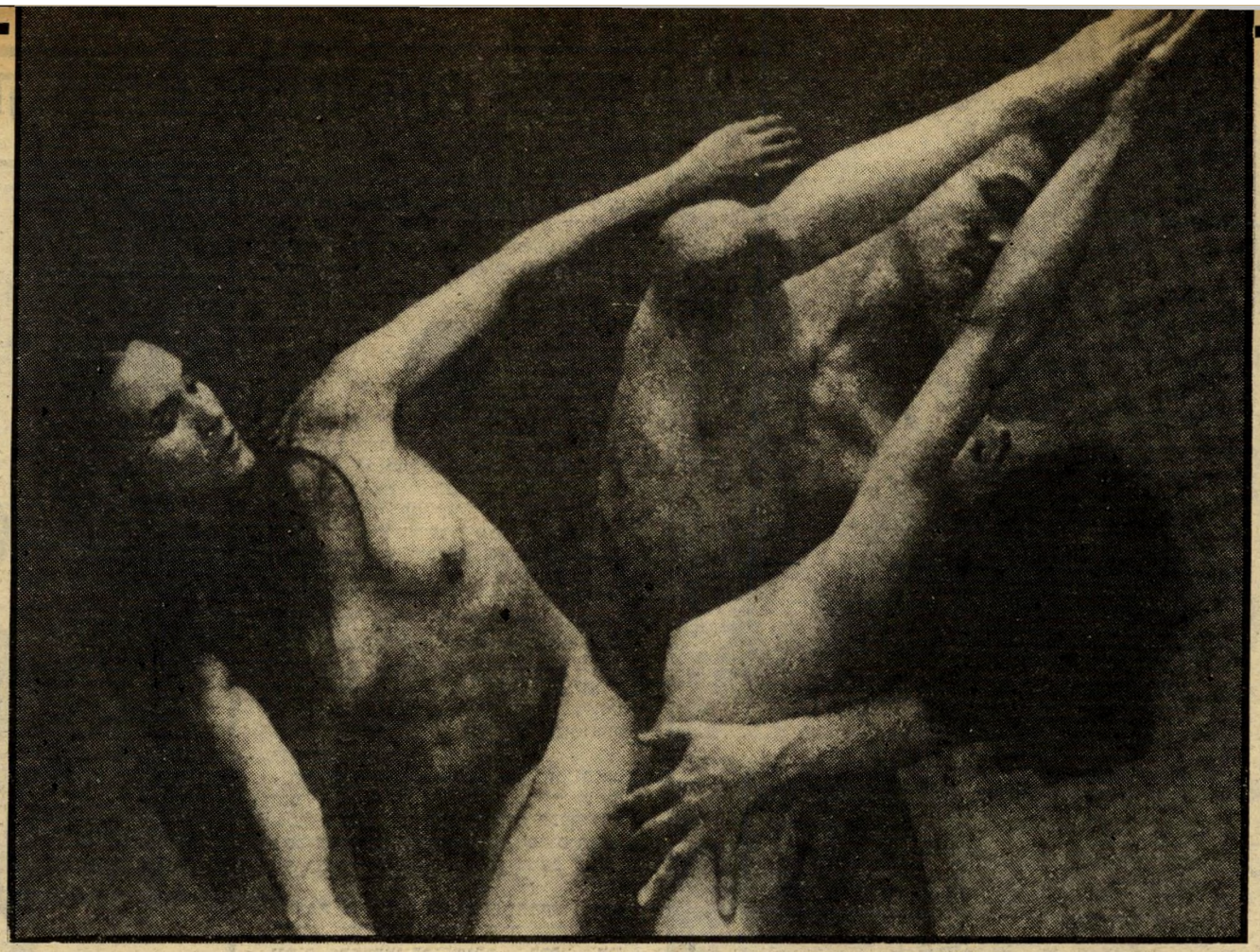

שני פסיכיאטרים מגיבים על מאמרה הפרובוקטיבי של האשה

האוסטרלית, הטוענת כי רק גירוי הדגדגן מביא אשה ליד אורגזמה

„המגע חשוב מהאורגזמה!"

מיסתורי האורגזמה הנשית

המאמר שפורסם בגיליון „העולם הזה" (2288) לפני שמונה שבועות, תחת הכותרת „מיסתורי האורגזמה הנשית", עורר, כמצופה, תגובות חריפות ביותר של הזדהות ותדהמה.

לא רק לגבי נשים רבות היווה המאמר גילוי ששינה את תפיסתן לגבי מקומן ביחסי־המין, אלא גם בעיני גברים רבים, בני כל הגילים, היו במאמר גילויים מדהימים.

גילה רזין, כתבת „העולם הזה" לענייני רפואה, שגבתה בחודשיים האחרונים עדויות ותגובות של נשים וגברים על אותו מאמר, ממשיכה ככך בעמודים אלה.

הציע לי לשוחח עם פסיכיאטר תל־אביבי בן 34. אמרו שהוא מעניין וש־התפיסה שלו מיוחדת. כשהתקשרתי אליו התברר לי שהוא השתתף בכנס הסכסו־לוגים האחרון בירושלים, לפני חודשיים, ולכן יוכל להביע דיעה מיקצועית גם לאור מסקנות שהפיק מהכנס ובדברים ששמע שם. בשל תפקידו הבכיר במוסד רפואי מסויים, לא ניתנה לו רשות להזדהות בשמו.

הפסיכיאטר אומר:

במיסגרת מחקר הולנדי, שהתפרסם הש־נה בכנס הסכסולוגים בירושלים, נשאלו 1425 אנשים (מתוכם 312 גברים) על חשי־**בות האורגזמה**. התוצאה היתה ששני ה־מינים דירגו **את** האורגזמה במקום האח־רון מבין שמונה **תגאים הנחוצים** להשגת סיפוק מיני. מקור יותר **חשוב לסיפוק** מיני היו הצרכים במגע גופני, באינטימיות, ובהיות נאהב או נאהבת.

דעי לך ששוחחתי על הנושא עם ידיד למקצוע. שאלתי אותו מה החשיבות ש־הוא מייחס לאורגזמה ותשובתו היתה: „חביבי, שכחתי כבר מתי היתה לי אורגז־מה. אני מוצא אותה היום רק במשחק הפוקר."

אבל צריך להתייחס לנקודה מאוד חשו־בה: מה האשה מחפשת ביחסי המין? ב־הרבה מיקרים יחסי מין באים למלא צר־כים שונים לגמרי מהשגת האורגזמה. למ־של: הצורך להיות נאהבת, להרגיש של־מישהו איכפת ממך, להיות מוערכת כ־אשה, או הצורך להשיג גבר מסויים שיש לו סטטוס מיוחד.

אנחנו חיים היום בדור שבו חוגג הני־כור בין המינים. בדידות וחוסר סיפוק ה־רווחים בקשרים חברתיים העניקו משמעות חשובה יותר לקשר הרומנטי שיכולים אנשים ליצור על בסיס מיני. הדדיות, רצון לאהוב, להיות נאהב, הגשמה של כל מה שמתואר ברומנים הרומנטיים שקראנו ב־ילדות. יתכן שהאנשים מחפשים גם את האורגזמה, אבל לדעתי זו לא המטרה העיקרית. היום אנשים מחפשים תיקשורת על רמה גופנית במובן רחב יותר.

אני לא זוכר את רגע השפיכה במגע עם אשה, אלא טיול לילי בעיר העתיקה. אני לא זוכר את האורגזמה אלא את השקיעה מול הים.

אני לא מתכוון להוריד מערך האורגזמה וחשיבותה לגבר ולאשה. אורגזמה יכולה להביא להרגשת הדדיות ביחסים שבין ה־מינים, בדיוק כשם שהיא מהווה חוויה נרקסיסטית ופיסית־גופנית.

אני לא מכיר אדם שיש לו אורגזמה, ושרודף ללא הרף כדי לשיג אותה שוב. מין מבטא מערכת יחסים, ולא להיפך.

אם נשים חושבות שיש לגעת להן בקלי־טוריס עם אצבע של יד ימין או של יד שמאל אז העצה שלי היא — הגיעו לאור־גזמה לבדכן. נכון שלהגיע לזה עם בן־זוג נעים יותר, אבל גם להגיע לתקשורת עם בן־זוג קשה יותר.

אם בני־זוג לא מסוגלים לשבת יחד ולדבר, לא יחשב בעיניהם גם הדגדגן. אם יש ליקוי בתיקשורת לא יעזור לאשה אם הגבר ילקק לה.

כדי להגיע למין מספק אסור לשלול ממנו את החלק החברתי, שהוא החשוב והמבדיל בין סיפוק מאוננות ובין סיפוק מאקט בין גבר לאשה.

בדיחה בנאלית יכולה להמחיש זאת: מה בין זיון טוב ואוננות? ההבדל הוא שבזיון מכירים אנשים!

נושא אחר שהועלה בכנס הסכסולוגים האחרון ומתקשר יפה לסידרת כתבות זו הוא מחקר הולנדי נוסף שדיבר על הפי־לוסופיה של הסכס, המכונה סכסוסופיה.

לדעתי, ההרגשה אחרי המישגל היא ה־קובעת אם המגע היה מספק. כאן עלינו להודות שההרגשה אחרי המישגל מושפעת מעמדות שיש לאנשים כלפי מין. אני אמ־חיש זאת בדוגמות:

אשה הרואה בנושא המין טאבו אינה יכו־לה להיות משוחררת ולשוחח עם בן הזוג בעת המישגל. הצרה היא שאותה אשה גם אינה חופשית דיה כדי לחוש את התהליך.

אשה נשואה שרואה יחסי מין מחוץ למערכת הנישואין כאסורים לחלוטין, לא תגיע לשיחרור מיני כשתיקלע לפלירט.

אשה הרואה בשימוש באיברים שאינם

אברי־מין מובהקים, כמו אצבע או לשון, דבר נחות, דוחה, או פוגע, לא תגיע ל־אורגזמה ממגע ידני או מליקוק בלשון בעת גירוי הדגדגן שלה. היא גם תחשוב שבן־הזוג שלה אינו די גברי.

דבר זה קיים בתפיסה מקובלת של עמדות חברתיות. אשה או־ גבר שחשוב להם מהי ההשכלה, הגזע, המעמד והמק־צוע של בן־הזוג, יכולת ההנאה שלהם ב־אקט המיני תושפע מעמדות אלה.

גבר שצריך להוכיח זיקפה מתמשכת בזמן מגע מיני לא יהיה חופשי.

דון־ז׳ואנים ונימפומניות לא נהנים מ־אקט מיני. הם עסוקים במסע כיבושים. לדון־ז׳ואן לא חשוב אם הוא נהנה, איך הוא היה במיטה, או אם האשה נהנתה, כי הוא מייחס חשיבות רק לעובדה שהאשה הסכימה לכיבוש. לא הצורך באורגזמה מניע אותו, אלא הכיבוש לשם חיזוק ה־אגו שלו. אין לאותו דון־ז׳ואן יותר טס־טוסטרון (הורמון גברי), אלא יותר רגש נחיתות.

בחינוך המיני החדש, פרט ללימוד ה־טכניקה צריך להתייחס לעמדות. ניתן לש־נות את העמדות שיש לאנשים כלפי המין. הכוונה היא להריסת טאבו, למתן לגיטי־מאציה להנאות גופניות ולביטוי רגשי־יצרי.

כפסיכיאטר אני יכול לקבוע שבכל ה־ראיונות שהתפרסמו בסידרת כתבות זו, ביטאו האנשים עמדות שמהן קשה להש־תחרר. במצב כזה לא יעזור אפילו רצון טוב, כדי לשפר מגע מיני כך שיהיה מספק יותר.

מה עוד צריך ? להיכנס למיטה עם ראש. לכל הנשים יש אותו קליטוריס. הדבר ש־מבדיל ביניהן הוא הראש. המגע צריך לה־יות עם חמימות. ברגע הנכון צריך לדעת לאבד את הראש. אחרי השיא צריך לחזור ולהיות יחד. ההרגשה בשלב הזה תקבע אם המגע המיני היה מספק. לא מדובר על אורגזמה. היום מדברים רק על מין מספק.

ועוד תוספת אישית: אסור לבטל את חשיבותו של האגו. מחניק לי שהיא בחרה בי, ואז גם נעים לי להגיע לאורגזמה. יתכן שזו תהיה אורגזמה שאני אפיק ממנה יותר סיפוק.

„גם הנשים הופתעו מגילוי הדגדגן!"

ב משך שמונה שבועות רואיינו נשים וגברים על מיסתורי האורגזמה ה־נשית. פסיכולוגים הביעו דיעה מיקצועית על חשיבות האורגזמה ועל הצורך ביח־סים בין אישיים, שהם תנאי־מוקדם להת־פתחות מערכת יחסים מינית מספקת.

השבוע פנינו לרופא ששאלות אלה הן בתחום התמחותו.

ד״ר ריצ׳ארד קורנהאוזר, רופא פסיכי־אטר, שימש בעבר כיועץ במחלקה הגינ־קולוגית בבית החולים על־שם שיבא, ב־תל־השומר. הוא התמחה בסכסולוגיה ב־ארץ ובארצות־הברית, ועובד היום כפסי־כיאטר וסכסולוג בקליניקה פרטית. הוא מטפל בבעיות מין ונישואין.

מיקצוע הסכסולוגיה התפתח רק בעשור האחרון, ואין עדיין די אומץ הדרוש לטפל בבעיות מיניות. בעיה נפשית זו, הבעיה המינית, היא מיוחדת לתיפקוד מיני ואין זה הכרחי שיתלוו אליה בעיות נפשיות נוספות. טיפול, הבהרה והדרכה הם הדר־כים המיקצועיות להתגבר על בעיה שגור־מת להרדה עד כדי הפסקת תיפקוד.

נפגשתי עם ד״ר ריצ׳ארד קו־רנהאוזר והוא ענה על שאלותי:

החופש ליהנות ממגע מיני לא הפך את בני שני המינים למאושרים. יותר ויותר גברים ונשים מתלוננים על חוסר סיפוק. חשיבות המגע המיני ירדה ונוצר ניכור בין המינים. כיצד ניתן להחזיר לו את ערכו הטיבעי, המספק והאמיתי?

לא איבר המין חולה. הבעיה היא ב־ראש. בני־האדם אינם בהכרח יצורים מי־ניים טיבעיים, כפי שגרסו פרויד וממשי־כיו. המין הוא דחף טיבעי, אך הבחירה צריכה להיות חופשית. מין, אהבה, נישו־אין ומישפחה הם ארבעת היסודות שיקב־עו לבסוף אם החופש לבחור יהיה גן־עדן או גיהינום.

לדעתי, להיות חופשי פירושו להיות מבוגר. אבל מי מאיתנו מוכן להיות מבו־גר? בגרות זו התחייבות. רבים זוקפים קשיי חיים לחובת הבעיות המיניות שלהם בעוד שבעיותיהם המיניות נובעות בעיק־רן מהבנה לקויה של תפקיד המין בחייהם.

הציפיה שמישגל טוב, שבסופו אולי גם אורגזמה, יפתור את כל הבעיות האישיות, תביא לאכזבה ולהרגשת דחייה ממין.

היחסים בין בני־זוג צריכים להיות מבו־ססים על הבנה, התייחסות ריגשית וכבוד. זוהי ערובה ליצירת קשר, שהוא המרכיב העיקרי במה שנקרא אהבה. כשנוצר הקשר וקיימות גם תשוקה ומשיכה־מינית, נוסף על הסקרנות המינית, ניתן לנו להגיע להג־שמת משאלותינו ודימיונותינו המיניים.

כלומר: יש סיכוי לקיום יחסי־מין מספ־קים.

המצב היום אינו דומה לתמונה שציירתי. בני שני המינים מחפשים אורגזמה. הם מצפים להפקת סיפוק מיידי מבלי להשקיע מאמץ ריגשי. זהו סימן נורוטי של אישיות בעלת קווי־אופי ילדותיים.

הנורמות החדשות של החברה המתיר־נית, הנחשבות מתקדמות, אינן מקובלות עלינו למעשה. אנחנו כלל לא בשלים לקבל את מה שאנחנו מצהירים. אומרים דבר אחד, ופועלים לפי נורמות אחרות. החברה המתירנית מצטיירת בעיני הנער או הנערה כחברה שבה הכל מותר וקל להשגה, חברה שבה מותר לקיים יחסי־מין חופשיים והם צריכים לגרום לסיפוק. אך בעצם, כל מבוגר חולם על האשה הבתולה, וכל אב חושב על הילדה הטובה, או לפחות זו שצריך לשמור עליה.

מצד אחד עלינו להשקיע מאמץ ואורך־רוח ביצירת קשר ובחיזור עד לפתיחות ולשיחרור, כי רק אלה מהווים ערובה לסיפוק מיני. מצד שני קיימת אפשרות להיסחף לקשר שיטחי, שיכול גם להס־תיים באונגות. זוהי הדילמה שצעירים מתלבטים בה. המצב הגיע לכך שהאר־גנות הועלתה על נס כאמצעי של מטרה נעלה: סיפוק־מיני.

הסיפוק־המיני והתנועה לשיחרור האשה חברו יחד תחת הדגל של „אי־תלות בגבר". זהו העיוות שיצר החיפוש אחרי סיפוק אבוד, תוך־כדי מתן דרור לאינסטיקטים קדומים ואיבוד פרופורציות עד כדי הש־פלת המין. מי מדבר היום על אהבה? היא הורדה בדרגה עד כדי השפלה עצ־מית. „יחי האוננות, מוות לאהבה" היא הסיסמה החדשה שמוצאת לה קהל אוה־דים רב מדי.

בתנאים כאלה לא נוצר קשר בין בני־אדם. נוצרים טיפוסים של דון ז׳ואן וניס־פומנית שלא מסוגלים ליהנות ממין־ התת־נהגותם מצביעה על חיפוש בלתי פוסק אחרי סיפוק שלא יבוא.

אני חושש שהטכניקה הנוכחית של גירוי מיני דומה היום יותר לשיפשוף מכני. הדימיון בין מין סינטטי זה ומין מספק הוא מקרי בלבד.

לדעת מומחים רבים לבעיות מין ומיש־פחה האחריות למה שקורה בין בני־זוג מתחלקת ביניהם באופן שווה. אין פה כוונה להטיל אשמה או לעשות מישפט צדק למין האחד או לשני, אלא להבהיר שאם רוצים ליהנות ממין ומחיים בין־אי־שיים תקינים עלינו לקחת אחריות שווה ולעמוד זה לצד זה. על מנת להשיג אור־גזמה יש קודם כל לדאוג ליצירת קשר רגשי ריאליסטי וביגר. זהו תנאי להשגת סיפוק אמיתי.

לדעתי, חיי־מין מספקים ומאושרים לא חייבים תמיד להיות מלווים באורגזמה. צריך לזכור שהדרישה לאורגזמה בלתי פוסקת אינה מציאותית. הפיכת הדגדגן לאליל המין הנשי או לדגל במאבק לשיח־רור האשה מהתלות בגבר היא מזיקה.

יצירת קשר טוב וחופש מיני בלי תוב־ענות, לחצים, הרגשת חובה ותחרותיות יכולים להבטיח לנו מין מספק, ולפעמים גם אורגזמה.

מה היא הדרך הטכנית להגיע לסיפוק בעת מגע־מיני בין גבר ואשה?

אנחנו לא צריכים לשאוף לתקנים ב־עשית אהבה. בתחום זה, יותר מככל תחום אחר בחיים, יש לתת חופש מוחלט, לא רק לדימיון אלא גם לצורה בה עושים אהבה. אין בעיני הבדל, אם האשה נהנית במהלך חדירה ואגינאלית, או בעיקבות ליקוק הדגדגן.

אין חשיבות לכך אם האורגזמה היא תוצאה של שימוש באיבר מין, בליקוק, או תוצאה של פעולות ידניות.

אנשים מבוגרים ובשלים מבחינה נפ־שית זקוקים רק להדרכה. בדרך של שיחת הסבר ניתן לשחרר אותם מפחד ומהגבלות מיותרות. מצויידים בידע והכרה נכונים הם יוכלו לקיים מערכת יחסים מספקת. מה הדרך שבה הם השיגו זאת? שיחפשו לבד. זה הרי חלק מההנאה שבחיפוש וב־אילתור.

נשים וגברים ידעו במשך דורות שלשיא ההנאה המינית במישגל הם מגיעים בעת החדירה. היום יש נשים המכריזות שרק גירוי הדגדגן גורם להן להנאה מינית. חלק מהגברים למד, אומנם, שהדגדגן הינו האיבר הרגיש ביותר אך על החדירה הם מגינים בחירוף נפש. אין הם מוכנים להו־דות שהדגדגן הוא האיבר היחיד העשוי להביא אשה לאורגזמה. לדעתם אין הוא אלא עוד מקום אירוגני רגיש לצורך גירוי מיני. האם זאת בורות או שזה קונפליקט אמיתי, שאליו נקלעו נשים וגברים?

שאלה זו מעסיקה מזה זמן רב את אנשי המיקצוע. הקונפליקט אינו חדש. הבעיה של חוסר סיפוק ואגינאלי ידועה. החי־דוש, לא מעט בזכות עיתונכם, הוא בהצגה הפומבית של הבעיה.

למרות העיוותים הרבים בהצגת הבעיה (בוולגרית ובפשטנות שבהם הוצגה על־ידי הזעמת האוסטרלית) אני רואה בחיוב את פתיחת תיבת פנדורה זו.

הקונפליקט אינו כה רציני כפי שהוא נראה. חשוב לדעת שבגוף האדם מצויים אזורים ארוגניים בעלי עיצבוב עשיר — פה, צוואר, שדיים, ישבן, ירכיים, דגדגן, נרתיק, פין, אשכים ופי־הטבעת. איזורים אלה מסוגלים להסב הנאה אם יזכו בטיפול מתאים. עושר העיצוב הוא הקובע את עוצמת הרגישות.

כשמדברים על עדיפות הדגדגן או ה־נרתיק עלינו לזכור שקיים שוני אנטומי בין גבר לגבר ובין אשה לאשה. אין זה כמובן, הגורם היחיד הקובע אם הסיפוק המיני יהיה תלוי בדגדגן או בנרתיק. חשוב להדגיש את הגורם הפסיכולוגי, התרבותי והמסורתי של האשה והגבר.

לא רק הגברים הופתעו מגילוי הדגדגן. גם לנשים היה ברור תמיד שהחדירה גו־רמת להנאה אכסטטית. הדגדגן שימש כ־מסייע, כעוזר בחימום, איבר שבעזרתו אפשר לאונן ואפילו להגיע לסיפוק. מעט מאוד נשים היו מוכנות לוותר על מישגל מלא, וגם היום אין הן מוכנות לוותר.

הכמיהה למישגל קיימת אצל בני שני המינים. כולם יכולים להירגע. אין סכנה להמשכיות המין אנושי. אין גם סכנה ש־האדם יוותר על ההנאה ממישגל.

ההתחרות בין הדגדגן והנרתיק אינה סיבה לקונפליקט רציני. חמורים יותר הם הבורות, חוסר ידע וחוסר חינוך מתאים. חוסר הפתיחות של החברה לטפל בבעיות רגשיות ונפשיות, בייחוד אלה הנוגעות בתחום המיני הוא מזיק ביותר.

מה דעתך על ההבדל בין אורגזמה קלי־טוראלית ווגינאלית? האם יש ממש בהב־חה שעושים פרויד ותלמידיו בין שתיהן?

הדרכים להגיע לאורגזמה הן שונות מ־אדם לאדם. האורגזמה הקליטוראלית וה־אורגזמה הווגינאלית הן אלה שזכו שיכתבו עליהן ספרים, ומחקרים.

סימון פישר, פרופסור לפסיכיאטריה מ־אוניברסיטת ניו־יורק, מחבר הספרים תפיסת הגוף והאישיות, נסיון הגוף בפאנ־טסיות והתנהגות ואורגזמת האשה קבע:

(המשך בעמוד 44)

פסיכיאטר־סכסולוג ריצ׳ארד קורנהאוזר
„הטכניקה דומה כיום למין סינתטי, לשיפשוף מכני..."

(המשך מעמוד 43)

„התיאוריה האנליטית, לפיה אורגזמה וגינאלית היא נחלת אישיות בוגרת בעוד שאורגזמה קליטוראלית היא נחלת אי־שיות ילדותית, לא זכתה עד היום לעידוד מדעי.״

מדע הסכסולוגיה מבדיל בין שני סוגי אורגזמות אלה ומאפיין אותם לפי סוגי נשים.

אורגזמה קליטוראלית מתוארת על־ידי נשים כאכסטטית, כגורמת הרגשת התעלות ואיבוד השליטה־העצמית תוך כדי תשוקה אדירה.

הגירוי שיוצר הדגדגן מתאים לנשים ש־אינן חוששות לאבד את השליטה העצמית ולהגיע להנאה אכסטטית. האורגזמה הוו־גינאלית מתוארת כמתונה יותר, שקטה ודוממת. הגירוי הוגינאלי מסוגל להביא אורגזם ללא התרגשות גופנית מסיבית כפי שעושה זאת גירוי הדגדגן. אורגזמה וגי־נאלית היא חלשה יותר ולא מביאה להת־פרקות אכסטטית.

לאשה הנוטה לשלילת סגולות אישיות ולחוסר מציאותיות, גירוי הדגדגן אינו די מוחשי. היא זקוקה לחדירת הפין לשם בניית ריגוש מיני. לאשה עם אישיות כזו לא תעזור הידיעה על עדיפות הדגדגן.

סוג אחר של נשים מעדיפות את חדירת הפין. גם נשים עם זיכרון דמות האב. מישגל שיש בו חדירת פין לוואגינה הוא תבנית היחסים שקלטה הילדה בבית הו־ריה. אותה נערה שלא השתחררה מדמות האב כגבר דומיננטי, הגבר שנותן פרסים על מילואי ציפיותיו — נהנית יותר מ־מישגל וגינאלי. דמות האב הפכה אצלה לאב־טיפוס של יחסיה והתיחסותה לגבר בכלל.

מבלי להתיחס לשאלה למה נשים מעדי־פות גירוי וגינאלי או קליטוראלי יש לז־כור שכל איזור אירוגני בגוף מביא לריגוש מיני. כל איזור ומידת הריגוש שלו — דבר שאינו מוטל בספק הוא שהדגדגן עשיר בעיצבוב הממוקם באיזור שיטחי, דבר המאפשר לאשה הנאה רבה. ההנאה מגירוי הדגדגן היא טיבעית, אולם בלתי מספקת.

מהן הבעיות השכיחות שמביאות היום אנשים לטיפול בקליניקה שלך?

אולם הטיפול יכול להסתכם בהרגעה, הד־רכה, בהבהרת התיפקוד הנשי־המיני וב־הצגת האפשרות של חיי־מין מספקים. אשה כזו לא מחפשת אורגזמה. יחסי־המין שלה נעשו תמיד תוך־כדי הרדמה והיו מכאיבים ומאכזבים.

גברים רבים מגיעים עם סיפור בדבר שפיכה מוקדמת או אימפוטנציה. בשני ה־מיקרים הם אינם מסוגלים לקיים מישגל מספק, גם לא את האשה. הם מרגישים מבויישים ומשופלים. אחרי בירור ראשוני ניתן להדריך גבר כזה בטכניקה של עצי־רה, בלימוד הדרגתי להפסיק מישגל ברגע שהוא מרגיש שהוא הולך לגמור. כמובן שאי־אפשר לעשות זאת ללא שיתוף פעולה מצד בת־הזוג.

הדרך הטיפולית, המבוססת על הטכניקה הביהביוריסטית היא הפעלת לחץ על בסיס הפין, בעזרת היד שלו או של בת־זוגו. משתמשים בה במכון של מסטרס וג'ונסון בסנט־לואיס.

כמה אנשים, גברים ונשים, סובלים מ־אותן בעיות חמורות שעליהן סיפרת?

כמחצית מהגברים התנסתה לפרקים ב־חוויה הבלתי־נעימה של אימפוטנציה חו־לפת. המחצית־השנייה של הגברים חיה בפחד מתמיד. הכרתי או תת־הכרתי, פן זה יקרה להם. הפחד הוא הבעיה.

זה יכול לקרות בגיל העשרה, כשהנער בשיא יכולתו המינית, או בגיל מבוגר יותר, כתוצאה מהחשש שגיל מתקדם חייב לתת את אותותיו. בעיה זו מוצאים בשכו־נות עוני ובאיזורי יוקרה באותה השכיחות.

לא קיים, כנראה, שום מצב רפואי הגורם לתיסכול, השפלה והרס כמו אימפוטנציה. כל עוצמת התפיסה העצמית הגברית, בכל התרבויות והשכבות החברתיות מושקעת בזיקפה. חשוב לדעת שאימפוטנציה על רקע נפשי אינה קשורה, בהכרח, בליקויים נפשיים אחרים.

אתה יכול לספר על מיקרה אופייני ש־הגיע לקליניקה שלך? מהו הטיפול שאתה מעניק?

יש שוני בין ההתייחסות הטיפולית לג־בר רווק במיסגרת חופשית ובין גבר נשוי, שחי עם בת־זוג קבועה.

טיפלתי, למשל, במיקרה של גבר נשוי

ד"ר קורנהאוזר
המתירנות הוסיפה בעיות

רובן ממוצא אשכנזי. יחסי־מין היו לי מעט — לא כמו עכשיו, אבל קרה לא פעם ש־גמרתי מהר או שלא הגעתי לזיקפה. אך מצבים אלה היו חולפים ולא התייחסתי אליהם.

„כשהכרתי את אשתי התאהבתי בה ו־נישאנו. יחסי־המין בינינו היו נהדרים, במשך כל תקופת החברות וגם בתקופה הראשונה של הנישואין. משהו התקלקל לפני שנתיים.

„יתכן שגרם לכך עומס העבודה. מתח כלשהו או המצב ביטחוני בארץ. אולי ה־סיבה נעוצה בהורי, בעיקר באימי, ש־אותה אני אוהב ואליה אני קשור. היא תת־נגדה לנישואי. לא מצא חן בעיניה המוצא הספרדי של אשתי.״

האשה סיפרה שהם נחשבים כזוג לדוגמה המנהל מערכת יחסים נפלאה: „אנחנו אר־הבים ומעריכים האחד את השני. תמיד נית. ראשית היה עלי להרגיעו, להבהיר לו שיש פיתרון לא רק לדיכאון אלא גם לאימפוטנציה שלו. רמזתי ששיחרור מפח־דים יוכל להחזיר אותו שוב לתיפקוד ה־נכון. זו לא מחלה, לא פגם, אלא מצב גופני מסויים וחולף.

הסברתי לו שמצב זה אולי מבייש ומדכ־דך, אבל הוא ניתן לריפוי. הסברתי לו גם שעליו להשתחרר, לחדול מהדאגה האם היא נהנת, האם הוא מספק אותה, האם היא תבגוד בו או תעזוב אותו. ביקשתי ליצור מצב זמני של אנוכיות כדי שהוא יוכל להתרכז בהנאותיו המיניות.

הסברתי לשניהם שבשלב זה חייב כל אחד מהם לקחת אחריות על סיפוקו. זה יכול לשחרר מדאגת־יתר של האחד כלפי השני, דאגה שהיא הרסנית ביגלל הלחץ והציפיות שמעילה האשה על בעלה.

לאשה הסברתי שדחיית הסיפוק הקלי־טוראלי שלה גורמת לבעלה להיות חסר אונים במערכת יחסי־המין שלהם. ההת־ייחסות המציאותית והמבינה יכולה להביא לשיחרור ופתיחות ביניהם.

עד לכאן זו היתה שיחת הבהרה. בשלב ראשון אני ממליץ להימנע בכלל מקיום יחסי־מין. מאוחר יותר, באופן הדרגתי, מתחילים בני־הזוג במשחקי אהבה. בשלב זה צריכה להתפתח התייחסות בשלה ומצי־אותית למין. רק כאשר הופכים בני־הזוג פתוחים יותר לצרכיהם וליכולתם המינית הם יכולים להגיע לקיום יחסי־מין מלאים. זהו טיפול קצר, ללא התייחסות לבעיות העמוקות יותר.

מהו העיקרון הטיפולי המקובל עליך לשיפור מערכת־יחסים משובשת?

ברשותך, אענה לך כפי שאני נוהג לע־נות לפונים אלי בבעיות אלה.

קודם כל אני מציע למטופלים לעצור במקום — לחדול מחלומות על אורגזמה נשית או גברית. אני מציע להם לחדול מקיום יחסי־מין ומהאשמות הדדיות. אני מנסה להוביל אותם לעשיית בדק־בית — כל אחד עם עצמו. רק מאוחר יותר, כשהם יותר רגועים, אני מציע להם לחפש את המשותף, היפה והחשוב. את התכונות ה־בריאות והחזקות שלהם.

שלב נוסף הוא יצירת אווירה של חב־רות וחיבה או אהבה. אווירה בה שני בני־הזוג מתחילים להרגיש בטוחים וחופ־שיים. ראשית היה עלי להרגיעו, להבהיר לו שיש פיתרון לא רק לדיכאון אלא גם לאימפוטנציה שלו. רמזתי ששיחרור מפח־דים יוכל להחזיר אותו שוב לתיפקוד ה־נכון. זו לא מחלה, לא פגם, אלא מצב גופני מסויים וחולף.

הסברתי לו שמצב זה אולי מבייש ומדכ־דך, אבל הוא ניתן לריפוי. הסברתי לו גם שעליו להשתחרר, לחדול מהדאגה האם היא נהנת, האם הוא מספק אותה, האם היא תבגוד בו או תעזוב אותו. ביקשתי ליצור מצב זמני של אנוכיות כדי שהוא יוכל להתרכז בהנאותיו המיניות.

הסברתי לשניהם שבשלב זה חייב כל אחד מהם לקחת אחריות על סיפוקו. זה יכול לשחרר מדאגת־יתר של האחד כלפי השני, דאגה שהיא הרסנית ביגלל הלחץ והציפיות שמעילה האשה על בעלה.

לאשה הסברתי שדחיית הסיפוק הקלי־טוראלי שלה גורמת לבעלה להיות חסר אונים במערכת יחסי־המין שלהם. ההת־ייחסות המציאותית והמבינה יכולה להביא לשיחרור ופתיחות ביניהם.

עד לכאן זו היתה שיחת הבהרה. בשלב ראשון אני ממליץ להימנע בכלל מקיום יחסי־מין. מאוחר יותר, באופן הדרגתי, מתחילים בני־הזוג במשחקי אהבה. בשלב זה צריכה להתפתח התייחסות בשלה ומצי־אותית למין. רק כאשר הופכים בני־הזוג פתוחים יותר לצרכיהם וליכולתם המינית הם יכולים להגיע לקיום יחסי־מין מלאים. זהו טיפול קצר, ללא התייחסות לבעיות העמוקות יותר.

מהו העיקרון הטיפולי המקובל עליך לשיפור מערכת־יחסים משובשת?

ברשותך, אענה לך כפי שאני נוהג לע־נות לפונים אלי בבעיות אלה.

קודם כל אני מציע למטופלים לעצור במקום — לחדול מחלומות על אורגזמה נשית או גברית. אני מציע להם לחדול מקיום יחסי־מין ומהאשמות הדדיות. אני מנסה להוביל אותם לעשיית בדק־בית — כל אחד עם עצמו. רק מאוחר יותר, כשהם יותר רגועים, אני מציע להם לחפש את המשותף, היפה והחשוב. את התכונות ה־בריאות והחזקות שלהם.

שלב נוסף הוא יצירת אווירה של חב־רות וחיבה או אהבה. אווירה בה שני בני־הזוג מתחילים להרגיש בטוחים וחופ־שיים יותר, שבה המטרה נראת משותפת ואפשרית להשגה. רק אז אני מציע להם להתחיל מחדש בפעולות מיניות שונות (לא בהכרח מישגל). אנחנו עובדים על השגת פתיחות, הבנה, ידידות תמיכה הדדית והנאה — פשוט הנאה.

בשלב מתקדם יותר אנחנו מנסים לל־מוד את רצונם של בני־הזוג, מנסים לג־לות מה ואיך נעים להם. אין המדובר רק על לימוד הטכניקות אלא גם על מילוי פנטאזיות מיניות של בן או בת הזוג. כאשר זה מצליח ניתן לנסות לקיים יחסי־מין מלאים. זהו השלב הסופי, ואליו ניתן להגיע רק אחרי שהשלבים הקודמים הוכת־רו בהצלחה.

במהלך טיפול זה חשוב מאוד לדעת לגייס ריכוז מקסימאלי, להצליח לתת דרור לכל הפאנטזיות המיניות, פראיות ככל שיהיו.

ריכוז מקסימאלי בחוויה אינו מאפשר להתפנות לצרכי הפרטנר. עוצמת הריכוז שאליה מסוגל להגיע כל אחד לחוד עומדת ביחס ישר לעוצמת האורגזמה שהוא יכול להפיק. כאן יש מקום להיפרד מהמיתוס של „לגמור ביחד״, כי זה פשוט בלתי־אפשרי.

מה דעתך על הדיון הגלוי והפומבי על בעיות מיניות?

יש להיזהר מלהיכנס לוויכוח צעקני ו־מאשים, כי לא זו הדרך. האשמות הדדיות אינן מכשיר לפיתרון בעיות. צריך להת־ייחס לעניין בכובד־הראש והרציונות ה־ראויים לו. יש לעשות זאת בעדינות רבה, כי הנושא הוא מסובך, רגיש ואינטימי עד מאוד.

צריך להיזהר ללכת שולל אחרי הסיס־מות של החברה המתירנית, כביכול. כפי שאנחנו רואים, אין זה דבר פשוט. דפיקה חפוזה או ירידה על דגדגן לא מסוגלים להעניק לנו כל אורגזמה.

„אשה הסובלת מהתכווצות שריר הנרתיק, או גבר הסובל מאימפוטנציה, חייבים ללמוד מחדש להאמין ביכולתם ליהנות ממגע מיני!״

לא אחת קרה שבאה לקליניקה אשה, ה־נשואה כ־12 שנה, ובפיה תלונה על חוסר כל יחסים מיניים. היא הגיעה בשלב מאו־חר, רק כנסיון נואש אחרון להציל את הנישואין, היא לא היתה מסוגלת לקיים מגע־מיני ביגלל התכווצות קשה של שריר־י הרתיק, תופעה שאינה מאפשרת חדי־רת איבר־מין גברי.

יש צורך לשחרר אשה כזו ממתחים ומ־פחדים. רק אחר־כך יכולה אחות — עדי־פה אשה — להמחיש לה, בעזרת ויברא־טור, שהחדירה אפשרית.

אשה כזו מגלה לפתע שהיא מסוגלת, כמו כל אשה אחרת, למה שנראה עד לפ־ני־כן כבלתי־אפשרי. היא מתחילה להאמין ביכולתה לתפקד וליהנות מחיי־מין. וב־מיקרה שהיא נשואה — גם להציל את חיי־המישפחה שלה.

לא מעטות הן הנשים המגיעות לקליני־קה ומתלוננות על יחסי־מין מכאיבים. הסיבות דומות לסיבות במיקרה הקודם, הסובל מחוסר כוח־גברא. שני בני־הזוג הופיעו יחד. היא אשה יפהפיה, שחומת עור, בת 28, לבושה בקפידה. הוא בן 36, נראה מבוגר מכפי גילו, מדוכא, מוזנח ב־לבושו. שניהם בעלי השכלה אקדמאית ונשואים שלוש שנים.

הגבר פתח ואמר: „אני סובל מחוסר זיקפה ודיכאון. חדלתי לעבוד, איני ישן בלילות, איני אוכל. אני מסתגר בבית כי דבר לא מעניין אותי.

„מזה שנה וחצי אני סובל מאימפוטנ־ציה, שהחמירה עוד יותר בחצי השנה ה־אחרונה. אני לא מסוגל כלל לקיים יחסי־מין, ואין לי כל עניין במין. יש רגעים שנדמה לי שהכל אבוד. איזה ערך יש לחיים כאלה? חשבתי אפילו לשים קץ לחיי. לא הדיכאון מפריע לי, אלא העוב־דה שאני רוצה להיות כמו כל אחד. אני אוהב את אשתי, אבל נצטרך כנראה להיפ־רד.

„בתקופת רווקותי נפגשתי עם בחורות, שוררת בינינו אווירה טובה ומצבנו ה־כלכלי היה תמיד טוב.״

מדברי האשה הבנתי שאין לה קושי להגיע לאורגזמה. היא מתגרה מהר ומצ־ליחה להגיע לאורגזמה וגינאלית — בתנאי שהמישגל נמשך לפחות עשר דקות!

היא מסוגלת גם להגיע לאורגזמה קלי־טוראלית. למרות שהדבר דוחה אותה. „אני לא אוהבת את זה, זה כמו אונגות או הו־מוסקסואליות.״

„אני אוהבת את בעלי, ואני רוצה להמ־שיך לחיות איתו. איני יודעת מה קרה לו. אף פעם לא התלוננתי, רק ביקשתי שנקיים יחסים לעיתים קרובות יותר, ובמשך זמן ארוך יותר. בעלי אמר לי תמיד שהוא אוהב לעשות איתי אהבה.״

מובן היה לי שמדובר בגבר שהיו לו תמיד בעיות וקשיים בקיום יחסי־מין. בק־שר ההדוק עם אימו ראיתי מכשול בקיום יחסים עם נשים אשכנזיות, שהזכירו לו את אימו. זאת הסיבה שהוא בחר להתחתן עם אשה ממוצא ספרדי. כמו בתקופת ה־רווקות, כך גם בנישואיו הוא לא חש ביטחון ביכולתו המינית, ותדמיתו הגברית היתה ירודה. דרישות אישתו לקיים יחסי־מין תכופים (דבר שבעיניה היה טבעי — „הלא הוא אוהב את זה״) במישגל ממושך ודחיה של כל דרך אחרת לסיפוקה (למ־רות יכולתה) רק הגבירו את פחדיו.

הפחד והמתח שבו היה שרוי במצבים מיניים גרמו לו לאבד את שארית הביט־חון, ואז הופיעה האימפוטנציה. במיקרה כזה, כשלפני אדם השרוי בדיכאון המספר על מחשבות התאבדות, היה צורך בטיפול שיתן תוצאות מהירות עד כמה שאפשר. לכן התעלמתי מבעיותיו האדיפאליות ומ־בעיית בחירת בת־זוג ממוצא שעורר את הסתייגות אימו.

החלטתי למקד את הטיפול בבעיות אי־שיות הנוגעות ישירות לאי־יכולתו המי־שיים יותר, שבה המטרה נראת משותפת ואפשרית להשגה. רק אז אני מציע להם להתחיל מחדש בפעולות מיניות שונות (לא בהכרח מישגל). אנחנו עובדים על השגת פתיחות, הבנה, ידידות תמיכה הדדית והנאה — פשוט הנאה.

בשלב מתקדם יותר אנחנו מנסים לל־מוד את רצונם של בני־הזוג, מנסים לג־לות מה ואיך נעים להם. אין המדובר רק על לימוד הטכניקות אלא גם על מילוי פנטאזיות מיניות של בן או בת הזוג. כאשר זה מצליח ניתן לנסות לקיים יחסי־מין מלאים. זהו השלב הסופי, ואליו ניתן להגיע רק אחרי שהשלבים הקודמים הוכת־רו בהצלחה.

במהלך טיפול זה חשוב מאוד לדעת לגייס ריכוז מקסימאלי, להצליח לתת דרור לכל הפאנטזיות המיניות, פראיות ככל שיהיו.

ריכוז מקסימאלי בחוויה אינו מאפשר להתפנות לצרכי הפרטנר. עוצמת הריכוז שאליה מסוגל להגיע כל אחד לחוד עומדת ביחס ישר לעוצמת האורגזמה שהוא יכול להפיק. כאן יש מקום להיפרד מהמיתוס של „לגמור ביחד״, כי זה פשוט בלתי־אפשרי.

מה דעתך על הדיון הגלוי והפומבי על בעיות מיניות?

יש להיזהר מלהיכנס לוויכוח צעקני ו־מאשים, כי לא זו הדרך. האשמות הדדיות אינן מכשיר לפיתרון בעיות. צריך להת־ייחס לעניין בכובד־הראש והרציונות ה־ראויים לו. יש לעשות זאת בעדינות רבה, כי הנושא הוא מסובך, רגיש ואינטימי עד מאוד.

צריך להיזהר ללכת שולל אחרי הסיס־מות של החברה המתירנית, כביכול. כפי שאנחנו רואים, אין זה דבר פשוט. דפיקה חפוזה או ירידה על דגדגן לא מסוגלים להעניק לנו כל אורגזמה.

„איזו השפלה זאת!״

„מה פיתאום קראו לחלק בגוף שלי דגדגן?״ שאלה צעירה בשם עמליה בכנס האחרון של הפמיניסטיות בירושלים. „מה זה, מדגדגים אותי שם? איזו השפלה זאת? ערכתי מחקר משלי, ומצאתי שם אחר. בספר הנשים קורא הרמב״ם לאותו אבר בשם ‚עטרה׳, שלא נדע מה הסיפור העומד מאחורי השם הזה! מסופר שם על בחורה שהרבי בודק אם אפשר להשיא אותה לבן־זוג. איך הוא עושה זאת? הוא מכניס את היד שלו לתוך אבר־המין של הנערה. הרבי בודק אם היא מגיעה לאורגזמה, כשהוא נוגע לה ב‚עטרה׳.

„זה לא סימפטי, אבל בכל זאת זהו שם טוב יותר מהשם ‚דגדגן׳, אפילו שבא בתוך סיפור כזה מגעיל.

„מה עשה בן־יהודה? השתמש במילה ‚עטרה׳ לפין הזיכרי. זהו זה, העולם אינו בדיוק שלנו!״

אבי עופרים מספר על הסתבכותו עם החוק הגרמני, התמכרותו לסמים קשים, יסורי הגיהינום שעבר עד שהצליח להיגמל, הצלחתו כאליל פופ שגרמה להרס חייו, יחסיו עם אסתר עופרים, שיקומו וחייו החדשים

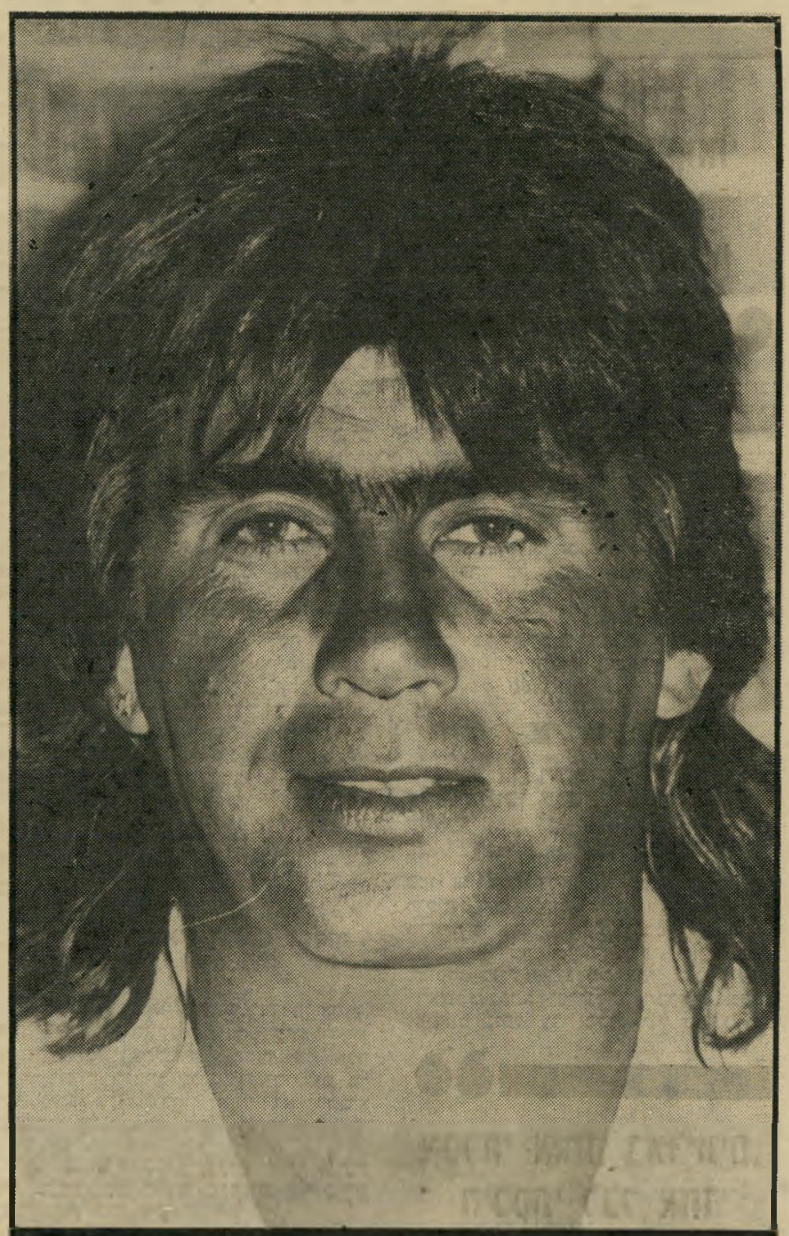

ריאיינה שרית ישי

שקעתי בבור ללא תחתית. התמכרתי לסמים, ולא היה לזה סוף

יגאל בשן סיפר למזכירה שלי שהיה על 40 גרם קוקאין, ואני אכלתי אותה ביגלל פליטת־הפה שלי

ישבתי בבית־המעצר שמדלהיים, שהוא בית־המעצר המוקשה ביותר באירופה

לימדו אותנו בארץ לשנוא גרמנים, ובא לי לראות את המיפלצות מקרוב

אסתר ואני ייצגנו בגרמניה את הישראלי היפה, לשומת היהודי הכפוף

כשבאו עיתונאים לכתוב על הזוג־הצעיד, המצליח והמאושר, היינו עורכים להם הצגה

„סמים היו לי, חצי־חצי מסמים!"

פגשתי את הזמר אבי עופרים בכפר של רפי נלסון באילת. הוא בילה שם חופשה עם צעירה גרמניה בשם סנדרה. שאלתי אותו אם היא החברה שלו והוא אמר לי: „תקראי לזה איך שאת רוצה."

אבי עופרים, שזוף, מסופר בתסרוקת שהיא פסבדו פאנק, היה פתוח מאוד וגלוי־לב בשיחה איתי. הוא הסביר לי שפעם אחת ולתמיד הוא רוצה להסיר מעצמו את תדמית הפלייבוי שדבקה בו. הוא הודה שהוא עצמו עזר לא במעט לטפח את התדמית הזו אבל כעת, כך הדגיש בפני, הוא אדם חדש. אדם שהתחיל את חייו כמעט מבראשית בעזרת כוח רצון על־אנושי כמעט, ואחרי שעבר שבעת מדורי גיהינום.

אבי עופרים התחיל את הקאריירה הסוערת שלו כצמד, ביחד עם אשתו, אסתר עופרים. השניים זכו להצלחה מטורפת בגרמניה ובאירופה, והפכו למילונרים בין לילה. הם התגרשו, ואבי הפך ל„סטאר" בסיגנון הקלאסי — דירות פאר, חתיכות, מכוניות יקרות וכמובן סמים. הסמים הביאו אותו אל עברי פי פחת. הוא מדבר איתי על התמכרותו לסמים קשים כמו קוקאין, הרואין ואופיום. הוא מספר בגילוי־לב על הטירוף שאחז בו בעיקבות מסעות האלאס־די שערך, טירוף שגרם לו להרגיש כמו גורו, כמו ישוע תנוצרי או כמו אלוהים קטן הנוטה חסד לנתיניו.

אבי עופרים עושה רושם של בחור

פעמיים הייתי חצי מת מסמים

אבי כשיא הקאריירה
2.5 מיליון לערב

(המשך מעמוד 45)

טוב־לב שהצלחה הרסה את חייו. אחרי שהסתבך עם החוק הגרמני וישב בבית המעצר הידוע לשימצה „שטדל־היים" במשך חודש ימים כשגופו דואב ומשווע לסם, הוא הצליח בכוח רצון בלתי־רגיל להתגבר על עצמו והתחיל להאמין כי יום אחד ייגמל. הוא החליט שאם יצליח להיגמל, הוא יקדיש את חייו לגמילת אחרים. והוא אכן הצליח.

אבי עופרים הסכים להעניק לי את הראיון כדי להרתיע צעירים מלהתמכר לסמים. „שרק לא יחשבו שאני שחצן," אומר לי אבי עופרים. „חייתי כמו פופ סטאר, וכשאני מספר על החתיכות בחיי אני לא בא להשוויץ. אני מספר על אורח חיים, על סגנון חיים. נורא חשוב לי," הוא אומר, „שתכתבי שאני מאוד קשור למשפחה שלי, ואני בא לכאן כל כמה חודשים לא רק ביגלל השמש, אלא בעיקר ביגלל האמא שלי וביגלל אחי ואחותי."

● כיצד התגלגלת צמד העופרים לגרמניה?

ב־1962 יצאנו לייצג את ישראל בתחרות יוקרתית ברומא. מייד לאחר מכן ייצגנו את ישראל בפסטיבל זמר בפולין, שם פגש אותנו מנהל רדיו שווייץ ורצה לנו תוכנית. החלטנו להשאר שנה־שנתיים באירופה. באנו לשווייץ, שרפנו המון כסף, אולי 15 אלף דולר, ואז אמרתי לאחי, שאם אנחנו חוזרים לארץ אז רק מלאי הצלחה.

ב־1963 אחי ייצגה את שווייץ באירוויזיון ואני ליוויתי אותה. היא זכתה במקום הראשון, אבל החליפו נקודות והיא זכתה רק במקום השני. היה סקנדאל ופיתאום כולם הכירו אותנו. ואז היתה לנו אפשרות לחתום על חוזה עם חברת מרקורי האמריקאית או עם פיליפס הגרמנית. פיליפס היתה יותר זריזה ממרקורי ולי היה מין דחף פנימי לנסוע לגרמניה. לימדו אותנו בארץ לא לאהוב גרמנים ובא לי לנסוע ולראות את המיפלצות מקרוב.

● מה היה מעמדכם בארץ?

היינו בפיסגה עם להיט כמו אהובי יבוא לי בית.

● מתי הבחנת בקוד הבולתי רגיל של אסתר עופרים?

עוד בחיפה. העופרים המקוריים היינו שמוליק קראוס ואני. כשהכרתי את אחי החלטנו להקים שלישייה. אבי נפטר ואחי ואני התחתנו. אמרתי לשמוליק ולאחי שאנחנו עוד נהיה מספר אחד בארץ! שמוליק ניגן בגיטארה, אחי שרה ואני תופפתי, ניגנתי באקורדיון והופעתי בחיקויים. רציתי לחלק את הרווחים שווה בשווה, אבל שמוליק התנגד. הוא רצה ארבעים אחוז ואני לא הסכמתי, והוא עזב.

החלטתי שאחי ואני נהיה צמד. למדתי לנגן על הגיטארה את השירים ששרנו, כמו הסגל האדום וויבן עזיהו.

● ספר לי על ההצלחה שלכם בגרמניה.

קיבלנו המון הצעות להופיע. בתחילה לא רצו אותי אלא רק את אסתר, כי הכירו אותה מהאירוויזיון. אחר כך הופענו ביחד בתוכנית חיה. במקום שיר אחד שרנו שלושה, ובין לילה כל גרמניה הכירה אותנו. עדיין גרנו בשווייץ ואני זוכר שער של העולם הזה משנת 1965 עם תמונה של ריקה זראי וכתובת אדומה: הן מביישות את המדינה! בפנים היתה כתבה עם תמונה של אסתר.

● איך הרגשתם כשקראתם את הכתבה וידעתם שבארץ לא מפרגנים לכם?

„הרגשנו חרא. בארץ קיבלו שילומים מגרמניה ונסעו בפולקסוואגנים אבל עלינו ירדו. החרימו אותנו; לא השמיעו אותנו בקול ישראל, פשוט התעלמו מקיומנו.

● איך השפיע עליכם החרם של „קול ישראל" והעובדה שבארץ נחשבתם כמוקצים מחמת מיאום?

השפיע עלינו נורא. ישראל היא בכל זאת הבית. אכלנו אותה. למעשה עשינו, בלי לחשוב על זה בכלל, שירות עצום למדינה. הפכנו לאגדה. עד היום אנחנו אגדה. או יותר נכון: אז עשינו היסטוריה והיום אנחנו אגדה. תחשבי על זוג ישראלי צעיר ויפה ששר בעיברית ומשגע את כל גרמניה. כולם ידעו שאנחנו באים מהארץ. ייצגנו את הישראלי היפה.

● לעומת היהודי הלא יפה?

כן! פיתאום יצא ישראלי יפה וערגן, ולא יהודי מכופף. עשינו שירות עצום, ולא השמיעו אותנו ברדיו. אתי היתה בשוק. היא בחורה מאוד־מאוד רגישה, וגם אני, למרות שאני נראה כזה בריא, אני מאוד רגיש. אבל אני, שלא כמוה, אמרתי לעצמי: הכל יסתדר, לא צריך לדחוף, יבוא יום והכל יבוא על מקומו בשלום.

● ובמשך כל התקופה בה הייתם מוחרמים המשכתם לבקר בישראל?

כל הזמן באנו.

● מי הסיר את החרם לבסוף?

מיסטר זיונינוני הדרך.

● השיר?

לא, זה שכתב את הספר, דן בן־אמוץ. היה לו ערב ראיונות ובאמצעות ראיון איתנו נפתח העסק. אני מכבד את אלה שלא רוצים לנסוע לגרמניה וסולדים מהגרמנים. כל הכבוד, אבל נא להביא בחשבון שגרמניה היא מדינה שעזרה לנו ולא רק על ידי שילומים.

● במשך כל השנים כהן אתה חי בגרמניה, האם ביקרת אי פעם במחנות ריכוז?

לא, אני רגיש לדברים האלה. לא יכול לראות אותם בעיניים. קראתי על הנושא ואני מכיר אותו על בוריו. הצצתי יותר מפעם במיין קאמפף. תראי, רוב בני משפחתי הושמדו במחנות ריכוז. אני טוען שאם לבן אדם יש איזשהו ערך עצמי הוא חייב לסלוח. לא לשכוח אבל לסלוח. אם אין סליחה אין חברה אנושית.

● זה נשמע כמו תירוץ.

לא, אני חי בצורה כזו. אנשים אומרים שאני יותר מדי ליבראלי, אבל זה לא שייך. אם אי־אפשר לסלוח, מדוע לקחו שילומים? מדוע התוצרת הגרמנית כל כך פופולארית בארץ? מדוע מקיימים יחסים דיפלומטיים? מדוע יוהאן שטראוס היה כל כך פופולארי בארץ? אני זוכר שפעם, בראיון לעתון גרמני, שאלו אותי למה אני נוסע במכונית יגואר. עניתי בהומור שאני נוסע במכונית כי היא מכונית יהודית — תסתכלו על האף. בארץ כימעט אכלו אותי.

כשהתחלנו לכבוש את אנגליה ומכרנו שישה מיליון תקליטים של סינדרלה רוקפלה, לא השמיעו אותנו בארץ אפילו פעם אחת. מי שרצה לשמוע אותנו היה צריך להקשיב למצעדי הפזמונים של ירדן ושל לבנון. ברדיו רמאללה היינו שבועות בראש מיצעד הפזמונים אבל בארץ — שום דבר.

● בתקופה שבה הוחרמתם בארץ, כיצד התפתחה הקאריירה שלכם בגרמניה?

היה לנו תקליט בשם שיר העולם, ש־

את האל־אס־די הראשון שלי לקחתי בדירתו של הרב מרדכי פוניק ארנון

יצא לאור בגרמניה. שם שרנו בשבע שפות, הרבה שירים בעברית, ואף לא שיר אחד בגרמנית. השירים של זעירא, למשל, נמכרו במיליונים. אז עדיין גרנו בשווייץ.

ב־1968 עברנו לניו־יורק. עשינו סיבוב הופעות ואחר־כך עברנו ללונדון, שם גרנו עד 1969. הפכנו להיות מספר אחד באירופה. כל חטאנו היה בזה שנסענו לאירופה, קיבלנו חוזה והצלחנו. אני חושב שנורא קינאו בנו בארץ. קנאה היא מחלה בדיוק כמו חזרת או התקררות. זוהי מחלה יהודית שבארץ קיבלה מידים של סטריאו.

■ ■ ■

● כיצד השפיעה עליכם ההצלחה באופן אישי?

איבדנו כל יחס לכסף. היינו מרוויחים בערב אחד 25 אלף מארק שזה כמו 50 אלף דולר או כמו שניים וחצי מיליון לירות של היום, לקונצרט. כשמרוויחים כל־כך הרבה כסף, הבן־אדם לא יודע מה קורה איתו. אני באתי מחיפה, בגיל 20 נפטר אבי, ואני הפכתי לראש משפחה ופירנסתי חמישה אנשים. ופתאום נופל עלי מבול של כסף! גרנו

אכלתי אותה במליונים. חילקתי לכל אחד דירות ומכוניות בהשפעת הסמים

במלונות חמישה כוכבים, נסענו ברולס־רויסים וביגוארים ואז באה עלי הצרה. מרוב זה שהיה לי הכל לא היה לי שום דבר, ונפלתי לסמים. אסתר ידעה על זה והתחילו בעיות.

כשאדם לוקח סמים ההתפתחות שלו קצת אחרת מזו של אדם שלא לוקח. כששני אנשים שגם חיים יחד וגם עובדים יחד לא נמצאים באותו ראש, זה מתפתח לכיוון רע מאוד. המצב הגיע לכך שפשוט לא היינו מדברים שבועות. היינו נפגשים רק בחזרות לפני הופעה. גרנו בסוויטות מפוארות בבתי מלון, אבל בשני חדרים נפרדים. כשהיו באים עיתונאים לעשות כתבה על הזוג הצעיר, היפה, המצליח והמאושר, היתה המשרתת מסדרת קצת בגדים שזה ייראה כאילו אנחנו חיים יחד והיינו עושים להם הצגה.

ב־1969 התפוצצו היחסים, ואני החלטתי שאני לא יכול יותר. לקחתי שתי מזוודות ובאתי לארץ. חשבתי שאראה את המשפחה שלי, אליה אני קשור מאוד, והכל יחזור על מקומו בשלום.

ברחתי למידבר, הייתי שישה שבועות באילת ובנואיבה, חיפשתי רק שקט, חיפשתי להיות במקום שאין בו אנשים. הייתי דפוק על קוקאין ועל כדורי קוולוד. הייתי רוקח לא מוסמך — כל כדור שאת מעלה בדעתך היה אצלי בתיק. בארץ גם לקחתי את האל־אס־די הראשון שלי. אחד מרבנינו המפורסמים היושבים היום בירושלים ועובדים בחרדת־קודש את האלוהים, הרב פופיק ארנון, היה איתי. לקחתי את הטריפ אצלו בדירה. הייתי אז עם שחקנית גרמניה מפורסמת בשם איריס ברבן. היה לי כאב ראש וביקשתי כדור. היתה שם בחורה ישראלית שגרה בניו־יורק, ובמקום כדור נגד כאב ראש היא נתנה לי טריפ בלי שאדע. זה היה הטריפ הראשון שלי, ומאז, במשך שישה שבועות, לקחתי 37 טריפים. ואז נסעתי לפורטוגל, קניתי חלקת אדמה וחיפשתי תחליף לאילת.

● האם בתקופה ההיא הורבקה לך תוויות הפלייבוי?

באותה תקופה הייתי מעורב בשערורייה. חברה שלי השאירה לי פתק שבו כתבה: „אני יודעת יותר מדי." התפוצץ לה הראש והיא לקחה כדורי שינה. הצלתי אותה בדקה התשעים. הייתי תחת השפעת אל־אס־די אבל הבאתי אותה לבית־החולים. העתונים יצאו בכותרות: „הוא עזב את אשתו, עושה צרות לבחורות והן מתאבדות בגללו." המראה שלי השתנה. התחלתי לגדל שיער ונפטרתי לגמרי ממראה הילד הטוב והנקי שהיה לי כשהייתי עם אסתר.

כשהייתי בארץ החלטתי שאני לא רוצה להיות זמר והחלטתי להקים חברה. היה לי המון כסף ורציתי להפיק זמרים אחרים. אכלתי אותה בכמה מיליונים. חילקתי לכל אחד דירות ומכוניות, והכל בהשפעת הסמים. הכל התחלק לי בין האצבעות. דונה סאמר היתה מנקה לי את המטבח בבית, ועשתה לי כמה קורות רקע בהקלטות. היא היתה אז סטאר־טיסטית בשיער שהוצג במינכן, יואנ הייתי מלך.

באותה תקופה גם התחלתי להשמין. היו לי חיים מופרעים לחלוטין. היה לי כלב קולי בשם מויישלה שנסע רק ב־רולס רויס, בשום פנים לא הסכים להיכנס לתוך היגואר. כל דוגמנית שהגיעה למינכן עברה לפחות יומיים־שלושה בבית שלי. לבשתי אז שמלות לבנות ארוכות, היה לי שיער ארוך וזקן והייתי מדבר עם אלוהים בעברית. לפני חדר המיטות שלי היה חדר מדיטציה ומי שהגיעה אלי היתה צריכה להגיע לריכוז מכסימאלי, לפני שזכתה להיכנס לחדר המיטות.

החדר הזה היה סיפור בפני עצמו. אני אספן של מנורות והיו לי כל מיני מנורות סטייל אלאדין. יש לי מנורה פרסית עתיקה מהמאה השמונה־עשרה עם כדור כחול, שהיתה מפיצה אור כחלחל בחדר. בזמנו לא הבנתי למה עתונאים היו באים לראיון ונשארים אצלי יום או יומיים. היה אצלי בבית כל טוב, חוץ מהרואין היה לי כל סם שאת מעלה על דעתך. לנהג שלי היה ג'וב קבוע: הוא היה צריך להאכיל את מויישלה ולהכין ג'ויינטים בגודל של שופרות של יום כיפור. ניקרתי לגרמנים את העיניים. נראיתי כמו יהושוע לא הפרוע אלא הנוצרי. לא היה יום ולא היה לילה, היתה לי דירה משגעת אבל היא לא הספיקה לי. עברתי לבית כדי שלמוויי־

יותר מדי!

(שירו של אבי עופרים, שנכתב בכיא הגרמני.)

לא ידעתי מה זה עומק. חלמתי על גבחים.
רציתי רק לעוף מהר וקצת להשתחרר.
גם בפנים וגם בחוץ שקעתי במירוץ,
הרגשתי פחד, אני לחוץ, ואז בא הפיצוץ!
יותר מדי הראש עובד, יותר מדי הגוף רועד,
יותר מדי אני בודד, יותר מדי שורת חיוורים,
יותר מדי לא מוותרים, יותר מדי כולי שבור,
כבד מדי להיות עצור, יותר מדי אני מכור.
יותר מדי מן התבלין, יותר מדי על הסכין,
יותר מדי אני מבין.
כל היום גלולות עם קרח, לזה קוראים טיפול,
שיחקתי את ה־SUPER COOL, עברתי את הגבול.
לא מצאתי את השקט, פארנויה בלי הפסק.
חיפשתי בעזרת האל — מיפלט להיגמל.
עכשיו חבנתי מה זה עומק, ירדתי מחגבחים,
למדתי מה זה יותר מדי. מספיק, זה לא כדאי!
יותר מדי! כבד לי, די!!!

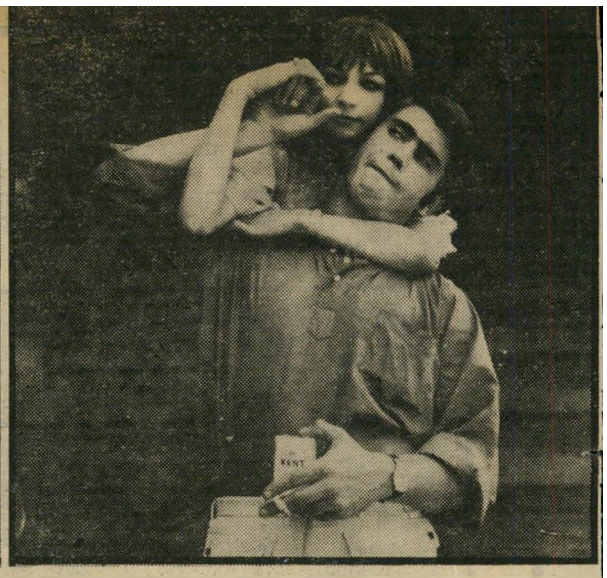

אבי עם אסתר
נשואין רק על הנייר

אדיר הנוער
מדיטציה לפני חדר־המיטות

לפני המעצר
מכור לקוקאין, לאופיום ולהרואין

שלה תהיה חצר. הבית שלי הפך לבית הארחה שעד היום הוא אגדה במינכן.

■ ■ ■

● אלה היו השנים הטובות. מתי התחילו הרעות?

זרקתי כמה מיליונים וב־1974 מצאתי את עצמי בלי כלום. מצד אחד הייתי קורח ומצד שני הייתי קרח. ביזבזתי למעלה מחמישה מיליון דולר, ושקעתי בבור ללא תחתית. התמכרתי לסמים. ולא היה לזה סוף. מצאתי את עצמי עירום ועריירה. רק אתמול אפילו פליני הגדול לא היה מצליח לתאר בקולנוע את מה שהתרחש בבית שלי, והיום אני שום דבר. הבנתי פתאום שחייתי בשקר גוראי כשאמרתי שהכל נהדר: הפכתי למטיף, הרגשתי כמו גורו, לקחתי פראזיטים קטנים והפכתי אותם לפראזיטים גדולים. ניסיתי לעזור לאנשים. רציתי שיאמינו באלוהים שיאהבו זה את זה. ואז נגמרה תקופת החשיש והציגלה ובאו הכבדונים.

● כשאתה אומר כבדונים למה אתה מתכוון?

לקוקאין. לשחור. עדיין לא להרואין.

● הסתבכת עם העולם התחתון?

לא. הם אהבו אותי. הבית שלי היה

רעדתי כל הזמן. הייתי מכור לסמים. הייתי חופס קריזות והייתי המום

בית פתוח ולא היה הבדל בין העולם העליון לעולם התחתון.

● אתה מספר בעצמך שרכשת סמים בכמות גדולה. האם סוחרי הסמים לא סחטו אותך, לא ניצלו אותך?

היו מביאים לי מתנות כי תמיד כש־היו לי סמים חילקתי. כמו שלאחרים באים עם בקבוק, אלי היו באים עם חשיש או קוקאין. בכלל, באירופה הסוחרים הקטנים שמביאים אליך את הסמים הביתה הם לא עולם תחתון. הדגים הגדולים, סוחרי הסמים הגדולים, זה כבר עניין של ממשלות שאפילו המאפייה קטנה עליהן. הסוחרים הקטנים הם אלה שלוקחים לעצמם קצת ממה שהם מביאים אליך. אילו רציתי, יכולתי להיות מעורב בעסקות של סמים כדי שהסמים לא יעלו לי, אבל אף פעם לא רציתי.

● מתי הסתבכת עם החוק?

זה סיפור ארוך, שהתחיל עם ההרגשה שלי באותה תקופה, שאני יכול לקחת אבן ולהפוך אותה לכוכב. לקחתי בחורה שהיתה פרימה־בלרינה בשם מרגוט וורנר ועשיתי אותה כוכב. את כל התיכוף של ההצלחה המטיאורית של אסתר ושלי הכנסתי בה. שנים קודם היה לי איתה סיפור. כעת, כשהתחלנו לעבוד ביחד, היא אמרה לי: „גבר כמוך הוא מה שאני צריכה." אמרתי לה ש־אנחנו רק עובדים, בלי רומנים.

כדי להעלות אותה הופעתי יחד איתה ומההתחלה דרשתי ארבעת אלפים דולר להופעה. הגענו למצב שבו קיבלנו שנים עשר אלף דולר להופעה, וזה המון כסף. הייתי המפיק־מנהל־מלחין־מעבד שלה. הרווחתי עליה מארבעה כיוונים והקמתי לי מעצמה קטנה.

● וככך אותה תקופה היית מכור לסמים קשים. איך עמדת בקצב העבודה המשוגע של עולם הפופ.

חוש האחריות שלי והשנים בגרמניה לא נתנו לי ללכת עד להפקרות ממשית, ועד 1977 היו לי שלוש שנים טובות. ב־77 התחילה ההפקרות והתחלתי גם עם הרואין.

● הזרקת?

רק לפני הסוף. פעמיים הייתי הצי מת. חסר הכרה. היו צריכים להנשים אותי.

● מי הציל אותך?

פעם חברה שלי, ופעם אנשים שבאו אלי הביתה. איזה זמר מתחיל והחברה שלו.

החשיש ואני שאלתי מה זה? אמרו חשיש. צחקתי ואמרתי להם שלא צריך להגזים, אבל עצרו אותי וזה עשה כותרות מרעישות במשך שבוע. החזיקו אותי במעצר. אמרתי להם: „בואו אלי הביתה, חפשו אם יש לי סמים."

ביניתיים העתונאית צילצלה הביתה וניקו את הבית. השוטרים חיפשו עד שלוש בבוקר ולא מצאו כלום. העיתונים עשו צחוק מהמישטרה וכל הנוער הגרמני מחא לי כף. הרגשתי גיבור גדול אבל השוטרים אמרו לי: „אדון עופרים אל תדאג, אתה עוד תשב אצלנו."

ואז התחילו לעשות אצלי בבית כל מיני חיפושים וכל מיני יצורים הסתובבו סביב הבית. הם פשוט חיכו להזדמנות הראשונה כדי לתפוס אותי. והזדמנות אכן הגיעה.

ב־1977 הבאתי לגרמניה את יגאל בשן עם כל המישפחה. רציתי להפוך אותו לסטאר. הוא הופיע בסיבוב עם מרגוט. עשיתי לו חוזה ולקחתי אותו להקלטות בלוס־אנג'לס. אני לא כועס עליו אני כועס על עצמי.

אבי כמפיק פופ
„הפכתי פראזיטים קטנים לפראזיטים גדולים..."

● והעיתונות ניסתה את חייך הפרטיים בהיסטות?

בכל שבוע סיפור אחר. נכון שלא הייתי מלאך, אבל תשעים אחוז מהסיפורים היו בלוף, ותשעים אחוז מהראיונות היו שקרים.

■ ■ ■

● מתי נעצרת לראשונה?

ב־76'. הבאתי עתונאית אחת לשדה־התעופה ובצרור המפתחות שלי היתה סיגרית חשיש. אנשים ראו אותי ותיכף התנפלו, ואני חילקתי חתימות. כשחזרתי למכונית המפתחות נעלמו. מישהו עצר אותי ואמר שהוא מהמדור הגרמני. „שכחת את המפתחות, אדון עופרים?" לא הספקתי להגיד ג'ק רובינזון והוקפתי בשוטרים ובכלבים.

האמת היא שלא ידעתי שהיה לי חשיש. ידידה שלי הכינה לי ג'וינט לדרך ורצתה שזאת תהיה הפתעה. הראו לי את

● מה הקשר בין יגאל בשן ובין פרשת ההסתבכות שלך עם החוק הגרמני?

אמרתי לך שהמישטרה חיכתה לי בסיבוב. יגאל סיפר למזכירה שלי שכשהיינו בסיבוב בברלין היה עלי 40 גרם קוקאין. הוא גם סיפר לה שפעם, כשנסענו למזרח־ברלין, מצאו אצל הנהג שלי חשיש ושישלמתי 1200 מארק כדי לשחרר אותו. זה היה בזמן שמרגוט החליטה שהיא רוצה לבטל את החוזה, וביגלל פליטת הפה של יגאל אכלתי אותה.

מרגוט החליטה שהיא רוצה לצאת מהחוזה וגם יגאל רצה. את יגאל הוצאתי בלי בעיות, ולמרגוט אמרתי: „אם את רוצה לצאת מהחוזה, תדעי לך שתוך שנה תהיי בתחת." זה לקח פחות משנה. איתי היא היתה הכוכב של גרמניה והיתה מוכרת עשרות אלפי תקליטים. מאז שיצאה מהחוזה איתי עשתה שלושה תקליטים ומכרה אולי חמשת אלפים עותקים. אבל לא נתתי לה לצאת מהחוזה כל כך בקלות. תבעתי אותה למישפט אזרחי ויגאל היה עד הגנה. הוא התבייש לחזור על הסיפור עם הסמים.

פגשתי אותו לפני כמה ימים והוא אמר לי: „תאמין לי אבי, לא סיפרתי שום דבר." את יודעת מה, אני לא מאשים את יגאל, כי בזכות זה שהוא סיפר על הקוקאין השתנו כל חיי. בסופו של דבר אני צריך בעצם להודות גם ליגאל וגם למרגוט.

● מה קרה אחרי שיגאל בשן סיפר, לדבריך, שהיו ברשותך ארבעים גרם קוקאין?

אמרתי לך קודם, שהמישטרה חיכתה לי בסיבוב. הם רק שמעו סמים והכניסו לתמונה את המדור הגרמני. טענו שאני עלול לברוח כי אני אזרח זר, ודרשו מעצר. אף פעם קודם לכן לא הייתי בבית־סוהר. אני אדם שחי חופשי־חופשי.

הכניסו אותי לחדר צר ורק למעלה היה חריץ קטן שדרכו נכנס אור. המיזרון היה על הרצפה ולידו בית שימוש. אני לא יכול לתאר במילים את מראה החדר הזה.

● כמה זמן ישבת?

היו לי חיים מופרעים. כל דוגמנית שהגיעה למינכן עברה קודם כל דרך הבית שלי

חודש. אחר כך העבירו אותי לשטדלהיים, שהוא בית־המעצר הקשה ביותר באירופה. יש בו אחוז המתאבדים הגבוה ביותר. כל סוף שבוע יש בבית־המעצר הזה שניים־שלושה מתאבדים. התנאים שם הם אומנם לא כמו במחנה ריכוז, אבל הגרמנים הכניסו לשם את כל הטריפים של אז עם כל החוכמות של היום. תאמיני לי, רמלה היא גן־עדן לעומת שטדלהיים. הם פשוט שיכללו את השיטות של הימים ההם.

היה לי מסמר בנעל והם לא הסכימו להחליף לי את הנעליים. אם הייתי ממשיך ללכת עם הנעליים עוד יומיים היו קוטעים לי את הרגל. הייתי מבודד לגמרי. לא היה לי עם מי לדבר. הייתי הרוס ומיואש. חשבתי שאתבד. עורך־הדין שלי אמר לי: „אם אתה רוצה לצאת מכאן, תודה. לכל היותר תקבל שנה על תנאי, אבל אתה חייב להגיד שם של סוחר סמים." במינכן חשבו שישברו אותי ואנשים התחילו לברוח מן העיר.

מצבי היה נואש. הסוהרים טרחו להרעות לי מה מצפה לי. הם היו לוקחים אותי למירפאה ובדרך היו פותחים דלתות, כביכול בשוגג, והייתי רואה איך

(המשך בעמוד 76)

שידור

מאחרי הקלעים

מיבצע אלכס

ב„פורום החדשות" דנו בלוגיסטיקה הדיווחית של ביקור ראש־הממשלה, מנחם בגין, באלכסנדריה כאורחו של נשיא מצריים, אנוור אל־סאדאת. ב„פורום" הוחלט על מישלוח צוות־דיווח מורחב, בשל הבעיות העשויות להתעורר בסיקור ביקור זה.

שני צוותי־כתבים יצאו למצריים — הראשון בראשותו של הפרשן והכתב **אהוד יערי**, שהגיע לאלכסנדריה לפני ראש־הממשלה ופמלייתו. צוות שני הגיע לשם במטוסו של ראש־הממשלה, בראשותו של הכתב־המדיני **אלימלך רם**. שני צוותים אלה מפיקים את מישדריהם תחת שרביטו של **גיל סדן**, שמונה לצורך זה כמפיק המסע. אחד משני הצוותים עשוי להישאר במצריים, כדי לסקר את המשך ביקורו של שר־הביטחון, **אריאל** („אריק") **שרון**.

עיקר בעיות הדיווח מאלכסנדריה נובע מהתיקשורת המשובשת במצריים בכלל, ובין אלכסנדריה לקאהיר בפרט. סדן, שישב בבניין הטלוויזיה בקאהיר, קלט את החומר המצולם שנשלח אליו ברכבת מאלכסנדריה, ערך אותו, ושיגר אותו באמצעות הלוויין ארצה. במקביל הוכן קו־טלפון פתוח מצוותי־הטלוויזיה בבית־המלון באלכסנדריה לחדר־הקול בבניין הטלוויזיה בירושלים, כדי לאפשר דיווח ישיר על הפגישות באלכסנדריה.

לצוות מחלקת־החדשות העברית נלוותה הכתבת־המדינית של הטלוויזיה הערבית, **מרסל שגיב**, שתדווח על הפגישות בערבית.

עימות גורן־ידין

בבוקר העימות שנערך במסגרת התוכנית מוקד בין הרב הראשי שלמה גורן, ובין סגן ראש־הממשלה לשעבר, הארכיאולוג **יגאל ידין**, עם פירסום פסק־ההלכה של הרבנים־הראשיים האוסר על המשך החפירות בחלקה ג' בעיר־דויד, לא היה ברור כלל אם יסכים גורן לבוא לעימות עם ידין.

הרב גורן סירב בעקשנות להפצרותיו של **יעקב אחימאיר**, עורך מוקד, ו־

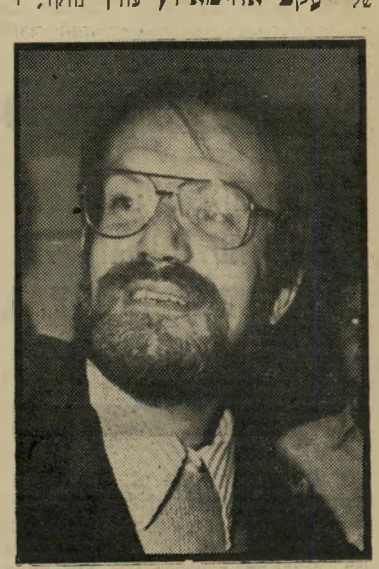

כתב סגל
בדרך לשוק־העבדים

ידיעה על כך אף התפרסמה בבוקר המישדר באחד היומונים.

כאשר סירב גורן, נכנס לתמונה מנהל חטיבת־החדשות, **טוביה סער**, שהצליח, במאמץ רב, לשכנע את הרב הראשי לבוא לעימות זה, באומרו שצפוי לו רווח מכך במהלך המאבק הציבורי המתחולל על נושא זה.

התוצאה: אחת מתוכניות מוקד המעולות ששודרו אי־פעם במסגרת חדשותית זו בטלוויזיה הישראלית — עימות בין שני אישים, ושתי דיעות כה קוטביות (ראה יומן אישי).

ספיחי שפיגלמן

הדי הפיתרון הזמני למחלוקת בת ארבעת־החודשים בין שר־האוצר **יורם ארידור** ובין ראש השולחן־הכלכלי של הטלוויזיה, **אלישע שפיגלמן**, עשויים להעסיק עוד זמן רב את מוסדות אגודת־העיתונאים. בין כתבי הטלוויזיה והרדיו, שהיו הנפגעים העיקריים מפרשה זו, שוררת מרירות רבה על האופן שבו נעשה נסיון להחליק אותה, בדרך של הסכמה מתחת לשולחן. דרך זו עשויה לפגוע גם בעתיד בחופש־העיתונות ולכפות על אמצעי־תיקשורת את נוסח הדיווח, זהות המדווח ואמצעי הדיווח.

בשבוע שעבר, כאשר התכנסה ועדת־העורכים לדון בתגובתה על פרשת ארידור־שפיגלמן, הותקפו בחריפות האופן והדרך שבהם הוצע הפיתרון הזמני, שאיפשר לארידור לרדת מהעץ שעליו טיפס. סיבה נוספת לזעמם של העורכים: פגישה מיניסטריאלית נוספת שערך שפיגלמן, בטרם יצא ל„חופשתו", עם השר הממונה על רשות־השידור, **זבולון המר**. ועדת־העורכים ראתה בפגישותיו של שפיגלמן פגיעה בכושר־העמידה המיקצועי של העיתונאים בנושא עקרוני זה.

פרט שאותו לא ידעו חברי ועדת העורכים: נשיא איגוד־עיתונאי־ישראל, **לוי־יצחק הירושלמי**, חבר הנהלת מעריב וחבר מליאת רשות־השידור, נתן את הסכמתו למיפגשים אלה.

מילכוד מוסינזון

מזה קרוב לחודשיים שוקלת מנהלת מחלקת־התוכניות בטלוויזיה, **אפתר סיפר**, פרישה מתפקידה וחזרה לתפקידה הישן כמנהלת המחלקה־לילדים־ולנוער. הסיבה לשיקולי פרישתה, אחרי שנת־כהונה אחת, שעליה סיכמה עם הנהלת רשות השידור היא שלא היקצו לה משאבים ולא נתנו לה יכולת־תימרון כפי שהיא חפצה.

השמועה על התפטרותה העתידה־לבוא של אסתר סופר הביאה לעימות חריף בינה ובין **אביטל מוסינזון**, ששב לטלוויזיה אחרי חופשה־ללא־תשלום בת תשע שנים. מוסינזון נכנס לחדרה של סופר ואמר לה: „את הטעית אותי!"

כאשר נשאל „במה?" השיב מוסינזון: „אילו ידעתי שאת הולכת, הייתי הולך על המיכרז שלך!" הדברים הרתיחו את סופר, שהפצירה רק לפני כחודש ימים במוסינזון שיקבל על עצמו את ניהול מחלקת־התרבות של הטלוויזיה.

במיקרה שסופר תחליט להתפטר, ה־מועמד הוודאי של ההנהלה לקבלת התפקיד הוא **יאיר אלוני**, המכהן כיום כמנהל מחלקת הסרטים התעודיים. אלוני הצליח במהלך החודשים שבהם הוא מנהל את המחלקה להעמיד אותה על הרגליים, ולהביא לאישור תוכנית של מישדרי־תעודה רבי־עניין ושיבוצם בלוח התוכניות החדש של הטלוויזיה.

ארידור ידון ויאשר

אחת הפגישות המוזרות והתמוהות ביותר, שנערכו באחרונה בארץ, היתה ישיבה שנערכה בהשתתפות **שלמה עבאדי**, סמנכ"ל רשות־השידור, **איתן רף**, חבר הכנסת הכללי של מישרד־האוצר **ישראל ארקין** הממונה על תקציב־המדינה. ברגעים מסויימים, הגיעו הטונים של המשתתפים בישיבה זו לסיגנון הספר 1984 של ג'ורג' אורוול.

הפגישה דנה בתקנת שר־האוצר **יורם ארידור**, בדבר הקפאת התקשרויות חוזיות של המדינה (מישרדי ממשלה ורשויות ציבוריות) עם ספקים פרטיים.

לנציג רשות־השידור הובהר עקרונית שנאסר עליו לערוך התקשרויות כלשהן עם ספקים, תסריטאים, חברות־הפקה, אולפנים ותחקירנים. כאשר הסביר שלמה עבאדי לאנשי האוצר כי הטלוויזיה נכנסת, כמינהגה מדי שנה, לתיכנון חדש, ויש צורך בהתקשרויות חדשות לשם יצירת סרטים, הקמת תפאורות, תיחקור וכל שאר מרכיבי הטלוויזיה, הגיב ארקין: „אז תמשיכו להפיק את התוכניות שהפקתם."

בתגובה על טענתו של עבאדי שהדבר לא יתכן, קבע ארקין: „אני אביא את הדבר לשיקולו של יורם ארידור, והוא יחליט על כך!"

למשמע דברים אלה העיר איתן רף: „זוהי פוליטיזציה של רשות־השידור..."

הישיבה הסתיימה בלא סיכום כלשהו. מסירת החלטות הפקתיות של רשות־השידור לידי שר־האוצר, ארידור, ובמיוחד לאור הסיכסוך בינו לבינה, עשוי להפוך את ארידור לממונה־בפועל על כל התרבות בבניין הטלוויזיה. דבר הסותר את חוק רשות־השידור.

פסקול

3 סאטיריקנים

כתבתו המעולה של **ישראל סגל** על ההזנחה המישטרתית הפושעת בכבישי דרום הארץ לא היתה מתוכננת. סגל היה בדרכו עם צוות־טלוויזיה לצומת ידי־מרדכי, כדי להכין כתבה על „שוק העבדים" המתנהל במקום זה מדי בוקר בבוקר. בדרכו נדהם למראה העזובה המישטרתית בצמתי הדרום, יומיים אחרי תאונת־הענק שהתחוללה שם. בו במקום החליט לשנות את נושא כתבתו, ולערוך כתבה על נושא זה. כתוצאה מכתבתו הקים המפכ"ל **אריה איבצן** ועדת־חקירה לבדיקת העזובה המישטרתית הזו ●● **יצחק בן־נר** העלה בתוכנית הבוקר שלו, נכון לעכשיו, כמה רעיונות על משבר ארידור־שפיגלמן. בין השאר הציע ששפיגלמן ייכתוב 100 פעם „אני לא מחרים את ארידור", ש**וולטר קרונקייט** יראיין את ארידור. שפיגלמן וארידור יריבו בשבת באיצטדיון בלומפילד... וכל ארידור יכול לבחור בשפיגלמן שלו... ●● בישיבתה של ועדת־החינוך־המדע־וההסברה של מליאת רשות־השידור, בראשות **מיכה ינון**, שעסקה באישרור תיכנון־החורף של הטלוויזיה, הועלתה הדרישה לתוכנית סאטירית חדשה בטלוויזיה. **יוסף לפיד**, ששיסע את דבריו של ינון, אמר: „תראו, מתוך שלושת הסאטיריקנים שישנם בארץ, **דוש** (קריאל גרדוש) יושב בלונדון (כגספה חרבות), **אפריים קישון** חי בציריך (כתושב), ואני משמש כמנכ"ל רשות־השידור, כך שאין מי שיכתוב סאטירה..." חברי הוועדה פרצו בצחוק, ואישרו את ההצעה להעלות, במהלך תיכנון החורף, תוכנית סאטירית חדשה בטלוויזיה ●● הטלוויזיה הירדנית תתחיל בעוד כמה חודשים לשדר סרטים המלווים בתירגום לעברית. לצורך זה רכשה הטלוויזיה הירדנית מכשיר להדפסת כותרות בעברית. תחילה יובא תירגום עברי לסרטים בלבד. את התירגום יספקו מתרגמי סרטים ישראליים שיופעלו באמצעות קבלן־מישנה ירושלמי ●● בימים אלה עומד להתפרסם מיכרז להפצתה של הסידרה עמוד האש בקאסטות ●● בימים אלה נבדקת אפשרות של עתירה לבית־המישפט־הגבוה לצדק של **אורלי יניב** נגד **טוביה סער** ו**יוסף לפיד**, מעבידיה בעבר ברשות־השידור. הסיבה: אי־העסקתה של יניב, בשל היותה מגישת מישדרי־התעמולה מטעם המערך בבחירות לכנסת העשירית. לטענתם של אוהדי יניב, חייב להעשות לה צדק, ואין סיבה שנאמנות הטלוויזיה הלימודית תעסיק את תועמלן־הליכוד, **ספי ריבלין**, בעוד שיניב עשתה את אותו הדבר.

שנה טובה לארידור

בימים אלה עסוקים כמה מעובדי הטלוויזיה בחיפוש אחר כרטיס־ברכה לראש־השנה, שהיה נפוץ מאוד בסוף שנות ה־60. בכרטיס זה נראה ראש השולחן הכלכלי של מחלקת־החדשות בטלוויזיה, אלישע שפיגלמן, במדי צנחן, כשהוא מחבק חיילת מחיל־הים ליד הכותל המערבי, ומתחתם הכיתוב: „שנה טובה ורוב אושר".

כוונתם של עובדי־הטלוויזיה לשגר איגרת ברכה זו, אם תימצא, לשר־האוצר יורם ארידור, כדי לפייס אותו. העתק של כרטיס־ברכה זה ראה אור לפני שנתיים, בספר שנה טובה בהוצאת כתר.

אלישע שפיגלמן בכרטיס־הברכה
תכלה שנה וקילקולתיה

רק 21,400 שקל
(כולל מ.ע.מ.)

כל השכלולים כמו בדגמים הגדולים:

★ רוחב אידיאלי - 71 ס"מ.
★ חיסכון באנרגיה - לפי תקן משרד האנרגיה האמריקני (D.O.E.).
★ מחיר נמוך במיוחד - נכלל במסגרת ההנחה במיסים של משרד האוצר.
בכל מקררי "ג'נרל אלקטריק" - כיוון פתיחת הדלת לפי הזמנת הרוכש.

MADE IN U.S.A

היה כדאי לך לחכות:
הגיע מקרר ג'נרל אלקטריק 15 קוב.

מקררי "ג'נרל אלקטריק", בגדלים מ־15 עד 24 קוב, מיוצרים על־ידי הקונצרן הגדול ביותר בעולם לייצור מכשירי־חשמל. גם בישראל מועדפים מקררי "ג'נרל אלקטריק" והם זוכים מדי שנה בתואר "המוצר הנבחר".
קני מקרר "ג'נרל אלקטריק" אצל הנציג הבלעדי בישראל, ותקבלי:

- אחריות מלאה של היצרן והיבואן.
- 15 שנות ביטוח ושרות של "ג'נרל מהנדסים" בתום שנת האחריות הראשונה.

הקפידי לקנות את מקרר "ג'נרל אלקטריק" אצל "ג'נרל מהנדסים", ותבטיחי לעצמך מחיר ריאלי, אספקה מיידית מן המלאי, שרות אמין ואחריות.
בואי עוד היום לאולמי התצוגה שלנו או לסוחרים המורשים — ודרשי תעודת אחריות מקורית של "ג'נרל מהנדסים".

קני את המקרר הנכון במקום הנכון.

GENERAL ELECTRIC

Hotpoint

הדגמים הזהים "הוטפוינט" ו"ג'נרל אלקטריק" בהספקה שוטפת.

ג'נרל מהנדסים בע"מ
נציגים בלעדיים של ג'נרל אלקטריק ארה"ב
1981–1951
30
שלושים שנות שרות

יבוא, אחריות ושירות —
ג'נרל מהנדסים בע"מ
מקבוצת חברות בנק דיסקונט.
אולמי תצוגה: תל־אביב, רח' אחד העם 11, טל. 653143; ירושלים, רח' הלל 24, טל. 227381
ואצל הסוחרים המורשים מטעמנו. משרד ראשי: הרצליה ב', אזור התעשיה, רח' משכית, טל. 052–52233;

אולטרסול של דר' פישר
לשיזוף טבעי

הידע הרפואי הנרחב של פישר מעבדות פרמצבטיות ומחקרים רבים שנעשו בארץ ובחו"ל עזרו בפיתוח התכשיר החדיש המקנה לעור שיזוף יפה אך גם בריא.
הבסיס התחליבי בתרכובת החדישה מקנה לעור שיזוף בריא תוך סינון הקרניים האולטרה סגוליות המזיקות של השמש, ומעניק לעור לחות.
תכשירי אולטרסול מופיעים בדרגות 3-15 בהתאם לסוג העור ולזמן השהייה בשמש כאשר 8-15 מיועדים לעור רגיש במיוחד ולתינוקות.

כל מה שאת צריכה מהשמש.
לא יותר.

תמונות צבעוניות
משקופיות

על המקום

עכשיו אתה יכול לקבל-על המקום
הדפסות צבע בגודל 10×8 ס"מ
משקופיות הצבע שלך. בוא עם
השקופית שלך- וחזור הביתה עם
הדפסת צבע-על המקום.

המרכז לצילום מיידי
דולפינריום תל אביב טל.03-653403

Polaroid כיאון דגון צרכי צילום בע"מ

"לא טוב היות האדם לבדו"

רעים

הכרויות למטרת נישואין
19 שנות מוניטין
העסק הגבחר לשנת 1981

תל אביב, רח' בן יהודה 58 טל. 03 282932

הופיע! במפתיע!

העתון „החם" שכולם ציפו לו!
„יבש כמו בנגב"
(עתון צעירים 30—18)
שלח/י 3 שקלים לקבלת עותק לביתך.
שלח לת"ד: 31232, ת"א 61312.

החתן לנגר החובב

כ-60% חסכון

המקום היחיד בארץ
המשלב תכנון אישי
לפי מידות הלקוח
עם הרכבה עצמית
באיכות וגימור מעולים

ת"א, רח' הפטיש 4 (פינת הרצל 125) טל. 821795
פתוח: 9.30 — 18.00; יום ו' 8.00 — 13.00
פרוספקט ישלח לכל דורש

רשת
חנויות ליריק
לספרות ולאמנות

גאה להודיע על פתיחת
חנות חדשה
בכפר־סבא (ברח' וייצמן 87)
במוצ"ש (29.8.81)

בליריק כפר־סבא
מבחר עשיר של ספרים, ציורים,
תקליטים וקסטות
שירות אדיב ויעוץ מקצועי

לרגל הפתיחה:
מבצע הנחה של 25% לספרים*
ו־15% לתקליטים וקסטות*

להתראות בליריק

* בתעודות קניה.

אגוז המנהל

קריאתך
ראשונה
גנו
גיע
גליך
בית המלון
היכל התיאטרון
בנק ולכל מקום
ם מיטב
מיכשור והחומרים
נו ננקה
טיחים
וקיר לקיר,
פות וכורסאות
זיר להם את צורתם
וונם המקוריים.
וק מהם את כל האבק
בצע ניקוי עד לב
שטיח והבד, בשיטת
גל-רבב
גל רבב
AL REVA
קוי שטיחים,
פות וכורסאות
מרכז בעלי מלאכה 43,
-אביב,
03-333838,
03-339322, 3303
אים מיוחדים למנויים

יום רביעי

26. 8

● **סידרה לילדים: עולמו של וולט דיסני (5.30 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** שם הסרט „הרפתקאות צ'יפ ודייל" בסרט מצויר, המספר על זוג סנאים וחבריהם מיקי־מאוס, דונאלד־דאק, פלוטו ואחרים.

● **מדע־בידיוני: חלוצי החלל (6.15 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** החללית ארגו נלחמת עם אנשי כוכב שבת ומצילה את הנחתים.

✱ **סרט קונגו: שאלה של אהבה (10.00 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** אב ואם לסבית, שהתגרשו, נאבקים כל אחד בדרכו כדי לשמור תחת חסותו את ילדם. בתפקידים הראשיים: ג'נה רולנד וג'ין אלכסנדר.

יום חמישי

27. 8

● **מדע פופולארי: חיים עלי אדמות (5.30 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** פרק חמישי בסידרה הנהדרת של דיוויד אטנבורו, תחת הכותרת כיבוש המים. הפרק מספר על הדגים ועל יצורי־מים אחרים.

● **סידרה בלשית: תעלומת שיבעת השעונים (10.30 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** עיבוד לטלוויזיה בן שני חלקים למותחן שכתבה סופרת הבלשים הידועה אגאתה כריסטי. כוכבי הסידרה: ג'ין גילגוד, הרי אנדריוס, צ'ריל קמבל וג'יימס וורוויק. העלילה שזורה בכל המרכיבים האופייניים לכריסטי: מוות פתאומי, נערות יפהפיות וטיפוסים מוזרים. בפרק הראשון: במהלך בילוי סופשבוע בבית קייט מתגלית גווייתו של אחד האורחים, הנמנה על עובדי מישרד־החוץ הבריטי. ניסיון להתחקות אחר הרוצח מוביל את המחפשים לגילויים מפתיעים של גוויות נוספות.

יום שישי

28. 8

✱ **סידרה לילדים: הקלברי פין וידידון (3.00 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** הפרק האמת כולה מספר כיצד ג'ים מוותר על חרותו כדי להשיג רופא שיעזור לתום סוייר, המוחזר לביתה של דודה סאלי. בינתיים מגיעה הדודה פולי ומספרת לכולם את האמת.

● **סרט ערבי: האהבה האסורה (5.32 — שחור לבן).** תיאור מערכת היחסים בין בני משפחה

קדי: שלושת המוסקטרים
יום שישי, שעה 9.15

שבה האם נישאת בשנית לאחר שבעלה נהרג בתאונת־דרכים. הבת לא אוהבת את אביה החורג ולא משלימה עם נישואי אמה. מערכת היחסים בין האם והבת מתערערת לאחר שהבת מתארסת פעמיים, ובשני המיקרים מתרחשים דברים מסתוריים לארוסיה, מיקרים שלא ברור מי הגורם להם.

● **סרט קונגו: שלושת המוסקטרים (9.15 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** עיבוד לקולנוע של הבמאי ג'ורג' סידני לרומאן הקלסי של המחבר הצרפתי אלכסנדר דיומא. בתפקידים הראשיים: ג'ין קלי, לנה טרנר, ולצידם ואן הפלין, ג'יג יאנג, רוברט קוט, וינסנס פרייס וג'ון אליסון. הגירסה הקולנועית מדגישה את הצד הקומי בעימות בין שלושת המוסקטרים, המלך והמלכה, ובין המישמרות הפרטיים של הקארדינל רישלייה. סיגנונם של קרבות הסייף בסרט מגיע באיכותו לאיכות של בלט.

שבת

29. 8

● **סידרת טלוויזיה: דאלאס (10.00 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** ג'סיקה מצליחה סוף סוף להכניס את אל למיטתה. צ'סטר ואני מבשרים על נישואיהם. אבל כשנודע לצ'סטר ש־ג'סיקה ואל בילו לילה סוער יחד הוא נתקף בחמת זעם וקינאה. ג'ודי עובר טיפול בהיפנוזה והופך לזקן יהודי בן 80, וכאשר הפסיכיאטר מנסה להעירו, פוצח ג'ודי בשירת הבה־נגילה.

יום שני

31. 8

● **בידור: צא מזה (8.03 — שידור בצבע, מדבר ומבדח בעברית).** עם הצייר, בתו, בנו, ידידיו ומבקרי אמנות: תוך שילוב צילומים של רבות מתמונותיו המפורסמות.

יום שלישי

1. 9

● **מגזין למדע: תצפית (8.03 — שחור־לבן).** תוכנית בסיגנון התוכנית למדע של הטלוויזיה הערבית, ובה תכונותיו של תינוק שזה עתה נולד.

● **מוסיקה: נועם שריף — מוסיקאי (9.30 שחור לבן).** סרט תעודי על המנצח הישראלי נועם שריף, שעבודתו מתמקדת בישראל. הסרט סוקר את הישגיו, החל מאקדמות למועד, שזו פיסגת הלחנתו, וכלה בפועלו לחינוך נוער להבנת מוסיקה בישראל.

● **בידור: מונטה קריסטו (10.00 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** הזמרת לולה פלנה מופיעה כאורחת, וכמו כן, אמן מפוחיות הפה, לארי אדלר.

● **סידרת טלוויזיה: סיפורו של חייל (10.50 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** פרק שלישי בסידרה, המתארת את דור המלחמה העולמית הראשונה, ובעיקר גיבור הסידרה סם, הבוצע לנצל את כלי התקשורת כדי לקדם את מעמדו בצבא.

יום ראשון

30. 8

● **מוסיקה: כתת אומן (8.03 — שידור בצבע, מדבר עברית ואנגלית).** בתוכנית מתארחים הפסנתרן רבי־האמנים פאבלו קאזאלס, ארתור רובינשטיין וז'אן פייר רמפל, המסבירים כיצד תוכנה הסיפורי או רעיוני של יצירה משמש כנקודת מפתח לפרשנות המוסיקלית של המבצע. מפיק: איילון גוויטן.

● **מגזין קולנוע: הסרטים שאהבנו (8.30 — שחור־לבן + צבע, קריינות בעברית).** תכנית תחת הכותרת לזיכרם, המביאה מצירותיהם של אנשי קולנוע שנפטרו באחרונה, ביניהם פאדי שייבסקי (מרטי + מסיבת־הרווקים + בית־חולים ורשת־שידור). נפטר אחד הוא ויליאם ויילר, שיונצח בתכנית זו בקטע מירוץ־המרכבות הבלתי נשכח מן הסרט בן חור. גם השחקן הוותיק מלווין דאגלאס, האיש שהצחיק את גארבו האלוהית בסרט נינוצ'קה יובא בקטע מתוך סרטו האחרון להיות שם שהוסרט רק לפני כשנתיים. אחרון ופחות מוכר הוא התסריטאי־מפיק הצעיר דאגלס קני, שנהרג בתאונת בגיל 30, בתוכנית נראה קטע מתוך הסרט בית־החיות.

● **דיון: שיחה בשניים (10.50 — שחור־לבן).** שיחה בעלת גוון מישפחתי בין השופט העליון בגימלאות, חיים כהן, לבין אשתו מיכל כהן־זמורה, מי שהיתה מנהלת מחלקת המוסיקה ברדיו, והמכהנת כיום כמנהלת האקדמיה למוסיקה על־שם רובין בירושלים.

● **סידרה בידורית: בועות (11.20 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** ריי פוגש באחד הברים אשה צעירה בשם דונה (סוזאן הייוארד), והשניים נמשכים זה אל זה. אך נראה בעליל שדונה מסתירה דבר מה. בינתיים ממשיך ג'יי אר בחיפושיו אחר דרך לשים קץ להטרדותיו של קליף בארנס. הוא מנסה לגייס את תמיכתו של פוליטיקאי רב־השפעה, סם קאלוור (ג'ון מקינטייר), מבלי לדעת על קשריו של ריי עם אשתו של סאם, דונה.

● **מותחן: המיקצוענים (10.45 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).**

כהן: שיחה בשניים
יום ראשון, שעה 10.50

סרט אחרון בסידרה זו, תחת הכותרת נערה מיוחדת במינה.

ברקן: צא מזה
יום שני, שעה 8.03

לקראת שידור: תיכנון הטלוויזיה מחדש

בתיכנון הטלוויזיה החדש, שעל הכנתו שקדה מנהלת־מחלקת־התוכניות, אסתר סופר, ישנה סידרה של מישדרי טלוויזיה חדשים. החדשה והבולטת בתיכנון החדש היא התוכנית „דילמה" (שם זמני) בהנחיית ירון לונדון. „דילמה" מבוססת על תוכנית־טלוויזיה מצליחה באנגליה. אחת לשבוע, במשך כשעה, יתארחו באולפן 12—11 אנשים מתחום מיקצועי אחד ואנשים הקשורים בו. במיסגרת הדיון יועלו סוגיות מתחומי האתיקה של מיקצועות, כגון רפואה, מישפט, בנקאות, עיתונות, דיפלומטיה, שילטון וכו'.

לונדון: דילמה

תוכנית נוספת היא „מישדר־דיון יוקרתי נוסף, בתדירות של אחת לשבוע. מישדר זה יביא 5—4 אורחים מתחומי־חיים שונים בישראל, וישולבו בו קטעי מוסיקה.

תוכניות האולפן „מהון להון", „ארץ אהבתי", „תצפית", „כולבוטק" — הקנרתם תימשך.

„תעודרמה" יהיה שמה של סידרת סירטי־תעודה מקיפים, בעלי אופי של כתבות מורחבות.

בכוונת הטלוויזיה להתחיל, בעונה זו, תוכנית חדשה של הומור וסאטירה. לתוכנית זו טרם נקבעה משבצת־שידור.

תוכנית נוספת היא התוכנית „טעם אישי", שבה תובאנה דעות של צופים על הטלוויזיה ועל הרדיו.

מיבחרדיו

יעקב שבתאי ז"ל

ביום שבת (5.9) תובא במיסגרת „מלים שמנסות לגעת", ברשת א' בשעה 3.45, תוכנית במלאת שלושים לפטירתו של הסופר יעקוב שבתאי. התוכנית מתבססת על ראיון

שבת א': זיכרונדברים
שבת (5.9) שעה 3.45

שנערך עם שבתאי, בביתו, עשרה ימים לפני מותו. בראיון משוחח שבתאי המנוח על עבודתו הספרותית, על ספרו „זכרונדברים", איך נוצר הספר, מהו הדחף לספר, מהם חומרי הזיכרון, חומרי הביוגרפיה, תל־אביב כנוף ילדותו, איך מתארגן החומר החיולי, על הלבטים והיסורים, הקשיים הנפשיים והפיסיים, על המשמעות הפנימית ועל הזיקות למציאות החברתית תרבותית, על הסופר בנושא מאבק אידיאולוגי, ועל געגועיו להוריו המתים. עורכת התוכנית: אילנה צוקרמן.

יעקב שרת / איש ממאדים

אלוהים כועס

אלוהים כועס, כועס מאוד, ומי לא יודע, שאלוהים היהודי יודע לכעוס — בזעם, בעברה, בחרון אף, בחמתו כי רבה!

מדוע ולמה אתה כועס, אלוהים?

אלוהים לא עונה. מזמן שניתנה נבואה לשוטים הוא לא עונה. נגמר. אין קומוניקציה עם אלוהים. אי־אפשר לדעת מה הוא חושב, מה הוא רוצה, למה הוא מתכוון. מפני שהוא שותק כל הזמן, וכאשר מישהו שותק, לעולם אינך יכול לדעת מה מתרחש אצלו שם בתוך־תוכו, במחשבותיו ובשרעפיו.

וכך נוצר מצב לא פשוט: העם איבד את אמצעי התיקשורת האחרונים שלו עם אלוהים. מאז — וזה כבר עניין של אלפי שנים — העם היהודי, זה העם הניבחר על ידי אלוהים מכל העמים למטרותיו האלוהיות על פני תבל רבה — יכול רק לנחש.

מה יצא מכל הניחושים הללו אנחנו רואים במו עינינו. כל זב ומצורע, כל זגדוס וזבלגן — שלא לומר חרש שוטה וקטן, ואפילו, שומו שמים, אשה — טוען שהוא יודע מה אלוהים רוצה בסיסמות „בעזרת השם" ו„ברוך נשם" על שפתיו. אחד יודע שאלוהים אנטי־ציוני ואחד יודע שאלוהים ציוני, אחד יודע שאלוהים נץ ואחד יודע שאלוהים יונה, אחד יודע שאלוהים ימני ואחד — שאלוהים שמאלני שרוף, אחד יודע שאסור לערב דת בעיסקי מדינה, דת, צבא, „אל על" ודולפינריום — ואחד יודע שאלוהים גורס — מה גורס? — תובע ההיפך.

כל האלוהימים האחרים, שגם הם כבר השתתקו ונאלמו דום מזמן, הספיקו להבהיר למאמיניהם עלי אדמות שלא יקחו ברצינות יתרה את החיים שם, למטה, שישתדלו להיות ילדים טובים, אבל שלא יסמכו על אלוהים ויסתדרו ביניהם לבין עצמם. כי מה שהיה פעם לא יהיה יותר. אלוהים לא יתערב יותר בענייני העולם והאדם. זה התחיל לשעמם אותו כבר לפני כמה אלפי שנים. אומנם, פה ושם נמצאו מי שהתווכחו והתקוטטו על עובדת־חיים בסיסית זאת. היו שהעזו לקבוע, שהם הם היודעים מה אלוהים שלהם רוצה והירשו לעצמם לגנות ולהוקיע כל מי שכפר במונופולין זה, שנטלו לעצמם בלי כל הוכחה שאכן הוא מגיע להם. התוצאות היו פשוטות מאוד: מלחמות דת אכזריות, נוראות. מי לא יודע לאלה מעשי תועבה, אכזריות וקטל מסוגלים בני אדם, תמימים ורגועים אך אתמול, כששם אלוהים על שפתיהם היום.

התוצאה המופלאה של מילחמות הדת — במקום שהן התחוללו — היתה הפרדת הדת מן המדינה, מפני שבכל מקום שהן התחוללו ניצחו האנשים שאמרו שאם אלוהים לא רוצה להתקשר עם האדם, אין ברירה לאדם אלא לקחת את העניינים בידיו־הוא, וככה באמת לקחו את ענייניהם בידיים, ופתאום נוכחו שזה אפשרי, וכאילו תבלול ירד מעיניהם, כאילו מחסום נפל לפניהם, והמדע התחיל להתפתח ולשגשג ולהעניק קצת נוחות לאדם, שכמובן, אל נשלה את עצמנו, נשאר אדם, כלומר נדון לחיות עם בעיות קיום מכל המינים, שלא תמיד אפשר להספיק להתמודד בהן במנת שנות חיי אדם.

ראו, רבותי, איפה עומדות המדינות שבהן הופרדה הדת מהמדינה — אנגליה, גרמניה, ארצות־הברית, למשל — ואיפה עומדות אלה שלא ידעו מעולם מאבק אלים ונחרץ בין המדינה והדת כמו רוסיה, איטליה, ספרד, איראן או סעודיה; איפה היו וישנן דיקטאטורות טוטליטאריות ואיפה פורחת הדמוקרטיה, איפה שיגשגו ומשגשגים מחנות הסגר ומחנות עבודת פרך וטיפולי שמן קיק ואינקוויזיציות ותליות ועריפות וקיצוצי אברים בככר השוק.

ועכשיו, קצת במאוחר, הייתי אומר, אבל, ברוך השם — ישראל המפגרת הגיעה למילחמת הדת שלה. שוטה מי שטוען, כי אנחנו מאויימים פה על ידי ימי הביניים! להיפך! סוף סוף ימי הביניים שלנו מאויימים! תכיף ומייד נראה מי פה חזק יותר, הקידמה והנאורות או מורדות האור והאפילה? תיכף ומייד ניווכח בעליל, כי הרוב הדומם והסובל, זה שנדמה שאין לו שום אמונה והוא מוכן לכוף ראשו לפני כל מיני כיתות וסיעות שונות ומשונות, שמחזיקות את אלוהים בזקן ומצמידות את אוזניהן אל פיו לשמוע את פיסקי ההלכה שלו, כי הרי להם יש אמונה — יגלה שיש לו אמונה כה בסיסית, עד שהוא פשוט לא מרגיש בה כשם שהוא אינו חש שהוא נושם או מדבר פרוזה — האמונה בזכותו לחיות כרצונו הריבוני ולא לפי תכתיבים של מטורפים, הטוענים ללא שום הוכחה ממשית כי הם יודעים שיש אלוהים, ולא זו בלבד שלא גם יודעים מה הוא רוצה ולמה הוא מתכוון. כן, פשוט מחוסר ברירה אחרת הולך לקום פה עם שלם, ולגלות שהוא מאמין בעוז בחירות הפרט מכבלי הדת, והגילוי הזה כל כך חשוב בחיי אדם ועם, עד שצריך לברך „הגומל" לאותו אלוהים אילם, שסוף סוף הגענו היום למה שהגיעו עמים נאורים לפני מאות שנים. אז תנו תודה לארכיאולוגים שלנו ולנוטרי קרתא גם יחד, וגם למוקיונים המתאמרים להיות פה לאלוהים.

אם אין אלוהים, אז אוי ואבוי יהיה לכל המדברים בשמו. מי הפריע להם להתעסק בכשפים האלוהיים שלהם בחצרותיהם, בבתיהם, במרכזיהם? עכשיו, שהם הגזימו קצת, הם פשוט יצטרכו ללמוד היכן מקומם בדרך הקשה.

ואם יש אלוהים — הוא כועס. הוא כועס, מפני שאת החלטתו להאלם הוא לא ישנה, ואם איזה אידיוט שם, למטה, מתחיל לעשות עניינים בשמו ועוד מוסג לאחור בכוח — זה פשוט מפחית מהיוקרה השמימית שלו.

כן, יש עוד אפשרות אחת: שהרוב בישראל אינם חושבים כמוני, ואיש לא ייזעק אל דגל המילחמה על חירות הפרט נגד הדת.

אני מתפלל לאלוהים, שאפשרות זאת בלתי־אפשרית, מפני שאם היא תתממש לא יתחשק לי לחיות אפילו במאדים הפרטי שלי.

רב ראשי לעצמות

פעם הוא התרוצץ מהר אל הר, מפיסגה לפיסגה, ולא פסק מתקוע בשופרו האישי. שוו בנפשכם שבאחת מאותן תקיעות היתה נבקעת האדמה, והמשיח היה בוקע מתוכה רכוב עלי אתונו הלבנה! הרי אז היה הרב הראשי שלמה גורן נכנס להיסטוריה כמסייע לגאולת עם ישראל והעולם כולו! אללי! התקיעות שהוא תקע ברוב להט מייד לאחר תום מלחמת ששת הימים בחר הבית, בחברון, בחר סיני ואיפה לא — הסתיימו כנפיחה רגילה — בלי משיח ובלי אתון, ורק כל מי שהיה חמור נשאר חמור. חבל, אבל זהו זה.

עכשיו הוא רדוף כפייה ודיבוק אחרים. עכשיו הוא מתרוצץ מאתר לאתר, מלקט עצמות, גולגלות, שיניים, מצלם שלדים, תוחם גבולות בתי־קברות ברחבי ארץ־ישראל ועושה חיים משוגעים בשעשועי מוות ונקרופיליה, כמו שנאמר בתורתנו הקדושה: „וישכב עם אבותיו."

כלומר, בינתיים הוא חי ושוכב עם עצמותיו, העצמות שיגע ומצא בחיטוטיו באדמת ירושלים, וכל זה כדי להבטיח ש„בעוד חמישים שנה לא יחשפו את עצמותיו־הוא מקברן." מה יש פה לדבר, הרב הראשי הזה הוא בעצם איש עדין מאוד, איש שלא יכול לישון בלילה מרוב עוגמת נפש על חילול קברים, איש עדין מאוד, שבמו ידיו מלקט בלי הרף שיברי שלדים ושרידי גוויות ופגרים, ואוגר אותם בשקים ובמעטפות כאספן כפייתי מיומן. ממש מרגין את הלב לדעת, שהרב הראשי „שלך", זה שאמור להיות הרועה הרוחני שלך בתור מי שמוגדר כאשכנזי בישראל, מצא לעצמו ריפוי בעיסוק בעצמות, לעת זיקנה.

אולי אפשר להשיג כמה עצמות יפות ולפזר אותן אי־שם במקום רחוק — כדי שהרב הראשי לעצמות היבשות ימהר לשם, ימצא לו עניין לענות בו לזמן־מה, ישב לו שם בשלום עם עצמותיו ויניח לנו לחיות פה בשלום!

אחרת אני חושב שיהיה שמח, שמח מאוד — וחבל על העצמות.

גבעונומיה

עסקי העבר והארכיאולוגיה בלעו בכל פה את עלילות „המדינות החדשה" של ממשלת ישראל בשטחים הכבושים, שפתאום נתברר שהיא לא חדשה או אף לא קיימת בכלל, וכך יצא שהבוחשים בקדרה בילבלו את דעתם של היהודים כהוגן: יש מדיניות או אין מדיניות, מדיניות חדשה או ישנה?

אך את היהודים זה בילבל, את הערבים לאו דווקא. אם איני טועה, הם כבר קיבלו כל כך הרבה שיעורי „כבדהו וחשדהו", עד שהתחסנו בפני הצהרות מעורפלות שקברניטי המדיניות מרעיפים סביבם. ומי שראה את הקברניט המחייך מבעד לזקן החדר של בן־אלישר בהצהירו במישדר טלוויזיה באדנות נעלה עד כדי בוז, שהפלשתינים נועדו, בעצם, להיות גבעונים, ובשונה מכל עם אחר עלי אדמות אין להם שום זכות לתבוע ריבונות לאומית בשטח שבו הם מהווים רוב מוחלט, בוודאי יבין למה אני מתכוון באומרי שהערבים לא התבלבלו. האוטונומיה־גבעונומיה פשוט אינה מושכת אותם.

לכן אני מפקפק מאוד אם אריאל שרון ושות' ימצאו להם קוויזלינגים ועראבן־ראטים. הם בהחלט עשויים לכופף לערבים את הראשים ואת הזרועות, ולעשות להם את המוות במדיניות ישנה או במדיניות חדשה. אבל קוויזלינגים?

א־נו נראה.

השוטר חייב להיראות

מזל שהם היו ערבים, אילו הם היו יהודים, וכל הארץ היתה מתעטפת באבל לאומי, והמיסגרות השחורות בעתונים היו חוגגות על פני עמודים שלמים, עם תמונות ובלעדיהן, והטלוויזיה היתה מראה מחזות זוועה בבתי הקברות ובבתי־החולים, וכו' וכו' — כן, אילו הם היו יהודים, הכנסת ההיסטרית היתה מחליטה חיש מהר להגשים את ההצעות המופלאות להדביק אות קין לכל רכב נגח, ולהטיל עונשי מאסר כבדים על עברייני תנועה בדרכים.

מילא, אות הקין הזה לא יעלה כל כך ביוקר, אבל להכניס את כל נהגי ישראל לכלא — זה כבר עניין אחר בחור היא אמרה. מניין היו לוקחים את כל הכסף הדרוש לתכנן ולהקים ולהחזיק עשרות בתי־כלא ומחנות עבודה? מניין היו לוקחים את הכלאים ואת כל שאר עובדי מנגנון הכלא, לרבות פסיכולוגים ועובדים סוציאליים, לטיפול באוכלוסיית הכלא הענקית — וזה כאשר כבר היום מציעים מומחים לשחרר אסירים בטרם ריצו את עונשם, שכן בתי הסוהר הפרימיטיביים שלנו כבר מתפוצצים מרוב אוכלוסיה?

מזל, מזל שהם היו ערבים!

אבל מה? מחר זה יכול לקרות ליהודים באותה צורה, באותו מיספר ואפילו באותו מקום. אז בואו לא ניכנס להיסטריה כל עוד זה לא קרה, כל עוד בסך הכל נהרגים שניים־שלושה־ארבעה ביום ולא יותר, ונסכים כי הדרך הזולה ביותר למניעת תאונות היא הצבת שוטרים בדרכים.

בואו נחליט, למשל, שבשלב זה של התפתחותנו הלאומית בעיית החניה על מידרכות היא מישנית לבעיית הקטל בכבישים, נלביש פירחחים במדי שוטרים, ונעמיד אותם בצמתים המרומזרים ובנקודות מפתח אחרות, כדי שירשמו את הרפורטים שלהם שם לכל נהג מהיר מדי או חוצה איתות אדום.

תתפלאו כמה הפטנט הפשוט הזה של שוטרי תנועה נראים חינו יעיל, זול ומיידי.

במדינה

ישראלים בחו"ל

צבר חצוף

בבית השגריר

שחקן ישראלי נוחל הצלחה בלונדון — אך אין מזכירים את מוצאו הישראלי

במחזה הזוכה בהצלחה מסחררת על בימת תיאטרון הייימארקט ב־לונדון, כפי שנשמע, מופיע בתפקיד השלישי חשיבותו שחקן ישראלי בשם אהרון איפלה.

המחזה שנכתב על־ידי פיטר יוסטינוב, שגם בתו משחקת ב־מחזה, מספר על ארץ קומוניסטית פרימיטיבית ועל השגריר הבריטי באותה ארץ. כל המחזה מתרחש בביתו של השגריר, גבר אלגנטי בגיל־העמידה (השחקן איין קרמיי־

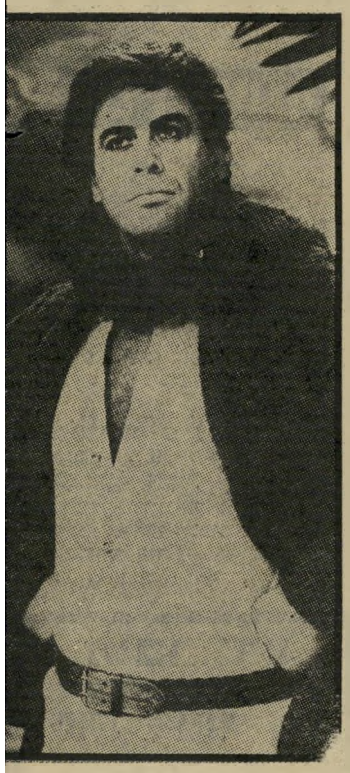

איפלה ב„כפי שנשמע"
רומן עם אשת־השגריר והמזכירה

כל) ואשתו המשועממת — השחקנית דבורה קר.

אחרי ארוחת־בוקר שיגרתית פורץ לפתע, דרך חלון המירפסת, גבר צעיר ויפה־תואר. הוא מציג את עצמו כמשורר הלאומי של אותה מדינה, המחפש מיקלט ב־ארצות־הברית. בטעות קפץ לשגרירות הבריטית הסמוכה.

חיוניות חייתית. מאותו הרגע הופך הצעיר את החיים המשעממים בשגרירות להילולה מסחררת. בכוח משיכתו הפיסית וגישתו החופשית לאנשים הוא הופך מאהבן של אשת־השגריר ושל מזכירתו כאחת. ורק כאשר הוא עובר לשגרירות האמריקאית, משתחרר משק־הבית מחיוניותו החייתית, וחוזר לחיים רגילים, אשר לעולם יישארו מוחתמים בחותמו של המשורר השובב.

המחזה הוא פארסה קלילה ומיועד לשעשע. מישחקם החביב של דבורה קר ואיין קרמייכל, המתייחסים למחזה כלהתלה, מבליט את מישחקו הפרוע יותר של איפלה. הוא מתנהג בבית השגריר כמו צבר ישראלי חצוף, וכך הוא גם נראה, במעילו הענקי וחזהו החשוף.

משום־מה אין נזכר בתוכניה, המפרטת את תולדות חייו והישגיו האמנותיים, מוצאו הישראלי.

חשבון עובר ושב

מאת שלמה פרנקל

הדיפלומטיה האמריקאית מקבלת תנופה

במאמר מלומד מנתח בסוף השבוע פרשן מכובד את מדיניות החוץ של ה־נשיא רונלד רגן, ולאחר שהוא עומד על כשלונות המדיניות הזאת בכמה מאזורי העולם, הוא כותב כך:

„על משבר הטילים, משבר הקטיו־שות ומשבר הכור־הגרעיני נישאה הדיפ־לומטיה האמריקנית בחודשים האחרו־נים, הצליחה לבצר את מעמדה ואף ל־בלום במידה ניכרת ניסיונות התפשטות סובייטיים.

„שלושה משברים אלה העניקו לאר־צות־הברית את היכולת לנהל משא־ומתן עם סוריה, בעלת בריתה של ברית־המוע־צות, מעל לראשה של מוסקבה, לפתוח בדו־שיח עם עיראק, ואף להניח יסוד להסדר בלבנון, שבו מעורבות סעודיה, סוריה, לבנון, ובעקיפין — גם הפלסטי־נים.

„שלושה משברים אלה, שישראל עמ־דה במרכזם, העניקו תנופה לדיפלומטיה האמריקנית, ואף החישגים שהשיגו ה־אמריקנים במצרים מכוח התקופה של הסכם השלום שבין ישראל ומצרים באו.״

כקורא אמריקאי המעיין בדברים הללו, עלי להיות מרוצה מאוד. הדברים, דרך־אגב, לא נכתבו על־ידי ג׳יימס רס־טון ב„ניו־יורק טיימס״, אלא על־ידי משה ז׳ק ב„מעריב״, בגיליון יום השישי לפני שבוע. חצרה היא, כנראה, שאינני קורא אמריקאי, וזאת הסיבה לכך שאני מאוד לא מרוצה. שלושת המשברים ש־הנחילו הצלחות כה מרובות לארצות־הברית־של־צפון־אמריקה, היו כרוכים ב־איזור שלנו בהרבה מאוד הרוגים ופצו־עים, ביניהם אפילו כמה חיילים, בעיר שהתרוקנה מתושביה, ובמהלומות קשות שניחתו על ראשה של מדינת ישראל ב־דעת הקהל העולמית ובעוד מקומות.

אומנם, כל זמן שאני עצמי יוצא מכל ההצלחות האמריקאיות הללו בלי סרי־טה, הזעם הוא תיאורטי למדי. אבל כשאני חושב לי אילו רעיונות נוספים יש לבגין וחבריו בתחום הדיפלומטיה האמריקאית, אני מתמלא חיל ורעדה. בשעות חולשה כאלה אני חושב לי מחש־בה משונה שאפשר לנסחה כך:

אם בעתון ישראלי פטריוטי מסביר פרשן ישראלי פטריוטי שעל כיתפי „ה־משברים״ שלי „נישאת הדיפלומטיה ה־אמריקאית״, מקבלת „תנופה״ ויש לה „הישגים״, אז מדוע אי־אפשר, בעצם, להיות פטריוט ישראלי טוב בארצות־הברית?

איך הומצאה האנרגיה

בזמן האחרון אני מסתובב עם הרגשה מאוד לא נעימה בבטן. בהתחלה חשבתי שזה בגלל הוירוס שהתנפל עלי לפני שבועיים ועשה בי שמות, אז אולי הוא השאיר אצלי כמה צאצאים. אבל בסוף הגעתי למסקנה שהעניין בכל זאת פסיכו־סומטי, וקשור בעניין שמטריד את המדינה כולה בזמן האחרון.

העניין שאני מדבר עליו הוא המצאת מרידור בתחום האנרגיה. כבר שבועות שכל מי שיש לו מכונת כתיבה וקצת מקום בעיתון במדינה הזאת, מתנפל על מרידור בצורה שלוחת־רסן, ופשוט מפרקים את האיש הזה לגורמים. עכשיו, אם מרידור היה סתם איזה חתיכת נבלה מטונפת, אז לא הייתי שם קצוץ. אבל מה, הוא בסך הכל בן־אדם די סימפטי, שעשה המון למען המדינה, וכל זה לא מגיע לו.

ממש בצורה קשה זה משפיע עליו. הנה, לפני כמה ימים הלכתי ברחוב בן־יהודה בתל־אביב, ופתאום אני רואה את מרידור הולך מולי, לבוש בחליפת ספארי כחולה ויפה. הייתם צריכים לראות את הפרצוף שלו. פשוט רחמנות. הוא הלך ממש כהוזה, ואפילו עבר במעבר חציה להולכי רגל באור אדום. מזל שאיזו מכונית לא דרסה אותו. זה נורא, אגב, עם התאו־נות האלה בזמן האחרון.

אבל נחזור בבקשה לעניין. אני חושב שהגיע הזמן לגלות לציבור איך נולד כל הסיפור הזה של ההמצאה המופלאה ואיך התגלגל ועלה ותפח והגיע למימדים הנוראים שהוא לובש עכשיו.

בשביל זה צריך לנסות להיכנס לאווירה של ערב הבחירות שהיתה אז. מרידור, כזכור, רץ לכנסת מטעם הליכוד, נדמה לי. הוא עשה לעצמו מסע פירסום גדול, עם המון מודעות, ובטוח שהיה לו איש יחסי־ציבור טוב, עם ראש שעובד נון־סטופ. כל איש יחסי־ציבור יודע שמודעות זה גם לא מספיק, וגם יקר מאוד, ולפעמים איזה סיפור נחמד יכול לבוא במקום עשר מודעות. וזה בדיוק שורש העניין.

כי מה קרה? בא אל מרידור איזה חבר שלו, נניח אפילו מדען, וסיפר לו איזה מעשייה, שהיא בכלל לא חשובה לצורך העניין שלנו. הלך מרידור אל איש יחסי־הציבור, וסיפר לו לתומו את המעשייה, בלי להבין, אפילו, מה זה חשוב בכלל.

אבל מה? תפקידם של אנשי יחסי־ציבור זה בדיוק לעלות על עניינים כאלה, ואכן, איש יחסי־הציבור של מרידור קפץ על המציאה כמוצא שלל רב, וישב לכתוב הודעה לעיתונות.

אני מניח שרוב הקוראים לא יודעים בכלל איך עובדים מחברי הודעות לעיתונות, אז אני אתאר כאן מיקרה לדוגמא. ובכן, יושב איש יחסי־הציבור של מרידור, לפניו דף נייר לבן וריק, ובידו עיפרון מחודד, והוא חושב מה לכתוב. הבעייה היא, איך לנסח את הסיפור הקטן שלו כך שיזכה בכותרת גדולה ושמנה בעיתון. זאת אומרת — שיהיה מה שיותר מפוצץ. ובכן, מרים איש יחסי־הציבור טלפון לחבר שלו, אחד שלמד פעם פיסיקה באוניברסיטה בירושלים, ואומר לו:

„תן לי איזה שם של פיסיקאי, חיימק׳ה״.

חושב חיימק׳ה רגע, ואומר: „פיסיקאי? יש לך איינשטיין.״

רושם לו איש יחסי־הציבור על הדף שלפניו: „איינשטיין״.

„ועכשיו,״ הוא אומר לחבר שלו, „תן לי איזה שם של המצאה חשובה בשטח הפיסיקה.״

„שמע, אין לי זמן עכשיו,״ אומר חיימק׳ה, „המצאת הגלגל זה די חשוב.״

„גלגל,״ רושם איש יחסי־הציבור לפניו, ועכשיו הכל יותר קל. הוא מחליף את הנייר, ומתיישב לכתוב הודעה לעתונות:

„איש־העסקים יעקב מרידור עומד להציג בקרוב בפני הצי־בור המצאה חדשה ומהפכנית בשטח האנרגיה. לדבריו שמה ההמצאה הזאת בצל את הישגיו של הפיסיקאי אלברט איינ־שטיין בשטח הפיסיקה, ולא היתה המצאה חשובה ממנה מאז המצאת הגלגל.

„מרידור אמר עוד שהמצאה זו תשחרר את ישראל ואת העולם המערבי מתלותם בנפט הערבי, וכן אמר ש...״ וכו׳.

זהו. עכשיו מתקשר איש יחסי־הציבור למרידור, ומקריא לו בטלפון את ההודעה היפה שכתב. מרידור אומר: „למה לא?״

ובעצם, אפשר להבין אותו. בינינו, מי יודע מה באמת המציא איינשטיין שזה כל־כך חשוב? אתם מצפים מאיש שהקדיש את חייו לעשות עסקים למען המדינה שידע בדיוק מה רצה איזה מדען בשם איינשטיין? וגם המצאת הגלגל, זה לא נראה למרידור נורא כל כך. אילו היה הפירסומאי כותב, למשל, שזו המצאה גדולה יותר מהמצאת הטלוויזיה, היה מרידור חושב פעמיים. אבל גלגל? סתם חתיכת משהו עגול? הרי אפילו ילדים יכולים לעשות את זה מפלסטלינה. זה לא נראה מסוכן.

„קדימה,״ אמר מרידור, „נלך על זה.״

והם הלכו על זה. אחר־כך העסק התחיל לצאת מכלל שליטה, וכבר היה צריך לגייס את התלמוד, ואת „עוד חודש,״ ואת המדענים ממכון וייצמן, כי כשכדור שלג כזה מתחיל להתגלגל כבר קשה מאוד לעצור אותו.

אני יודע שכל הסיפור נשמע קצת באוויר, כאילו שזה עתה המצאתי אותו. אבל אם זה לא קרה בדיוק ככה, אז אני קוגלאגר, שגם זו המצאה לא קטנה.

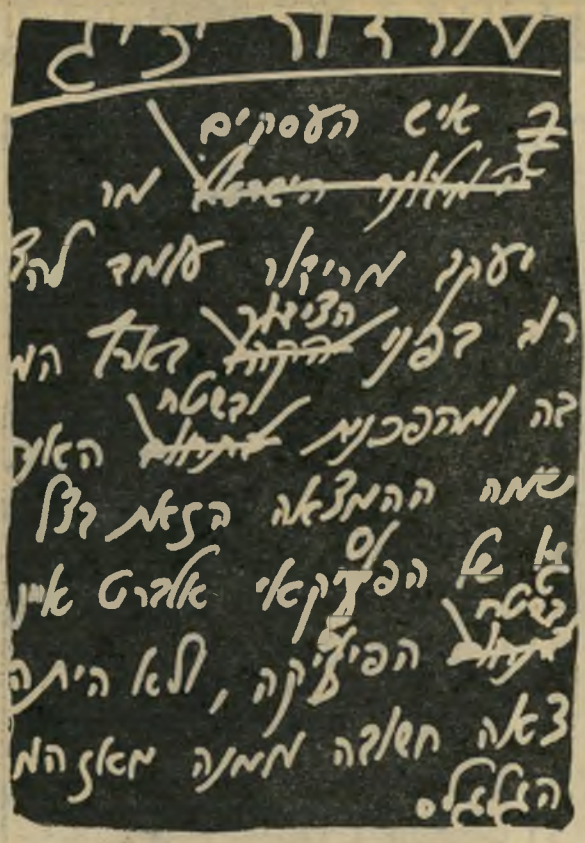

טיוטה של ההודעה לעיתונות

הרכב הנשירה רע מאוד

נושרים באיטליה „ערכן״ בחירות לכנסת

הליכוד זכה ב־52 מנדטים, תל״ם ב־20, המערך ב־16, שינוי ב־5, התחיה ומפד״ל ב־5 + רק״ח לא עברה אחוז החסימה

מאת גדעון אלון

קהיליית הנושרים מקרב יוצאי בריה״מ, השוהה באיטליה, ערכה „בחירות״ לכנסת במתכונת הנהיגה בישראל. מתוך שמונה המפלגות, זכה הליכוד ב־52 מנדטים, תל״ם ב־20 מנדטים, תנועת כך והמערך ב־16 מנדטים כל אחת, שינוי בחמישה מנדטים, התחיה והמפד״ל בחמישה מנדטים כל אחת, ורק״ח לא עברה

עכשיו מתנהל איזה ויכוח קטן על גודל הירידה והנשירה מישראל, וכרגיל אצלנו מחליפים כמות באיכות. כי מה שחשוב זה לא כמה אנשים יורדים ונושרים, אלא דווקא איזה אנשים אלה. ובכן, מסקר בחירות (ראה גלופה) שנערך בקרב הנושרים, אני למד שהת־רשמותי משיחות רבות עם יורדים אכן היה לה על מה לסמוך.

הרושם שלי תמיד היה, ועכשיו אני כבר בטוח שזה נכון, שצפוייה סכנה חמורה למדינת ישראל, כי דווקא ה־פטריוטים הכי גדולים הם אלה שנוש־רים ממנה או יורדים ממנה, ובין אלה שנשארים גדל באופן יחסי מספרם של השמאלנים, הבוגדים, החשישניקים וכל החלאות האחרות.

תשימו לב, בבקשה, איזו מדינה נפל־אה היתה לנו אילו כל היורדים והנושרים היו מגיעים לארץ או נשארים בה, ו־תוצאות הבחירות לכנסת היו דומות ל־תוצאות הבחירות בקרב הנושרים. בצ׳יק אפשר היה להקים קואליציה פטריוטית איתנה, המורכבת מהליכוד (52) + תנועת כך של הרב כהנא (16) + התחייה (5) — וכל זה בלי הדתיים! חיים משוגעים אפשר היה לעשות פה!

ועל רקע זה מובן מדוע מבקשים עכשיו להקשות על הנושרים לנשור.

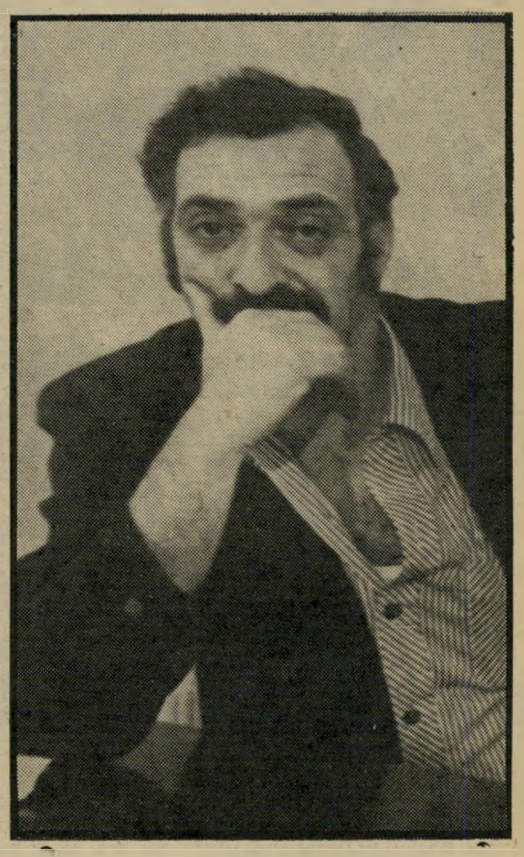

רפי דברה:

„עובד עירייה על כל עמוד חשמל!"

אני נוסעת לי לתומי, בבוקר ירושלמי שטוף אור, ליד בריכת השולטן היפהפיה, ולפתע חשכו עיני: הבריכה היתה מוארת, בשעה שבע בבוקר, באור שהשמש החווירה לעומתו. חשבתי לעצמי שעיריית ירושלים התעשרה עד כדי כך שהיא מרשה לעצמה לבזבז חשמל יקר בשעות הבוקר, או שמישהו בעירייה השתגע. אז פניתי לדובר העירייה, רפי דברה, ושאלתי אותו:

● מדוע דקו האורות בבריכת השולטן בשעה שבע בבוקר?

האוטומט התקלקל. זה קורה לפעמים, תיקנו אותו כבר פעמיים. אבל הבדיחה הכי גדולה היא שאף אחד, וגם לא את, לא טילפן לאגף־המאור. מה אני יכול לעשות? אין לנו עובד עירייה על כל עמוד חשמל, ואחרי הכל ירושלים היא נכס של האזרחים, לא רק של העירייה. מה שמדאיג אותי יותר מכל הוא, שבמקום להודיע למחלקת־המאור כותבים על מיקרה כזה בעיתון.

יונתן שם־אור:

„עזר וייצמן, אליעזר זיו־רבין ואני!"

שר־התיקשורת החדש, מרדכי ציפורי, מינה לו כיועץ לענייני־תיקשורת את יונתן שם־אור. יונתן הוא רעיונאי במישרד־פירסום ואחיה הצעיר של מירית שם־אור, אשתו של צביקה פיק, וכמובן בנה של העיתונאית הימנית־קיצונית־קיצונית אורה שם־אור.

● יונתן, מה לך ולענייני תיקשורת?

אני לא מבין הרבה בתיקשורת של טלגרף וטלפונים, אבל אני מבין הרבה מאוד בענייני המדייה, ולכן מוניתי כיועצו של השר לענייני עיתונות והסברה מדינית.

● למה דווקא אתה?

מוטקה ואני מכירים עוד ממערכת הבחירות לכנסת התשיעית. הוא היה אז סגנו של עזר וייצמן, שריכז את מערכת ההסברה.

● ומה עשית אתה?

לא נעים לי להגיד, אבל מילבד עזר עשו את העבודה רק עוד שני אנשים.

● מי?

עזר וייצמן, ז'ורבין ואני.

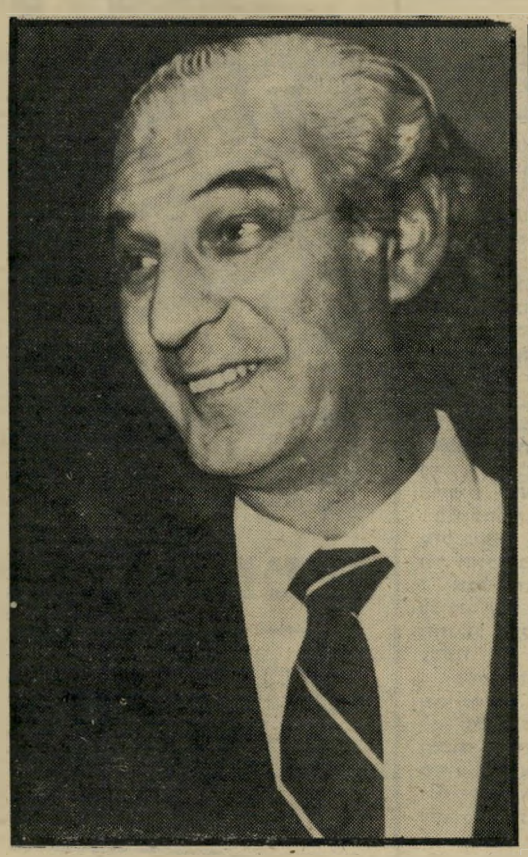

פרופסור דויד שור:

„הלידה בטוחה יותר מחציית כביש!"

ביום השלישי שעבר נפטרה אשה צעירה בשעת לידה. מותה עורר בהלה בציבור הנשים. הלידה היא עניין מפחיד. מי שלא עברה אותה עדיין פוחדת מהבלתי־ידוע. מי שעברה אותה לא משתוקקת כל־כך לעבור את זה בפעם נוספת. בשני המיקרים, הלידה נשארה עדיין דבר שלא מתייחסים אליו בקלות־ראש. פניתי אל הפרופסור דויד שר וסיפרתי לו:

● מותה של האשה הצעירה בשבוע שעבר גרם לבהלה, הן אצלי והן אצל חברותי.

הכתבה שהתפרסמה בידיעות אחרונות עשתה שרות רע מאוד, עם כל הכבוד לאמצעי־התיקשורת. העיתונאית דבורה נמיר גרמה לפאניקה בציבור, למרות שהוסבר לה כי מדובר במיקרה נדיר. וזה חבל מאוד.

● מדוע נפטרה הצעירה?

היתה לה מחלה שפגעה בכבד ובכליות, והיו לה הפרעות במנגנון קרישת־הדם.

● האם הגינקולוג שטיפל בה בתקופת ההריון לא הבחין במחלה?

היא לא היתה חולה במשך ההריון. המחלות האלה יכולות להתפתח בתוך שש עד שמונה שעות.

● מהו אחוז התמותה אצל יולדות ב־1981?

מוות אצל אמהות הוא נדיר ביותר, אולי מקרה אחד ל־10,000. במרבית המיקרים אין המוות קשור בלידה עצמה כי אם בניתוחים, במחלת־לב או בפצעים ברחם, שגם הם נדירים מאוד. כמעט ולא קורה היום שאשה תמות בגלל שטף־דם, כי היום יש עירויים. מובן, כשיש הפרעה במנגנון קרישת־הדם קשה לפעמים להתגבר. יש גם מיקרים שבהם חודרים מי השפיר לכלי־הדם, וזה קורה, בדרך כלל, ממש מתחת לעיני המיילד ובאופן פיתאומי.

● האם אתה יכול להרגיע אותנו, הנשים?

אני יכול להרגיע אתכן, רעוד איך. הלידה היא עניין בטוח יותר מחציית הכביש, או אפילו לקיחת גלולה נגד הריון. אין סיבה להיכנס לבהלה.

דן שילון:

„אני חייב לחכות קצת!"

דן שילון חזר אלינו שנית אחרי שלוש שנים וחצי, שבהן ישב בניו־יורק כשליח הטלוויזיה. תפסתי אותו בקפה „אכסודוס", והוא אמר לי: „בחייך, תרדי ממני, תני לי קצת זמן." סירבתי באלגנטיות, ודן ניאות לענות לי על כמה שאלות:

● מה תעשה בטלוויזיה?

החלטתי להיות עובד מן השורה. לא אבצע עבודות שיש בהן אלמנטים של ניהול. אעשה כתבות ללא הגדרת תחומים ואגיש חדשות.

● ובכך תסתפק?

זה בהחלט מטפיק לי בסיטואציה הקיימת.

● במחלקת החדשות של הטלוויזיה אמרו לי שתור־הזהב של המחלקה היה בתקופה שבה ניהלת אותה. אתה עומד לעבור בשקט על מה שקורה עכשיו במחלקה?

אני חייב לחכות קצת.

רפי רוזן:

„לדבר עם ילדים על הפחד!"

הגיע לידי ספר בשם „ההורים האמיתיים". את הספר, שהיה מיועד לילדים, נתתי לבתי, מיה, והיא באה אלי ואמרה לי: „אמא, הספר הזה מפחיד נורא." קראתי אותו כי לא רציתי להיכשל עוד פעם עם המכשפה של כיפה־אדומה והמכשפה של עמי־ותמי, והנה הסתבר לי כי הספר שבידי הוא ספר פסיכו־לוגי לילדים. טילפנתי אל המחבר, רפי רוזן, ושאלתי אותו:

● אתה חושב שהסיפורים, הכתובים בשי־טת „זבנג וגמרנו", יפתרו באמת את הפחדים של הילדים? האינך חושב שהם יעוררו פחי־דים חדשים?

סיפורים אמיתיים יש גם בעיתון, וגם הם מפחידים. מה שאני לא אוהב זה סיפורים על כיפה אדומה או על התנ"ך. איך אפשר לספר לילד רך בשנים על אב ההולך לשחוט את בנו בהרים?

אני חושב שצריך לספר לילדים סיפורים הלקוחים מהחיים. יש בספר סיפור על ילד מפגר. הילד הרי רואה ילדים מפגרים ברחוב. בשכונה. למה לא לדבר על זה? במקום להסביר לילד, מבודדים את המפגר, וגורמים לילד הנורמאלי לפחוד מפניו. מטרת הספר שלי היא לגרום לכך שהילד ידבר על הפחדים, ובכך לעזור לו להתגבר עליהם.

● מדוע אתה כותב כזה ספר לילדים, ולא להורים?

הספר מיועד גם להורים. אני כותב לילדים, כי כך אני נאלץ לכתוב בשפה הברורה והפשוטה ביותר. כך אני מאלץ את עצמי לחשוב עד הסוף, בלי להתחמק בעזרת מילים גדולות.

סרג'יו מנדז:

„חשבתי שישראל היא כמו אמריקה!"

מי שראה את סרג'יו מנדז, הנציג הכמעט בלעדי של הסמבה בעולם המערבי, בהופעה באיצטדיון הטניס ברמת־השרון, התאכזב. הקהל רצה „בוסה נובה" ואילו ההופעה שלו היתה בסיגנון אמריקאי. שאלתי אותו:

● מדוע, לדעתך, לא היה הקהל מרוצה בהופעה הראשונה שלך?

אני בעצמי לא הבנתי. חשבתי שישראל היא כמו אמריקה ושהקהל הישראלי אוהב סיגנון אמריקאי. לכן נתתי את המופע שאני נותן באמריקה, ובו גם מוסיקה אמריקאית בעיבודי בוסה־נובה. אך הסתבר לי שטעיתי, ושהקהל רוצה רק סמבה ובוסה־נובה. נתתי לו את מה שהוא רצה, ובקיסריה הקפצתי אותו על הרגליים.

קולנוע

ישראל

יוסף־יוסף

ב־8 בספטמבר תיערך הצגת־בכורה חגיגית לסרט קצר, בצורה של אירוע תרבותי יוצא־דופן: מוסיאון תל־אביב יקרין את סירטו של דורון („שולץ") אייל, יוסף־יוסף, במיסגרת הופעת להקת הרוק שלו, כרומוזום.

מה כל־כך יוצא־דופן בזה? ובכן, הסרט הקצר משול בישראל לממזר בלי בית, ולעולם אין לדעת אם חוץ מעושי־הסרט יראה אותו עוד מישהו באיזשהו מקום. סירטו של אייל זכה, אם כן, לא רק בבית, ללילה הראשון, כי אם לווילה. ולמעשה בהשוואה לסרטים קצרים אחרים. נולד עם כפית של זהב בפה, בניגוד מוחלט לגיבורו, יוסף, פועל עלוב ודפוק ניצחי, שמצבו מידרדר מגרוע לנורא.

דורון אייל פנה לפני כשנה לידידו, הסרטיט יוסף אורי ליפשיץ, וסיפר לו על רצונו להסריט סיפור קצר, בהשפעת ידיעה ב־עיתון, שסיפרה על פועל חיפאי שרצח את אשתו וילדיו, בהשפעת פיזמון אנגלי בשם פראנקי פראנקי. ליפשיץ עשה מחווה נדירה: הוא נתן לדורון שתי תמונות שמן ענקיות. את התמונות מכר דורון ל־איזי שני וליצחק קול, בארבע מאות אלף לירות, ובכסף זה רכש מזמר־גלם ושירותי מעבדה. מאה אלף לירות נוספות קיבל מהוועדה לעידוד הסרט הקצר, והשאר גוייס משמעון („צ'פאי") קדם, אברהם פילץ ועוד חברים.

„היה לי מזל. את הכסף גייסתי תוך שלושה שבועות, את הסרט צילמתי ב־שמונה ימים, אבל העריכה ארכה ששה חודשים."

אך נראה כי העריכה (הוא קיצר אותו מ־45 דקות ל־25) נעשתה בתבונה: ניסיונו הראשון של אייל לספר סיפור בצורה מקורית, להעבירו למימד סוריאליסטי ול־הביאו לכדי אבסורד בשפה קולנועית, עלה יפה. גם אם ניכרים בו גימגומים טכניים של עבודה ראשונה, מבין המפיק־במאי את המעלות שיש לקולנוע: אפשר לספר בו סיפור בתמונה אחת, אפשר להביע בו רעיון במחווה אחת קטנה, ואין צורך בהתחכמויות כדי להעביר תחושות ורגשות קיצוניים: מבט אחד במיטתם המרופטת ובהבעתם הסולדת זה מזו של יוסף העייף ורעייתו המוזנחת, די בה כדי להבין לאן מועדות פניו של הגיבור. התמונה שבה נראים פועלים היוצאים לארוחת־הבוקר כמו אסירים בצתור לטיול היומי, בהחזיקם מלפפון ועגבניה בשקית־ניילון, ממחישה את מצבם הכלכלי־חברתי והנפשי של הפועלים יותר מתיאור מפורט ומייגע של חיי פועל שחור.

מנסים להדביק ל„שולץ" בן ה־26 תווית של פאנקיסט, ביגלל כיעור מכוון והרבה קילוחים של דם לקינוח, והוא טוען: „הכיעור בא כדי ליצור סיטואציה קומית ולהדגיש את הקטסטרופה שלתוכה נסחב יוסף. לכן לא הראיתי בבירור את כל פרטי הרצח ההמוני. איני חושב שיש טעם להדביק עלי תווית של פאנק — או כל תווית אחרת. מעולם לא תקעתי לעצמי סיכות ביטחון באף כדי להשתייך לזרם אופנתי כלשהו.

ציום מישפחתי של „חתונת הדמים", סירטו של קארלוס סאורה
הרגע בו קפאה המצלמה

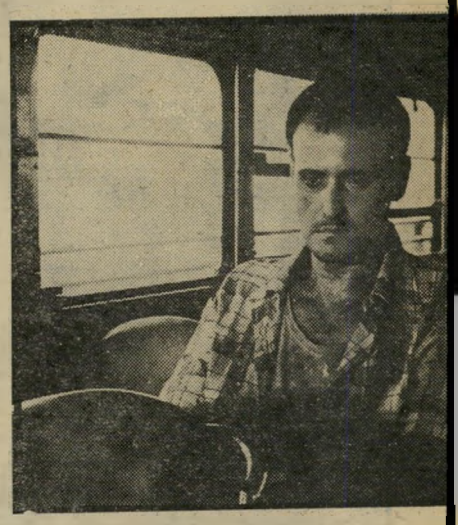

דורון אייל ב„יוסף־יוסף"
עד לאבסורד

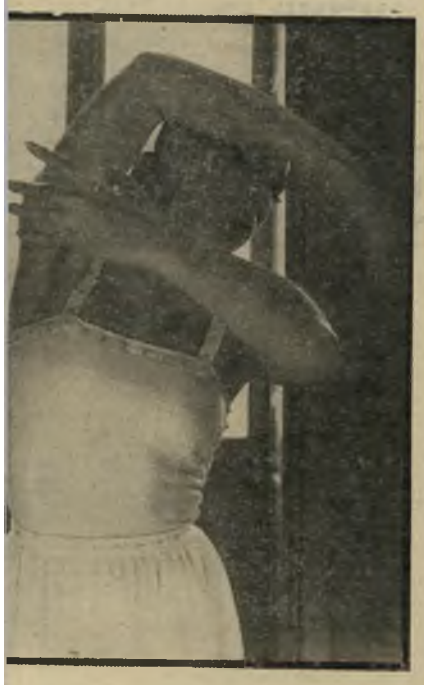

כריסטינה האיום
הכלה בלבן

סרטים

חתונת הדמים

אולם חזרות רחב ידיים. בשלושה מארבעת קירותיו דלתות יציאה. בקיר הרביעי כמה חלונות גדולים, דרכם חודר אור יום חזק. בצד אחד פרגוד, בצד השני ספסל, על פני האולם מפוזרת להקת רקדנים בביגדי ריקוד. זה כל מה שאפשר לראות במשך 72 הדקות של סרט חדש, האחרון שעשה בכיר במאי ספרד, קארלוס סאורה. שמו של הסרט חתונת הדמים, וכל כולו מתרחש בתוך אולם חזרות. הוא מראה למעשה כיצד נולדת הצגת הבלט של הכוריאוגרף אנטוניו גאדס, שהפך את המחזה של לורקה למחול פלאמנקו מסעיר, וזכה לביקורות גלהבות ברוב בירות אירופה. עם תחילת הסרט הרקדנים עדיין מתחממים, מודדים תלבושות, מחליפים דיעות, עושים צעדי תירגול. לאט לאט הם נכנסים לתוך התפקיד, ההצגה משתלטת על החזרה, עד שהאולם העירום הופך

אדם הופך זאב

מול המצלמה

כשהבמאי ג'ון לאנדיס ביקר בישראל, הוא הבטיח שסירטו הבא יהיה כל כך מפחיד עד שיצחיק. ואומנם, מלאנדיס, שכבר עשה את סרט מטוגן, צעירים פרועים ושובבים והאחים בקוז, בטרם מלאו לו שלושים, אפשר לצפות להכל, בעיקר לנטייה קיצונית לאנרכייה.

ואומנם, בימים אלה עומד לצאת לאור

במאי ג'ון לאנדיס
אנארכיסט

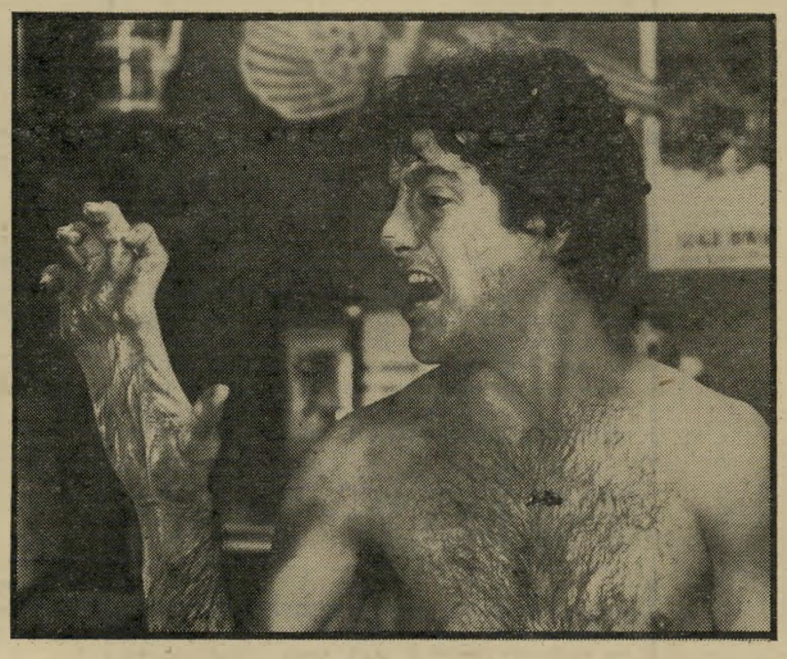

דיוויד נוהטון: „אדם־זאב אמריקאי בלונדון"
בלי הסוואה

אותו סרט אימים שהבטיח, ושמו אדם־זאב אמריקאי בלונדון. מכמה רמזים שהוצגו לפני מפיצי הסרטים בפסטיבל קאן, כדי לגרות את תיאבונם, אפשר להבין רק את שלד העלילה: שני צעירים אמריקאיים המטיילים בצפון אנגליה שומעים יללה מקפיאת דם בלב שדה פתוח. שלושה שבועות אחרי כן, מתעורר אחד מהם בבית־חולים והשני נקבר מזמן אחרי שנקרע לגזרים. המישטרה טוענת שזהו מעשה של מטורף שנימלט מבית משוגעים, אבל משהו רקוב בסיפור הזה. ומשהו באמת רקוב מאוד אם הבחור פוגש ברחוב את ידידו המנוח שנקרע כביכול לגזרים.

להבדיל מן האגדות הקלאסיות על אנשי־זאב למיניהם הפושטים בלילות ירח על טירות עתיקות, מטיילים אנשי־הזאב של לאנדיס ברחובות לונדון לאור היום. את האפקטים המשכנעים השיג לאנדיס בעזרת ריק בייקר, אמן האיפור והתילבושות, שהיה אחראי לנושא זה גם בקינג קונג ובמילחמת הכוכבים, כשבאחרון הפעיל את הרובוט הגוץ והמצחיק כשהוא יושב בתוכו.

בייקר, שעבד כבר עם לאנדיס על שלוק, סרט אימים שעלה פרוטות, מבטיח שה־לייקאנתרופ (כך מכונה אדם־זאב, בשפה מדעית) שלו אינו אדם מהלך על שתיים עם ראש זאב אלא חיה אמיתית מן הגיהי־נום, מהלכת על ארבע ומטילה אימים. האנשים הופכים לאדם־זאב מול המצלמה, בלי שום הסוואה או תכסיסים אופטיים, ומי ששיערו לא יסתמר על ראשו סימן שהוא קרח. ניחוח של הצפוי אפשר להריח מן התמונה המצורפת כשהתהליך של הפיכת אדם לזאב מתחיל להתבצע בידו של השחקן דיוויד נוהטון.

מבלי משים, לכפר אנדלוסי שבו נחגגת חתונה. דהרות הסוסים משכנעות גם כש־אינן אלא נרמזות על ידי תנועות גוף של רקדנים, הטראגדיה מתחוללת ומסעירה, גם ללא אביזר אחד של תיפאורה.

רוחות רפאים. מה לקארלוס סאורה (קריאת העורב), במאי שכל סרטיו עד היום היו מבוססים על תסריטים מקוריים שלו ולבלט המבוסס על מחזה? תשובה אחת, של מי שמשקיף מן הצד בקאריירה של סאורה, יכולה להיות שסאורה נמצא היום בתקופת מעבר. במשך שנים עשה סרטים מתוחכמים, שהצליחו בפיקחות רבה לעבור את הצנזורה של מישטר פראנקו, למרות שהביעו מחאה חריפה, נגד מישטרו. מאז מותו של פראנקו מצא את עצמו סאורה נלחם נגד רוחות רפאים של העבר ושוקע בהדרגה לתוך תרגילי סיגנון מרת־קים כשלעצמם, לאנשי מקצוע, אבל פחות משעשעים לקהל הרחב. לאחרונה הוא מחפש אתגרים חדשים, וסרט משלו על בעיות הנוער, מהר מהר, יוצג בקרוב בישראל. הסרט הנוכחי יכול להיות, במיס־גרת זו, אתנחתא בדרכו, מעין פסק זמן לפני שיחליט לאן יפנה בעתיד.

תשובה אחרת ניתנה על ידי סאורה עצמו, בראיון מיוחד להעולם הזה בפס־טיבל קאן, שם הוצג הסרט מחוץ למיסגרת התחרות, וזכתה לתגובות נלהבות. אומר סאורה: „בשנות החמישים, עוד לפני שהתחלתי לעשות סירטי עלילה, הקדשתי לא מעט זמן לצילום של פסטיבלים מוסי־קליים, ואני חייב להודות שהחזרות שהחזרות על הצגות מחול קלאסיות ופלאמנקו, עניינו אותי הרבה יותר מן ההצגות עצמן. יתכן שהסיבה לכך היתה נקודת הראות המיו־חדת שהיתה לי. מצד אחד, הייתי צופה מן השורה, אבל מצד שני, יכולתי לראות מקרוב, מן הבימה, את כל הזיעה ואת כל המאמץ שמשקיעים המשתתפים כדי להגיע לשלמות של ההצגה המוגמרת.״

לא לבגוד. „אם סירבתי עד היום לעבד יצירות סיפרותיות או בימתיות לקולנוע, הרי זה משום שנדמה היה לי, כי בכך אבחר בדרך קלה מדי ואבגוד במידה מסויימת באמנות שבה אני עוסק. אבל אני מוכרח לומר שהכוריאוגרף אנטוניו גאדס התמודד עם בעיה דומה כאשר החליט להפוך את המחזה של לורקה לבלט; והוא הצליח מעל ומעבר לכל המשוער. בכורי־אוגרפיה של גאדס יש יחס עמוק של כבוד למקור, והתרחקות מכוונת ומוצלחת מאוד מכל דבר אופנתי. קל מאוד היה להיעזר בדפוסים קבועים, כמו „חומות אנדלוסיה הלבנות״ או „הצוענים כהי העור״. גאדס בחר להדגיש דווקא את הצדדים הפולחניים והטיכסיים שבמחזה, ולחזק אותם באמצעות המחול. הוא השיג קצב כמעט מושלם, כשהוא נעזר במוסיקת פלאמנקו בלבד, והוא משתמש בכל המר־כיבים הדרושים להמחשת הטראגדיה, מאי־פוק כואב ועד להמוניות זולה. הבלט שלו כבול יותר מכל יצירה אחרת, מצד אחד על־ידי נושא המחזה, מצד שני על־ידי קצבי המוסיקה, ואף על פי כן, התוצאה נראית כהתפרצות יצירתית של אדם אחד בודד.

„נוכחתי במיקרה באחת החזרות של גאדס והוקסמתי ממראה עיניי. החלטתי לעשות סרט שיהווה מעין תעודה על תהליך היצירה. הסרט הוא למעשה ביטוי למה שראו עיניי באחת החזרות האחרונות.״

הצלחה גדולה. כדי לדייק, הסרט הוא

אנטומיה של תשוקה

הדוור מצלצל פעמיים (פאר, תל־אביב, ארצות־הברית) — זאת הגירסה הרביעית לרומן באותו שם של ג׳יימס קיין. מה שמשך את יוצרי הסרטים, היתה מערכת היחסים שבין גבר ואשה, המושתתת כולה על טהרת התאווה. ברור שהסרטים לפני, או קצת אחרי 1940, לא יכלו אלא להסתפק ברמזים. מסתבר שגם היום אין הוליווד מעזה ללכת עד הסוף בעניין זה, פן יכריזו אירגוני הצדקה חרם על המיבצע כולו.

עלילת הסרט פשוטה מאוד. פראנק, נווד הנמצא בדרכו משיקאגו ללוס אנג׳לס, נכנס לעבוד בתחנת־דלק מבודדת בקליפורניה, המוחזקת על ידי גבר בגיל העמי־דה, ורעייתו הצעירה, קורה. בין הפועל השכיר לאשת בעל־הבית נרקם במהירות מסחררת אחד מאותם הרו־מנים שאפשר לכנות „תשוקה ממבט ראשון״. הם אינם מחמיצים שום הזדמנות להתעלס, כאשר הבעל נעדר מן הבית. הם אפילו מהרהרים באפשרות בריחה יחד מן המקום, אבל כאשר הבריחה עולה על שירטון, הם מח־ליטים לרצוח את הבעל ולרשת את העסק. הם מבצעים את זממם, ובדרך מיקרה מתגלה הדבר. הם עומדים לדין, אבל פרקליט ערמומי מציל את עורם. נדמה כאילו סופו של הפשע עומד להשתלם, עד שהתמונה האח־רונה בסרט מספקת את התפנית הסופית.

הסרט בנוי כולו גלים גלים של סערות־יצרים, היוצ־רות קשר אמיץ בין שני הנאהבים. חשדות, חששות, שיט־נה, פחד מאובדן החופש, כל אלה אמנם קיימים ביחסים שביניהם, וכל תפנית בעלילה מעמידה אותם במבחן גדול יותר מן הקודם, אבל התשוקה שמחזיקה אותם יחד, חזקה מכל. הבמאי בוב רפאלסון („רסיסי חיים״) מחזיר את הסיפור לרקע המקורי שלו, תקופת השפל הכלכלי באמריקה של שנות השלושים, ומניח למצב הכל־כלי להוות גורם לחץ נוסף ומכביד במיוחד.

ניקולסון ולאנג׳: נוכחות חזקה

של ריט, המציג איזור זה של אמריקה באורח מייאש לא פחות מ„אדם בעקבות גורלו״, למרות השוני שבין הסרטים.

כהרגלו, משיג ריט מישחק ברמה גבוהה משני שח־קניו הראשיים (סאלי פילד זכתה בפרס „אוסקר״ כשהו־פיעה ב„נורמה ריי״). אולם בעייתו העיקרית של התס־ריט היא שבמקום סיפור מגובש אחד, הוא מגיש אוסף של מערכונים, שאינם מוסיפים זה לזה הרבה.

אנטומיה של בדידות

מעבר לרחוב האחורי (אס־תר, תל־אביב, ארצות־הברית) — עוד סיפור אהבה אחד בין גבר לאשה, ללא שום סממן של זוהר הוליוודי. אולם להבדיל מ„הדוור מצלצל פעמיים״, אין סירטו החדש של מארטין ריט מתייחס לזוג שהקשר שלו הוא התאווה, אלא הבדי־דות וחוסר האונים של כל אחד מן השניים, למרות האש־ליה שבה הם משתעשעים, כאילו הם יצורים חופשיים ובני חורין.

בעצם, קשה להניח שתשוקת־בשרים תהיה זו שתניע יצאנית ותיקה להתחבר עם מתאגרף מפוקפק. מה שמח־זיק אותם יחד, תחילה, זה החשש המשותף מן החוק, שעשוי להניח עליהם את ידיו. אחר־כך מחזיקה אותם הסתבכות משותפת בכל מיני תסבוכות קטנות, ההישר־דות המשותפת, ללא פרוטה בכיס, באמצע הדרך, החיבה הנוצרת ביניהם, ומעל הכל, הצורך שיש לכל אחד מהם לחיות עם עוד מישהו.

העלילה כולה היא תיאור של מסע, המתחיל בצד אחד של דרום ארצות־הברית, אלאבאמה, וסופו בקצה השני, קליפורניה. בדרכם עוברים השניים שורה ארוכה של עיירות קטנות ודומות זו לזו, עיירות שמתגלות לעין המצלמה רק דרך הפרברים העניים והמרודים שלהם. אפילו מצלמתו של ג׳ון אלונזו („צ׳יינטאון״) אינה מצ־ליחה להראותם מפתים יותר. ההומור שהתסריטאי גארי דאוור מנסה לדחוס לכל אחת מן התחנות בדרך, אינו מצליח להסתיר את השקפת העולם, פסימית ביסודה,

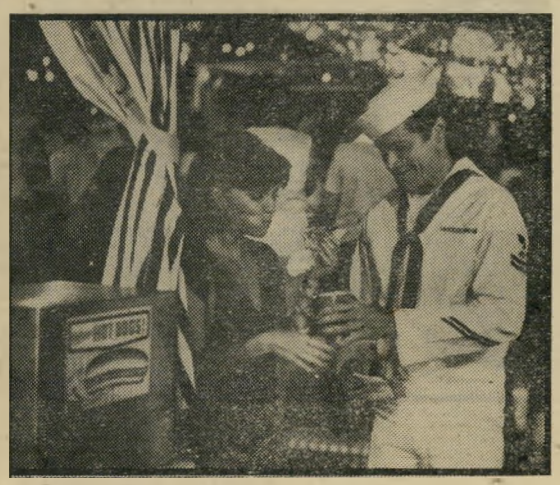

סאלי פילד: אשה בעקבות גורלה

בעצם שיחזור של הצגה, מאחר ונעשה לאחר שגירסתו של גאדס זכתה כבר להצלחה גדולה. אולם סאורה השתדל לשמור על אותנטיות גדולה ככל האפשר. הוא השתמש באולם החזרות של הלהקה, ודאג שתנאי החזרה ישוחזרו בקפדנות. „בלט היא מלאכה שאינה מכירה באימפ־רוביזציות,״ טען סאורה כשדיבר על עבו־דתו של גאדס, אולם בדיוק את אותו הדבר אפשר לומר גם על הקולנוע של סאורה עצמו.

למי שאינו זוכר, נזכיר כי חתונת הדמים הוא סיפור מעשה בכלה שבורחת עם אהובה הנשוי בליל הכלולות, ובאמו של החתן, המפקידה בידי בנה סכין כדי שילך לנקום את ניקמת הכבוד, כפי שאביו עשה לפני שנים ושילם על כך בחייו.

מתי אפשר יהיה לראות את הסרט בישראל? קשה לדעת. מאחר והוא נמשך רק קצת יותר משעה, מפיצי הסרטים סבורים שאינו מספיק להצגת קולנוע מלאה, וחוץ מזה הנושא אינו נראה להם מיסחרי די הצורך. לעומת זאת, נדמה שזו יכולה להיות תוכנית אידיאלית לטל־וויזיה בצבעים, ומי יודע, אולי נזכה לראות אותה על המסכים הקטנים אצלנו.

אנתוניו גאדס וכריסטינה האיוס ב„חתונת הדמים״
ניקמת הכבוד

הצבא אמר שהתאבד. מישפחתו עומדת לפנות לבג"ץ כדי לפתוח בחקירה מחדש

רצח בגלל פלאטינה בגוף?

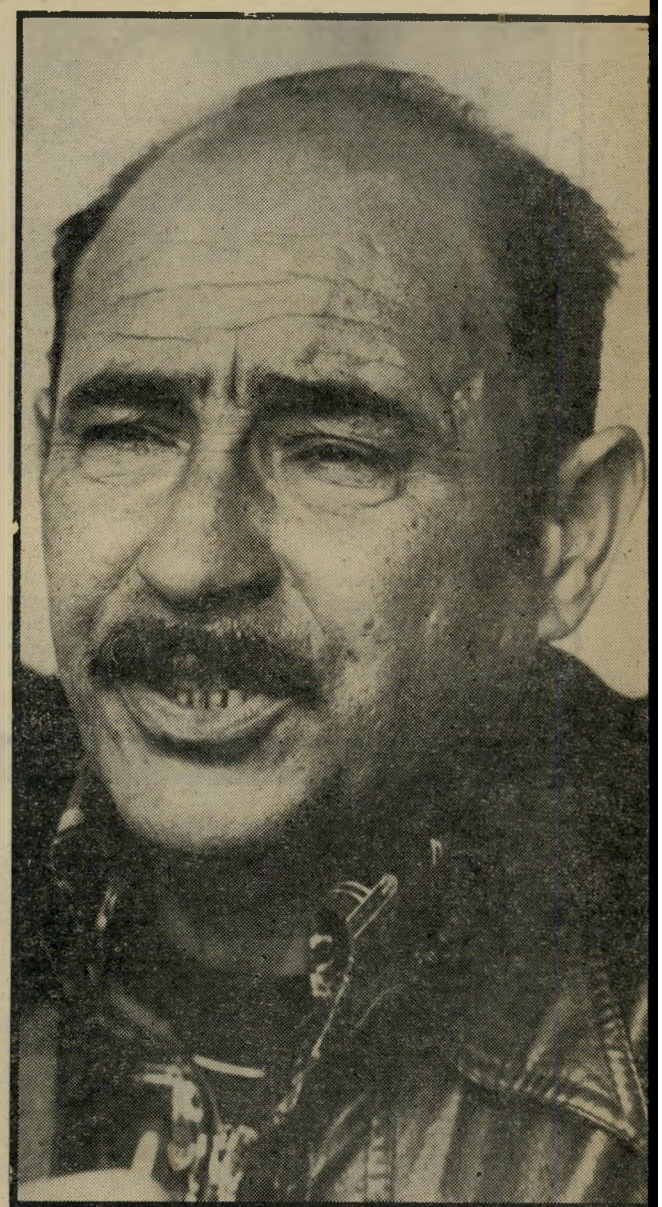

אח עמרם מולסון
לא נח לרגע

ליה היה ליל־חורף גשום וסוער. שיקשוק גלגלי הרכבת, שעשתה דרכה לחיפה, התערב בקו־לות הרעמים שבחוץ. „נדמה לי שנתקלתי במשהו," דיווח בחרדה הג הרכבת באלחוט. „משהו מונח ל הפסים..."

שעה לאחר מכן דווח על מציאת ופתו של החייל אלי מולסון ש־שוחרר באותו יום מבית־הסוהר ה־באי, כלא שש, שבו היה עצור שלושה חודשים בעוון נפקדות.

גוויתו של הצעיר נמצאה, כש־יא מרוטשת כליל, בשיפולי ה־רמל בחיפה. הגופה הייתה חתוכה גזרים. דו"ח מהיר שהוגש על ידי חוקר צה"ל, שהוזעק למקום, קבע: התאבדות. החייל אלי סולומון הרג מפגיעת רכבת. לפי מיכתב שהשאיר ועדויות שנאספו לגביו ראה שהמנוח התאבד עקב דיכ־און..."

ב־25 בפברואר 1972 הובאה גו־פתו של אלי מולסון לקבורה כש־מלווה אותו, בדרכו האחרונה, קרו־בו היחיד בארץ — אחיו הבכור, עמרם מולסון. עמרם, שלמרות בק־שתו, נשללה ממנו האפשרות לזהות את שרידי הגופה, מסרב בכל תוקף להאמין שאחיו התאבד. הוא טוען שאחיו נרצח בידי אנשים שרצו להשדוד מגופו פלטינה יקרת־ערך שהושלה בו.

גופה על פסי־הרכבת

אלי מולסון, שמת בהיותו בן 24, הגיע ארצה ללא מישפחתו ב־1971. הוא היה בחור רגיש ויפה תואר. הוא סבל מקשיי קליטה משום שהיה בודד — ללא אב ואם וללא מיסגרת מדריכה.

תוך תקופה של פחות משנה גוייס לצה"ל. הקשיים, שהעמידה בפניו המיסגרת הקשוחה, הביאו אותו למצב של יאוש תהומי ודי־כאון. מלבד היותו חסר בית, מיש־פחה וחברים. עמדה בפניו בעיה נוספת — הוא היה מוגבל מבחינה פיסית, נכה בעל אחוזי נכות גבו־הים בצרפת, עוד לפני עלותו אר־צה, עבר ניתוח ברגליו ובידיו, בעיקבות תאונת דרכים קשה שבה היה מעורב. עצמותיו אוחו על־ידי פלטינה יקרת ערך שהושתלה ב־גופו. שווי המתכת, לפני עשר שנים, היה, לדברי אחיו, מיליון לירות.

אלי הצהיר על נכותו והסביר למפקדיו את מיגבלותיו הגופניות. במשך התקופה הארוכה ש־עברה מאז, תשע שנים, לא נח עמרם מולסון לרגע. הוא שכר שלו־שה עורכי־דין שונים שיטפלו בפר־שה וניסה לעניין בה עיתונאים. המתח רב השנים נתן בו אותותיו. בימים אלה, לאחר שאסף מיספר ראיות חדשות, הוא עתיד להגיש באמצעות פרקליטו השלישי, עורך־הדין מיכאל לב, עתירה חוזרת ל־בג"ץ.

בעתירה הוא מבקש מבית־המיש־פט להורות על חידוש החקירה ב־עניין נסיבות מותו של אחיו. הוא טוען שחבריו ומפקדיו של אחיו אימים. לדעתי, על־פי סימני החי־תוך השטחיים לא היה בדעתו להת־אבד באמת".

טרבר אף העיד שאין זה נראה לו סביר שמולסון יתאבד ביום צאתו מהכלא, היום בו נמצאה גו־פתו המרוטשת על פסי־הרכבת.

בזמן היותו בכלא, הרבה אלי להתפאר באוזני הבלום שבגופו. „אחרי מותי אני שווה מיליונים," היה נוהג לספר באוזני חבריו. ב־כלא לא היה אחד שלא ידע על הפלטינה של מולסון. אין פלא, איפוא, שאחיו עמרם סרב לקבל את המסקנות שאליהם הגיעו החוקרים, שקבעו כי המדובר בהתאבדות.

„מדוע לא מוכנים לחקור את סיבות המוות?" שואל אחיו של ההרוג, עמרם מולסון

כל פניותיו ובקשותיו לקבלת עז־רה ולתמיכה כלכלית לא זכו בט־פול או בהענות. הוא החל לברוח בלילות מהמחנה עד שנתפש לבסוף ונשלח לתקופה של שלושה חודשי־מאסר בכלא שש, בעוון נפקדות.

בשלב זה בחייו היה אלי מולסון במצב נפשי קשה. הוא הסתגר בתוך עצמו, התנכר לחבריו לכלא וניכר היה שהוא שרוי בדיכאון עמוק.

גופת אלי מולסון ליד פסי הרכבת בתצלום חמישטרתי
„אחרי מותי אני שווה מיליונים"

רי המוות מטעם מצ"ח (מישטרה צבאית חוקרת), שהיה גם מפקדו הישיר של אלי מולסון בכלא.

עמרם מולסון הבחין בדמיון בין כתב־היד שהופיע במיכתב ההת־אבדות ובין כתב־היד שהופיע ב־מיסמכים של סרן בכר. הוא לקח את דוגמות כתב־היד לגרפולוג ב־תל־אביב בשם אברהם לוי. ב־5 במארס 1979 קבע הגרפולוג כי מיכתב ההתאבדות לא נכתב בכתב־ידו של המנוח אלי מולסון. לעומת זאת, הוא מצא זהות בין כתב־ידו של סרן בכר ובין כתב־היד המופיע במיכתב ההתאבדות. לפי דעתו נב־תבו המימסכים ומכתב ההתאבדות על ידי אותו אדם — סרן ליאון בכר.

נסיון אחרון

כשבידיו עדות זו, וגם תיקו האישי של אחיו, שהומצא לידיו רק בתקופה האחרונה, ושבו מופיע דו"ח רפיאי העוסק בפלטינה שבגופו של אלי מולסון, מבקש עמ־רם מולסון, באמצעות הפרקליט מיכאל לב, לפתוח שוב בחקירה.

עמרם המצומק מרגיש רדוף. הוא אינו מוצא לעצמו מנוחה, חייו אינם חיים. מיום שנמצאה גופת אחיו ה־צעיר, הוא נאבק בכל כוחו לפתוח בחקירה מחודשת בנסיבות המוות.

לפני המיקרה היה בעל מסגריה גדולה ומשגשגת בחולון. כיום הוא מובטל, המסגריה נעולה ועמרם מוצא מיפלט בשתיית אלכוהול.

העתירה החוזרת תהיה נסיונו האחרון להוכיח שאחיו נרצח.

סוכות זמן לשמוח!

O.K.
ה-בירה בפחית.

המוליך הטבעי נמצא בקצות אצבעותיך.

שימי לב: לטמפון או־בֵּה אין מוליך - וזה חשוב! כי מוליך ולו גם העדין ביותר - הינו גוף זר, מיותר ולא טבעי ולכן הוא עלול לפגוע. בעזרת אצבעך, שהינה המוליך הטבעי, תוכלי למצוא מיד את המקום המתאים.

טמפון או־בֵּה קטן וקל להחדירו. דחיפה קלה והוא בפנים. בלתי מורגש ונעלם מעין כל. גדולתו של או־בֵּה בקטנותו. קל לשאתו ולסתירו אפילו בכיס הקטן של הג׳ינס או בארנק הכסף.

או־בֵּה - הטמפון בעל כושר הספיגה הטוב בעולם, מתרחב ואוטם לחלוטין, לכן תוכלי לעשות כל מה שבא לך...

ללכת לים, לשחות, לטייל, לרכב ולרקוד - הכל ללא דאגה גם בימי המחזור שלך.

טמפון או־בֵּה אינו זקוק לדיאו - דורנט כי בעצם פעולתו הוא מונע מלכתחילה היווצרות ריחות בלתי נעימים.

נסי את או־בֵּה - אין טוב ממנו.

לכ׳ או־בה מח׳ ההסברה ת.ד. 2115, חיפה 31020
נא לשלוח לי את חוברת ההדרכה והשי: 3 טמפונים בנרתיק

שם _____

כתובת _____

_____ גיל _____

□ משתמשת בטמפונים □ לא משתמשת

טמפון או־בֵּה ב־3 גדלים:
מיני - לבתולה ולנערה המתבגרת. נורמל - למרבית הנשים. אקסטרה - לנשים עם דימום רב.

o.b.
או־בֵּה טבעי ובטוח

זה היה העולם הזה שלפני

לפני 25 שנה

גיליון „העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, כלל כתבת־שער תחת הכותרת „מרד על הכביש", ובה תיאור סכל הציפור, בשל שביתת הקואופרטיבים לתחבורה באמצעי־תחבורה אלטרנטיביים. מדור המדע הפופולארי של השבועון הקדיש לאגדה, שהשתרשה בציבור, בדבר עודף הורמונים בעופות למאכל, כתבה נרחבת תחת הכותרת „הבריחה העצובה של ההורמונים".

כתבה מיוחדת, תחת הכותרת „חיי הלילה של עמם בן־גוריון", סיפרה על חקירתו של סגן מפק"ל המישטרה דאז, במהלך מישפט עמום בן־גוריון נגד שורת המתנדבים. במדור הספורט הופיע, תחת הכותרת „הושלכתי למימי הבוספורוס", סיפורה האישי של אילנה אדיר, האצנית הבכירה של ישראל, שדיווחה על תחרויות אתלטיקה שערכה נבחרת האתלטיקה הישראלית בתורכיה. במדור „ביולוגיה", תחת הכותרת „מינו של הילד", פורסם מחקרם של ד"ר ליאו זקס, ד"ר מטילדה דנון וד"ר דויד סר, בדבר האפשרויות המדעיות לאיתור מינו של עובר בטרם לידתו.

בשער הגיליון: שביתת־התחבורה הגדולה.

העולם הזה 985
תאריך: 29.8.1956

בן־גוריון כמנהיג יחיד ✶ לידת הכלנתריזם מרוח־הקודש ✶ ש"י עגנון מלגלג על הארכיאולוגיה

מפלגות

אחד בדורו

היו זמנים בהם אפשר היה להכיר מפא"ניק בפניו. לרוב היה כסוף־שיער, בעל פנים שזופים־אדמדמים, איש העלייה השנייה או השלישית, יליד מיזרח־אירופה, חדור צידקת עצמו, אך מוכן תמיד לשכ־נע אחרים בטון חברי ולבבי.

מי שנכנס ביום הראשון השבוע לאולם הפתוח של קולנוע גן רינה בתל־אביב, לא פגש כמעט טיפוס כזה. הוא נטמע כמעט כליל בערב־רב של טיפוסים אח־רים — צעירים מגודלי־שפם בני עדות המזרח, תימנים מזוקנים ממושבי־עוב־דים, גברים בגיל העמידה שיכלו להיות פקידי־בנק רגילים. הקהל לא היה שונה מקהל רגיל שבא לחזות בסרט.

זה היה כוחה של מפא"י, שהתכנסה השבוע לוועידתה השמינית. היא חוללה את המיבצע שהיה חיוני להמשך קיומה: קליטת נציגי השכבות החדשות בשורו־תיה. מיפלגת העלייה־השנייה הצליחה לע־כל גם את בני העלייה האחרונה.

כמו ניקיטה. כשקם דויד בן־גוריון לשאת את דבריו, נתגלה הצד השני של המטבע. אם כוחה של מפא"י בבסיסה ה־רחב, הרי חולשתה בפיסגתה הצרה. לא היה זה נאום של „ראשון בין שווים", של השליח העליון אל שותפיו־לשיחות. היה זה נאום של מנהיג אל עמו, לא פחות מאשר נאומו של ניקטה כרושצ'וב בוועידת מיפלגתו.

הנאום היה ארוך, מעייף למדי, נישא בסגנונו הרגיל של בן־גוריון, הנוהג להד־גיש מילים בקצב קבוע וחדגוני, בלי כל קשר לתוכנן. בניגוד לנוהג הקלאסי של פולחן־האישיות, לא שוסע כמעט על־ידי מחיאות־כפיים.

אחד היוצאים מן הכלל: כשדיבר בן־גוריון הקשיש (69) על הצורך להעלות כוחות צעירים במיפלגה, בהסתדרות ובמ־דינה, פרצו חברי סיעתו של אברהם עופר („הדור הצעיר") במחיאות־כפיים. העיר בן־גוריון, בחיוך קטלני: „אינני בטוח אם כל מוחאי הכף מוכנים להיחלץ (לתפ־קידים קשים)!"

הרעיונות העיקריים של מנהיג המיפ־לגה היו:

● „בלי שאנחנו (מפא"י) נדע לקיים מה שאנו דורשים — לא נהיה ראויים לשליחותנו!"

● היישוב הוותיק מעלה את רמת־חייו על חשבון העזרה הזורמת מחוץ־לארץ, ש־נועדה לפיתוח הארץ ולקליטת העלייה. „אין סכנה גדולה למעמדנו... משימוש פסול זה בעזרת־חוץ!" עד כה דחתה מפא"י בחרון־אף טענה זו, שהושמעה לא פעם מעל עמודי עיתונים ביקורתיים, בי־ניהם העולם הזה.

● „בלי הגדלת התפוקה אין העלאת שכר אלא קבלת צדקה!" את שלוש המי־לים האחרונות הוסיף, ברגע האחרון ממש, לטופס המוכן של נאומו.

● יש לפטר את עובדי המנגנון הבלתי־יעילים והבלתי־נחוצים, ועל המדינה לד־אוג לסידורם בעבודה חדשה ומועילה. הצעה זו הושמעה בשבוע שעבר בהעולם הזה.

● לא יהיה שלום. „לא עמדנו בקרב האחרון, והפרדוכס של מצבנו שלא נע־מוד בו אף פעם." שתי המילים האח־רונות נוספו ברגע האחרון ולא הופיעו בנוסח הכתוב. יחד עם זאת השמיע בן־גוריון שוב הצעה כללית לשלום, בלי החזרת פליטים ובלי ויתורים אחרים, בדרך של משא־ומתן ישיר.

● הודאה בצורך של קיום העיתונות מגלה־השחיתות, אותה התקיף קודם־לכן בחריפות צורצת: „מבלי שנעז להכיר בליקויים ובפגימות של עצמנו, לא יימצא בנו הכוח לעקור ולתקן אותם."

רק בנקודה אחת ויתר בן־גוריון על סיגנון הנביא בעמו, והראה את הקו ה־עיקרי של אופיו — הקו של תכסיסן מיפ־לגתי. בהעמידו פנים כאילו הוא קורא קטעים מגאום כרושצ'וב נגד סטאלין, הביא כמה ציטטות ארוכות. רק בסופן גילה שהן לקוחות ממאמרו של „פוב־ליציסט ישראלי בשם ס.ש. יריב (סבא של יריב)" הוא בן־גוריון עצמו*. הקהל המופתע פרץ, בפעם היחידה בוועידה, ב־צחוק שובב.

ירושלים

בלי רחמים

פעם בשנה היתה נערכת חגיגה ציבורית מיוחדת במינה ברחבי אמירות בוכארה. בפני קהל נכבדים היה מופיע הכלנתאר, גובה המיסים שמונה במיוחד על־ידי המלך, ומקבל סטירת־לחי מצלצלת. בדרך זו הפגין המלך כי למרות מעמדו הרם של הכלנתאר, נשאר הוא עבד לאדונו.

השבוע הוכיח רחמים כלנתאר, צאצא הכלנתארים המכובדים, כי כלנתאר יכול לא רק לקבל סטירת־לחי, כי אם גם לתתה.

לפחות חמישה אנשים היו יכולים השבוע למנוע מעצמם הפתעה בלתי־נעימה. אילו קראו נציגי הסיעות הדתיות במועצת עיריית ירושלים את מדור תצפית של הגיליון האחרון של העולם הזה (984) ביתר עיון, היו למדים כי קיימים סיכויים רציניים מאוד שחברם לסיעה, רחמים כלנ־תאר, יבגוד בהם בשעת ההכרעה.

אך הנציגים הדתיים האמינו יותר לחתי־מת ידו של כלנתאר עצמו, שקישטה את הצעת אי־האימון בראש־העיר, גרשון אג־רון. ליד חתימתו, הצטופפו בגיליון הנייר עוד עשר חתימות של נציגי הדתיים וחרות, שהיוו רוב מוחלט של חברי מועצת העיר ירושלים.

כיפה הפוכה. כאשר צצה במפתיע שאלת מתן רשיון לבניית בית־הכנסת הריפורמי של גלסון גליק, לא האמינו חברי הקואליציה הדתיים בעיריית ירושלים כי הדבר קיבל מימדים רציניים. אך אגודן עמד על דעתו. חישובי יוקרה אילצו את הדתיים להודיע על פירוק הקואליציה העירונית.

הם קיוו כי במשא־ומתן הממושך, ה־מקובל אחרי כל משבר קואליציוני, יצליחו לחזור להנהלת העיר. אך מפא"י חשבה אחרת. היא חיפשה את החולייה החלשה בחזית הדתית, ומצאה אותה ללא קושי: רחמים כלנתאר.

כלנתאר, יליד ירושלים ואב לשלושה ילדים, נמנה על נכבדי העדה הבוכארית בארץ. כלנתאר, מדפיס שהפך סוחר־שטיחים וירד כמעט מנכסיו, היה ידוע כאוהד מפא"י מושבע.

כאשר ביקש הפועל המיזרחי למשוך את קולות הבוכארים בבחירות האחרונות, פנה היישר לכתובת הנכונה. תמורת תשלום במזומן של למעלה מ־5000 לירות, בתוספת אי־אלו הבטחות, הפך רחמים כלנתאר את כיפתו הבוכארית הצבעונית הרקומה לכיפת מועמד של הפועל המיזרחי.

ידיים מתחת לשולחן. השבוע שוב הפך כלנתאר את כיפתו. כאשר ניגש גרשון אגרון למניית הנפת הידיים שהורמו נגדו, בהצבעת אי־האמון, נשארה ידו של כלנתאר עמוק מתחת לשולחן. בהצבעה שניה, שנערכה מיד לאחר מכן, נתברר גם מדוע: רחמים כלנתאר, שקולג הכריע בין מיעוט לרוב, נכלל בהנהלה החדשה של העירייה, תחת חסות ידידיו הוותיקים ממפא"י. ההת־קפה ההריפה של חבריו־לשעבר וקריאות „בוגד!" לא עשו עליו כל רושם.

בדברי ימיה רוויי התככים והקנוניות של עיריית ירושלים, תירשם סטירת־הלחי ש־הנחית רחמים כלנתאר על לחייהם של הבוסים המיפלגתיים שלו, באותיות אדומות.

רדין

אספקה לחגים

חגים הם כאב־הראש התדיר של קול ישראל, ושירות השידור מתקשה מאוד לבצע משהו חורג מן השיגרה. לקראת החג המתקרב (ראש השנה), הוכן חומר בשפע: תכנית על השנה בחקלאות, בשם „ברכת השדה", תשודר בשעת בוקר של יום החג הראשון... בצהרי אותו יום, תושמע תוכניתו של **יעקוב בן־הרצ'**, „מעוללות שנת תשט"ו", המבוססת על פיזמוני הטור השבועי של **נתן אלתרמן**, ותשקף איפוא את השנה כפי שהם שיקפו אותה... בערב, ייסכם סגן־אלוף **ישראל בר** את מאזן הביטחון בשנת תשט"ו... ואילו **ח"כ הרצל ברגר** ייסכם בערב את מערכת המדיניות... בגלי צה"ל יוזמנו האלופים, מפקדי חיל־הים, חיל־האויר, חיל־השיריון ומפקדי הפיקודים למסור לפיקודיהם ברכת־חג אישית... מלבד זה, מתכננים גלי צה"ל שתי תוכניות דוגמת הסרט המפורסם של **אד מורו**, יציגו בפני המאזין את ההת־עצמות הצבאית של מצרים ושל ישראל.

התוכנית על מצרים, תכלול, מלבד קטעים מנאומיו של **גמאל עבד־אל־נאצר**, גם את הופעתו של **ירוחם כוהן**, מי שהיה שלישו של **יגאל אלון**, שיספר על פגי־שתו עם הסרן עבד־אל־נאצר בימי מילחמת השיחרור. ואילו לתוכנית על ישראל, מקווה העורך, **דויד ריבלין**, לראיין את שר־הביטחון **דויד בן־גוריון**. הברכה „חג שמח" לא הגיעה, כנראה, לאוזניו של שירות השידור.

אנשים

● הסופר **שמואל יוסף עגנון**, בלג־לגו על מדע הארכיאולוגיה: „צאו וראו, בכל יום מביאים לירושלים עשרות כדי חלב שכתוב עליהם עין־חרוד, בית־אלפא וכדומה. אם כך כזה יילך לאיבוד, יחפור מישהו כעבור מאות שנים, ימצא את הכד ויקבע שאכן היה ישוב בשם עין־חרוד או בית־אלפא."

● שר־הדואר **ד"ר יוסף בורג**: „מה זה קואליציה? תובעים השגיים מן האחד."

● ח"כ מפא"י **אברהם הרצפלד** בוויכוח בוועידת מפא"י: „האוזן שומעת אצלנו, אבל איננה קשבת."

אביהם של פלמח, סיירת ומצדה

מדור דיווחי חדש, תחת הכותרת „נא להכיר" עסק בדיוקנו של סגן־אלוף רחבעם („גאנדי") זאבי, מעמדו בצה"ל, אורחות חייו יוצאי־הדופן, ילדיו בעלי השמות המוזרים והשקפתו על החברה הישראלית.

נמר שם עיר

הטריפ היהודי של ויליאם סטיירון ✶ טפילות ספרותית הניזונה מדם חללים ✶ „שחקי, שחקי..." בערבית

תרגום

ה„קייק" ו„השיקסע" *

הספרות האמריקאית האמיתית אינה זו־כה לעדנה רבה של תרגומים לעברית. עיקר התרגומים מספרות זו מנותב בכיוון תרגומיהם של סופרים אמריקאים ממוצא יהודי, תוך הזנחה תמוהה של יצירות מופת מעטם של אלה" שאינם גימולים. מאבק־גלוי בן יותר משלושים שנה, המתנהל בין המרכז היהודי הספרותי ב־ניו־יורק ובשיקגו, ובין מרכז שורשיה של הספרות האמריקאית, השוכן בדרום ארצות־הברית, זכה לעיוות רב בתדמי־תה של הספרות האמריקאית בישראל.

הסופר הדרומי **ויליאם סטיירון** הוא בבחינת סופר עלום־שם עבור הקורא הישׂ־ראלי, הניזון מתרגומי ספרות לעברית. את ספרו החשוב, וידויו של נט טרנר, העוסק במרד־עבדים שחורים, שהתרחש בדרום ארצות־הברית במחצית הראשונה של ה־מאה שעברה, אין למצוא במדף הספרים המתורגמים לעברית. אין גם למצוא בעב־רית יצירות מעולות נוספות של מחברים אמריקאיים איכותיים.

לפני כשנתיים פירסם סטיירון את ספ־רו החשוב בחירתה של סופי, שתרגומו העברי המעולה ראה־אור בימים אלה **. זהו סיפור המביא בכפיפה אחת שני אר־הבים מטורפים — **נתן לנדאו**, מטורף יהודי מבריק, יליד ניו־יורק, ו**סופי זאוויסטווסקה**, פולניה גויה ניצולת מחנה־הריכוז אושוויץ. הציר השלישי הוא המספר הדרומי הצעיר (העלילה מתרחשת בניו־יורק בשנת 1947) המצליח להרוג שו־

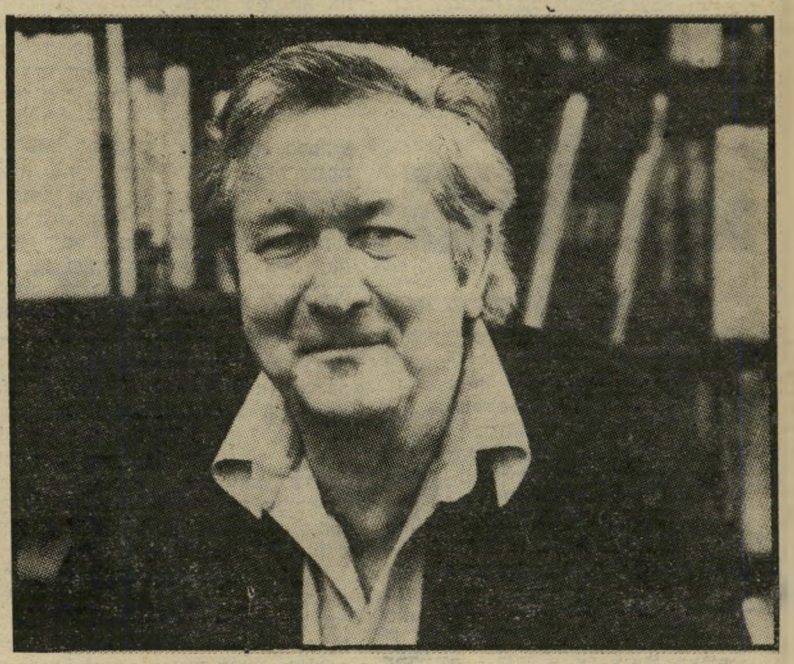

סופר סטיירון

„זין על אלוהים ועל מעשה ידיו ועל החיים, ואפילו על מה שנשאר מן האהבה"

הצעיר מתאהב בסופי, והיא מספרת לו, שלב אחר שלב, את פרקי עברה, וכיצד הפכה להיות שותפת־גורל לסבל היהודי, תוך חישוף חברת העבדים של אושוויץ. בדומה ל**טולסטוי** אשר לא חווה אישית את פלישת **נפוליאון** לרוסיה ב־1812, אך הצליח לחבר את מילחמה ושלום, כך מצליח גם סטיירון, שלא חווה את אימי־השואה, לתאר טרגדיה זו לא רק כטרגד־יה יהודית, אלא כטרגדיה אנושית, הנו־געת לכל בני תמותה.

המספר נכשל כבר בפרק הפתיחה של הספר בעבודתו כקורא־ספרים עבור הו־צאת ספרים גדולה, ומחמיץ את ספרו של הנוסע הגורווגי **תור הירדאל**, קון טיקי, שגרכש בידי הוצאת־ספרים מתחרה, ופורץ לרשימת רבי־המכר. הוא נמלט מגורל ספרותי אותו מכנה אחד מחבריו לעבו־דה: „עוד חמש שנים והיית הופך לאיש־החברה. עוד עשר שנים והיית הופך מאובן. נאר מאובן זקן בגיל ארבעים. זה מה שמקגרו־היל היה עושה ממך..."

סטיירון מושלך לעולם חוויות חדש עם פחות מ־50 דולר. תוך כדי תהליך מיקומו בעולמו־החדש הוא מתאר את הרקע ה־דרומי שלו ומתאר את ההתכתבויות בינו לבין אביו, שהיה בבחינת פרא־אציל דרו־מי. מקוטב אחד של אמריקה עובר ה־מספר אל הקוטב האחר, אל ביתה של **יטה צימרמן**, השוכן בלב ברוקלין, ב־עולם־היהודי הבלתי־מוכר לו. על רקע התקופה שאחרי מילחמת־העולם ה־2, ש־היא תקופה של שמרנות־מינית, מתאר ה־מספר את מכאובי המין שלו.

עד מהרה הוא מגלה כי הגיע למבוי סתום של עקרות בגישושי כתיבתו, ואז: „נתקלתי בסופי עצמה והתאהבתי בה. גם אם לא מיד, אך במהירות ולעומק אין־חקר..." ההיתקלות היתה כאשר „סופי ונתן נתונים בעיצומה של תיגרה מעבר לדלת חדרי ממש..." ונתן זועק לעברה בטירוף: „את שקרנית! את כוס משקר עלוב, את שומעת אותי? כוס?" נתן מסתלק החוצה, והמספר מגחם את סופי „ובעשותה כך ראיתי בפעם הראשונה את המספר המקועקע לתוך העור השזוף, הממומץ קימעה...". וסופי מספרת לו, שהגיעה לניו־יורק מאושוויץ.

בבוקר שלמחרת מעירים סופי ונתן את המספר, ומזמינים אותו בעליצות רבה. עליצות של אוהבים, להצטרף ולבוא עימם לבלות בקוני־איילנד. השלושה עוב־רים תהליך של היכרות תלת־כיוונית. המספר מציג את עצמו, והם את עצמם. סופי מתחילה בסיפור פרקי הרקע אודות עצמה, כיצד גדלה בבית משכילים פו־לנים בקראקוב, שם היה אביה פרו־פסור באוניברסיטה, בימי הפילדמרשל **פילסודסקי** ויורשיו. סופי נעה בפרקי הפתיחה, בין העבר האירופאי השמרני של חינוכה, להווה המטורף של אמריקה, ב־מהלכו היא נאנסת אונס־ידני בתוך רכבת. היא חולמת את שירי **וולט ויטמן, אד־גר אלן פו ורוברט פרוסט**, תוך שהיא משחזרת את תהליך ההתאמרקנות שלה.

סטיירון חושף באורח מרגש את גי־שושי הראשית שלו בעולם הספרות. הוא מצטט מכתב מאביו, הכותב אליו: „איני יכול להעלים ממך את ההנאה החליפית שיש לי בחשבי על כך, שאתה תגדל להיות סופר, כפי שאני נכספתי להיות אך לא יכולתי. מזומן לך סיכוי כה מַר־היב לשבת על הקרקע הזאת...". הקטעים בהם מתאר סטיירון את צמיחתו כסופר, שהם מעין אוטוביוגרפיה של המחבר, מעור־ררים יראת־כבוד וגם את השאלה: מתי יכתוב סופר עברי בכנות כזאת על גי־שושי ההתחלה שלו כסופר?

לא ניפקד בפרקי הפתיחה, העיסוק באם היהודיה נוסח **פיליפ רות** בקובלנת פורטנוי. סטיירון מספר, מפיו של נתן, על מתח השאיפות והמציאות שלו: „אמהות יהודיות הן שאפתניות מאוד למען בניהן, וכילדותי חשבו שאני עתיד לצאת כנר גדול — עוד חפץ או מנו־חין..." ובהמשך דבריו, מתאר נתן את הפרצוף החדש של הספרות האמריקאית, ואומר: „...שאני די בטוח כי הכתיבה היהודית תהיה הכוח החשוב בספרות ה־אמריקאית בשנים הבאות..."

בשליש הראשון של הספר קיים יחס נכון בין תיאור חוויות העבר של סופי, ובין נפתולי ההווה של המספר, של נתן ושל סופי, מבלי שמרכיב השואה ישתלט על העוצמה הספרותית ויעקר אותה. יסו־רי גילוי־המין של המספר מתקזזים עם יסורי הקיומיות של סופי ונתן.

במחצית הספר מציג סטיירון בגלוי את התיזה שלו על השואה, כאשר הוא מת־בסס על טיעונים של **ג'ורג' שטיינר** בסיפרו לשון ודממה, ומתאר את יסוריה של סופי, את ההשמדה המונית, ואת הראיה היהודית: „אני חשבתי שאפשר להתאמץ להבין את אישוויץ על־ידי נסיון להבין את סופי, שהיתה — אם לומר זאת בלשון־המעטה — צרור של פתי־רות. אף־על־פי שלא היתה יהודיה, סב־לה כמו כל יהודי שניצל מאותן צרות, ומכמה בחינות עמוקות סבלה — כפי שאבחיר, לפי דעתי — יותר מרובם. יהו־דים רבים מתקשים ביותר להרחיק ראות אל היעד הנכסף שמאחורי חמת תאוותם של הנאצים להשמדת־עמים, ולכן נראה לי שיותר משיש פגם, יש איזה חלל כר־כפרה בהגיונו של שטיינר, היהודי, שאי־נו מוכיר אלא דרך־אגב את ההמונים הגדולים של לא־יהודים — ריבואות ה־פלאווים והצוענים — שמנגנון המחנות כילע אותם, ושמנת גורלם היתה כליון חרוץ..."

---

* קייק — מילת־גנאי של אנטישמים באמריקה כלפי יהודים. שיקסע — מילת־גנאי של יהודים, באידיש, לנשים לא־יהודיות.

** ויליאם סטיירון — **בחירתה של סופי**; עברית: חיים איזק; הוצאת זמורה, בי־תן מודן; 517 עמודים (כריכה קשה).

ציטוטון

סופי ורודולף הס

בסיפרו של ויליאן סטיירון בחירתה של סופי (ראה: תרגום) מופיע קטע מדהים של פגישת הנפש־הסועלת של הספר, סופי, עם רב־הטבחים הנאצי, **רודולף הס**, במישרדו באושוויץ. קטעים ממיפגש זה מובאים כאן:

„...דרך הרצאתו של הס נטתה לבוא בדילוגים מהירים, שהפסקות אינסופיות היו חוצצות ביניהם — הפסקות שאפשר היה לשמוע כהן ממש את הלמות צעדי המחשבה, את מהלך ההגות הגותית המסורבלת... הס היטב במוחו, חיכך את לפתו הספרדית למדי... סופי חשה הרגשת קורת־רוח, כמעט תענוג, לשמע הערתו האחרונה. הרגישה שנפרץ מחפום ביניהם... היא לא היתה בטוחה לגמרי, אך דומה היה עליה שהיא אפילו מגלה סימן כלשהו של חמימות בקולו, כאילו הוא מדבר פתאום אליה, אל יצור אנוש הניתן לזיהוי, ולא אל עובדת־כפיה... סופי חשה בצמרמורת העוברת בה, ובעת ובעונה אחת ליטפה רוח־פרצים חולפת את עורפה והס נגע בחודי אצבעותיו קלות בקצה כתפה. מעולם לא נגע בה קודם. שוב הרעידה, אף שהרגישה כי הנגיעה לא היתה אישית...

„...את חיזרת אחרי כלי בושה,' שמעה אותו אומר בקול חסר־יציבות. היא פתחה את עיניה. עיניו היו כוהות והצורה שבה היה מפלבל בהן — דומה שיצאו מכלל שליטתו, לפחות לאותו רגע קצר — מילאה אותה אימה, ביחוד משום שהיה לה רושם, למראה עיניו, כי הוא עומד להרים את אגרופו ולהכותה. אך נראה, שבתנופה גדולה מעומק גופו הוא חוזר אל עצמו, מכמו נעשה נורמאלי או כמעט נורמאלי... עיני סופי נשארו עצומות, בשעה ששמע דקדוקו הנאצי המופלא, דיבריין הקודחים יוצאי־הדופן וגושי מליצותיו המטונויות הנפוחות־הדשנות רהטו ביובלי רוחו וכמעט טיבעו את שפיות־דעתה.

לפתע הצחין נדף גוו המיוזע בנחיריה בכשר מעופש והיא שמעה את עצמה פולטת נשימה כבדה ברגע שמשך את גופו אל גופו. היא חשה כמרפקים, בברכיים ובזיפי זקן מגרדים כפומפיה... וזרועותיו הלופתות אותה נראו לה מרבות־משושות כשל זכוב מכאני אדיר־מידות. היא עצרה את נשימתה בשעה שהוא ניסה את כוחו בעיסוי־גבה — ולכו המתגעש, הדוהר! מימיה לא שיערה כי לב מסתל להלמות הרומאנטית הפרועה, שהיכתה בו עתה במכות־תוף דרך כותנתו הלחה של הקומו־דאנט. בגוף רועד כשל חולה אנוש, לא ניסה לעשות מעשה נועז כמו המבעת נשיקה, אם כי היתה בטוחה שחשה באיזו בליטה — לשונו או חומתו — נוברת כאי־שקט סביב אוזנה המכוסה משפחת. אחר־כך גרמה לו דפיקה פתאומית על הדלת להינתק מעליה חיש, והוא השמיע בלחישה עלובה, חרא!..."

במיסגרת העיסוק האידיאולוגי עם רעיון הג'נוסייד (רצח־עם) אין סטיירון מתחסד, והוא מביא את רקעה של סופי, כרקע של משפחה אנטישמית פולנית טיפוסית, או כמאמר סופי על אביה: „...כאשר המיל עלי לרשום בקצרנות, לפי שיטת גאבלסברגר, ואחר־כך להעתיק בכתונת־כתיבה בפולנית ובגרמנית את הנוסח המלא של יצירתו הגדולה: את שאלת היהודים בפולין וכו'...“ כאשר משתף־הפעולה העיקרי שלו, הוא בעלה של סופי קאז'ק. סטיירון מביא גם את הרקע האידיאולוגי באמצעות: „...הסופר האנגלי הזה צ'רמבליין, שאבי השתמש בו בכל מקום במאמר שלו כשביל לחזק את הפילוסופיה שלו...“ וסופי ממשיכה ומנסחת את מניעי אביה האנטישמי: „...ואפשר היה לומר לטובת הפרופסור לפחות דבר קטן אחד. הוא לא חיבר את משאו (סופי אמרה שהיא בטוחה בכך) מתוך כוונה לשאת חן בעיני הנאצים. המאמר נכתב מנקודת־הראות המיוחדת של התרבות הפולנית...“

מאביה האנטישמי, מוליך סיפורה של סופי אל מרתף ביתו של רודולף הס באושוויץ. היא מתארת עשרה ימים בהם היתה קצרנית של נאצי זה (ראה: צייטזטון), ושבמהלכם היא זוממת כיצד להיי עזר בו בחילוץ ילדה מתוך מחנה הילדים באושוויץ.

במקביל לסיפור תלאותיה של סופי באושוויץ, מתגלה בהדרגה סיפור התערותו הנפשית של נתן, המנסה להביא את סופי לאי־שם בקונטיקט, ולשכנעה להתאבד בצוותא. כאשר מספרת סופי סיפור זה היא מגלה למספר כי נתן מכור לסמים. המועד להתאבדות בצוותא נקבע כאשר, בעיצומה של מסיבה, מודיע קריין הרדיו, בהודעה מיוחדת: „בכלא נירנברג נתגלה הפילמדמרשל לשעבר, הרמאן גרינג, מת בתאו, לאחר שהתאבד...“ ונתן מגיב: „אלוהים! הוא ניצח את ה־איש! הוא ניצח את הארש עם החפל. בן־הכלבה הפיקח, השמן הזה!“. ובעוד הרדיו האמריקאי מביא בשידור־מיוחד, בגלים קצרים, את תיאור תליות פוש־עי־המילחמה הנאצים בנירנברג, גורר נתן את סופי לקונטיקט, לעבר התאבדותם בכמוסות של סודיום־ציאניד. סופי ונתן עוברים באותו מלון בקונטיקט חוויה מינית מטורפת, בעקבותיה הוזה נתן הזיות אודות המילחמה העולמית. ברגע של בהירות משליכה סופי את הכמוסות לאסלת בית־השימוש, בעוד נתן „התחיל לצעוק על מזות ועל הרס ועל תליות ועל גאז ועל יהודים ששרפים בתנורים...“

במהלך עינוויי־נפש אלה של סופי ניצולת המחנות ושל נתן חולה הטירוף, עובר המספר את מה שהוא מכנה „החרדה והכאב שהסבה לי אהבה חד־סיטרית זו, היו נוקבים ואכזריים, כאילו גיליתי שחלתי במחלה אנושה...“

המספר וסופי יוצאים לחוף הים. כאשר אינם רואים איש, ושניהם שרועים על החוף, אומרת לפתע סופי למספר: „בוא ונתפשט. כוא ונהיה עירומים...“ כאשר הם מתפשטים, רואה סופי את גירויו של המספר, שאינו יכול עוד להתאפק, ואומרת „עימד לך...“ שניהם מתנשקים בפראות, וסופי מאוננת למספר אך אינה שוכבת עימו. אחרי ששפך, היא מוצאת שימוש מקורי לזרעו: „והפתלתי בפולא־קית המשונעת, כיצד היא לוגמת ויפקי ישר מהבקבוק ובידה השנייה — זו ש־הביאה עלי תערוכת כזו של עגמת־נפש והנאה — עיכתה בעדינות את עור פניה בתפליטי בישי־המזל...“ וכאשר מתעורר המספר מהתרדמה שנפלה עליו, הוא מגלה כי סופי אינה לצידו. הוא רץ אל החוף מוכה אמוק, ומגלה אותה כשהיא מנסה להטביע עצמה, ומצליח להצילה.

המספר נוטש לכמה ימים את סופי ונתן, ויוצא לבקר אצל חברו־לנשק ג'ק בראון, אצלו הוא פוגש ב„משהו גרוע מפוחסת־זין, מאמנית האוננות...“. אשה שבמשך כמה ימים, עיקרי עיסוקה הוא „למחוט אותי שעה אחר שעה. עד שאני גבעול כמוש ונטול־עפים, מותש ומושפל בשל עשיה מטומטמת זו...“ אלא שאי־דיליה־מינית זו מסתיימת עד מהרה ב־טלפון בהול, המודיע: „נתן שוב ירד מהספים...“

המספר נוטל עימו את סופי לעיר הולדתו בדרום, ומאמין כי בנישואיה לו היא תשתחרר מאימי טירופו של נתן. במהלך הנסיעה דרומה, משלימה סופי את סיפור סבלותיה. בלילה בו שוהים שניהם בבית־מלון בוושינגטון, מממשים המספר וסופי את יצריהם המיניים. מתאר המספר: „לגבי, יותר משהיה כאן מקום קבלה, היה כאן לימוד שלם ומושלם, אם לא למעלה מזה. וסופי, מורתי האוהבת, לא פסקה מללחרש באוזני דברי עידוד.“ בבוקר, כאשר המספר מתעורר, הוא אינו מוצא את סופי, ומגלה כי היא החליטה לשוב אל נתן. בפתק הפרידה שלה היא כתבה לו, בין השאר, באנגלית רצופה שגיאות: „אני מוחרחה ללכת עכשיו. סלח לי על האנגלית הרעה שלי. אני אוהבת את נתן, אבל אני שונעת את החיים ואת אלוהים. זין על אלוהים ועל מעשה ידיו. וגם על החיים. ואפילו על מה שנשאר מן האהבה...“

הקוראים, שכתיבה שואנית נוסח אלי ויזל, שמואל פיזאר ושאר מחברים בנוסח זה, המאיסה עליהם את הקריאה שלהם על נושא השואה, ימצאו בבחירתה של סופי עוצמה ספרותית חסרת־תקדים. עוצמה העולה עשרת מונים על עוצמת תיאוריהם של ניצולי־השואה, עוצמה בעלת איכויות ספרותיות ורעיוניות, שיש בה כדי לעורר מחשבה עמוקה גם בלב היש־ראלים, אשר אוטמים עצמם, בעשור האחרון, למראה תהליך ההתבהמות המוסרית שעוברת החברה הישראלית. סטיירון לא כתב ספר המהלל או המשבח את סבל היהודים בשואה. בחירתה של סופי הוא ספר המוקיע את תהליך התבהמותו של המין־האנושי, תהליך מחליא, אשר אין חברה עלי־אדמות שמחוסנת מפניו. בחירתה של סופי הוא מהספרים המעולים ביותר שראו־אור בעשור האחרון. כל שנותר הוא להביא את הפיסגה האחרונה שבו: „זה לא היה יום הדין — רק בוקר. בוקר צח ויפה“. תרגומו של חיים איזק הנו מהמעולים להם זכתה הספרות העברית בשנים האחרונות.

מקרה

טרמפ

נעמי פרנקל היא סופרת ותיקה, ש־עשתה לה את עיקר פירסומה בספר כו־של על יהדות גרמניה וקליטתה בארץ, תחת הכותרת שאול ויוהנה. בשנים האח־רונות, מנסה פרנקל לחבר טרילוגיה צברית, שעיקר עיסוקה הוא בדורות הלו־חמים במילחמת־ששת־הימים ובמילחמת שאחריה (התשה ויום־הכיפורים). ראשון הספרים הוא דודי ורעי, ובחודש האחרון ראה אור השני: צמח־בר*.

צמח־בר הוא תערובת של רומן־משר־תות מזיל־דמעות ונסיון לשיכתוב סכ־ריני של ההיסטוריה החדשה בארץ, תוך ספילות סיפרותית הניזונה באופן מלא־כותי מדם החללים. זהו נסיון לגולל, ב־לשון סינטטית מאוד ובחוסר כישרון ליצי־רת תלת־מימדיות ספרותית, את כאב ה־מוות והחיים בארץ הזאת. נעמי פרנקל מנסה לדחוס לתוך 371 עמודי סיפרה את כל שניתן לדחוס מתוך החוויה הישרא־לית — החל בכאב המילחמות, תבוסת הנלחמים, הריקנות שלאחר המילחמה, וכלה בביקורת מאוד פטריוטית, של הירי־דה, בשורות כמו: „התקפל גיבור מיל־חמת ישראל ועזב את הארץ...“ מבלי שהמחברת תשכיל להביא בסיפרה את הרקע ואת המניעים לדפיטיזם, ואת כזב ההנהגה.

מחברת צמח־בר תופסת גם טרמפ קל על מילון הסלאנג של נתיבה בן־יהודה, מבלי לעבור את סף האמינות: „פעם היו היא וליאורה היידביתניקיות הזרוקות של המזרד החינוכי, מלכות ה־גינס הראשונות של הקיבדין...“. את ה־לשון החד־מימדית של הספר מרככת פרנ־קל בנוסח של סיפורי־אהבה, במתכונת הרומן הריאליסטי־סוציאליסטי־הקיבוצי של ראשית שנות החמישים (שמיר, מגד, שחם וכו'): „הרכילות כבר דחקה את יוכל לתוך חייה והכניסה אותו למי־טתה, והכול מרחמים על יוכל התם ש־איבד את בתוליו אצל הדם...“

גם נסיון ההתמודדות של פרנקל עם הקונפליקט הישראלי־ערבי, הוא רדוד, חד־צדדי, וחסר עומק ואמינות. הנפשות־הפו־עלות בספר, שחלקן כבר פעלו בדודי ורעי, אינן משכנעות בשורות כמו: „ניקי לא קיים הכטחתו ולא שמר על עצמו. לא לתיזמורת צה"ל התגייס אלא לשיריון, על רמת־הגולן הספתער לא בכי־נורו אלא בטנק, כסורים ירה לא צרו־רות צלילים אל פגזים. פגז סורי מצא אותו וניקי נשרף בטנק...“.

נעמי פרנקל, מציגה בצמח־בר מעין אוטופיה סובלת, ארץ בלתי־מוכרת, ארץ המתיימרת להיות ישראל. אך ארצה של פרנקל היא ארץ חד־סיטרית, לבנה, נקיה ובוהקת. אומנם, המחברת מתאימה עצ־מה לנורמות של ימינו ומכניסה לארץ־ישראל־היפה־והמלאכותית שלה גם פרק מרוקאי, שטעמו כטעם הנענע בתוך ספר הטשולנט.

מרכיב מעורר גיחוך בצמח־בר הוא הנסיון למסד מעין מכונת־זמן אירועית, נוסח ארצות־הברית של דוס־פאסוס, או הדרכים לחרות של ז'אן פול סארטר, בנוסח של: „ממשלת־הליכוד־הלאו־מי פינתה מקומה בשילטון והתפטרה. הנשיא נאצר הלך לעולם שכולו אמת והנשיא דה־גול הוציא גם הוא נשמתו בטהרה. מתו מנהיגים, ויותר מהם מתו חיילים...“

צמח־בר רצוף בשורות קניוקיות, בנוסח:

סופרת פרנקל
כטעם הנענע בתוך ספר הטשולנט

„אין בעולם דבר מרגש יותר מכתפיו של יובל...“ ניסוח, המצביע על המגמה הוולגרית של כתיבתה, מגמה שנועדה לרכוש את קהל הקוראים בפרוטות.

רדידות עקשנית עוברת כמעט בכל דפי צמח־בר, בניסוחים כמו: „מוישלה, בו־נים את ירושלים. אמנם יש עוד גויים עוינים ומילחמות ומשברים תם מריבות בין היהודים, אבל כל אלה לא יעצרו עוד את הגאולה. מוישלה, אזמנם המשיח עוד לא בא, אבל אנחנו כבר בתוך חכ־לי הגאילה...“ דומה, כי בשורתו זו של צמח־בר, כמו יצא מפיו של ראש־הממ־שלה במהלך מערכת־הבחירות. כמה חבל לראות כיצד שולחת רדידות הפוליטיקה הישראלית את חיצי־הרעל שלה לגוף הספ־רות הישראלית.

פנים חדשות

עילאבי, עילאבי...

מספר **אריק שפירא**, מלחין ישראלי צעיר, שאינו זוכה לתמיכתה של המו־עצה לתרבות ולאמנות: „הגשתי בקשה לתמיכה. פעם בשבוע אני מקבל טלפון מאחת אורה יבניאלי. היא רוצה שאגיש פירוט תקציבי (מה זה בכלל?), אחר־כך היא שואלת מה פירוש ,שונות' (יסי מר־חיים לימד אותי לכתוב תקציב ויעין לי לדחוף סעיף כזה), ופעם שלישית היא שואלת אותי ,מדוע לא הגיע פירוט וכו' וכו'...“

שפירא חיבר לכבוד ערב עכשיו, ש־נערך לפני קרוב לשנה, יצירה בשם עילאבי עילאבי (שהיא ביצוע מוסיקאלי בערבית לשחקי, שחקי...“ — שירו של **שאוז טשרניחובסקי**). „התור שלי נקבע ל־2 בלילה. ב־1.45 ניגשתי לאחד הנדלוזלין (מנחה הערב) ושאלתי אותו עוד כמה משוררים, זמרים, פרופסורים ומחלים צריכים להופיע עד תורי. כאשר ענה ,20', הלכתי הביתה. היצירה הקטנה הזאת תוכננה להיות מפר פוליטי ותו לא...“

אלא שנפתלות דרכי השמעת היצירה, והיצירה עילאבי, עילאבי... זכתה להישמע בקונצרט של קבוצת מלחינים צעירים ב־תיאטרון המדרגות. מבקר־המוסיקה המעו־לה **חנוך רון**, כתב עליה בדבר את הדברים הבאים: „היצירה הטובה ביותר בערב הזה, ואולי גולת־הכותרת שלו, הי־תה יצירה קטנה ,עילאבי, עילאבי' מאת אריק שפירא. זה היה קטע שהושר בפי זמרת, על רקע נגינת כינור שהוקלטה מראש. השם, עילאבי, עילאבי' איננו אלא התרגום לערבית של, שחקי, שחקי' מאת משרניחובסקי. קטע זה עורר התרגשות רבה, כשל הכוח העצום של היצירה ובשל האיכות האמנותית של השימוש במרכיבים המוסיקאליים. כפעם הראשונה אפשר לומר על יצירה מוסיקאלית שלנו שהיא רל־וונטית, כלי מרכאות, יצירה שיש עימה נקיטת עמדה, מעורבות אמיתית של מל־חין החי בחברה מסויימת. באקלים הצמ־חוני של מלחינים ישראלים קלריקא־ליים, המנותקים מהנוף האנושי ומהריכוד החברתי־תרבותי שבתוכו הם חיים, היה ביצירתו של שפירא משב־רוח מרענן...“

בעולם המוסיקאלי של ישראל, העמוס ביצירות של „מלחינים ישראלים קלרי־קאליים, המנותקים מהנוף האנושי ומהרי־כוד החברתי־תרבותי...“ נוסח **בנציון אורגד, נועם שריף** ואחרים, לא ברור מיהי נציגת המועצה לתרבות ולאמנות, **אורה יבניאלי**, המחפשת אחר פירוט תקציבי. המיליונים שמועצה זו זורה לרוח, מיליונים המסבסדים יוצרים תלושים ומשו־ללי־כישרון, מהווים אנדרטה לחוסר הטעם בקיומה של מועצה זו. ברור לחלוטין, שדברי ביקורתו הרלוונטית של **חנוך רון** לא יגיעו לעולם לאוזנו של מנכ"ל המועצה לתרבות, **אבנר שליו**, המנזיל את כספיה לשווא.

אריק שפירא, ומלחינים צעירים אח־רים, יצליחו בסופו של דבר להביא למו־סיקה הישראלית את הכבוד הראוי לה, גם בלא כל סובסידיה ממשלתית.

שורשים

דור אבוד

אריה ליפשיץ, מאחרוני סופרי העלייה־השלישית, פירסם באחרונה ספר ובו ניתוח של יצירות ושרטוט דיוקנאות בספרות העלייה־השלישית, תחת הכותרת הוויתה של תקופה*. בספר זה מתייחס ליפשיץ ליצירות של **אורי צבי גרינ־ברג, יצחק למדן, אביגדור המאי־רי, יהודה קרני, לוי בן־אמיתי, יהודה יערי, יצחק שנהר, נתן ביסטריצקי, יוסף אריכא, ישראל זרחי, יהושוע ברי־יוסף, דויד מץ** ועוד רבים אחרים, מסופרי תקופה זו.

בכוח סיפרו של אריה ליפשיץ לגרות את דמיונו של המעיין בו לחטט באותם גנזים ספרותיים, שהניחו את התשתית לספרות הישראלית העכשווית, המתעלמת מהם. אלא שמרבית הספרים בהם עוסק ליפשיץ אינם בני־השגה, והם בבחינת לא היו ולא נכתבו.

לא ברור כלל, מדוע הגופים המופקדים על התרבות בישראל, ובעיקר המועצה לתרבות ולאמנות, בראשות יורשה של **לאה פורת** המנוחה, **אבנר שליו**, מש־קיעים מיליוני שקלים בפרוייקטים חסרי כל קשר לתרבות אמת. אם עשירית מתק־ציבם היה מושקע בהתקנת סידרת ספרו־נים עממית, שהיתה מחזירה לחיים ולאור דור־אבוד זה של הספרות הישראלית, הי־תה התרבות הישראלית יוצאת נישכרת.

עמים החסרים יכולת לשמור על מו־רשתם הספרותית פשוט נעלמים מן ה־עולם.

---

* נעמי פרנקל — צמח־בר; הוצאת הספריה לעם — עם עובד; 371 עמודים (כריכה רכה).

* אריה ליפשיץ — הוויתה של תקו־פה, יצירות ודיוקנאות בספרות העלייה־השלישית; הוצאת יחדיו; 200 עמודים (כריכה רכה).

מאת בן עמר

בשבוע האופנה מנסה ישראל למכור

אופנת קיץ

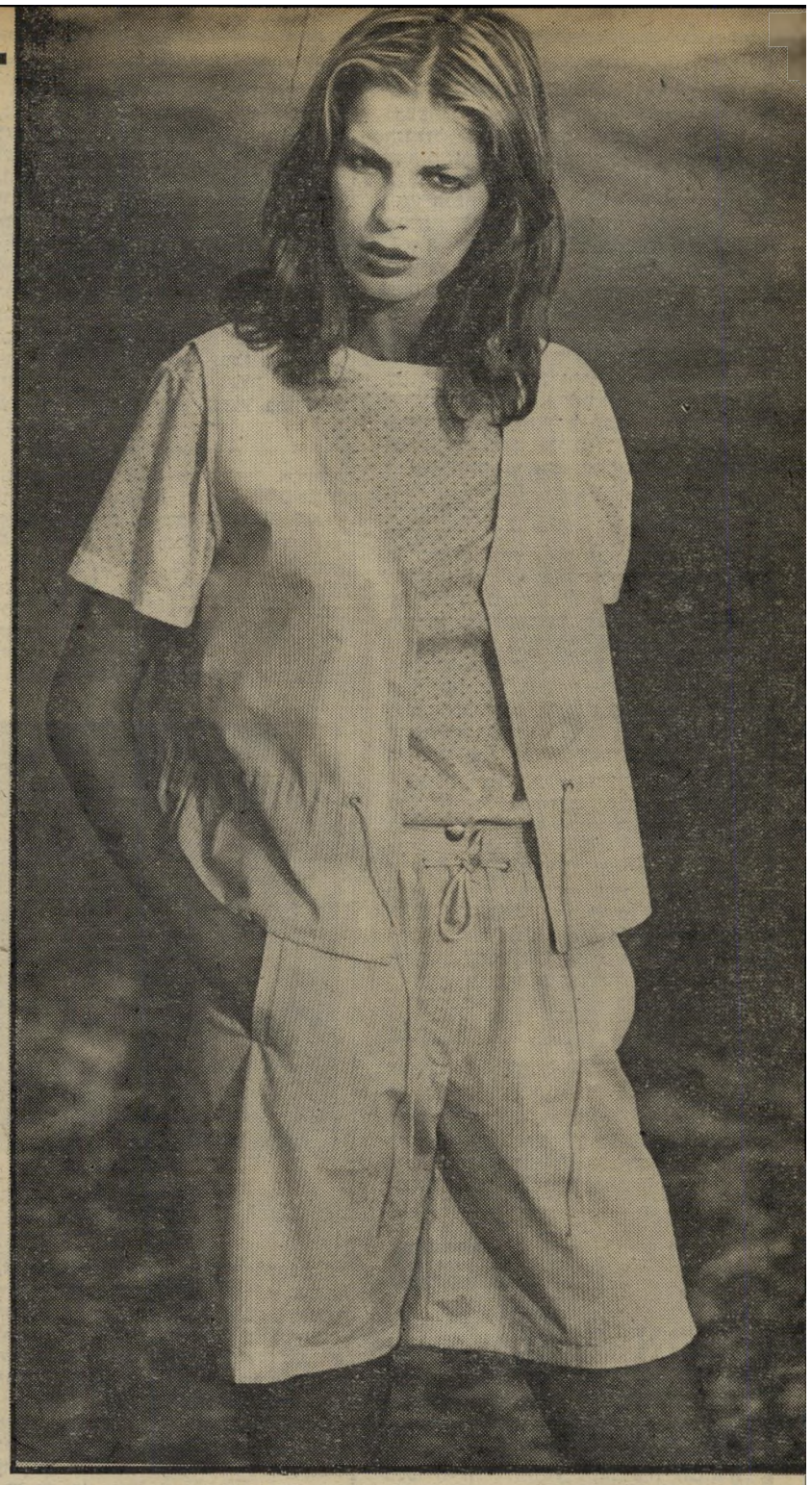

נגד מים, בצירוף חזיה בגוונים תואמים ובלוזון בפסים. מיכנסי ברמודה עם שרוך קשירה מתחת לחגורה ומתניה בדוגמת כותונת גברית, ולזה מותאמת חולצת טריקו בצבע אפור לבן.

אופנת ראש אינדיאני מציגה את אופנת הים, הכוללת טוניקות קשורות בחבלים בצידי הגוף, מיכנסיים רחבים וישרים וחגורות חבל מכותנה, הנקשרות במותן. המראה הבולט באופנה זו הוא המראה היפאני — הדפסים בולטים של מניפות, ענפי במבוק, ציפורי אש ופרחים גדולים מסוגננים. הרבה חברות אימצו לעצמן מראה זה בקיץ 82'.

אופנת ברוך, שהחלה את דרכה בייצור חולצות גברים בלבד, מציגה השנה מיבחר של חולצות נשים וחולצות לנערות מבדי כותנה קלים ואווריריים לקיץ.

שודדי ים

אופנת שחר, חברה חדשה יחסית למוצרי סריגה, משלבת דגמי סריגה שונים על חליפות שלושה חלקים, על שמלות טוניקות ומיכנסיים, בעיצוב מעניין של שלי רפואה.

ביבה מציגה בשבוע האופנה הנוכחי

כותנה אחד מן הבדים השימושיים ביותר באופנת קיץ 82', מתאים לקיץ שלנו. חולצה בסגנון גברי.

מיכנסי ברמודה

עם שרוך קשירה מתחת לחגורה. חולצת טריקו תואמת בנקודות אפור לבן ומותנייה בדוגמת כותונת גברית מבד תואם זריקמת דגים בגב. המיכנס והמותנייה עשויים מכותנה 100%.

הם **השתגעו** לגמרי. שאני אלך עם ז'קט כזה בקיץ? כך הגיבה אחת הצעירות שבאו לראות את שבוע האופנה הנערך עתה במלון הייאט בתל־אביב. יתכן שיש מידה של צדק בדבריה, שכן מתכנני האופנה שלנו הולכים בעקבות גותני הטון באופנה העולמית, והללו כנראה לא מודעים לאקלים המיזרח תיכוני. לכן מה שנראה שיגעון בעיניה של הנערה הישראלית, הוא בהחלט להיט בעיניה של הנערה בלונדון או בשטוקהולם.

האם נוכל גם אנו, בקיץ הישראלי, להרגיש בנוח במעיל־שוער?

שבוע האופנה הישראלי המציג את אופנת הקיץ לשנת 1982 מתקיים השנה בתל־אביב, והוא מביא שפע של רעיונות לאופנה מעולה ואפשרויות רבות לקניינים מחו"ל.

מבט חטוף על כמה מהחברות הנוטלות חלק בשבוע זה:

אופנת מיף מציגה מבחר ביגדי חוף וספורט. מיכנס קצר עם פנסים וחגורה משולשת מבד ג'ינס שעבר עיבוד מיוחד

טריקו לשימלת קיץ עם שרוול קימונו וצווארון ניקי, כחלצי העליון של השימלה עם הדפס.

חזיה ושורטס

שעברו תהליך עיבוד מיוחד נגד מים, בצבע ירוק־טורקיז. השורטס עם פנסים וחגורה משולשת. החזיה בגוונים תואמים בירוק, אפור, לבן. בלוזון התואם לחזיה בפסים אפור ירוק עם נקודות.

לארצות הצפון אופנת־קיץ המתאימה להן

מחממת

קו אופנתי חדש, הנקרא אופנת שודדי־הים. קו זה עשיר באפליקציות מיוחדות, כמו פיראט בחלק הקידמי של החולצה, ותיבות שלל עמוסות בתכשיטים ובזהב, בחלקה האחורי. הבדים הבולטים הם כות־נה הודית, כותנה מבריקה, וואל, תחרה וטריקו.

תשלובת פולגת, המנהלת עתה את

חליפה לבנה המורכבת ממיכ־נסי ברמודה לבנים עם חולצה בצבע נוגד ומיקטורן.

בגד עור, מציגה קולקציה עשירה שעוצ־בה בידי עודד גרא. באוסף החדש ניתן למצוא מבחר גדול של פריטים כמו מק־טורנים, בלוזונים, מעילים ופונצ'ו, וכן ביגוד ספורטיבי — חצאיות, מיכנסיים באורכים שונים, חצאיות מיכנס, שמלות, שמלות מעיל, חולצות, טוניקות ואפילו גופיות. כל אלה עשויים מעור רך ועדין במיוחד, הזמש מחורר ומקנה לבגד את תחושת הקיץ.

אופנת מאג מציגה שמלות לבנות עם תחרה, שמלות דיאולן וכותנה בסיגנון חולצת הטריקו הארוכה, ושמלות שונות בהדפסים המזכירים את המראה היפאני.

יופי של אופנה. האם נרגיש בה גוח בקיץ הישראלי של שנת 82'? נחיה עד לקיץ הבא ונראה. **חניתה צנטנר**

פיראטית מסוגננת, אחד מן הרעיונות המוצגים בשבוע האופנה לקיץ 82', אווירי ונוח.

עור בקיץ הישראלי. חם, אבל זהו אחד המרכיבים החשובים בקולקציות הקיץ לשנת 82'. זהו עור רך ועדין בשילוב זמש מחורר, המקנה לבגד מראה ותחושה אווריריים וקיציים. בצד חליפות מעור יש גם גופיות מעור.

טריקו ארוך בסיגנון שימלת הטריקו הארוכה. צווארון ניקי, שרוול רחב מאורך. הצבע הוא שחור עם פסים לבנים.

המלחיות סגנון החוזר ומופיע אצל הרבה חברות בקיץ 82'. כאן מופיע קו המלחים בעי־צוב של מיכנסיים וחולצות. החבלים משמשים כחגורות.

הדפס יפאני של חברות שונות. כאן גם הוא נראה בעי־צוב דגמים רבים מיכנסיים וחולצה.

מלכת האיים

מזמינה את המועמדות הסופיות בתחרות

מלכת המים 81

לחגיגה של נופש באי האושר

כרתים

מציעה לכם את כל תענוגות יוון באי אחד!

בחסות

דיזנהויז

נסיעות ותיירות

ימים משגעים ולילות לוהטים בשבוע של נופש וכף בכרתים

הגדול היפה המעניין והמגוון – שבכל איי הנופש של יוון!

כל הטיסות עד סוף אוגוסט מלאות!

אל תחמיץ את להיט השנה בעונה הכי יפה !!

בספטמבר ועד 16 באוקטובר

בכל יום שישי טסים ל: **כרתים**

מספר המקומות מוגבל וכל הקודם זוכה!

8 ימים 7 לילות
כולל טיסה ואירוח
החל מ- $333

פרטים והרשמה: אצל כל סוכני הנסיעות.

ארגון ובצוע: דיזנהויז בע"מ
בן־יהודה 21 ת"א
טל: 652140

בשתיים בלילה נאלצה המישטרה להיכנע לשכנים ולסיים את הנשף המלהיב שבו כיהן מפקד המישטרה כראש השופטים

ל פות יפות הן צעדו בסך, גופותיהן השזופים זוהרים באור הזרקורים. הקהל שמילא את רחבת הדשא של מלון המלך שאול באשקלון מחא כפיים בהתלהבות. שוב חזרה התמונה על עצמה: מי מבין שתים־עשרה היפהפיות תהיה נסיכת הים התיכון? הבחירה קשה.

מני פאר מזמין את הבנות לראיון, והן שובות את לב הצופים. האחת עונה בעדינות, השנייה עונה בחביבות, ויש גם צבריות עוקצניות העונות במעט חוצפה חיננית. האמנים מנעימים את הזמן.

תשובתה של מירי ברוח טובה, אך הבטן מקרקרת מרוב התרגשות.

השעה שתיים לפנות בוקר. סוף־סוף הוטל הפור. נסיכת הים התיכון ושתי סגניותיה מתבקשות ללבוש את בגדי־הים שלהן. הן תעלינה לבמה פעם נוספת. הפעם כזוכות. סגנית שנייה, מכריז מני פאר, היא איריס נאדל. איריס היפה, שזכתה בתואר נסיכת הכינרת עולה אל הבימה. הבדרן והחקיין מוטי גלעדי מכתיר אותה. הסגנית הראשונה מיכל בניסתי עולה לבימה. מפקד מישטרת אשקלון, אלי

נסיכת הקשר

למרות המתח הרב השורר מאחורי הקלעים בהתקרב שעת האפס, מגלות הבנות סימנים של חברות אמיתית. הן עוזרות זו לזו להתפשט ולהתלבש, מעודדות זו את זו במילה טובה, ומנסות לדלות ממירי זכרוני, מפיקת המופע, את שמן של הזוכות המאושרות. מירי, פיה חתום. היא שומרת על מתח עד לשעת האפס ממש. הבנות שבאות ושואלות אותה, זוכות לתשובה אחת בלבד: „זו שמצאה חן בעיני השופטים.“ הבנות מקבלות את

אלימלך, מניח את הכתר על ראשה.

ואז מגיע הרגע הגדול: מני מכריז על נסיכת הים התיכון אופירה אוחנה מעפולה, יפהפייה תמירה, בת למישפחת אוחנה המפורסמת מטבריה וסמלת בחילקשר. על הבמה עולה יונה שרביט מחברת לוריאל ומניח את הכתר על ראש הנסיכה. הקהל מוחא כפיים בהתלהבות המזעיקה למקום את מישטרת אשקלון שמפזרת את הערב המאיים להתמשך עד לשעות הקטנות של הלילה.

נסיכת הים התיכון אופירה אוחנה, בת למישפחת אוחנה מטבריה וסמלת בחיל הקשר. אופירה המקסימה נבחרה גם כסגנית נסיכת הכינרת. סגניתה הראשונה היא מיכל בניסתי והשנייה איריס נאדל.

בחינה הקהל בוחן בסקרנות את רגלי המועמדות העוברות על המסלול. למעלה: איריס ומיכל.

ואלה החברות שתרמו להצלחת הנשף

שבו נבחרה השבוע נסיכת הים התיכון

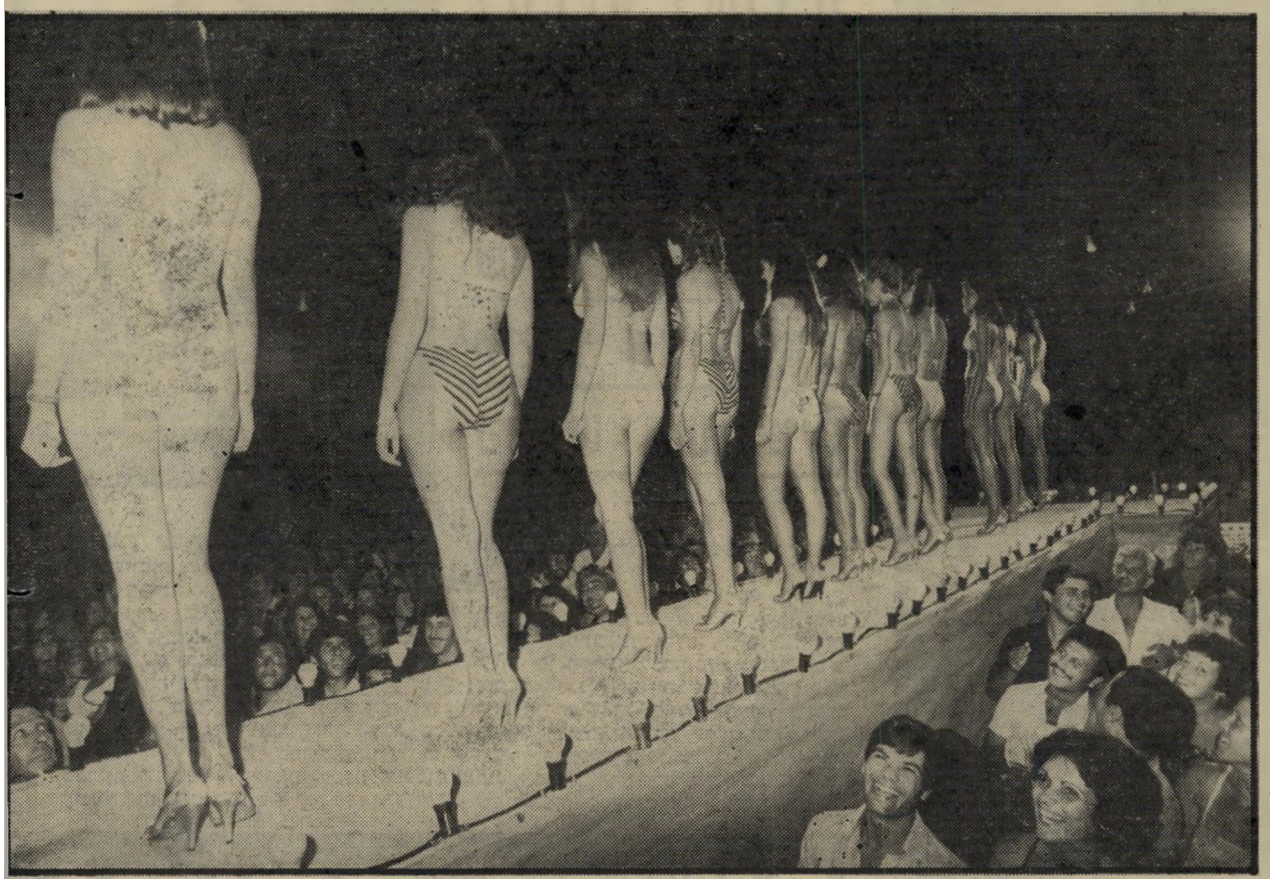

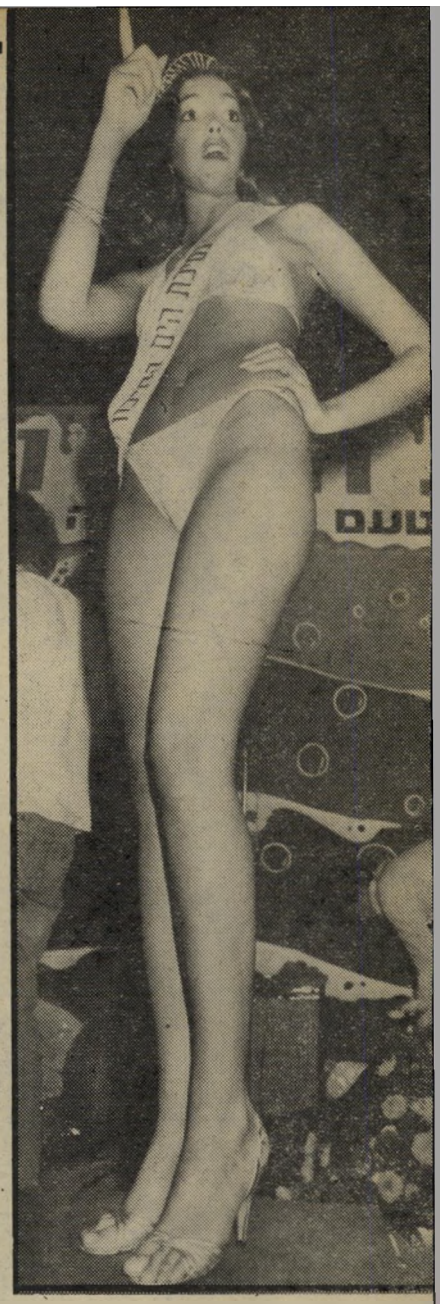

איציק פרושינובסקי מבעלי חברת **פינה קולדה** עמד מאחורי הקלעים והישקה את הבנות **בפינה קולדה קוקטיילס פור טו** כדי לעודד את רוחן.

חברת **ניבה** יוצגה בנשפים במערכות בגדים לערב וליום. המועמדות ערכו תצוגות אופנה מרהיבות כשהן נעולות סנדלים מוזהבים של **מרנו**. הן הרשימו בגופן החטוב, העטוי ביקיני קטנטן ומוזהב מתוצרת חברת **גוטקס**.

הדוגמנים הציגו חולצות מרהיבות של **חווי 2000**. כתריהן של הנבחרות היו מתוצרת חברת התכשיטים **אנדין**. הקבלן

הקהל צופה בביגדי הים המרהיבים שלובשות הבנות. בגדי־הים הם מתוצרת **גוטקס**, שגם העניקה לבנות צעיפי זהב. איציק פרושינובסקי מחברת **פינה קולדה קוקטיילס פור טו**, הישקה את

הבנות מאחורי הקלעים מאופרות על־ידי חברת **נייטשר ביוטי** ומסורקות בסלון **ג'ימי** בחיפה. הן דיגמנו בגדים של חברת **ניבה**, נעלו סנדלי **מרנו** וענדו תכשיטים של **אנדין**. למטה: חלק מחבר השופטים (מימין) תיקווה אהרוני, מנהלת **המלך שאול**, חזי ותיקווה טקו מ**חווי 2000**, מרסל אלגרסי מ**סלון ג'ימי** וחיים יצחקי **מעץ הזית**.

וולטר ביצ'ל מחברת **נייטשר ביוטי** מעניק טיפול אחרון למועמדת חיה אייגס, **נייטשר ביוטי** איפרה את הבנות.

הבנות מאחורי הקלעים ועודד את רוחן. אברהם גינדי יעניק למלכת המים שתיבחר הנחה של חצי מיליון לירות על רכישת דירה, וחברת הנסיעות הוותיקה **דיזנהוויז** תטיס את המועמדות לכרתים.

הידוע מראשון־לציון אברהם גינדי יעניק למלכת־המים הנחה של חצי מיליון לירות ברכישת דירה, ואילו חברת יונייטד טורס הסיעה את הבנות לכל הנשפים באוטובוסים הממוזגים שלה.

חברת האיפור נייטשר ביוטי, בהנהלת וולטר ביצ'ל ואורנה גלזן, העניקה לבנות תכשירי איפור ואיפרה אותן. שיא השיאים של נשף בחירת מלכת המים יוענק למועמדות הסופיות על־ידי חברת הנסיעות הוותיקה דיזנהוויז. הבנות תתארחנה באי המקסים כרתים, במלון בן חמישה כוכבים, במשך שיבעה ימים — כל זאת כאורחות החברה שגם תטיס אותן מתל־אביב.

יונה שרביט, נציג חברת **לוריאל**, שהעניקה לבנות תכשירי שיער, מכתיר את נסיכת הים התיכון אופירה אוחנה.

מגבת
רוזן
היא באמת כמו שהיא נראית. יפה... מלטפת ... מזמינה.
מגבת רוזן. יש לנו הרבה כאלה. בשלל צבעים ודיגומים. יפות, יפות.

לקחנו
דובדבנים, שוקולד טהור ותות שדה
עטפנו אותם בגלידה ביתית...

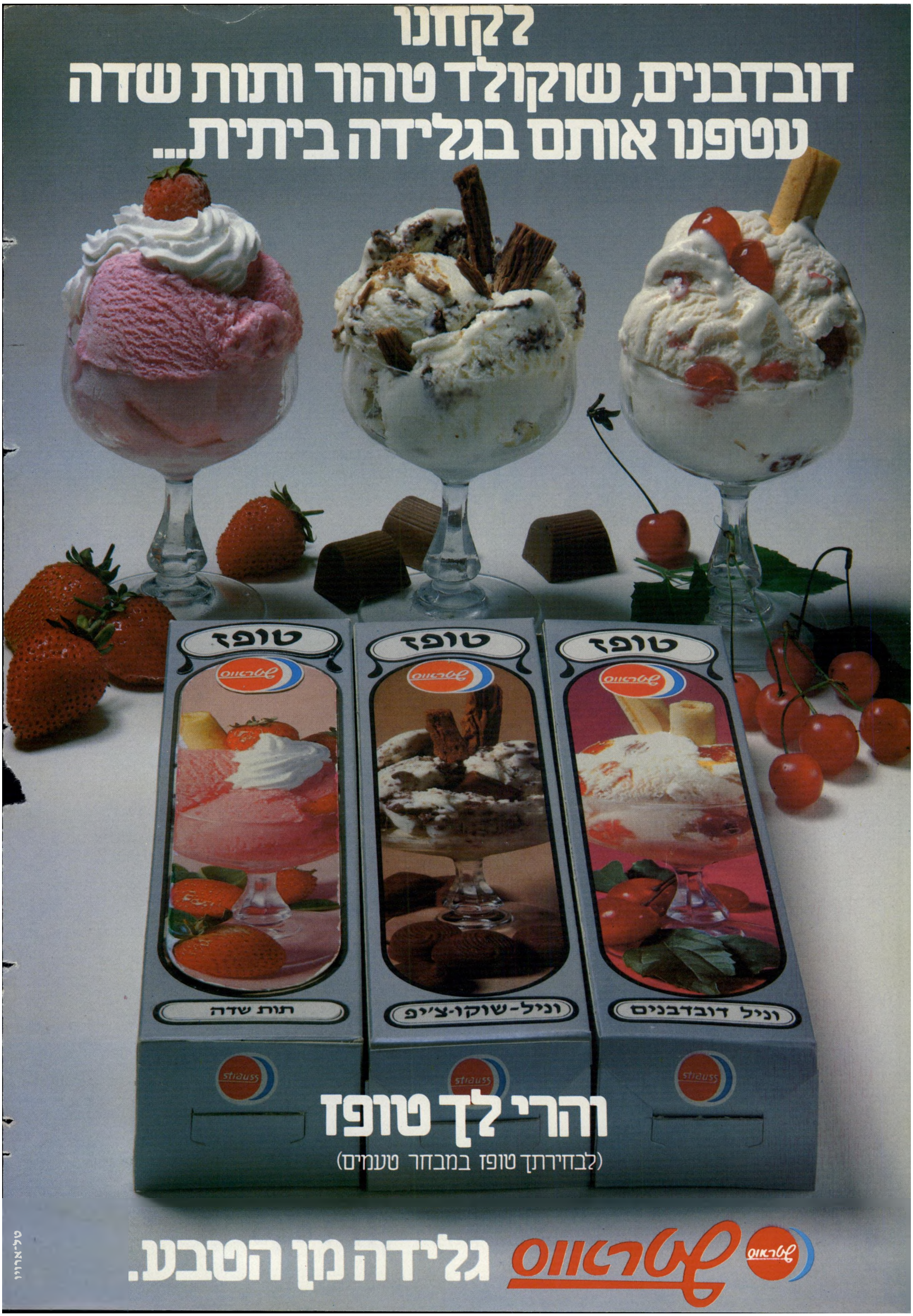

והרי לך טופז

(לבחירתך טופז במבחר טעמים)

שטראוס **גלידה מן הטבע.**

טל'אריין

את השקל

מאת מאיר תדמור

במשק

ממי לווה הבנק כשחסר לו כסף: מדוע מסכים האוצר

בתוך שבועיים שלושה מגייסים הבנקים קרוב לשני מיליארד שקל מהציבור, וזוהי בהחלט עובדה יוצאת דופן משתי בחינות: הסכום הגדול והעיתוי הצפוף. ביחס לעיתוי כמעט ואין מנוס — התאחון האחרון הוא אמצע ספטמבר. יש רק לשאול שאלת תם: אם כך, מדוע לא יאפשרו לבנקים להאריך מועדי התחפקה. על כך יש תשובה נוספת, מעניינת מאוד. חלק גדול מן הכסף שיגוייס יעבור לידיו הבטוחות של האוצר, כהלוואה לזמן ארוך. אם בנק־ישראל והאוצר לא יכולים לגייס כספים מהציבור, באמצעות איגרות חוב, מדוע שלא יאשרו לבנקים הנפקות גדולות וצפופות, כדי שבתמורה יגיע חלק גדול מהכסף לקופתו הריקה של האוצר, ואולי יחליף חלק מן „ההזרמה"? זה באשר לעיתוי.

למה הבנקים צריכים כסף? תתפלאו, גם הבנקים החיים מעמלות וריבית ריבית של עד 40%, זקוקים לכסף נוסף. הם טוענים, ובצדק, שההון העצמי שלהם מתכרסם בגלל האינפלציה, וככל שזו מהירה יותר, הכירסום רב יותר. ועוד משהו: בגלל המיסוי על הרווח הנומינלי — הון הבנק נשחק גם אם יש לו רווחים. הם גם רוצים להיראות יפים בחו"ל. שם העסקים טובים יותר מאשר בארץ, ומה שיותר חשוב, שם אין מס על רווחים אינפלציוניים. אז תמיד כדאי לקחת מאיתנו ולפתוח סניף נוסף, נניח, בלוס־אנג'לס, או באיי קאימן, או באיים האנטילים — מקומות אקזוטיים, המאפשרים להרוויח יותר, בפחות סיכון והרבה פחות מיסים.

סניף „בנק לאומי" בניו־יורק
למה באמת צריכים הבנקים הרבה כסף

חלק מהכסף שמגייסים הבנקים מושקע בניכסים — סניפים גדולים יותר, מחשבים משוכללים יותר, מיבנים, ציוד ועוד. גם זו שיטה לברוח משחיקת הון.

כדי שאני ואתה נרצה לקנות את מניות הבנקים, הן צריכות להיות אטרקטיביות. וזה בדיוק מה שהבנקים עושים. הם מטפחים את המניות של עצמם ואנו קונים, ובצדק.

מניות הבנקים מצטיירות בעיני הציבור, ושוב בצדק, כחסרות סיכון וכמבטיחות רווח נאה. נסיון העבר מלמד, שאומנם כך הדבר. מניות הבנקים הגדולים מצטיירות כאיגרות־חוב הצמודות ב־120 או 130 אחוזים למדד; האופציות שלהן ב־10 אחוזים נוספים. או, זוהי הסיבה לכך שהבנקים זקוקים לכסף. שגם אנחנו נהנה.

ספרים

איך אנחנו נראים

רע מאוד! תסתכלו בתרשים. הקו השחור שמטפס מהר — זאת האינפלציה שלנו החל מ־1950 ועד 1980. הקו המרוסק — זהו ממוצע האינפלציה בעולם. נראה הרבה יותר טוב.

וזאת למעשה כל התורה על תרשים אחד. איך הגענו לכך ומה צריך לעשות כדי לתקן את המעוות, נמצא בסיפרו של ד"ר יעקב ארנון, „משק בסיחרור", בהוצאת הקיבוץ־המאוחד.

זהו ספר כיס המכיל 186 עמודים, הרבה טבלות ודיאגרמות. אפשר לגמור אותו בשעתיים־שלוש, להפוך הרבה יותר חכם, בעיקר בימי שישי, כשהחבר'ה מתאספים. כדאי וחשוב לקרוא ולהסתכל על הדיאגרמות. כדאי גם לדעת ש־המחבר היה במשך 14 שנה מנכ"ל האוצר. הוא גם יודע וגם מבין על מה הוא מדבר. וזה, כמו שאומרים, מכלי ראשון.

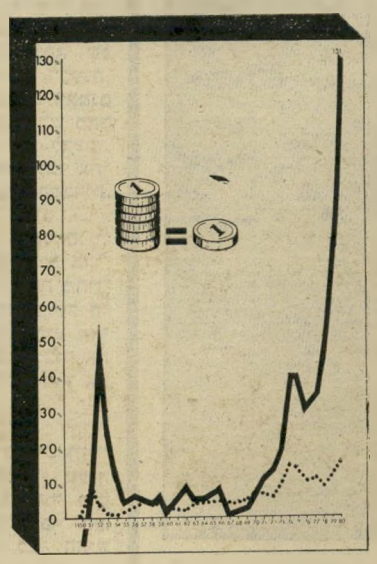

אינפלציה בישראל ובעולם
קו שחור — ישראל. קו מרוסק — העולם

יש בטח גם כמה חבר'ה באוצר שצריכים לקרוא את הספר. זה יכול לעזור להם, ואולי גם לנו. הזמנות מרוכזות בחוצאה. אין צורך לשלם עמלות על העצות.

הבורסה

כסף, כסף, דע מאין באת ולאן אתה הולך

צפוף מאוד יהיה בבורסה השבוע ובשבוע הבא. כולם, אולי ליתר דיוק הרוב, רצים אל אשנבי הבנקים. בשבוע שעבר היה זה „אי־די־בי פיתוח" עם החתמת יתר של פי עשרה. בשוק של היום זהו הישג. בסוף השבוע תהיה הנפקת הענק של בל"ל — 712 מיליון שקל. צפויה החתמת יתר של פי שלושה־ארבעה. בראשית השבוע הבא מגיע תורה של הנפקת בנק־הפועלים, גם זו בהיקף חסר־תקדים — 600 מיליון שקל. החתמת היתר הצפויה היא של פי חמישה־שישה. אם נחשב אלו סכומי עתק, ולא רק על הנייר, יהיו מעורבים בשתי הנפקות אלה, נוכל להבין מדוע כה רב מיספרם של אלה הטוענים, שהנפקות בהיקף כזה ובצפיפות כזו, אינן טובות לשוק־ההון.

יאכלו צפרדעים ויעשו מחזור

מאין יבואו סכומי עתק אלה? עכשיו כבר ברור יותר. רק חלק קטן יבוא מ„תחת לבלטות", רובו יבוא מתוך ה„שוק המישני", או בלשון יום־יום, מניירות הערך הנסחרים בבורסה. הכסף יבוא מצמודי־מדד, ממניות חופשיות, גם ותיקות וסולידיות, והוא יעבור ממניה למניה. בציבור יש תחושה שצריך למכור סחורה ישנה ולקנות סחורה חדשה. שני שליש עד שלושה רבעים מכל תיקי ההשקעות משופעים במניות, של הבנקים בעיקר. הנה לכם הפיתרון: ימכרו מניות, כדי לקנות מניות. וזה מזכיר לי סיפור.

מעשה בשניים שעמדו ושוחחו ולפתע קפצה צפרדע בין רגליהם. אמר מושה לחיים: „שמע, אם אתה תופס את הצפרדע ובולע אותה, אני נותן לך 1000 לירות" (הבדיחה עוד מימי הלירות). תפס חיים את הצפרדע, בלע אותה וקיבל ממשה 1000 לירות. המשיכו לשוחח ולפתע קפצה עוד צפרדע. הבריק במוחו של חיים רעיון והוא אמר למשה: „שמע, אם אתה בולע את הצפרדע, אני נותן לך 1000 לירות!" תפס משה את הצפרדע ובלע אותה. הסתכלו השניים זה בזה ופתאום שואל חיים: „אז מה עשינו?" עונה לו מושה ואומר: „עשינו מחזור." אז אתם מבינים את הפרינציפ.

זה בערך מה שיקרה עם ההנפקות של הבנקים. הכסף לקניית אי־די־בי בא ממכירת צמודים, קצת קרנות, כולל מניות. הכסף לבל"ל, יבוא ממכירת אי־די־בי, הרבה קרנות והרבה מניות ותיקות. הכסף לבנק־הפועלים יבוא מבל"ל, הרבה צמודים, מעט מט"ח, הרבה קרנות והרבה מניות. וזהו המחזור, אבל לא הכל. יבוא גם הזאב וידרוש את חלקו.

איך להפסיד תמיד

אחד מיועצי ההשקעות המתוחכמים אמר לי: תראה מה קורה, ומה יקרה. משקיעים מוכרים מתיקי ההשקעות שלהם מניות בירידה וקונים, נניח, „אי־די־בי פיתוח". במיקרה הטוב הם מקבלים 15% ממה שהזמינו. מה קורה ליתרת הכסף?

מחכים להנפקה של בל"ל ואחר־כך של בנק־הפועלים. גם בשני אלה יקבלו רק חלק קטן מהתזמנה. התוצאה: לעולם לא יוכלו להרוויח את מה שהפסידו על־ידי המכירות הראשונות בירידה, כדי לקנות את המניות החדשות.

הסיפורים של השבוע

● מניה לא סחירה כמו „אפריקה" עלתה חזק במחזורים קטנים, מה קרה?

● שימו לב לפעולות סביב קונצרן „כלל", לקראת הנפקת הזכויות.

● ושוב „סהר". הפעילות גדולה. מחזורים גדולים הסובבים סביב עצמם. לפי־בי יש יד ורגל בעניין.

● בנק־הפועלים קונה בעקביות מניות „שלרינה". אולי לקרנות שלו? אפשר לתפוס טרמפ. חכו עד שהמכונית תיעצר. לאט־לאט.

● „נחושתן" עלה ב־1000 נקודות! הו־הא, מה קרה, מי יאכל אותה?

● „עוז השקעות"? משתגע. אלפי נקודות במחזורים קטנים. אתם כבר מכירים את התיאוריה שלי. אולי „עוז", אבל איפה ההשקעה?

● אתם אוהבים תמרוקים? משהו קורה ב„תיא". קבוצה של ספקולנטים התלבשה על המניה, אוספת לאט סחורה. כן, לאט, ובסוף יריצו אותה, כדי שאנחנו נאכל אותה.

● „התכוף" — גם כן מסוג המניות שאני אוהב. מספרים לי שקיבלו עבודות גדולות הקשורות בשדות התעופה אי־שם בדרום. אז יש חבר'ה שאוספים סחורה. דחוף מאוד, לא תכוף.

עוד משהו

נשאר עוד קצת מקום, והפעם אני מגיש לכם אינפורמציה חסויה: קרנות הנאמנות, לא כולן, התחילו ללכת על ניירות ספקולטיביות. למה? כי הם מוכרחים להרים את הקרנות, הם מחפשים השקעות קטנות, פחות או יותר בטוחות. לפעמים פחות, לפעמים יותר.

ועוד דבר חשוב: אם השבוע תהיינה התייקרויות נוספות — או אולי בשבוע הבא, מה שנראה יותר סביר — יעלו הצמודים, כמו תמיד. אז מה כדאי, צמודים בירידה, או הנפקות בעלייה?

מי"חקנים

מי רשאי להרים אותך?

המעלית כמובן. היא גם תוריד אותך מהקומה השמינית או ה־15, אם מתחשקים אותה. אם לא, ואתה במיקרה או בכוונה, גר בקומה השביעית עם נוף משגע, אך המעלית אינה פועלת, אז „הרימו" אותך. הקבלן חיפש מתקין מעליות זול, שהתקין אותה ונעלם. עכשיו היא עומדת. אין חלקי חילוף, והדירה שלך שווה חצי. מי המשוגע שיטפס כמה פעמים ביום לקומה השביעית? לשכנים מלמטה פחות איכפת, הם מטפסים קומה אחת, או שתיים. זהו המצב. למה? כי כל אחד יכול להתקין מעלית, כל אחד יכול לתת שרות, אין צורך בהסכמה, ברישיון. מלבד בדיקה בטיחותית שיגרתית, אין צורך בכלום.

למה אין תקן מחייב למעליות? כי הדיונים תקועים במכון התקנים.

בארץ פועלות ארבע חברות גדולות לייצור והתקנה של מעליות. לכולן הסכמי־ידע עם חברות בחו"ל. חברות אלה, „נחושתן", „אלקטרה", „ישראליפט", „חרות", מתקינות את רובן של 800 המעליות המותקנות במשך השנה, בבתים בני ארבע קומות ויותר.

מי קובע איזו מעלית תותקן? הקבלן כמובן. ותתפלאו — הוא מחפש מעלית זולה. הוא מוריש אותה לדיירים וזו, רבותי, חתונה קתולית. חתונה בין המעליות המותקנות במשך שנה.

ההבדל בין מעלית למכונית הוא בכיוון — המעלית נוסעת במאונך. את יבואני המכוניות מחייבים בתקן, במלאי חלפים, ברישיון־הפעלה, בנקודות־שרות ועוד. למעליות בארץ אין אבא חוקי. אין מי שיסמיך את הטכנאים, אין מי שיקבע החזקת מלאי חלפים, אין מי שיקבע מי מוסמך לתת שרות ולתחזק את המעלית.

רמת הגולן

מחול השדים

המלאכים נזהרו, אך ח"כ דוב שילנסקי רץ קדימה. השבוע החלו התוצאות

„טיפש רץ קדימה במקום שבו
ם המלאכים נזהרים מלדרוך,"
ומרת אימרת־שפר אנגלית. ה־
זבוע הוכח כלל זה מחדש ב־
מת־הגולן.

סגן־השר במישרד ראש־הממ־
לה, דוב שילנסקי, אינו טיפש.
ך הוא אחוז קנאות לאומנית
איבית.

בכנסת התשיעית, בשעה שנדו־
ה הצעת־חוק טכנית על ענייני
זרחות, הדביק לה ח"כ שילנסקי
תייגות משלו, שבאה לאפשר
ת הענקת האזרחות הישראלית
תושבי השטחים המוחזקים. הממ־
לה התנגדה לכך, אך לא העזה
הצהיר על כך פומבית. וכך, ביום
יר אחד, כאשר מליאת־הכנסת
תה כימעט ריקה, ואחרי ויכוח
יגרתי ומשעמם*, התקבלה ה־
תייגות של שילנסקי והפכה
ק־המדינה.

מאז החל מחול־השדים ברמת־
גולן.

אחים מעבר לגבול. יתכן
הגיע לממשלה מידע כוזב, כאי־
המוני הדרוזים ברמה משתו־
קים לתעודות־זהות ישראליות.
כל השטחים המוחזקים מסתו־
כים כסילים לרוב, במדים ובלא
ים. הרואים מהירהורי־ליבם,
מעבירים אותם כמידע מוסמך
רג המדיני האחראי.

כאשר התקבל החוק, ביקשו
מה מאות דרוזים (מיספרם ה־
דוייק אינו ידוע), לקבל את ה־
עודות. המניע שלהם היה בעי־
ר אינטרסנטי: לעשות עסקים
שראל וליהנות מחסדי השילטון.

סגן־שר שילנסקי בכנסת
הירהורי־לב הפכו מידע

אולם התגובה היתה נמרצת,
לתי־צפוייה לגמרי לאלוף דני
, מתאם־הפעולות של צה"ל
שטחים, ולעמיתיו „המומחים".
הדרוזים הם עדה בין־מדינתית.
מהווים גורם חשוב בסוריה,
לבנון ובישראל. בסוריה הם נק־
תמיד עמדה לאומנית־סורית
צונית, ותופסים עמדות חשובות
שילטון. במילחמת־השיחרור ה־
רית נגד השילטון הצרפתי מיל־
הדרוזים תפקיד חשוב ביותר.
בלבנון תופסים הדרוזים מקום
רכזי בחזית השמאלית, בעלת־
ברית של אש"ף. המנהיג הדרו־
, ואליד ג'ונבלט, הוא המנהיג
רישמי של החזית.
כל עוד התנהלו הדברים ב־
קס, יכלו הדרוזים ברמת־הגולן
לא יכול להימ.ת עם תושבי ה־
מקום. האחראים על האיזור בוד־
קים בכל כמה חודשים את זהות
הדיירים שהצליחו להתחמק מיד
השלטון ולשכור דירות ברובע ל־
לא אישורו של מי שצריך לאשר.

זו אינה סאטירה אנטישמית על
הגיטו היהודי בירושלים כי אם
מציאות, שאותה מאשרים גם אנשי
החברה לשיקום ולפיתוח הרובע,
האחראים לאיכלוסו.

לפני כשלושה שבועות פורסם
במדור המכתבים של יומון הארץ
מכתב קצר שבו סיפרה רות דו־
תן על כוונתו שהתכוונו לצאת ל־
חו"ל. בין המועמדים לשכירת ה־
דירה היו בני זוג שוודים שבאו ל־
ארץ ללמוד עברית ותנ"ך ב־
אוניברסיטה העברית בירושלים,
במיסגרת פרוייקט שממנן מישרד־
החוץ. כשפנו דיירי הבית לאנשי
מחלקת האיכלוס של החברה לשי־
קום ופיתוח הרובע ושאלו, כנדרש
לגקוט עמדה ניטרלית, ואף פרו־
ישראלית. אך ברגע שהכסילים
בכנסת היפנו את הזרקורים אל
הרמה — נאלצו הדרוזים שם לנ־
קוט עמדה אנטי־ישראלית קיצו־
נית, כדי שלא לסכן את אחיהם
בסוריה ובלבנון, וכדי שלא לש־
בור את אחדות העדה, אשר מ־
שלת־ישראל עצמה הכריזה עליה
כעל לאום נפרד.

ירידה מן הגוזן. כך החל
מחול־השדים. ראשי־המישפחות
ואנשי־הדת יצאו נגד הדרוזים ש־
קיבלו את התעודות הישראליות.
מט וחבריו, הפועלים על־פי הכלל
הישראלי „מה שלא הולך בכוח, הו־
לך ביותר כוח", אסרו את ראשי־
הציבור.

הדבר הגביר, כמובן, את הזעם
ואת הלהט הלאומי בכפרי הדרו־
זים, שהטילו נידוי דתי חמור על
משרתי המימשל הישראלי.

החזית האנטי־ישראלית היתה
השבוע מוצקה וחסונה, וחייהם של
בעלי התעודות הישראליות הפכו
כימעט בלתי־אפשריים. בסופו של
דבר יצטרכו, מן הסתם, להגר ל־
כפרי הדרוזים בישראל.

כל זה לא עניין את דוב שי־
לנסקי. סגן־השר החדש היה עסוק
בענייגים אחרים. השבוע הוטל
עליו להקדיש את כישרונותיו ל־
ענייני הירידה.

ירושלים

הכניסה לנוצרים

ולכלבים אסורה

זוג שוודי שבא לארץ ללמוד עברית נפסל למגורים ברובע היהודי בירושלים בגלל דתו

חשכת ימי־הביניים שוררת בין
בתי הרובע־היהודי בירושלים ה־
עתיקה. כל מי שלא גוייר כהלכה
בהסכם שכירת הדירה, אם הם יכו־
לים להשכיר את הדירה לשוודים
נענו בשלילה. סיבת הסירוב ה־
רישמית היתה: השוודים הם נוצ־
רים.

סקר נגד מסתננים. יאיר
חייט, מנהל מחלקת האיכלוס של
החברה אישר את פירטי המיקרה.
לדבריו, יש קריטריונים מסויימים
לקבלת תושבים לרובע. קריטריו־
גים אלה אושרו על־ידי בית־
המישפט הגבוה לצדק, בעת דיון
בעתירה שהגיש ערבי שפונה מן
הרובע, ושבקשתו לקנות דירה ב־
מקום נענתה בשלילה. ברור שבין
הקריטריונים נכלל איסור מגורי
לא־יהודים ברובע, שהוא, כדברי
חייט, „רובע יהודי".

ברובע מתגוררות כיום 550 מיש־
פחות, ובמישרדי החברה יש רשי־
מה מדוייקת של התושבים במקום.
גם אם מישהו מדיירי הרובע מש־
כיר את דירתו באופן בלתי־חוקי,
כלומר ללא אישור החברה, ייתפסו
בתוך זמן קצר הדיירים הבלתי־
חוקיים. אנשי החברה נוהגים לע־
רוך בכל שלושה חודשים סקר תו־
שבים ובודקים באמצעות שכנים,
אם הסתננו לרובע דיירים שלא
עברו את מישרדי החברה.

מישפחת גלינהרט, שפנתה ל־
מישרדי החברה לבקשת אישור
השכרה לנוצרים, עזבה בינתיים
את הארץ, ואת הדירה השכירה ל־
אחת המישפחות היהודיות שפנו
אליה. שכנתם, שאינה מופיעה ב־
רישומי החברה לפיתוח הרובע כ־
תושבת חוקית, חשה שנעשה כאן
מעשה נבלה, וכתבה מיכתב למער־
כת. במישרדי החברה, בכיכר בתי־
מחסה שברובע היהודי, לא התרגשו
מכך. שם חזרו והדגישו את מחויי־
בותם לשמור על מגורים ליהודים
בלבד.

תושבי הרובע עצמם לא התבט־
או כנגד המעשה, ועיריית ירושלים
לא התריעה נגד התופעה הגזענית
בעיר השלום.

דרכי חיים

חסין אש

ניצל מ־28 יריות שנורו לעברו ליד בית־הקברות

כשעבר יוסף עזאם, לפני חודש,
ליד בית־הקברות שבכפר־טייבה,
שמע לפתע מטח־יריות. הוא הר־
גיש את הקליעים חודרים לגופו,
ונפל מתבוסס בדמו. הרופאים ב־
בית־החולים לא יכלו להאמין, כי
הגבר בן ה־32 הצליח לצאת כימ־
עט בשלום מהאש הרצחנית שנור־
תה לעברו. הוא אמנם נפגע בשמו־
נה יריות בגפיו ובביטנו, אך כבר
אחרי ארבעה ימים עבר מהמחלקה
שבה אושפז למחלקה אחרת, ולא
היה קיים עוד חשש לחייו.

הוא היה גם די צלול כדי לזהות
את תוקפיו באוזני השוטרים ש־
חקרוהו. הוא ידע לספר כי הס־
תכסך עם שני צעירים מכפרו, אח־
מד ג'אבר ומחמוד עזאם, מכיוון
שחשד בהם שפרצו לדירתה של
קרובת אשתו וגנבו את רכושה.
לדבריו, הודו לפניו השניים שאמנם
ביצעו את הפריצה, ולכן דרש מהם
להחזיר את השלל. זו, לדעתו,
היתה הסיבה שהשניים עקבו אח־
ריו באותו לילה עד לבית־הקברות,
וירו לעברו את 28 הכדורים.

המישטרה עצרה את השניים, ו־
התובעת המתולתלת, שלומית ארי־
אל, סגנית־בכירה לפרקליטת מחוז־
המרכז, ביקשה את מעצרם של ה־
שניים עד תום ההליכים. היא הא־
שימה אותם בכך שגיסו לרצוח את
הקורבן, ורק נס מהשמיים מנע את
הצלחת זממם.

„אם ישוחררו, עלולה להיות
שפיכות־דמים נוספת בכפר, וחיי־
אדם נוספים יהיו בסכנה," טענה
התובעת, בבקשת מעצר עד תום
ההליכים. לא כל בני־הכפר הם,
לדעתה, חסינים מאש כמו האיש
בבית־הקברות.

* הסטון העיקרי נגד קבלת
הסתייגות היה ח"כ (דאז) אורי
בנרי.

אלונה חוזרת בתשובה

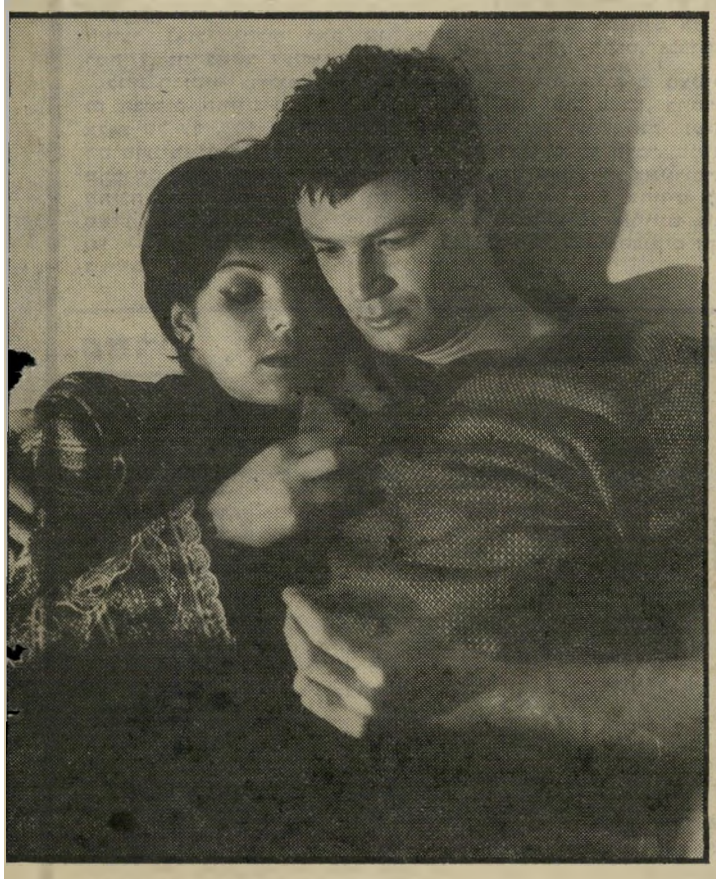

אריק ואלונה בראשית נשואיהם
כל האמנים היו שם

ה שמועה שעברה מפה לאוזן היכתה את כל שומעיה בתדהמה. אלונה, אשתו של אריק איינשטיין, חזרה בתשובה. היא המירה את כסית ופינתי, מקומות־המיפגש האהובים על הבוהמה הת־תל־אביבית, בבית־הכנסת, ואת שימלותיה המיוחדות והחשופות בחצאיות שמרניות, ובחולצות בעלות שרוולים ארוכים. היא הפסיקה להופיע בכל האירועים החברתיים, שבעבר לא נפקד מהם מקומה.

אלונה לשם־איינשטיין לבית שוחט היתה בשנות ה־60 אחת מנערות־הבוהמה היותר יפות של תל־אביב. היא הפכה מעורה בחוג הנוצץ של תל־אביב דאז, אחרי שהתגרשה מבעלה הראשון, המהנדס יפה־התואר אברהם לשם. כצלמת מיקצועית הירבתה להופיע בכל האירועים והמסיבות, כשמצלמה תלויה ברישול על כתפה.

להרכיב בשום פנים ואופן משקפיים.

גם אלונה לא נשארה אדישה לקסמיו של אריק. היא רצתה להכירו, אך שלא ככל מעריצה סתמית. היא לא היתה „מזדנבת", אלא אשה גרושה. היא ביקשה לקבוע איתו „פגישה עיוורת" בקפה פינתי אחרי ההופעה.

אריק הסכים בשימחה. הוא היה היסטרי במשך כל הערב שקדם לפגישה.

„מה לעשות?" שאל את חבריו, „איך אזהה אותה בכלל? ואם אזהה, איך אדע אם היא יפה?"

„אל תדאג," הרגיעו אותו כולם, „אלונה לשם היא הבחורה הכי יפה שיש בעיר!"

אריק הלך לפגישה בפינתי, ויצא ממנה מאוהב עד מעל לאוזניו. יופיה של אלונה הצליח להו־

אריק, אלונה ושירי (1966)
למרות הרכילות, יחידה מישפחתית

מי שנתקל בה פעם אחת, לא שכח את יופיה המיוחד, ואת אופייה שהיה בו משהו מן המיסתורין.

אלונה היתה ידועה בעדינותה ורגישותה, תכונות שמצאו את דרכן ביטויים גם בתמונות שצילמה ושפיתחה בעצמה בסטודיו שלה, שהפך שם־דבר בחוגי הצלמים בארץ.

שים אף אותו, למרות קוצר־הראייה שלו. אך בעיקר משך אותו אופייה — השקט, הרצינות, משהו תועה וחמקני.

השניים הפכו זוג צמוד מאוד ואהוד מאוד בחוגי־הבוהמה. כאשר התחתנו הפכה התונתם, שנערכה באולם הבימה, יום־חג לאמני ישראל. גדולי האמנים, מחנה רובינא ועד אהרון מסקין, השתתפו בטקס.

תקופה סוערת

אריק ואלונה עוררו את קינאת הכל. שניהם בני־טובים, שניהם מצליחים, ולפני שניהם ניצבו החיים כשהם מבטיחים להם הק טוב.

כשנולדה בתם הראשונה, שירי, שהפכה בת־תפנוקים של הבוהמה, היה האושרם ושלם.

אבל אליה וקוץ בה. חייהם לא המשיכו להיות סוגים בשושנים. הם היו רצופים בעליות וירידות.

באותה התקופה הכיר אריק את שמוליק קראוס ואת ג'וזי כץ, והם התחילו לעסוק בהקמת שלישיה חדשה, בשם שלישית החלונות־הגבוהים.

אריק התחיל להגיע הביתה בשעות מאוחרות. ביתם הפך מקום־מיפגש חברתי־מיקצועי. פרטיות כמעט שלא נמצאה להם. תמיד היו שם חברים שקפצו לשתות משהו, או לעבור שוב על שיר חדש. אלונה, אשה המכונסת בתוך עצמה, מצאה עצמה מגינה כימעט בחירוף־נפש על ביתה ועל פרטיותה.

החברים שאיתם הירבו אלונה ואריק להסתובב באותם הימים היו ידועים כמעשני־סמים, ואף נעצרו לא פעם על־ידי המישטרה. היתה זו אחת התקופות הקשות ביותר בחיי הזוג.

עשר שנים חלפו מאז אותה תקופה סוערת. לא פעם פורסמה רכילות עליהם, אך אלונה ואריק שמרו על היחידה המישפחתית, שבה גדלו שתי בנותיהם.

כיום, כאשר פוגשים באלונה כסופת־השיער, המהלכת בשימלות־תיה הצנועות, הרכוסות עד צוואר, קשה מאוד לקשר בין נערת־הזוהר, ששמה היה קשור בסערות הבוהמה, לבין האשה הצנועה, שהפכה עקרת־בית לכל דבר.

היא התמסרה כימעט לחלוטין לשתי בנותיה, שירי (17) ויסמין (10), שהיא עדינה ומקסימה כאמה. ולניהול ביתה. עוברים־ושבים יכולים לפגוש אותה בחצר ביתה, שברחוב חובבי־ציון בתל־אביב, כשהיא משקה שם את עציציה, או בדרכה מן הסופר־מרקט, כשידיה עמוסות מיצרכי־מזון.

„בדת מצאתי את האמת," אומרת אלונה בקולה השקט, „תמיד חיפשתי את האמת, אבל

אלונה (משמאל) עם ג'וזי כץ (1967)
אחרי הרבה נדודים מיפלט אמיתי

רק כיום, אחרי הרבה נדודים, מצאתי את המיפלט האמיתי שלי."

אריק מסתייג

אין היא מוכנה עדיין לדבר על הסיבות שהובילו אותה לחזור בתשובה ולחפש מיפלט באלוהים. „אני בראשית דרכי," היא מסבירה, „עדיין לא החכמתי מספיק כדי לדבר על התהליך שאני

הרב אורי זוהר
חוליות בשרשרת

עוברת. יש לי עוד ... מה ללמוד."

אלונה היא חוליה נוספת בשרשרת הארוכה והמתארכת של אמנים, אנשי־בוהמה ש„חזרו בתשובה". היא הלכה בדרכו של אחד מוזגות־חבריה הטובים ביותר, אליה ואורי זוהר, החיים כיום כזוג דתי לכל דבר, ושל אמנים רבים אחרים, כמו איקא ישראלי, מרדכי („פופיק") ארנון, אפריים פישל ואורנה בנאי.

בחוגי האמנים שואלים עתה אם יצטרף אליה בדרכה אל הדת גם בעלה, אריק איינשטיין, המסתייג בינתיים מהעובדה שאלונה „חזרה בתשובה," או שידבוק בדרכיו החילוניות. **איילת דקל**

אלונה ושירי (1966)
שקטה, רצינית, תועה וחמקנית

פגישה עיוורת

אלונה לשם היא בת לאחת המישפחות האריסטוקרטיות של הישוב הוותיק. סבתה היתה גיבורת השומר, מניה שוחט, ואביה, „ג'דע" שוחט, היה מראשוני חיל־האוויר.

אלונה לא באה מבית דתי. להיפך, אנשי השומר היו ידועים כניהיליסטים שפרקו כל עול, ושיצאו נגד הדת והמוסכמות החברתיות המקובלות.

את אריק איינשטיין פגשה אלונה בתקופה שבה הוא הופיע בתיאטרון הבימה, בהצגה אירמה להדוס.

הצעיר גבה־הקומה, בעל העיניים החולמניות, משך את תשומת־ליבן של הרבה נערות תל־אביביות. הן צבאו בהמוניהן על דלת חדר־ההלבשה שלו, כדי לזכות בחתימתו או בחיוכו. הבדיחה שהתהלכה באותם הימים על אריק היתה, שהוא בכלל אינו יכול להבחין בין חתיכה אחת לשניה. תמיד היה תופש אחד מהחברה בזרועו ולוחש באוזנו: „תגיד, איך היא? חתיכה? אני לא רואה כלום!" אריק היה תמיד בעל ראייה לקוייה, והוא לא הסכים

הזמן כבר עכשיו
מקום למודעות בגליון
ראש השנה
של
השולם הזה
שיופיע במוצ"ש
ה־26. 9. 81

תן טרמפ לחייל

במדינה

עסקים

אמרגן קטן גדול

נער בן 19 מפיק את המופע היוקרתי של עיר־הנוער בתקציב של מיליונים

המישרד, הממוקם באחד מרחובו־תיה הקטנים של תל־אביב, הומה ככוורת. אנשים נכנסים ויוצאים, והטלפונים אינם פוסקים מלצלצל. באמצע החדר עומד נער צעיר, המנצח על כל ההמולה הזאת. מחלק הוראות, חותם המחאות שמנות, עונה לטלפונים הרבים וחותם על חוזים.

ההמולה הרבה מתרחשת סביב אחד המופעים היוקרתיים של ה־שנה: הפקת עיר־הנוער 81, ש־תקציבה הוא 60 מיליוני לירות. בעיר־הנוער נערך מופע יוקרתי אחר שיחתום את האירועים, והוא תו „חביב הנוער", שבו יוענקו פר־סים לאמנים המצטיינים של השנה, בכל תחומי הבידור והזמר.

על הפקה יוקרתית זו, שתקציבה 8 מיליוני לירות חולש נער בן 19, סביון צבר. מדוע וכיצד נבחר צעיר זה לעסוק בעבודה מסובכת ואח־ראית כזו, הכוללת אירגון, הפקה וחסי ציבור?

סביון צבר גולד למשפחה תימנית עשירה המתגוררת בראשון־לציון. „זה לא התחיל עכשיו," נזכר סביון, חיידק הבמה היה טבוע בדמי עוד

אמרגן צבר
משבר בגיל 17

בהיותי ילד קטן. הייתי מופיע יחד עם תמר לנצר, שמארגנת מופעים לילדים בימי־הולדת. במופעים אלה הייתי מחקה את ציפי שביט. תמר לקחה אותי לפסטיבל שירי ילדים, שם שרתי עם שלישיית אף־אוזן־גרון את השיר שרה שרה שיר שמח. **לא מעט בזכותי זכה השיר** במקום הראשון. **לאחר מכן הופעתי** בהצגות ילדים. בגיל 14 החלטתי שרצוני להיות אמרגן ולמשוך ב־חוטים מאחורי הקלעים. אירגנתי בראשון־לציון פסטיבל שירי יל־דים מקומי. הייתי אחראי על ההפקה והאירגון וגייסתי את האמנים הטו־בים ביותר. ההצלחה היתה מעל ומעבר למשוער. כך נבחרתי ליושב־ראש ועדת הנוער של העיר. הח־לטתי לקדם את חיי הנוער. ההצלחה היתה גדולה, וראש העיר, חנניה גיבשטיין, העניק לי מדליה על פו־עלי למען העיר ראשון־לציון."

ההזדמנות הגדולה. שימעו של נער־הפלא הגיע לאוזני מנהלי תיאטרוני ילדים בתל־אביב, וסביון הוזמן על־ידי אחד מהם לשמש כ־עוזר הפקה של הצגות ילדים. „ה־הצלחה היתה עצומה," נזכר סב־יון. „עיריית תל־אביב פנתה אלי בעקבות הצלחתי זו, והטילה עלי ב־1978 להפיק את הבמה המרכזית של עיר־הנוער. הייתי בן 15 אז.

„עיר־הנוער נועדה לנוער," מת־ריס סביון, „אז למה שלא לתת ל־נוער לנהל את העניינים, למה ש־מבוגרים ינהלו לנו את עיר־הנוער? אנחנו רוצים עצמאות! לא רציתי שהנוער יהיה שוליה של המבוג־רים. החלטתי שבשנה הבאה אהיה אני זה שאנהל את עיר־הנוער."

מרגע שהציב לעצמו סביון את האתגר, התכונן למשימתו בכל ה־רצינות. גליה תמיר, אשתו דהיום של מיקי אלבין, ממנהלי העסקים של המיליארדר שאול אייזנברג, היתה באותה תקופה מנהלת מח־לקת־הנוער של עיריית ראשון־לציון והיתה אחראית על עיר ה־נוער בתל־אביב. היא רתמה את הנער לעבודה והשיגה עבורו את תפקיד המפיק הראשי של אירועי עיר הנוער.

„החלטתי שזאת ההזדמנות הגדו־לה של חיי," מספר סביון, „ואסור לי להחמיצה. החלטתי להפיק בעיר־הנוער מופע שלא יישכח במהרה. הרעיון היה להפיק ערב סיום לעיר הנוער, שבו יחולקו פרסים לאמנים המצטיינים של אותה שנה בתחומי התיאטרון, הקולנוע, הבידור והז־זמר, משהו במתכונת כינור־דוד. הפקתי את הערב בהצלחה רבה ובעיקבותיו התגלגל לו גלגל ה־מזל."

משבר. בגיל 17 בא המשבר ה־גדול. סביון הבין שהוא מתקדם מהר מדי ועדיין צעיר מדי. „עזבתי את בית הורי," הוא ממשיך לספר. „שכרתי דירה בתל־אביב והייתי קרוב מאוד לבוהמה. עבדתי באחד משבועוני־הבידור, הפקתי עבורם מופע יוקרתי, בו חולקו פרסים ל־אמנים נבחרים. אבל ההצלחה הזאת כבר לא סיפקה אותי, נקלעתי ל־משבר נפשי."

למזלו של סביון הכיר באותה תקופה את האמרגן חיים שלף, ש־התרשם מכישוריו ורתם אותו ל־עבודה במישרדו. שותפו של שלף, האמרגן שלמה צח, פיקפק ביכולתו של הנער הצעיר, אולם עד מהרה נוכח בטעותו. סביון נקרא על־ידי קברניטי העיר תל־אביב לטפל שוב באירועי עיר־הנוער, ושלמה צח ש־ראה את הנער בעבודה, לא האמין למראה עיניו. הוא הטיל עליו להפיק במישרדו הצגת ילדים כושלת, ש־סביון הפכה להצלחה גדולה.

„התקדמתי במשרד שלהם בקצב רצחני," מספר סביון. „אמנים גדו־לים רצו את שירותי. לאט לאט רכשתי את אמונם של האחראים עלי במשרד. התחלתי לגלגל כספים בסדר גודל ענק, הפקתי הצגות כמו אגדות האחים גרינברג והיום סומ־כים עלי בעיניים עצומות. כואב לי שבגלל עסקי האמרגנות, נטשתי את הלימודים, אבל בעתיד אשלים את החסר!"

דרכי אדם

להתאבד

מפני שאין לו בית

הגבר בן ה־36 שהסתכסך עם אחותו יושב על הדשא שליד מגדן „הילטון" ומסרב לאכול

„אני לא מאלה שמספרים לבחו־רות סיפורים ושאחר־כך מסתבר שהכל בלופים," אמר הבלונדי ל־אשה שעצרה לידו עם כלבה. היא ביקשה להבין מדוע הוא יושב זה תשעה ימים מול ביתה, שליד מלון הילטון תל־אביב, חשוף לקרני ה־שמש הלוהטת של חודש אוגוסט, אדיש לכל הסובב אותו.

היא הלכה ללוות קצת כסף ושילוק הישראלי

ע מרה חיימוביץ היתה נואשת. בעלה היה זקוק לניתוח מיידי, ולא היה בידם סכום הכסף הדרוש לשם־כך. אבל בשיחה עם ידידה התברר לה, שבחברת משכון בחיפה, עיר מגוריה, תוכל לקבל בהלוואה את הכסף הדרוש לה. לשם־כך לא תצטרך לתת ערבויות כמו בבנק ולא למשכן את דירתה, אלא תוכל למשכן את תכשיטיה לתקופה מסויימת, וכאשר תחזיר את ההלוואה, תקבלם בחזרה.

לאשה שאינה מצוייה בעסקי כספים, נראה הסידור אידיאלי. ממילא לא תזדקק לתכשיטיה בזמן מחלתו של בעלה, ולכן לא היה איכפת לה שישכבו במישרדו של המלווה. עטרה מיהרה למיש־רד שנקרא לומברד*, לוותה ממנהל הסניף סך של 15 אלף לירות באוגוסט 1978 והתחייבה להחזירו בשישה תשלומים חודשיים, החל בחודש ספטמבר. כל מה שהיה עליה לעשות לשם קבלת הסכום הזה הוא להביא את תכשיטיה, שאותם העריך מעריך מחברת־הבי־טוח, שנה קודם לכן, בסכום של 37 אלף לירות. כאשר הביאה את התכשיטים ללומברד, שלח אותה מנהל החברה למעריך שלו, ברחוב אלנבי בחיפה, שהעריך את תכשיטיה בסכום של 16 וחצי אלף לירות בלבד.

אדם בשם שפן

ע מרה חתמה על החוזה שנמסר לה וחזרה לבעלה. בחודשים הבאים היא היתה שקועה ראשה ורובה בניתוחו של בעלה, וכאשר קיבלה מיכתב, בפברואר 1980, כי איחרה בתשלום אחד, מיהרה לחברה כדי לשלמו.

איש לא אמר לה, לדבריה, שאם תפגר בתשלומים, יימכרו תכשיטיה בלי לומר לה דבר על כך. כאשר הגיעה לחברת לומברד ב־13 בפברואר, התברר לה כי תכשיטיה נמכרו. „ידעתי מאשה בשם

* לומברד הוא השם המקובל באירופה לבית־עבוט, על שם האיזור בצפון איטליה שבו נולדה צורה מיסחרית זו.

כשביל ניתוח, ולמדה להכיר את

מזל, שבעלה הוא נכה־צה"ל, כי תכשיטיה נמכרו בלי ידיעתה. לכן התחננתי לפני שפן שלא ימכור את התכשיטים שלי. אבל אחרי יום־יומיים נמסר לי שהתכשיטים כבר נמכרו," סיפרה האשה.

שפן, כפי שמכונה שימעון גורמן, היה בעל רשת בתי־עבוט, שנוהלו מנתניה. בלומברד הילוו כסף לאנשים תמורת משכונות. העסקים שהתנהלו בחברות אלה במשך שלוש השנים שבהן הת־קיימו, הגיעו למיליונים רבים של לירות. כיום יושב גורמן במעצר על מיספר רב של האשמות הקשורות בעיסוקו זה.

„גורמן אינו לישכה סוציאלית. הוא יכול לדרוש ריבית אפילו בסך של 5000 אחוזים," טען בבית־המישפט עורך־הדין אדם פרוסט, סניגורו של גורמן. לדבריו, מאז בוטל החוק התורכי שהגביל את אחוז הריבית החוקית על ההלוואות, יכול כל מלווה לקבוע את הריבית כראות עיניו, ואין בכך משום עבירה. האספקט המוסרי, וניצול מצוקתם של אנשים חסרי־ידע בכספים, שנזקקו בדחיפות להלוואה אינו מענייננו של החוק הפלילי.

המאפיה משיקאגו

לא כך חשב השופט דוד ולך, שהאריך את מעצרו של גורמן עד תום ההליכים. „הלוואת הכספים מזכירה את פעולות המאפיה בשיקאגו, ובית־המישפט לא יתן ידו למעשי עושק וסחיטה. כתב־האישום מתאר מעשי מירמה ושיפלות של ממש, ומכיוון שלנאשם הרשעות קודמות, הריני מאריך את מעצרו," כתב השו־פט בהחלטתו.

בכתב־האישום, שהגישה התובעת, דורית שפירא, היו סיפורים כדוגמת סיפורה של עטרה. לפי פרט־אישום אחר הילווה גורמן לצבי וולפלד, בעל החנות מדים ברחוב אלנבי בתל־אביב, סכום של 300 אלף לירות. בתמורה קיבל ממנו שיק על סך 365 אלף לירות, שכלל את הריבית על ההלוואה הקצרה, וכן יהלום מיש־פחתי, שערכו היה 450 אלף לירות, ואשר מושכן כבטוחה לתשלום החוב. גם וולפלד לא זכה לקבל את היהלום בחזרה. כאשר איחר בתשלום נמכר היהלום. גורמן סיפר שמכר את היהלום בסכום של כ־300 אלף לירות בלבד, ודרש ממנו להוסיף את סכום הריבית המצטברת, שתפח בינתיים לסכומים אדירים.

מאדם בשם צבי פולק לווה גורמן עצמו, לפי כתב־האישום, סכום של כ־80 אלף דולר, וכבטוחה נתן לו שתי שקיות חתומות. לטענתו היו בהן תכשיטים יקרי־ערך, שהופקדו בחנויות־הלומברד שלו. גם כאשר איחר בתשלום חובו, אסר על פולק לפתוח את השקיות החתומות. בתיאום עם המישטרה נפתחו שתי השקיות בצו של בית־המישפט, ותחת יהלום בשווי 20 אלף דולר באחת, וטבעות בשווי 18 אלף דולר בשנייה, כפי שטען גורמן, נמצאו בהן תכ־שיטים חסרי־ערך. גם אחרי שנתגלתה התרמית הזו, המשיך גורמן במישחקו, לדברי כתב־האישום, ומסר תצהיר־שקר לבית־המישפט, שבו חזר על טענת־הכזב בעניין ערכם האמיתי של התכשיטים.

פקד אביגועם ויינגרטן טען בבית־המישפט כי רק חלק קטן מכל מיקרי ההונאה והסחיטה של גורמן נתגלה עד כה, וכי אם יינתן פירסום למעשיו של גורמן, יבואו גם קורבנות אחרים ויתלוננו במישטרה על העוולות שנגרמו להם. „אפילו שיילוק לא היה יכול להיות שפל יותר," אמר איש־פרקליטות, המטפל בעניין.

האשה, רחל אייכנר, השתוממה למראה הבחור הנאה השוכב בלי מעש וגופו צרוב משמש. „הוא לא נראה לי מהרחוב לכן רציתי לעזור לו," סיפרה. רחל ניגשה אל הבחור יחד עם כלב הבוקסר האנגלי הלבן שלה. היא היתה בטוחה שלפניה „יושב איזה שודדי או הולנדי, או מכסימום איזה גרמני." היא פנתה אליו תחילה באנגלית וכשלא השיב לה, היא המשיכה בשפות האחרות שידעה — בצרפתית, בגרמנית וגם בספרדית. אך הבחור בעל עיני ה־תכלת הצלולות הביט בה ושתק. רחל הבחינה שכלבה, ארו, התקרב אל הבחור והתיישב בסמוך לו. ה־כלב קלט כנראה, בחושיו, שהאיש אינו מסוכן.

„מה שיש לי בכיס". רחל ניסתה לדבר עם הבחור גם בעב־רית, אך הוא המשיך להביט בה ושתק. לפתע, כשהכלב התחיל ללקק אותו, נשבר הבחור. הוא פנה אל רחל והתחיל לדבר בעברית.

שלמה לויסובסקי (36), רווק, רצף במיקצועו, סיפר בדמעות על סיכסוך מישפחתי שהיה לו עם אחותו הנשואה, הבוגרת ממנו ב־שנה, שבביתה התגורר בחודשים האחרונים. בגלל הסיכסוך הוא הס־תלק מביתה, עזב את עבודתו, ו־נהג לשבת על דשא של הילטון במשך היום, ולישון על הספסלים של גן־העצמאות בלילות.

אין לשלמה מקום לגור בו ואין לו כסף לשכור דירה. הוא מיואש, עזוב וגלמוד, ולא מוצא טעם לחייו. את הדירה שירש מהוריו כשנפטרו מכר בזמנו, וכל כספו התבזבז על הבטחות של חברים להקים ביחד עסקים. מאז עבר שלמה מדירה ל־דירה, וכשעייף, התיישב אצל אחו־תו, בראשון־לציון.

רחמיה של האשה נמכרו עליו. היא הביאה לו אוכל, אך הבחור סירב לאכול וטען שאינו רעב. היא ניסתה לנחמו ולפתור את בעייתו, אך הוא דחה את כל נסיונותיה.

„איך אני יכול לעבוד כשאין איפה לישון? אין לי איפה ללכת, פה זו הבריחה היחידה שיש לי. אם היה לי איפה לישון לא הייתי יושב פה," אומר שלמה בבכי.

בינתיים המשיך שלמה לשבת על הדשא ומסרב לאכול.

נווד לויסובסקי
סיכסוך מישפחתי

קומה שניה

(המשך מעמוד 10)

הקמת הקומה השניה הביאה ל־חברה־קדישא רווחים בלתי מבו־טלים — כל חלקה עולה למיש־פחת הנפטר, על־פי המחירון ה־חדש, כ־15 אלף שקלים.

במישרדי הרבנות הראשית ב־תל־אביב נשמעו הרבה יותר ספ־קנים לגבי הטיעון שהמקום כשר לקבורה. הרב חיים לנגזם, מנהל לישכתו של הרב הראשי לתל־אביב, יצחק ידידיה פרנקל, טען שעד כמה שידוע לו, לחצו על החברה־קדישא, להוסיף שטח בקריית־שאול, והם יצקו גג בטון על שטח חלקת הנפלים ומכרו את המקו־מות החדשים שנוספו.

לנגזם גילה שתושבים בתל־אביב

פנסיונר שטרקמן
עדיין שומר מיצוות

פנו לרב פרנקל, שהוא אישיות צי־בורית מוכרת, וביקשו לדעת את חוות־דעתו. הרב בדק ומצא ש־חברה־קדישא התייעצה עם הרב עובדיה יוסף, והחליט שלא להתערב.

הרב פרנקל טען באוזני מזכירו שדעתו אינה נוחה מכל העניין. לנגזם מספר שהרב התרגש כאשר קרא בעיתונים על השינויים בקר־יית־שאול.

הוסיף לנגזם: „הייתי שואל את מי שעשה את העבודה הזאת, אם היה עושה את שעשה אם היה קבור שם נפל שלו. כשקרוב מיש־פחה שלי נפטר לפני זמן מה, ו־התייעצו עימי היכן לקבור אותו, אמרתי לקרובי, בעצה אחת עם הרב פרנקל, שלא לקבור את המת בשטח המוגבה בקריית־שאול."

הרבנות רוצה לשכוח

העובדה שבמישרדי חברה־קדישא סירבו בתקיפות לא־שר אם נתן עובדיה יוסף אישור לבניית הקומה השניה היא מדהימה גם אם אין פסול בקבורה בקומות הרי שמוזר הדבר, שבמקום אחד יאסרו לחפור מחשש שיש שם עצמות מלפני אלפי שנים, ואילו במקום אחר יורו ליישר שטח בבית־קברות, לפגוע בקברים, וכל זאת כדי לגרוף הון.

התחמקותו של איש חברה־קדי־שא, ישראל אלריך, ממתן תשובה ישירה, אם יש בידו פסק־הלכה ברור של עובדיה יוסף מרמזת ש־אין פסק כזה, ואם אמנם יש — הרי שזהו פסק הלכה שהרבנות היתה מעדיפה לשכוח על קיומו.

לא רק חילוניים הזדעזעו מה־פרשה. גם הרב הראשי לתל־אביב, הרב פרנקל, לא סמך ידיו על ההס־דר. אם יהודי חרדי מסרב להיקבר בחלקה שכזו, הרי שצריך להטיל ספק במהימנותם של פוסקי ההלכה.

האיסור התמור שאסר הרב עו־בדיה יוסף בפסק־ההלכה שלו, על המשך החפירות בעיר דויד, עלול, אולי, לפגוע בעתיד המחקר האר־כיאולוגי בארץ, אך פרשת הקומה השניה שנבנתה בשטח בית־העלמין בקריית־שאול לפני למעלה מ־שנה, פגעה בריגשות בני־מישפחה חיים. לא ארכיאולוגים עשו את המעשה אלא עובדי חברה־קדישא.

בן־ציון ציטרין ■

ג'ק ניקולסון · ג'סיקה לאנג

בסרט המדובר והמסעיר ביותר בפסטיבל הסרטים בקאן 1981

הדוור מצלצל פעמיים
THE POSTMAN ALWAYS RINGS TWICE
סרטו של בוב רפאלסון ("דרסיסי חיים")

בכורה ארצית ◆ שבוע 2
„פאר" תל־אביב
4.30 — 7.15 — 9.30

לתבונרים בלבד LORIMAR שבעה כוכבים

עורך משנה בפארים
ב מ ר ח ב
מערכת במרחב מחפשת באורח דחוף עיתונאי המעוניין לצאת מייד לפרים ולעבוד כעורך משנה של הירחון.
הכישורים הנדרשים: נסיון עיתונאי, נסיון בעריכה
תקתוק סביר במכונת כתיבה בעברית. רצויה ידיעה בשפה האנגלית.
נא לפנות ללב גרינברג, או לחיים ברעם, ת.ד. 4461 ירושלים.
טלפונים: 02־246880 — בוקר, 02־699437 — ערב.

טובות יותר
לרדיו־טייפ
מחשבים
שעונים
צילום
סוללות
VARTA
תוצרת גרמניה
טל 726394
VARTA Quality
טל 736138

קבלת מודעות
לכל העיתונים
במחירי המערכת
פרסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל־אביב
(פינת אנטוקולסקי)
טלפון 227117, 772118

מרכז לתנועה ומחול
סטודיו B
ארלוזורוב 80, ת"א
טל. 237026
החלה הרשמה ל:
נוחול ג'אז ★ קלאסי
נודרני ★ התעמולות
יוגה

(המשך מעמוד 24).

בשטח איזור הווילות של קיסריה, ובכלל זה מלון, קאנטרי־קלוב ובריכת שחיה. במארס 1980 פנו אלבין ושותפיו לציבור בבקשם לגייס עשרה מיליוני שקל בבורסה. המניות נמכרו היטב — ובעלי המניות מכרו 14% מהמניות שהיו בידיהם ערב ההנפקה החדשה.

לקראת סוף 1980, הוציאה קיסריה מקרקעין תשקיף, וביקשה לצאת בהנפקה חדשה כדי לגייס הון נוסף מן הציבור —

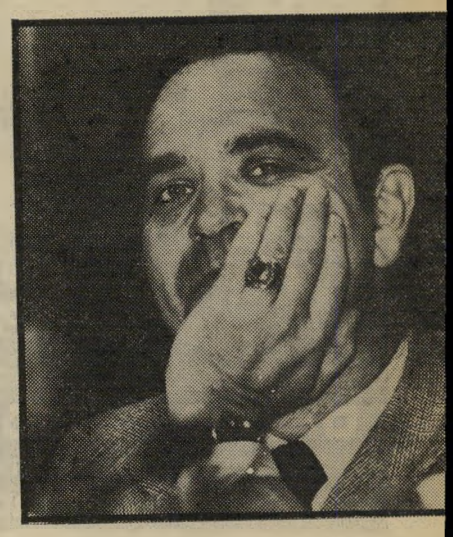

פת
„זכויות רבות"

הפעם 14.1 מיליוני דולרים. בנקודה זו התעוררה הנהלת הבורסה, וביקשה לשנות את התקנון בצורה שלא תאפשר קיום פירצות.

על כך נאמר ביומון הארץ ב־2 בדצמבר 1980:

„סופר הארץ מציין שהמיסחר במניות חברת קיסריה מקרקעין, על־ידי בעלי המניות העיקריים, היה מן הסיבות ה־עיקריות להצעתו של יו"ר מועצת מנהלי הבורסה, ד"ר מאיר חת, להגביל את סוגי החברות הרשאיות לגייס הון בבורסה, ולמנוע מצב שבו חברות מקרקעין, שבבע־לותן נכס עיקרי, מנצלות את הגיאות ומגייסות הון בבורסה."

אלבין היה מהמתנגדים העיקריים להצ־עתו של ד"ר חת, ובאופן מפתיע ניתנה לו במה מיוחדת במינה: ועדת הכספים של הכנסת, האמורה לאשר שינויים בתקנון הבורסה. אלבין כבר הכיר היטב את חבר הוועדה אברהם שריר, שלשימוש סיעתו במיפלגה הליברלית ניתן חדר בבית אסיה של אייזנברג. שריר ביקש את רשותו של יו"ר הוועדה, הח"כ שלמה לורנץ מאגודת־ישראל, ואלבין הוזמן לוועדה.

על הפרשה נודע לציבור מאוחר יותר, כאשר הופיע לפני הוועדה ד"ר מאיר חת, והביע את תרעומתו על כך שלאלבין ניתן להופיע לפני הוועדה כנציג הברוקרים הפרטיים. או־אז התברר שכאשר התכנסה הוועדה כדי להחליט שיש למנוע מהנהלת הבורסה לדון בקריטריונים החדשים שהיא מבקשת להנהיג, היה יו"ר הוועדה חולה, ואת הישיבה ניהל אברהם שריר עצמו.

מניות „פז": כישלון לדוגמה

אך דווקא המיקרה של המיליארדר היהודי־יפאני, שאול נחמיה אייזנברג, יכול להאיר שאלה זו, שאפשר לנסחה כך: האם יש לתת אפשרות לאדם פרטי לרכוש לעצמו מידת־שליטה כזאת במשק ובפוליטיקה הישראלית, עד כדי השפעה על החלטות כלכליות ואף על מדיניות כלכלית, כך שאלה עלולים להיות, למעשה, בשירות האינטרסים הפרטיים שלו?

שאלה זו אינה תיאורטית. דווקא אחד הכישלונות של קבוצת אייזנברג יכול להדגים אותה יפה.

בחודש ינואר השנה נפלה פצצה בעולם־העסקים הישראלי, כאשר נודע כי סיר אייזיק וולפסון העביר את מניותיו בחברת ממה שנאמר בהמלצות ועדת־אשר, בדבר האפשרות של ניגוד־אינטרסים, העלול להתעורר כאשר לשר יש עסקים פרטיים אשר להחלטות ממשלה עשוייה להיות נגיעה לגביהם. שאלה זו חורגת גם מן היחסים המיוחדים־במינם שבין מיקי אלבין ובין צמרת מישרד־התיירות הישראלי.

על ההחלטה בוועדת הכספים אומר הארץ ב־14 בדצמבר 1980:

„ההחלטה המפתיעה היתה כמו תפורה על־פי מידות שנגזרו על־ידי אנשי קבוצת איש־העסקים שאול אייזנברג, שהתנגדו לה (להצעת השינויים בתקנון) בצורה חריפה."

בישיבת ועדת הכספים של הכנסת בתחי־לת דצמבר 1980 הסביר ד"ר חת מדוע לא היה ראוי להזמין לשם את אלבין, אשר לדבריו אינו מייצג כלל את הברו־קרים בבורסה, אלא את עצמו:

„כאשר בנק לאומי מנפיק מניות, אין לישראל ראוך, סמנכ"ל הבנק, כל רווח אישי מכך. אבל כאשר קיסריה מנפיקה מניות, מיכאל אלבין כן מרוויח מכך."

דברים אלה עוררו מצד אחד את אהדתם של חברי הכנסת אברהם מלמד מהמפד"ל ואמנון רובינשטיין משינוי, אשר נדהמו כאשר הוזמן אלבין לוועדה והתרעמו על כך שנעשתה חריגה מכל כללי נוהל סביר.

מאידך, עוררו דברי חת את רוגזו של ח"כ אברהם שריר, מי שהיה אחראי להז־מנתו של אלבין. זה טען כלפי יו"ר הנהלת הבורסה כי הוא פגע בוועדת הכספים של הכנסת ובכבודה של הכנסת כולה כאשר התעלם מקריאת ועדת־הכספים לעכב את הדיון בשינוי הקריטריונים שבתקנון ה־בורסה, ואף תבע משר־האוצר דאז, ייגאל הורביץ, להדיח את ד"ר חת.

שריר גם הסביר שאלבין הוזמן לוועדה „מכיוון שפנה בזמנו וביקש להופיע לפניה כדי שתשמע את דעת הברוקרים." שריר אמר שאלבין הסביר לוועדה שהוא מייצג את הברוקרים, והוועדה לא מצאה לנכון לבדוק אם יש לו ייפוי־כוח מטעמם.

לאלבין לא היה כל ייפוי־כוח להופיע מטעם הברוקרים. הוא הופיע על־פי הזמנת עמיתו, ח"כ אברהם שריר, וההחלטה ש־קיבלה ועדת הכספים כתוצאה מכך, כפי שנאמר בהארץ, היתה כמו „תפורה על פי מידה."

המינויים הבכירים במישרד־התיירות עלולים לעורר שאלה חמורה, הנוגעת למיכלול יחסי־הגומלין שבין הפוליטיקה והכלכלה בישראל. שאלה זו חורגת בהרבה הדלק פז לידי שאול אייזנברג, תמורת סכום של 27.5 מיליון דולר.

חברת פז שולטת ב־45% מאספקת־הדלק לישראל ובישראל, והיקף־העסקות שלה נאמד במיליארד דולר (128 מיליארדי לירות) בשנה. מי ששולט בחברה זו הוא בעל השפעה מכרעת על משק־הנפט ה־ישראלי — ובישיבת הקבינט הכלכלי הוחלט לנצל את זכותה של הממשלה לסרב לאשר את העיסקה. אך חודשיים לפני ביצועה שוחח אייזנברג אישית עם ראש־הממשלה, מנחם בגין, ועם שר־האוצר דאז, ייגאל הורביץ, וקיבל את ברכתם לביצוע ה־עיסקה.

ההחלטה המפתיעה של הקבינט הכלכלי עוררה את חמתה של קבוצת אייזנברג, וזו התחילה במסע התקפות בעיתונות, שכוון נגד ישראל סחרוב, יצחק מודעי ושרים אחרים, שמנעו את ביצוע העיסקה.

(דבר המדגים, אגב, מדוע דרושה לאיש כמו אייזנברג אחיזה בכלי־התיקשורת).

עוצמתם של הלחצים שהפעילו אנשי אייזנברג היתה כה גיכרת, עד שניתן לה ביטוי בוטה בישיבת־הממשלה, שנערכה ב־25 בינואר השנה. למחרת פורסמו קטעים מתוכנה בעיתונות.

בישיבה זו עירערו השרים גידעון פת ושימחה ארליך על החלטת הקבינט ה־כלכלי. להלן קטע מפרוטוקול הישיבה:

סגן ראש הממשלה, יגאל ידין: בוועדת־השרים לכלכלה („הקבינט הכל־כלי") נמנעתי מהצבעה, אך עתה אני מודיע שאני נגד מתן אפשרות לאייזנברג לרכוש את המניות. היו לחצים אדירים בעניין זה. מדובר פה על עסקות גדולות מאוד. יש כאן קשרים תת־קרקעיים.

שר התקשורת, אריאל שרון: הלחצים מחוץ לממשלה או בתוכה?

ידין: גם בתוכה! מדובר פה במילי־יארדים רבים של לירות. כל מישרד־האוצר שולל העברת האופציה לאייזנברג!

שר התמ"ת, גידעון פת: אייזנ־ברג הוא איש רב־זכויות.

שר האנרגיה, יצחק מודעי: במה זכויותיו עדיפות על־פני זכויות אחרים? מדוע עניין זכויותיו נכנס כגורם בדיון שלנו?

סגן ראש הממשלה, שימחה ארליך: אני מציע, שאם יוחלט ביום מן הימים למכור את מניות פז שבידי הממשלה, הן יוצעו לאייזנברג!

עירעורם של גידעון פת, איש סיעתו של אברהם שריר במיפלגה הליברלית, ושל שימחה ארליך, שגם הוא נהנה מתמיכתה של סיעה זו, נדחה על־ידי הממשלה.

אחד הנימוקים לדחיית עיסקת פז היה החשש מפני ריכוז כוח רב מדי במשק הישראלי בידי אדם אחד. במיקרה של אייזנברג, יש לחשש זה על מה לסמוך.

המיליארדר היהודי־יפאני היה קשור בישראל בדרכים מגוונות, ולעתים גם מיסתוריות, אך עד לשנת 1968 לא היו לו עסקים בארץ. באותה שנה נערכה

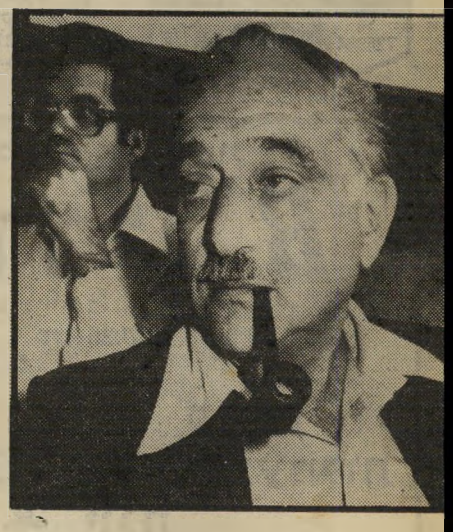

דח־שליט
שותף בקיסריה

בארץ ועידה כלכלית, ושר־האוצר דאז, פינחס ספיר, הצליח לשכנעו להשקיע בישראל. התנאי של אייזנברג היה: שיחרור ממס־ההכנסה. ספיר הסכים, ועד מהרה העבירה מפא"י בכנסת את החוק המכונה „חוק אייזנברג". חוק זה משחרר מתשלום מס־הכנסה בישראל חברה שמרכז עסקיה נמצא בארץ, אך ש־80% מעיסקותיה הן בינלאומיות, ונערכות מחוץ לגבולות המדינה.

בעת שילטון המערך נהנה אייזנברג

אריך
אופציה לאייזנברג

מידידותם ומיחסם האוהד של ראש־הממשלה גולדה מאיר, של פינחס ספיר ושל יורשו, שר־האוצר יהושע רבינוביץ. אך המהפך של 1977 לא השפיע לרעה על עסקיו של המיליארדר. לפתע התברר כי באמצעות איש־הקשר שלו עם המערכת הפוליטית הישראלית, מיקי אלבין, הוא נהנה גם מתמיכה נאה מצד סיעת פת־שריר במיפלגה הליברלית. לתמיכה זו, במיסגרת המיפלגה, היה גם ביטוי ברור בממשלה, לפחות במיקרה שבו עירערו ארליך ופת על החלטת הקביעט הכלכלי באשר למניות פז.

קשרים טובים גם בד"ש

לא היתה זו התמיכה הפוליטית היחידה שניתנה לקבוצת־אייזנברג בשלטון החדש. מאיר („ממי") דה־שליט, גיזבר ד"ש ואחד ממקורביו של ידין, הוא גם שותפו של אלבין בקיסריה מקרקעין. בניו של שר־האוצר לשעבר, ייגאל הורביץ, שיכנו בבית אסיה בתל־אביב את המישרדים של מיפעליהם, ומנהלים משם את עיסקיהם. אביהם, שר־האוצר, העניק לבית אסיה הנחות גדולות ממס, שלהן זכאים מפעלים „מאושרים", העוסקים בתעשייה ובייצור. נציגו של שר־האוצר הורה לתת לבית אסיה הטבות אלה, שהסתכמו בעשרות מיליוני לירות, למרות התנגדותו של מרכז ההשקעות, הגוף המוסמך לאשר הטבות כאלו.

עסקיו של אייזנברג משתרעים על פני מיגוון רחב ביותר של ענפי המשק הישראלי. הוא כיום ספק־העבודה העיקרי של התעשייה האווירית. חברת אטסקו שבבעלותו רוכשת מטוסי־סילון, בדרך־כלל מסוג בואינג, בכל רחבי העולם, מוסרת אותם לשיפוץ בתעשייה האווירית, ואחר־כך מוכרת את המטוסים. אחד הקניינים הגדולים של מטוסים אלה היה בעבר מישרד־הביטחון הישראלי, שהיה זקוק למטוסים אלה לצורך הסטת חיילים לחופשה מן הבסיסים בסיני למרכז הארץ. חברת בר־גד של אייזנברג מייבאת מצרכי־יסוד למות יפאניות, וחברת דלתא מייבאת צרכי־צילום של קודאק.

חברת יוניברסל־סיד עוסקת בייצוא מיפעלים לזיקוק־שמן, מתוצרת מיפעל עץ הזית.

ברשות חברת אייזנברג מצוייה גם חברת הראל לקירור ולאספקת מזון, והוא עוסק גם בייצוא ובייבוא ביטחוני.

ענף־התעשייה של קבוצת אייזנברג כולל את מיפעלי־הטכסטיל הגדולים אתא ו־לודזיה, את מיפעל האלקטרוניקה רפק ומיפעל שמן־דקלים באילת. לאחרונה רכשה הקבוצה את בית־החרושת למעליות, נחושתן.

לקבוצת־אייזנברג יש אחיזה נאה גם בענף הפיננסים. חברת ההשקעות פיריון, המנוהלת על־ידי מיקי אלבין, ידועה ב־בורסה הישראלית כחברה שיש במניותיה תנודות חריפות, שלא ברור כלל אם מקורן בשינויים מהירים כל־כך בטיב נכסי־החברה. לקבוצת אייזנברג שייכת גם חברת הברוקרים נשואה, והוא שולט בבנק הספנות.

לפני שנתיים וחצי רכש אייזנברג ב־16.5 מיליון דולרים את הבנק הבינלאומי ה־ראשון, וכעבור שנה, במארס 1980, מכר אותו ברווח של 10 מיליוני דולרים לקבוצת דנות. מנכ"ל הבנק באותה תקופה, דויד גולן, נאלץ לעזוב את מישרתו כאשר סירב להעמיד את הבנק כחתם להנפקת מניות של קיסריה מקרקעין, שגולן ראה אותה כמפוקפקת. בקבוצת־אייזנברג אין התנהגות כזאת נסבלת.

„זכות סירוב" ללא מיכרז

אייזנברג הוא אחד מארבעה בעלי־הון — האחרים הם ניסים גאון, ליאון תמן, ומיליונר אמריקאי — אשר להם נמסר הזיכיון לייבוא הנפט המצרי לישראל תמורת עמלה נאה של חצי דולר על כל חבית־נפט שמוכרת מצריים לישראל. הרווח: שיבעה מיליון דולרים בשנה.

באמצעות מיקי אלבין מתחזקת בהדרגה חדירתה של קבוצת אייזנברג לתיקשורת ההמונים בישראל. ההתחלה היתה לפני שלוש שנים, כאשר נוסד הירחון מוניטין. עד מהרה נולד לו בן — השבועון הכלכלי כספים. עתה עומד לצאת גם שבועון־בידור. מי שהיה המנהל האדמיניסטרטיבי של מערכת זאת, רפי פרבר, טוען שהכוונה היא להגיע להוצאת עיתון יומי. קבוצת אייזנברג מנסה גם לנצל את עוצמתה הפוליטית כדי לשים את ידה על הטלוויזיה המיסחרית (העולם הזה 2294).

בינואר השנה, ביום שבו החליט הקביעט הכלכלי לבטל את עיסקת מניות פז, העניק גידעון פת, תשורה מיוחדת־במינה לחברת קיסריה מקרקעין של מיקי אלבין: היתה זו „זכות־סירוב ראשונה" לרכישת פרוייקט־תיירות גדול בים־המלח ופיתוחו. „זכות־סירוב ראשונה" משמעותה שלקבוצת אייזנברג ניתנה עדיפות, על־פני כל יזם אחר, לרכישת פרוייקט זה והפעלתו. אנשים בחוגי־התיירות הביעו אז תמיהה על כך, שפרוייקט גדול כל־כך מוצע לקבוצה מסויימת ללא מיכרז.

גם האדמות בקיסריה, שברשות קבוצת אייזנברג, מועמדות לפיתוח, וכן גם וילה מלכ"ט שבבעלותו, לחוף הכינרת. קבוצת אייזנברג רכשה לאחרונה גם מאות דונמים מבית ברל, ליד כפר־סבא, ובשטח מלון רמת־אביב בתל־אביב.

השרים הוותיקים גידעון פת ושימחה ארליך כבר הוכיחו בעבר את ידידותם לקבוצת אייזנברג, ואת תמיכתם באינטרסים שלה. כך עשו גם שר־התיירות ה־חדש, אברהם שריר, ומנכ"ל מישרדו, רפי פרבר. השאלה המתעוררת כאן היא אם קיימת בישראל מערכת־ביקורת עירנית דיה, שתוכל להבטיח כי הידידות האמיצה שבין הפוליטיקאים ואנשי־העסקים תישאר במישור החברתי בלבד.

אם לא תימצא מערכת ביקורת מעין זו, עלולה ישראל למצוא את עצמה במצב שבו מיליארדר בעל אזרחות יפאנית ו־עסקים בינלאומיים בהיקף עצום קונה, למעשה, את המדינה. **שלמה פרנקל** ■

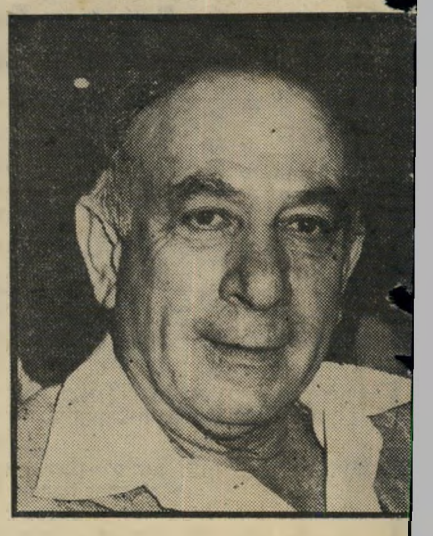

הורביץ
מישרד בבית־אסיה

פעמיים הייתי חצי מת מסמים

(המשך מעמוד 47)

שהם מכים — הם היו יותר גרועים מרוצחים.

● היית מכור לסמים. מה היה מצבך מגופני?

רעדתי כל הזמן. הייתי תופס קרי־זות. הייתי המום. זה היה חורף, הטמ־פרטורה היתה עשרים מעלות מתחת ל־אפס, ובלילה הם היו מורידים את ה־חימום. הייתי באיבוד חושים. נפלתי מה־מיטה כמה פעמים. היו אנשים שהיו מו־כנים לשחרר אותי בערבות של מאתיים אלף מארק והגרמנים לא הסכימו. היה לי עורך־הדין הטוב ביותר בגרמניה ו־הוא לא יכול היה לעשות שום דבר. הוא אמר לי שאם לא אודה ואמסור שם של סוחר סמים הם יכולים להחזיק אותי במצב כזה שנה שלמה.

לא ידעתי מה לעשות. היו לי הזיות. החלטתי שאם אצליח לצאת מהגיהינום הזה, כל מה שאני יודע במוזיקה, כל מה שאעשה בחיי, יוקדש רק לאלה ש־נדפקו על סמים. הכל בא לי כמו ב־סרט. פיתאום הבנתי שכל חיי חייתי בשקר. אנשים אף פעם לא אמרו לי את האמת, אולי ביגלל שפחדו ממני. והגוף שלי כל הזמן רעד. ואז — אני לא יודע איך — הבנתי שהדרך היחידה לצאת מסמים היא לא בעזרת הכדורים שנותנים כתחליף להרואין, אלא בעזרת האמונה. אם אדם מאמין הוא חזק, ואני התחלתי להאמין שאצא מזה אם רק ארצה. עד אז לא האמנתי שאני מסוגל לכתוב בלי קוקאין, ואז, שבוע לפני שהשתחררתי מבית הסוהר, הצלחתי לשכנע את הגרמנים להכניס לי לתא את הגיטארה שלי וכתבתי את השיר יותר מדי.

תאמיני לי סמים היא המחלה הכי מסוכנת של המאה. הרבה יותר גרועה מסרטן. ילדים בני חמש־עשרה, שש־עשרה, גומרים את החיים שלהם עם סמים.

● איך בכך זאת הצלחת להשתחרר מהכלא? האם הלשנת על סוחר הסמים שיך?

חס וחלילה! לא ידעתי מה לעשות. לא יכולתי לתת להם שם של ספק. ואז נזכרתי שהיה לי חבר שמת חודשיים קודם ונתתי את שמו. יצאתי בשנה על תנאי וחמשת אלפים מארק קנס אותם תרמתי לאס־או־אס שהוא כפר של יל־דים. את הקנס שילמתי בתשלומים.

● מה קרה אחרי שהצלחת להשתחרר מבית הסוהר?

היה ברור לי שיצאתי מהסמים. היום, אפילו אם אני רוצה מאוד, אני לא יכול להיכנס לזה מחדש. כי אם אני חוזר היום לסמים, אני זבל.

המזל הרע המשיך לרדוף אותי גם אחרי השיחרור. השתחררתי בפברואר 1979 ונסעתי ארצה כדי להתאוורר. כל דבר שנגעתי בו נכשל. אכלתי אותה כל הזמן. עתונאי גרמני אחד החליט שברחתי ממס־הכנסה, מס־ההכנסה קרא בעיתון שברחתי מהם, ומיד הוציאו נגדי פקודת מעצר. הייתי מעורב פעם בתאו־נת פגע־וברח ומישהו נזכר בתיק.

ישבתי בארץ שישה שבועות. עורך־הדין שלי אמר לי שאם אחזור לגרמ־ניה יעצרו אותי. נמאס לי לשבת בארץ והחלטתי לחזור לגרמניה דרך שווייץ. בגבול השווייצי עצרו אותי. ישבתי ב־מעצר שלושה שבועות ויצאתי זכאי גם במישפט הראשון וגם במישפט השני.

■ ■ ■

● ואחרי כך זה אתה עדיין נשאר בגרמניה?

בהחלט. עכשיו אני רוצה להראות לכל אלה שפעם ליקקו לי את הישבן ואחר־כך בעטו בי. אני לא בן־אדם שבורח. בגרמניה הצלחתי, בגרמניה נפלתי וב־גרמניה אמשיך.

● מה אתה עושה עכשיו?

אני עומד להוציא לאור תקליט, ואני רוצה לתרגם אותו גם לעברית. אני מחפש מישהו שיעשה את זה בשבילי. אולי יונתן גפן או ירון לונדון, כי העברית שלי לא מספיק טובה לזה. ה־אנגלית, לעומת זאת, יוצאת לי מה־שרוול. אגב, כל ההכנסות של התקליט בישראל ומחצית מההכנסות של התק־ליט הגרמני ילכו לשיקום נרקומאנים במוסדות גמילה. הדבר החשוב ביותר בחיי כרגע הוא לעזור לגמול אנשים מסמים. הופעתי בהתנדבות למען אגו־דת אל־סם ואעשה כל מה שביכולתי ל־מען גמילת נארקומנים מסמים.

■ ■ ■

● אתה מכקר לעיתים קרובות בארץ. לדבריך ביולית פה בשנה האחרונה ארבעה חודשים. האם אין לך לפעמים מחשבות על חזרה ארצה?

אני לא יודע מה לעשות פה. כבר לפני שנה וחצי התחלתי להתעניין באפ־שרות של בניית אולפן, אבל אני מר־גיש כל הזמן שעובדים עלי, שכשאנשים תופסים שיש לי קצת כסף יש להם זיגזגים בעיניים. המנטאליות בארץ היא שונה לגמרי. האדם חי מהיום למחר. אם אתה ישר, אתה פראייר ואני לא רוצה להיות פראייר. אילו היתה לי אפ־שרות הייתי חי חצי פה וחצי בגרמניה.

● זהו חזומו הקאסי שך כך יורד?

אף פעם לא ירדתי, תמיד עליתי. לא עזבתי ביגלל שלא היה לי טוב, נסעתי להתקדם במוסיקה, אי־אפשר להתפתח בארץ. כמה פעמים אפשר להופיע בהי־כל התרבות או בבנייני האומה? אני לא יכול היום לחיות בארץ. אל תשכחי שחייתי עם האבנים המתגלגלות, חייתי עם הבימלט, גינה סימון היא אחת החב־רות הטובות ביותר שלי, דונובן הוא חבר קרוב.

נסעתי כדי להתפתח. אחרי שאתה מת־פתח קשה לך לסגת בחזרה. וחוץ מזה איפה כתוב שבן־אדם צריך לחיות ב־מדינה שמספקת לו את הדרכון שלו? אני לא מסוגל לעכל את המושג יורדים. הרי אני הבאתי למדינה יותר תועלת מבחוץ מכל תועלת שהייתי מביא אילו חייתי פה. ואת חושבת שאני לא יושב שם וחולם על אבטיח? אם מחר יבוא מישהו ויגיד: „אבי, בוא נעשה משהו בארץ," אני בא מיד. אבל זה לא הולך ככה.

הסתכלי על שמוליק קראוס. הוא חלק ממני. שמוליק לא פחות מוכשר ואולי אפילו יותר מוכשר ממני, ולאן הוא הגיע? את יודעת, כשאני חושב על הארץ אני חושב על שמוליק קראוס. אני יכול לחיות בחוץ חמישים שנה אבל את הקשר, את החברות, אי־אפשר לקחת ממני.

● אתה חושב לפעמים שאילו לא התגרשת מאסתר ופירקת את צמד העופרים, כך הצרות שניחתו עליך אולי לא היו מתרחשות?

אין טעם להחזיר היסטוריה. אני לא מצטער על שום דבר. הנישואין שלי ושל אסתר לא היו נישואין משמעותיים. בתחילה אהבנו. היא היתה בת 18 ואני בן 21. חיינו יחד 11 שנים אבל רק על הנייר. מה שהחזיק אותנו היתה ה־הצלחה וחוץ מזה לא היה לנו על מה לדבר. הנישואין התפרקו, אבל חברות התקליטים והטלוויזיה לחצו עלינו. הגי־רושין הייתי חי חצי פה וחצי בגרמניה.

● זהו חזומו הקאסי שך כך יורד?

אף פעם לא ירדתי, תמיד עליתי. לא עזבתי ביגלל שלא היה לי טוב, נסעתי להתקדם במוסיקה, אי־אפשר להתפתח בארץ. כמה פעמים אפשר להופיע בהי־כל התרבות או בבנייני האומה? אני לא יכול היום לחיות בארץ. אל תשכחי שחייתי עם האבנים המתגלגלות, חייתי עם הבימלט, גינה סימון היא אחת החב־רות הטובות ביותר שלי, דונובן הוא חבר קרוב.

נסעתי כדי להתפתח. אחרי שאתה מת־פתח קשה לך לסגת בחזרה. וחוץ מזה איפה כתוב שבן־אדם צריך לחיות ב־מדינה שמספקת לו את הדרכון שלו? אני לא מסוגל לעכל את המושג יורדים. הרי אני הבאתי למדינה יותר תועלת מבחוץ מכל תועלת שהייתי מביא אילו חייתי פה. ואת חושבת שאני לא יושב שם וחולם על אבטיח? אם מחר יבוא מישהו ויגיד: „אבי, בוא נעשה משהו בארץ," אני בא מיד. אבל זה לא הולך ככה.

הסתכלי על שמוליק קראוס. הוא חלק ממני. שמוליק לא פחות מוכשר ואולי אפילו יותר מוכשר ממני, ולאן הוא הגיע? את יודעת, כשאני חושב על הארץ אני חושב על שמוליק קראוס. אני יכול לחיות בחוץ חמישים שנה אבל את הקשר, את החברות, אי־אפשר לקחת ממני.

● אתה חושב לפעמים שאילו לא התגרשת מאסתר ופירקת את צמד העופרים, כך הצרות שניחתו עליך אולי לא היו מתרחשות?

אין טעם להחזיר היסטוריה. אני לא מצטער על שום דבר. הנישואין שלי ושל אסתר לא היו נישואין משמעותיים. בתחילה אהבנו. היא היתה בת 18 ואני בן 21. חיינו יחד 11 שנים אבל רק על הנייר. מה שהחזיק אותנו היתה ה־הצלחה וחוץ מזה לא היה לנו על מה לדבר. הנישואין התפרקו, אבל חברות התקליטים והטלוויזיה לחצו עלינו. הגי־רושין הייתי חי חצי פה וחצי בגרמניה.

● זהו חזומו הקאסי שך כך יורד?

אף פעם לא ירדתי, תמיד עליתי. לא עזבתי ביגלל שלא היה לי טוב, נסעתי להתקדם במוסיקה, אי־אפשר להתפתח בארץ. כמה פעמים אפשר להופיע בהי־כל התרבות או בבנייני האומה? אני לא יכול היום לחיות בארץ. אל תשכחי שחייתי עם האבנים המתגלגלות, חייתי עם הבימלט, גינה סימון היא אחת החב־רות הטובות ביותר שלי, דונובן הוא חבר קרוב.

נסעתי כדי להתפתח. אחרי שאתה מת־פתח קשה לך לסגת בחזרה. וחוץ מזה איפה כתוב שבן־אדם צריך לחיות ב־מדינה שמספקת לו את הדרכון שלו? אני לא מסוגל לעכל את המושג יורדים. הרי אני הבאתי למדינה יותר תועלת מבחוץ מכל תועלת שהייתי מביא אילו חייתי פה. ואת חושבת שאני לא יושב שם וחולם על אבטיח? אם מחר יבוא מישהו ויגיד: „אבי, בוא נעשה משהו בארץ," אני בא מיד. אבל זה לא הולך ככה.

הסתכלי על שמוליק קראוס. הוא חלק ממני. שמוליק לא פחות מוכשר ואולי אפילו יותר מוכשר ממני, ולאן הוא הגיע? את יודעת, כשאני חושב על הארץ אני חושב על שמוליק קראוס. אני יכול לחיות בחוץ חמישים שנה אבל את הקשר, את החברות, אי־אפשר לקחת ממני.

● אתה מחפש בחורה ישראלית?

אני משתגע להתחתן עם בחורה ישראלית, אבל איפה היא?

● מהי מערכת היחסים שלך עם אפתר עופרים?

פגשתי אותה לפני שבועיים. היא היתה עם אחיה ועם החבר הצעיר שלה, גרמני בן 21, נחמד מאוד, בנו של אחד ממנהלי הטלוויזיה בקלן. את שר־אלת מהי מערכת היחסים בינינו? אני חושב ששנינו מרגישים כמו קרובים רחוקים.

רחל מרחלת על כל העולם

חתונה במקום כתבה

מזמן מזמן לא מילאה שימחה את ליבי, כפי שאירע בעת שהגיע לתיבת־הדואר שלי הזמנה לחתונה, לחתונה הזאת, כמובן. מה השימחה הזו, שקפצה עלי לפתע? כש־בת מפורסמת של אמא מפורסמת עוד יותר, מתחתנת עם צייר מפורסם, אז כל המפורסמים הללו עושים לי טוב על הלב. יותר מדי אמרתי מפורסמים, אז נתחיל לפרש:

הבת המפורסמת היא העיתונאית **יאירה יסמין־וייסמן**, שהיא בתה של הפסנתר־נית המפורסמת **פנינה זלצמן**, אשתו של איש־העסקים **יגאל וייסמן**.

הצייר הוא **גיורא אוריין**, בעלה לעתיד של יאירה.

סיפור היכרותם של השניים הוא סיפור

יאירה יסמין־וייסמן
עוד אחד שמחפש פירסומת

מהסרטים. ומעשה שהיה כך היה: ערב אחד ביקשה **שולה רווח** השחקנית, חב־רתה הטובה של יאירה, שזו, האחרונה, תעלה עימה לקומה השניה בבניין שבו גרה שולה, כדי להכיר את הצייר גיורא, כדי שתנסה להתרשם מעבודותיו, ואולי אפילו להקדיש לו כתבה. יאירה היגהנה בראשה; הנה, עוד אחד שמחפש פירסו־מת. אך היא עלתה, הציצה ונפגעה. כתבה לא פורסמה, אך **אהבה** גדולה פרצה, ועוד איזו! עובדה, קיבלתי הזמנה לחתונה. היו סמוכים ובטוחים שבבית פנינה זלצמן כל המפורסמים יחגגו אותה — ועוד איך!

ניר לידסקי לא לבד!

מישפטנית לידסקי
GOOD-TIME

חשבתם שהיא לבד? טעות! טעות! **נירה לידסקי**, עורכת־הדין הנודעת, שהיא עכשיו גם גרושתו של עורך־הדין הנודע לא פחות **צבי לידסקי**, לא יכולה להיות לבד, פשוט לא יכולה.

ואכן, בזמן האחרון יש לנירה גבר. זו גם הסיבה שהיא נראית מאושרת ויפה מתמיד. כך, בכל אופן, מסתבר מהמידע החסוי שאותו קיבלתי השבוע מידידיה הקרובים של נירה.

בימים אלה חי עם נירה — כך יודעים הידידים לספר — הגבר שאיתו היא מנהלת דיומן. הוא אלמן בן 57, שאינו מתעסק במישפטים ושאת שמו לא רצו בשום אופן לגלות לי. הידידים היו רק מוכנים להוסיף, שהגבר הזה נותן לה „גוט טיים" במשך כל הזמן שבו הם יחד.

החלטתי לברר אם יש משהו בסיפור, ולכן הרמתי טלפון קטן לנירה עצמה, ואלה הדברים אשר אמרה לי: „נכון, יש רומן, אך אני לא אגלה לך יותר ממה שידוע לך, מפני שאיני מעוניינת שחיי הפרטיים ייחשפו לעיני כל."

מסתבר שהסיפור שסופר לי הוא נכון, נירה אכן תפוסה, ונשמעת כאילו היא מרחפת ברקיע השביעי.

מאמינה בגורו, או לא מאמינה

מאמינה ירדן
לא בגורו

כבר לפני שבועות היה הדבר, כש־סיפרתי לכם שאיש־העסקים **רפי שאוקי** מאוהב. מה זה מאוהב?! הוא ממש תפוס על החיילת הירושלמית היפה **ירדן לוונ־סון**.

ועוד הוספתי וסיפרתי באותם הימים, מה שאמרה לי ידידה טובה של מישפחת לווינסון, שירדן מאמינה גדולה בגורו. ד־מתברר שפרט זה — דווקא זה — הפריע למישהו. אחד מידידיה של ירדן, שסירב לגלות את שמו, שיגר אלי מיכתב ובו הסביר לי שירדן דווקא אינה מאמינה ב־אותו גורו. הבחור חתם על המיכתב כך: „בן למישפחה ירושלמית מכובדת". מ־כיוון שגם מישפחת לווינסון הירושלמית היא מישפחה מכובדת, אפשר להבין מכך שבני המישפחות המכובדות של ירושלים הבירה דואגים אלה לאלה יפה מאוד.

כל עניין הגורו, צריך להבין, לא מפריע בכלל לרומן שנמשך בין רפי וירדן. ב־חזית הזאת אין, ביניתיים, שום חדש.

יואשם ברצח, לא עלינו.

הסיפור כולו הסתיים בכי־רע, בתחנת־משיטרה, ולבוחש נוסף תואר שני: היורק.

בוחש וגם יורק

גיבור הסיפור הוא איש־עסקים מפורסם ועשיר. הוא תמיד היה אחד מהחבר'ה, השתתף במסיבות הפרועות ביותר בעיר תל־אביב, נהג לשבת בבתי־הקפה האופ־נתיים בעיר ולענוד הרבה אבנים נוצצות.

כבר לפני עשרים שנה זכה גיבורנו ל־פירסומו החברתי. נפתח אז מועדון־לילה חדש בתל־אביב, וכל העולם — ובכלל זה איש־העסקים ואישתו — היו שם.

היו שם הרבה חתיכות, היו שם הרבה ריקודים, היה שם הרבה מזון, היתה שם הרבה שתיה, ומצב הרוח היה מרומם ב־מיוחד. כל־כך נהנה איש־העסקים שלנו מהמסיבה, עד שהחליט לעשות מעשה ול־היכנס להיסטוריה של תל־אביב הקטנה.

כבר אין איש המסוגל לשחזר איך קרה, ומה בדיוק קרה, אבל הגיע אותו רגע מיוחד במינו, רגע בלתי־נשכח, שבו שלף איש־העסקים איבר מסויים מאוד של גופו, ובעזרת אותו איבר מסויים בחש בחישה בשמפניה התוססת שבגביעו.

ומאז כונה האיש שלנו „הבוחש".

והנה עברו שנים הרבה, ושמפניה רבה זרמה בגרונות, ולפתע־פתאום, בשבוע ש־עבר, הוכיח איש־העסקים שליחו לא גס — תרתי משמע.

יושבי בית־הקפה הידוע אכסודוס, ברחוב ז'בוטינסקי בתל־אביב, יודעים שמדי בוקר מגיע לשם איש־העסקים. הוא אינו מס־תפק בשתיית קפה ובנגיסה בקרואסון, אלא עורך גם סידרת טלפונים לא־קצרה.

גם ביום השישי האחרון חזר הטכס על עצמו, ואחרי נגיסה בקרואסון ולגימה מן הקפה השתלט איש־העסקים על הטלפון.

לא חלף זמן רב, וליד גיבורנו ניצבה אשה אחת, שגם היא ביקשה להשתמש בטלפון. נוכחותה הפריעה משום מה ל־איש־העסקים שלנו.

„זו שיחה פרטית," אמר האיש לממתי־נה, „ואני מבקש ממך לא לעמוד כאן."

„זה בסדר," אמרה האשה, שלא הבינה את הענייין לעומקו, „אני רוצה רק לטלפן, ומחכה שתגמור."

כאן נתקף איש־העסקים בחמת זעם, התחיל להרים קול על האשה, וכאשר לא הועילו הצעקות, ירק איש־העסקים יריקה הגונה בפרצופה.

מסתבר שהיתה זו שגיאה גסה, שכן האיש שלנו לא הבחין בכך שהאשה ה־מתינה הגיעה אל בית־הקפה כשהיא מל־ווה בבנה הקטן. קטן קטן, אבל כבר אחרי צבא, וכבר ביריון לא קטן. הבן הס־תער על איש־העסקים, שכיבד את אמו ב־יריקה, וביקש להפליא בו מכותיו.

תושבי בית־הקפה, שעקבו אחר השתל־שלות המאורעות עוד מההתחלה, נחלצו לעזרת איש־העסקים. הם פשוט חששו שאם יספוג מכה קלה שבקלות, יצנח ו־יפול מחמת מחלת־הלב שלו, והבן הזועם

מרחון למלכה

שנתיים תמימות חלפו מאז נבחרה **דנה פלר** כמלכת־היופי הישראלית, ומסתבר שהרבה־הרבה דברים יכולים לקרות בשנתיים.

מיד אחרי התחרות המקומית השתתפה דנה בתחרות על תואר מיס תבל, אך שם — מה לעשות — לא היה די ביופי הישראלי כדי לזכות בתואר. היופי הזה הספיק בהחלט לעבודה בדוגמנות, ודנה עסקה בעיקר בדיגמון מכנסי שורט'ס, וגם הספיקה לקפוץ לארץ, כדי למלא תפקיד קטן בסרט דיזנגוף 99.

אחר־כך נסעה דנה אל מישפחתה בוונקובר, קנדה. ההורים שלה פשוט ירדו לשם והתיישבו להם בעיר ההיא.

והם לא היחידים שעשו זאת. בוונקובר דקנדה ישבה מישפחת־יורדים נוספת, הלוא היא מישפחת זלקו. ולאותה מישפחה יש בן ושמו **רוני זלקו**. בחור מגודל מאוד — לרוחב. יום אחד התחילו משמניו של רוני להציק לו, וכמינהג הימים האלה ביבשת צפון־אמריקה, התחיל לרוץ כדי לשרוף קלוריות ולקצץ בקילוגרמים.

לא עבר זמן רב, ומריצות לשם הרזייה עבר רוני לריצות ספורטיביות, והתחיל לייצג את מולדתו החדשה, קנדה, בריצות־מרתון, אותן ריצות ארוכות למרחק של 42 קילומטרים, שאפשר לרוצת רק מלהסתכל עליהן.

והנה, רוניית וריצי הכירו, ופתחו בשותפות מכון לפיתוח הגוף. ומפיתוח הגוף עברו באופן פרטי לגמרי לפיתוח הנפש. דהיינו: האהבה פרחה לה.

ובימים אלה, ממש בימים אלה, עומדים רוניית וריצי לצעוד, היא יפה והוא רזה, אל מתחת לחופה — ממש כאן, בארץ הקודש. השניים כבר הגיעו, והשתכנו באחד מבתי־המלון המפוארים, ואר־טו־טו יצלצלו הפעמונים.

בקיץ אני עובר למונטנה.

Target Adv.

העולם הזה
80 עמודים
ב"ז אב תשמ"א, 26.8.1981 מיספר 2295
שנה 45 המחיר: 15 שקלים (כולל מ.ע.מ.

אלונה איינשטין

אשתו של אריק איינשטין חוזרת בתשובה